T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

S.K. YAZMA BAĞIŞLAR 2388/ 11 NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASI (1a- 30a)

(Transkripsiyonlu Metin-MESTAP Tablosu)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Elif Seher KANMAZ

Düzce
Ocak, 2022

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

S.K. YAZMA BAĞIŞLAR 2388/ 11 NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASI (1a- 30a)

(Transkripsiyonlu Metin-MESTAP Tablosu)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Elif Seher KANMAZ

Danışman: Doç. Dr. Eda TOK

Düzce
Ocak, 2022

Elif Seher KANMAZ

Düzce Üniversitesi

Yüksek Lisans Tezi

Ocak, 2022

Süleymaniye Kütüphanesi

Yazma Bağışlar No: 2388/11

Kayıtlı Şiir Mecmuası (1a-30a)

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

S.K. YAZMA BAĞIŞLAR 2388/11 NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASI (1a-30a) (Transkripsiyonlu Metin-MESTAP Tablosu)

Elif Seher KANMAZ tarafından hazırlanan tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Eda TOK

Düzce Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Eda TOK _____

Düzce Üniversitesi

Prof. Dr. Metin AKKUŞ _____

Düzce Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Deva ÖZDER _____

Karabük Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: …/…

ÖN SÖZ

Türk edebiyatının en önemli kaynakları içerisinde bulunan şiir mecmuaları aynı veya farklı asırlarda yaşamış şairlere ait şiirlerden oluşan, dönemlerinin şiir anlayışı hakkında bilgi veren antoloji mahiyetindeki eserlerdir. Derleme eserlerden olan mecmualar, şekil ve muhtevâ açısından çok yönlü eserlerdir. Mecmualar çok yönlü olmaları nedeniyle edebiyat, tarih ve sosyoloji başta olmak üzere birçok alana kaynaklık etmektedir. Mecmua çalışmalarının belirli bir düzen ve sistemde ele alınması, araştırmacıların kaynaklara kolay ulaşabilmesini sağlamakta ve onların çalışma yükünü azaltmaktadır. Ayrıca sistematik bir düzenin oluşması sağlam ve doğru verilerin elde edilmesini de sağlar. Bu tez çalışması, mecmua çalışmalarının sistematik bir düzene oturtulduğu MESTAP (Mecmuaların Sistematik Tasnif Projesi)'a göre hazırlanmıştır. Çalışma sürecinde proje çerçevesinde yapılan çalışmalara, şiir mecmuaları ile ilgili örnek tezlere başvurulmuş, çeviriyazı ve mecmua ile ilgili kaynaklardan doğru bir yol izlenebilmesi için yararlanılmıştır.

Bu tez çalışmasının konusu Süleymaniye Kütüphanesi'nde 2388/11 numarada kayıtlı şiir mecmuasının transkripsiyon harflerine aktarılmış metni ve MESTAP'a göre tasnif tablosunun oluşturulmasıdır. Çalışmada Süleymaniye Kütüphanesi'nde 2388/11 numarada kayıtlı olan şiir mecmuasının 1a-30a varakları transkripsiyon harflerine aktarılmıştır. Metin kurulurken müstensih kaynaklı imla hataları gösterilmemiş, vezin ve anlam göz önünde bulundurulmuştur. Daha sonra mecmuada bulunan şairlerin mahlasları araştırılmış varsa dîvânları taranmış yoksa mecmuada bulunan şiirler için diğer kaynaklara (makale, tez, ansiklopedi vb.) başvurulmuştur. Kaynaklarda bulunan şiirler mecmuadakilerle karşılaştırılmış, kaynaklar yardımıyla metinde hasar görmüş kısımlarda metin tamiri yapılmıştır. Çalışmada en doğru metin kurulmaya çalışılmış ve mecmua içerisinde bulunan şiirler, nazım şekilleri ve şairleri bakımından incelenmiştir.

Çalışma dört ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde çalışmanın amacı belirtilmiş, mecmuanın tanımı yapılarak şiir mecmualarından bahsedilmiştir. İkinci bölümde nüsha tavsifi yapılarak mecmua tanıtılmış, mecmuanın muhteva, dil ve yazım özelliklerine değinilmiş, daha sonra mecmuada bulunan şairlere, kullandıkları nazım biçimlerine ve sayılarına yer verilmiştir. Bu bölümde mecmuadaki şairlerin yaşadıkları

yüzyıllar ve biyografileri de bulunmaktadır. Üçüncü bölümde metnin kuruluşunda izlenen yol, transkripsiyon harflerine aktarılmış metin ve MESTAP'a göre tasnif tablosu verilmiştir. Dördüncü bölümde ise sonuç bölümü, tez çalışması boyunca yararlanılan kaynakların bulunduğu Kaynakça ve mecmuanın tıpkıbasımının bulunduğu Ekler bölümü yer almaktadır.

Mecmuada toplam 333 metin bulunmaktadır. Bu metinlerden 2'si mensur olmak üzere 331'i *kaside, gazel, müstezad, kıt'a, nazm, mesnevi, rubai, muhammes, tahmis, müseddes, tesdis, müsebba', müsemmen, mu'aşşer, terci-i bend, müfred, mısra-ı âzâde, şarkı, türkü* gibi 19 farklı nazım şeklinde manzumdur. Mecmuada biyografisine ulaşılan 87 şairin 13. ile 19. yy. arasında yaşadığı tespit edilmiştir. Çalışmamızda bu verilerin ayrıntılı olarak incelendiği görülecektir.

Çalışma boyunca benden yardımlarını esirgemeyen kıymetli hocam Doç. Dr. Eda Tok'a, her zaman beni destekleyen aileme ve arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Elif Seher KANMAZ

ÖZET

SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ YAZMA BAĞIŞLAR NO:2388/11 KAYITLI ŞİİR MECMUASI (1a-30a) (Transkripsiyonlu Metin- MESTAP Tablosu)

Elif Seher KANMAZ

Yüksek Lisans Tezi/Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Eda TOK

Çalışmanın konusu Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Bağışlar 2388/11 numarada kayıtlı şiir mecmuasıdır. Mecmuanın 1a-30a varakları bu çalışmanın kapsamındadır. Çalışmada öncelikle mecmuanın tanımı yapılmış, şiir mecmuaları ve öneminden bahsedilmiştir. Daha sonra mecmuanın nüsha tavsifi yapılmış; mecmuanın muhtevâ, dil ve yazım özelliklerinden bahsedilmiştir. Ayrıca şairlerin kullandıkları nazım biçimleri ve sayısı, şairlerin yaşadıkları yüzyıllar ve biyografileri incelenmiştir. Ardından metinde izlenen yol, transkripsiyon harflerine aktarılmış karşılaştırmalı metin ve MESTAP'a göre mecmuanın tasnif tablosu verilmiştir.

Mecmuada 2 mensur 331 manzum olmak üzere toplam 333 metin bulunmaktadır. Bu metinler mecmuaya 1'i arz-ı hal olmak üzere 2'si mensur; 331'i ise *kaside, gazel, müstezad, kıt'a, nazm, mesnevi, rubai, muhammes, tahmis, müseddes, tesdis, müsebba', müsemmen, mu'aşşer, terci-i bend, müfred, mısra-ı âzâde, şarkı*, *türkü* olmak üzere 19 farklı nazım biçiminde kaydedilmiştir. Mecmuada şiirleri yer alan toplam 87 şair bulunmaktadır. Bu şairlerinin yaşadıkları yüzyıllar 13.- 19. yy. arasında değişim göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Mecmua, şiir mecmuası, MESTAP

ABSTRACT

SÜLEYMANİYE LIBRARY WRITING DONATION POETRY JOURNAL REGISTERED AT NUMBER 2388/11 (1a-30a) (Transcription Text-Classification according to MESTAP)

Elif Seher KANMAZ

Master Thesis / Department of Turkish Language and Literature

Thesis Supervisor: Doç. Dr. Eda TOK

The subject of the study is the poetry journal registered in the Süleymaniye Library Writing Donations 2388/11. Pages 1a-30a of the journal are within the scope of this study. In the study, first of all, the definition of magazine was made, poetry magazines and their importance were mentioned. Later, a copy description of the journal was made; The content, language and spelling features of the journal are mentioned. In addition, the verse forms and numbers used by the poets, the centuries in which the poets lived and their biographies were examined. Then, the path followed in the text, the comparative text transferred to transcription letters and the classification table of the journal are given according to MESTAP.

İn the journal are 333 texts in total, including 2 prose and 331 poem. One of these text are presented in the journal as arz-ı hal, the other text is prose; 331 of them are gazel, *kaside, müstezad, kıt'a, nazm, mesnevi, rubai, muhammes, tahmis, müseddes, tesdis, müsebba', müsemmen, mu'aşşer, terci-i bend, müfred, mısra-ı âzâde, şarkı, türkü* which was recorded in 19 different verse forms. There are 87 poets in total in the journal. These poets lived in the between 13th-19th centuries.

Keywords: Journal, poetry journal, MESTAP

İÇİNDEKİLER

JÜRİ İMZA SAYFASI .....
ÖN SÖZ I
ÖZET III
ABSTRACT IV
İÇİNDEKİLER V
KISALTMALAR VII
TABLOLAR X
GİRİŞ: 1
I. BÖLÜM 3
MECMUANIN TANIMI VE ŞİİR MECMUALARI 3
1)Mecmua Nedir? 3
2) Şiir Mecmuaları 5
II. BÖLÜM 6
SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ YAZMA BAĞIŞLAR 2388/11 NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASININ NÜSHA TAVSİFİ VE TANITIMI 6
1) Nüsha Tavsifi 6
2) Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri 9
3) Mecmuada Bulunan Şairler İle Kullandıkları Nazım şekilleri ve Sayısı 11
4) Mecmuada Bulunan Şairlerin Yaşadıkları Yüzyıllar 15
5) Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri 18
III. BÖLÜM 27
1) Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol 27
2) Transkripsiyon Harfleriyle Metin 31
3) Mecmuanın MESTAP'a Göre Tasnif Tablosu 306
IV. BÖLÜM 362
1. Sonuç 362
2. Kaynakça 363
2.1. Kitaplar 363
2.2. Makaleler 364
2.3. Tezler 366
2.4. Elektronik Makaleler ve Dîvânlar 369
2.5. İnternet Kaynakları 374

3. Ekler 375
Tıpkıbasım 375

KISALTMALAR

age.	: Adı geçen eser
agm.	: Adı geçen makale
AİÇ	: Âzerî İbrahim Çelebi ve Nakş-ı Hayâl'i, Ahmet Mermer, İstanbul, 1993.
Âlî D.	: Gelibolulu Mustafa Âlî Dîvânı, İ.Hakkı Aksoyak, Ankara, 2018.
Âsım D.	: Âsım Ârif-zâde Dîvânçesi, Fatma Şennur Arslan, Ankara, 2010.
Aynî D.	: Antepli Aynî Dîvânı, Mehmet Arslan, İstanbul, 2004.
Bâkî D.	: Bâkî Dîvânı, Sabahattin Küçük, Ankara, 2019.
bk.	: Bakınız
C	: Cilt
Cevrî D.	: Cevrî Dîvânı, Hüseyin Ayan, Erzurum, 1981.
Cem Sultan D.	: Cem Sultan'ın Türkçe Dîvânı, İ. Halil Ersoylu, Ankara, 1989.
Çelebi-zâde Âsım D.	: Çelebizâde Âsım Dîvânı, Özge Öztekin, Ankara, 2010.
Emrî D.	: Emrî Dîvânı, Mehmet A. Yekta Saraç, Ankara, t.y.
Fasîh D.	: Fasîh Ahmed Dede Divanı, Mustafa Çıpan, Konya, 1991.
Fehîm D.	: Fehîm-i Kadîm Dîvânı, Tahir Üzgör, İstanbul, 1985.
G.	: Gazel
Haşmet D.	: Haşmet Dîvânı, İ. Hakkı Aksoyak-Mehmet Arslan, Ankara, 2018
Hayretî D.	: Hayretî Dîvânı, Mehmet Çavuşoğlu-M. Ali TANYERİ, İstanbul, 1981.
Hevâyî D.	: Hevâyî Dîvânı, Zehra Vildan Çakır, Edirne,1998.
K.	: Kaside
Kemâlpaşazâde D.	: Kemâlpaşazâde Dîvânı, Ahmet Cevdet, Hicrî 1313, Der-Saâdet
Kt.	: Kıt'a

LM.	: Fuzûlî-Leylâ ve Mecnûn, Muhammet Nur Doğan, İstanbul, 2006.
M.	: Mu'ammeyât
ME.	: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler T3560 Numarada Kayıtlı Mecmūʿātü'l-Eşār, Khairullah Ortaq, 2019.
Murâdî D.	: Murâdî Dîvânı, H. Ahmet Kırıkkılıç, İstanbul, 2015.
Mh.	: Muhammes
Ms.	: Musammat
Mş.	: Mu'aşşer
Msd.	: Müseddes
Msm.	: Müsemmen
N.	: Naat
Nâbî D.	: Nâbî'nin Türkçe Dîvânı, Ali Fuat Bilkan, Ankara, 1993.
Nahîfî D.	: Nahîfî Süleyman Efendi, A. İrfan Aypay, Konya, 1992.
Nâʿilî D.	: Nâʿilî-i Kadim Dîvânı, Haluk İpekten, Ankara, 2019.
Necâtî D.	: Necâtî Beg Dîvânı, Ali Nihat Tarlan, Ankara, 1992.
Nedîm D.	: Nedîm Dîvânı, Muhsin Macit, Ankara, 2017.
Nef'î D.	: Nef'î Dîvânı, Metin Akkuş, Ankara, 2018.
Neşâtî D.	: Neşâtî Dîvânı, Mahmut Kaplan, Ankara, 2019.
No	: Numara
Nz.	:Nazm
OMC Esen 2019.	: An Ottoman Miscellany Compiled İn The Eighteenth Century,
ör.	: Örnek
R.	: Rubai
Râgıp D.	: Koca Râgıp Paşa Dîvânı, Hüseyin Yorulmaz, İstanbul, 1989.
Rahmî D.	: Bursalı Rahmî ve Dîvânı, Mustafa Erdoğan, Ankara, 2017.
Râmî D.	: Râmî Dîvânı, Fatma Zehra Kavukçu, Bursa, 2000.

Râşid D.	: Râşid (Vakʿanüvis) Dîvânı, Fatih Günay, Edirne, 2001.
Ratib D.	: Ratib Dîvânı, Yasin Kılıç, Erzurum, 1996
s.	: Sayfa
S	: Sayı
Sâbit D.	: Sâbit Dîvânı, Turgut Karacan, Erzurum, 1981.
Sâmî D.	: Arpaemîni-zâde Sâmî Dîvânı, Fatma Sabiha Kutlar Oğuz, Ankara, 2017.
SEB	: Seyyid Emir Buhârî ve Türkçe Şiirleri, Cemal Kurnaz, Ankara, 1996.
Sünbülzâde Vehbî D.	: Sünbülzâde Vehbî Dîvânı, Ahmet Yenikale, Ankara, 2017.
TŞ.	: Türk Şairleri, Saadettin Nüzhet Ergun, cilt 1, sayfa 102-103.
T.	: Terci-i bend
Tar.	: Tarih
Th.	: Tahmis
Ulvî D.	: Derzi-zâde Ulvî Dîvânı, İsmail Çetin, Elazığ, 1993.
Vahdetî D.	: Dimetokalı Vahdetî Dîvânı, Yılmaz Öztürk, İstanbul, 2006.
Vehbî D.	: Seyyid Vehbî Dîvânı, Hamit Dikmen, Ankara, 1991.
VF.	: Vekâyi'ul-Fuzala, Şeyhi Mehmed Efendi, İstanbul, 2018.
v.	: Varak
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve diğerleri
Yahyâ D.	: Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı, Rekin Ertem, Ankara, 1995.
yy.	: Yüzyıl

TABLOLAR

Tablo 1: Mecmuada Bulunan Şairler İle Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı

Tablo 2: Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri ve Sayısı

Tablo 3: Mecmuadaki Şairlerin Yüzyıllara Göre Dağılımı

Tablo 4: Mecmuadaki Şairlerin Yaşadıkları Yüzyıllar

Tablo 5: Mecmuanın (1a-30a) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu

Tablo 6: Mensur Bölümler Tablosu

GİRİŞ:

Mecmualar, muhteva ve şekil bakımından zengin eserler olup edebiyat, tarih, sosyoloji gibi birçok alana kaynaklık ederler. Bir mecmua içerisindeki eserler ile dönemin dili ve edebiyatına, şiir zevkine tanıklık eder. Aynı zamanda mecmuanın içerisinde bulunan tarih kayıtları hangi şairin ne zaman öldüğü veya hangi olayın ne zaman gerçekleştiği gibi konularda bilgiler verir. Mecmua içerisinde bulunan nazireler ile ise hangi şairin kimden etkilendiği gibi konularda tarihe ve sosyal hayata kaynaklık eder. Derleme eserlerden biri olan mecmualar içerisinde şiir ve şaire dair barındırdığı bilgilerle Eski Türk Edebiyatı alanının da değerli kaynakları arasındadır.

Çalışmanın amacı Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Bağışlar koleksiyonunda 2388/11 numarada kayıtlı şiir mecmuasının 1a-30a varaklarında bulunan şiirlerin transkripsiyon harflerine aktarılması ve MESTAP'a göre tasnif tablosunun oluşturulmasıdır. Çalışmada şiirler transkripsiyon harflerine çevrilerek, şiirleri bulunan şairlerin varsa dîvânları taranmış, yoksa şiirin bulunduğu kaynaklara ulaşılarak metinler arasındaki farklar ortaya konulmuştur. Diğer mecmua çalışmalarında olduğu gibi esas amaç, şiirlerin en düzgün metnini oluşturmak ve akademik alanda sağlam kaynakların oluşmasını sağlamaktır. Çalışma oluşturulurken mecmua ile ilgili çalışmalar incelenmiş, MESTAP(Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi) 'a göre bir tablo hazırlanmıştır.

Çalışma dört ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümü iki bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde mecmuanın tanımı ve şiir mecmuaları yer almaktadır. İkinci bölümde ise mecmuanın tavsifi; mecmuanın muhteva, dil ve yazım özellikleri; mecmuada bulunan şairler, kullanılan nazım şekilleri ve sayısı; mecmuada bulunan şairlerin yaşadıkları yüzyıllar; şairlerin biyografisi bulunmaktadır. Üçüncü bölümde metin oluşturulurken izlenen yol, transkripsiyon harfleriyle karşılaştırmalı metin, MESTAP'a göre tasnif tablosu bulunmaktadır. Bu bölümde şiirler, metnin kuruluşunda izlenen yol başlığı altında çizilen yöntem doğrultusunda oluşturulmuş, tablo MESTAP'a göre hazırlanmıştır. Dördüncü bölümde ise sonuç bölümü, tez çalışması boyunca yararlanılan kaynakların bulunduğu Kaynakça ve mecmuanın tıpkıbasımının bulunduğu Ekler bölümü yer almaktadır.

Bu çalışma henüz kaynaklarda yer almayan şiirlerin gün yüzüne çıkarılması, bilinen şiirlerin yeni varyantlarının ortaya konulması, Eski Türk Edebiyatı alanında yapılan akademik çalışmalarda araştırmacılara kaynaklık etmesi amacıyla ortaya konulmuştur.

I. BÖLÜM

MECMUANIN TANIMI VE ŞİİR MECMUALARI

1)Mecmua Nedir?

Mecmua sözcüğü "toplamak, derlemek, bir araya getirmek" anlamlarındaki *cem'* kökünden gelmektedir. Mastarı "toplanmış, derilmiş" anlamları taşıyan *mecmû';* müennes şekli ise "toplanıp biriktirilmiş şeylerin hepsi, seçilmiş yazılardan meydana getirilmiş yazma kitap" anlamlarına gelen *mecmua'*dır. Genellikle mürettibin seçtiği şiirlerden oluşan, mürettibin zevklerini yansıtan bir not defteri şeklinde oluşan mecmualar, bu şekilde ortaya çıkmış, zamanla dergi gibi farklı şekiller içinde bu terim kullanılmıştır (Kut, 1986: 170).

Eski Türk Edebiyatı alanında mecmualar ile ilgili yapılmış olan birçok değerli çalışma bulunmaktadır. Bu nedenle mecmua konusunda ayrıca detaylı bir tanım ve tarif yapılmasına ihtiyaç duyulmamıştır.[134]

Farklı şekil ve içeriklerde olmaları, mecmuaların tümünü kapsayacak bir çalışmanın oluşturulmasını ve mecmualar üzerine kesin tespitlerin yapılmasını güçleştirmektedir. Bununla birlikte mecmualara yönelik sınıflandırma denemeleri de bulunmaktadır. Mecmuaların içerik bakımından ilk tasnifi Agâh Sırrı Levend'e aittir. Levend, *Türk Edebiyatı Tarihi* adlı eserinde mecmuaları beş ana başlık altında toplamıştır:

[134] Mecmua kavramının tanımı ve çerçevesi hakkında yapılan çalışmalardan bazıları için bk. Ali Nihat Tarlan "Eski Mecmualar Arasında" İÜEF Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi I, No. 1-2-3-4, (1946); Atabey Kılıç, "Mecmua Tasnifine Dair" Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII - Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, hzl. Hatice Aynur, Müjgân Çakır, Hanife Koncu, Selim S. Kuru, Ali Emre Özyıldırım (İstanbul: Turkuaz Yayınları, 2012), 77-96; Mehmet Gürbüz, "Şiir Mecmuaları Üzerine Bir Tasnif" Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII - Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, hzl. Hatice Aynur, Müjgân Çakır, Hanife Koncu, Selim S. Kuru, Ali Emre Özyıldırım (İstanbul: Turkuaz Yayınları, 2012), 97-113; Mehmet Fatih Köksal, "Şiir Mecmualarının Önemi ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)" Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII - Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, hzl. Hatice Aynur, Müjgân Çakır, Hanife Koncu, Selim S. Kuru, Ali Emre Özyıldırım (İstanbul: Turkuaz Yayınları, 2012), 409-431; Ahmet Akgül ve Kamile Çetin "Milli Kütüphanede Kayıtlı Bulunan Bir Şiir Mecmuası Üzerine" Turkish Studies, 8/1 (2013).

a) Nazireler mecmuaları

b) Meraklılarca toplanmış, birer antoloji niteliğinde seçme şiirler mecmuaları,

c) Türlü konulardaki risalelerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar,

d) Aynı konudaki eserlerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar,

e) Tanınmış kişilerce hazırlanmış, birçok yararlı bilgileri, fıkraları ve özel mektupları kapsayan mecmualar (Levend,1998: 166-167).

Muhtevâ açısından ikinci tasnif denemesi ise Günay Kut tarafından yapılmıştır. Yazara ait *TDE Ansiklopedisi*'nde yer alan ilgili madde şu şekildedir:

a) Nazire mecmuaları

b) Seçme şiir mecmuaları (mecmua-i eş'âr, mecmua-i devâvîn)

c) Aynı konu ile ilgili eserlerin bir araya gelmesi ile oluşan mecmualar (Mecmua-i edviye, mecmua-i ed'iye, mecmua-i tevârih, mecmua-i mu'ammeyât, mecmua-i münşeât, mecmuatü'r-resâil gibi)

d) Karışık mecmualar (Bu tür mecmualar nazım-nesir karışık olabilir. Ayrıca Arapça, Türkçe ve Farsça gibi farklı dillerde de yazılmış olabilir.)

e) Tanınmış kişilerce veya derleyeni belli kişilerce hazırlanmış mecmualar (Kut, 1986: 170).

Bu konudaki çalışmalar alandaki ihtiyaç doğrultusunda artarak, araştırmacılar için yol gösterici kaynaklar arasında yerini almıştır.[135]

Şekil ve içerikleri farklı olan mecmuaların yanı sıra tek bir tür ve şekilde derlenmiş mecmualar da mevcuttur. Bu duruma hadis mecmuaları, letaif mecmuaları, tıpla ilgili mecmualar, şiir mecmuaları, müsvedde mecmuaları, hikâye mecmuaları, risale mecmuaları, söz-deyiş mecmuaları, fetva mecmuaları, mektup mecmuaları, fevâid mecmuaları, dua mecmuaları, tarih manzumelerini içeren mecmualar, hutbe

[135] Mecmuaların tasnifi konusunda ayrıntılı bilgi edinebilmek için bk. Kılıç, agm. , 77-96; Gürbüz, agm. , 99-113, Köksal, agm. , 409-431.

mecmuaları, zikir ve evrâd mecmuaları, münşe'ât mecmuaları, müzikle ilgili mecmualar, ilâm mecmuaları örnek olarak verilebilir (Gıynaş, 2011: 246).

2) Şiir Mecmuaları

Mürettibin farklı nazım şekilleri ve türlerinde yazılmış manzum metinleri tertip ederek oluşturduğu mecmualara *şiir mecmuası* adı verilmiştir. Bu metinler *Mecmû'a-i eş'âr* veya *Mecmû'atü'l-eş'âr* ismi ile de bilinmektedir. Bunun yanı sıra bu eserler *şiir defteri* olarak da tanınmaktadır (Köksal, 2012: 411-412).

Müstensihin veya derleyenin tercihine göre oluşturulan şiir mecmualarında kullanılan nazım şekli, şair veya anlam yönünden tam anlamda bir birlik bulunmamaktadır. Bu yüzden de bir şiir mecmuasında birçok şair, nazım şekli ve türüne rastlamak mümkündür. Bununla birlikte bir nazım şekline, türüne, şiirin içerik özelliklerine göre hazırlanmış şiir mecmuaları da vardır. Gazel mecmuaları, kaside mecmuaları, matla mecmuaları; naat mecmuaları, medhiye mecmuaları; nazire mecmuaları vb. bu duruma örnek olarak verilebilir.

Şiir merkezli mecmualar olan şiir mecmualarında, şiirlerin yanı sıra dualara, ilaç tariflerine, mektuplara, tılsımlara, şecere kayıtlarına rastlamak da mümkündür (Köksal, 2012: 413).

Şiir mecmuaları muhteva ve şekil açısından çok yönlü eserlerdir. Edebiyat başta olmak üzere tarih, sosyoloji gibi birçok alana kaynaklık ederler. Şiir mecmuaları ile birçok adı duyulmamış şair ve şiirin gün yüzüne çıkması sağlanmıştır. Aynı zamanda derleyenin seçtiği şiirler dönemin dilini, edebiyat ve sanat zevkini yansıtmaktadır. Tarih manzumeleri ile ise ölüm tarihlerinin tespiti, şairler arasındaki nazirecilik geleneği ile hangi şairin kimden etkilendiği hususunda bilgiler edinilebilir.[136]

[136] Bu konuda detaylı bilgi edinebilmek için bk. Tarlan agm. , 122-123; Köksal, agm. , s. 409-431, Yaşar Aydemir, "Şiir Mecmuaları ve Metin Teşkilinde Mecmuaların Rolü" Bilig, 19 (2001).

II. BÖLÜM

SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ YAZMA BAĞIŞLAR 2388/11 NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASININ NÜSHA TAVSİFİ VE TANITIMI

1) Nüsha Tavsifi

Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Bağışlar Koleksiyonunda 2388/11 numarada kayıtlı şiir mecmuasında toplam 164 varak bulunmaktadır. Bu çalışmada 1a-30a varakları incelenmiştir. Nüshanın 205x140;150x85 dış ve iç ölçüleridir. Cilt bordo renkli, meşin sırtlı ve kenarları kahverengi meşinle onarılmış mukavvadır. Sütunları düzensizdir. Sırt bölümünde üst köşede kütüphaneye ait bir damga bulunmaktadır. Mecmua, yaprak esasına göre kurşun kalem kullanılarak baştan sona Latin rakamlarla numaralandırılmıştır. Bu numaralandırmaya göre herhangi eksik bir yaprak bulunmamaktadır.

İlk varakta temellük kaydı olarak "Āstāne-i ʿalīde Aḳsarāy ḳurbunda Monlā Gürāni civārında Nūri Dede maḥallesinde baş muḥāsebe kitābında Esʿad Efendiye" şeklinde kayıt tutulmuştur. Kapağın sırtında kütüphane etiketi, varakların üzerinde ise "Türkiye Yazma Eserler" filigran görüntüsü sanal ortamda eklenmiştir. Zahriye kısmına yeşil renkli kâğıt yapıştırılmıştır. İlk varakta Süleymaniye Kütüphanesi kaşesi ve tükenmez mavi kalemle "N. Arlasez 2388/11" yazısı bulunmaktadır. Yine ilk varakta kalem denemeleri için Osmanlıca bazı beyitler yazılmış, "Raif Yelkenci hatırasına Sn. Nuri Arlasez Bağışı" kaşesi basılmıştır. İlk varakta olduğu gibi mecmua içerisinde de kopan bölümler ve oksitlenmiş yazılar vardır. Mecmua boyunca talik yazı kullanılmıştır. Aharlı bir kâğıttan oluşan mecmua siyah renkli bazen kalın bazen ince kalem mürekkeple yazılmıştır. Mecmuanın bazı bölümlerinde kırmızı mürekkebin kullanıldığı da görülmektedir. Kalemin bazen ince bazen kalın kullanılması yazı görünümü etkilemiştir. Bu yüzden mecmua boyunca yazı sürekli değişmektedir.

Mecmuada metinlerin yapraklara kaydedilme şekli değişiklik göstermektedir. 1a varağında bulunan arz-ı hal sayfayı tam kaplayacak şekilde, 1b varağındaki muhammes varağın sağına yatık şekilde, 2a varağındaki beyitler sayfanın sağına yatık ve solunda dik şekilde, 3a varağında ise tüm sayfayı kaplayacak şekilde

kaydedilmiştir. 5a varağından itibaren ise sayfa ortasında bulunan şiirlere ek olarak der-kenar kayıtları tutulmuştur. Mecmuada bulunan der-kenar kayıtlarında belirli bir düzen sağlanamamıştır. 2a varağında başlayan ve daha sonra yazılmayan der-kenar kayıtları, 5a varağından itibaren tekrar başlamakta, bazı varaklar haricinde 24b varağına kadar devam etmektedir. Der-kenar kayıtlarının bazıları düz (10a) bazıları ters (7a) bazıları ise dikey (18a) şekilde kaydedilmiştir.

Mecmuanın 1a-30a varakları arasında 2 mensur, 331 manzum olmak üzere toplam 333[137] metin yer almaktadır. Manzum metinler 19 farklı nazım şeklinde ve değişik türlerde yazılmıştır. Mecmuada bulunan mensur metinler 1a varağında kaydedilmiş olan arz-ı hal ve 4b varağında bulunan "Medīne-i Ḳarīne Taḥḳīḳ ve Baʿẓān Ziyāret Eyledigimiz Evliyāuʿllāh Kirām Merḳadi" başlıklı metindir. Mecmuada 13. yüzyıl ile 19. yüzyıl arasında yaşamış 87 şairin şiiri bulunmaktadır. Mecmuada bulunan şiirler ekseriyetle Türkçe (Osmanlı Türkçesi) olup Farsça müstakil şiirlere de rastlamaktadır. Ayrıca mecmuada Türkçe-Farsça karışık şekilde kaydedilmiş şiirlerde mevcuttur. Metinleri birbirinden ayırmak için şiirlerin sonuna nadir de olsa da "م" harfi konularak (4b) temmet kaydı tutulmuş, genellikle şiirler başlık ile (3a) birbirinden ayrılmıştır. Mecmuanın bazı bölümlerinde ise farklı şiirler bir arada yazılmış, derleyici herhangi bir uygulamada bulunmamıştır. (ör: 7b-9b varakları arasındaki şiirler.)

Mecmuadaki başlıklarda 3a varağına kadar siyah mürekkep kullanılmıştır. 3a varağından sonra kırmızı mürekkep ile başlıklandırılmıştır. Fakat müstensihin bu konuda bir düzen ve sistem oluşturamadığı görülmektedir. Örneğin 7a varağında Hevâyî'ye ait şiir tamamen kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Ayrıca Âlî ve Ulvî'nin 27a-28a varaklarında bulunan şiirlerinde mütekerrir beyitler kırmızı mürekkeple yazılmıştır.

Müstensih mecmua boyunca çoğunlukla "velehu", "lehu" şeklinde başlıklandırmalar yapmıştır. Şairin mahlasının, şiirin nazım biçiminin veya 5a varağında olduğu gibi (Mersiye-i Sultân Selim Hân Gâzi Güfte-i Aynî) şiirin şairi, türü ve kime ithaf edildiği gibi bilgilerin verildiği başlıklandırmalar da yapılmıştır. Ayrıca nazire veya tahmis yapılmış şiirlerde şairin değil nazire veya tahmis yazılan kişinin

[137] Çalışmada toplam 8 adet okunamayan şiir bulunmaktadır.

mahlasıyla başlık atılmıştır. Buna örnek olarak 28a varağında Vahdetî'ye ait tahmisin, başlığının "Fahriyye-i Bâkî" olması verilebilir. Bazı şiirlerin başlığında ise mahlaslar hatalı verilmiştir. Ayrıca nazım biçimi ile başlıklandırılmış bazı şiirlerin nazım biçimleri de yanlış yazılmıştır. "Kıt'a" olarak başlıklandırılmış bazı şiirler nazm şeklindedir. (ör: 10b der-kenarında yer alan Murâdî 'ye ait gazelin ikinci ve üçüncü beytinin kaydedildiği şiir "kıt'a" başlığı ile kaydedilmiştir. Yine aynı varakta nazm şeklindeki şiir "kıt'a" başlığı ile kaydedilmiştir.) Bazı şiirlerde ise başlık kullanılmamıştır. Bir şiirin "tetimme" başlığı ile ayrılarak iki ayrı şiir (3a) gibi başlıklandırıldığı da görülmüştür.

Mecmuada bazı şiirlerin bütünlüğünün bozulduğu, bir şiirin devamının başka varakta yer aldığı tespit edilmiştir. Bu durum mecmua sayfalarında bazı kopmaların olduğunu ve kopan sayfalar birleştirilirken dizim hatası yapıldığını göstermektedir. Varaklarda yer alan takip kayıtları da bu durumu destekler niteliktedir. (ör: 9b varağının takip kaydı 19a varağına, 17b varağında bulunan takip kaydı 20a varağına yönlendirmektedir.) Çalışmada bazı şiirler takip kayıtlarıyla tespit edilebilirken bazı şiirler ise kaynaklar (Dîvân, mesnevi, makale vb.) sayesinde tespit edilebilmiştir. (ör: 3a varağında bulunan 16 numarada kayıtlı şiirin ilk iki beyti 18b varağında yer almaktadır. Ve bu varaklarda takip kaydı tutulmamıştır.) Bu tez çalışmasında şiirlerin bütünlüğünün bozulmaması için şiirin tek bir başlık altında tamamı verilmiştir. Şiirlerin nazım şekli, vezni, redifi-kafiyesi ve anlamı göz önünde bulundurulmuş, kaynaklardaki (Dîvân, tez, makale vb.) şeklinden yararlanılmıştır. Bu duruma örnek olarak 9b varağında 89 ve 90 numarada kayıtlı Hevâyî'ye ait iki şiirin 19a varağında devam etmesi verilebilir. 17b varağında bulunan Ziyâî'nin Râtib'in gazeline yazdığı tahmisin son beytinin 20a varağında bulunması da bu duruma bir örnektir.

Mecmuada bazı varaklarda kopmalar meydana gelmiştir. Bu nedenle de bazı şiirlerin yalnızca belirli bir kısmı okunabilmiştir. 20a-20b varakları bu duruma örnek olarak gösterilebilir.

Derleyici mecmuayı tertip ederken belirli bir düzen ve sistem takip etmemiştir. Bazı varaklarda takip kaydı bulunmakta bazı varaklarda ise bulunmamaktadır. 1b varağından başlayarak 5a varağına kadar bu kayıtlara rastlanmamaktadır. 5b

varağından itibaren başlayan bu kayıtlar 7b-8b-9b varağından başlayarak (bazı varaklar hariç) 29b varağına kadar devam etmektedir.

Mecmuadaki şiirlerde mahlas hususunda da bir düzen söz konusu değildir. Şiirlerde siyah veya kırmızı mürekkeple üzeri çizilen mahlasların bulunmasının yanı sıra şiirin mahlasının belirtilmediği uygulamalarla da karşılaşılmıştır.

Mecmuada mahlas hataları bulunmaktadır. Başlıkta yazılan yanlış mahlaslar haricinde şiirin mahlas beytinde kullanılan isimlerde de hatalar görülmektedir. Örnek olarak 11b-12a varaklarında Cinânî'nin şiirinde "Hayâlî" mahlasının, 13a-13b varaklarında Su'âlî'nin şiirinde ise "Fevzî" mahlasının kullanılması verilebilir.

Mecmuanın mürettibi ve tertip tarihi bilinmemektedir. Mecmuada 13. yüzyıl ile 19. yüzyıl arasında yaşamış şairlerin şiirleri bulunmaktadır. 'Aynî'nin mecmuada şiiri bulunan 19. yüzyılda yaşamış tek şair olması, mecmuanın 19. yüzyılda tertip edilmiş olma olasılığını ortaya çıkarmaktadır. 'Aynî'nin şiirinin ise Sultan III. Selim (1789-1807)'in ölümü üzerine yazdığı mersiye olması ve 'Aynî'nin vefatının 1837 yılında olması da yine bu varsayımı destekler niteliktedir.

2) Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri

Bu çalışma Süleymaniye Kütüphanesi 2388/11 numarada kayıtlı şiir mecmuasının 1a-30a varaklarını kapsamaktadır. Mecmuada bulunan şiirler ekseriyetle Türkçe (Osmanlı Türkçesi)'dir. Farsça müstakil şiirlerin yanı sıra Türkçe-Farsça karışık şekilde kaydedilmiş şiirlere de rastlanmaktadır. Mecmuada *kaside, gazel, müstezad, kıt'a, nazm, mesnevi, rubai, muhammes, tahmis, müseddes, tesdis, müsebba', müsemmen, mu'aşşer, terci-i bend, müfred, mısra-ı âzâde, şarkı* olmak üzere 18 farklı nazım şekli kullanılmıştır. Konu bakımından ise şiirlerde aşk, ölüm, dünyanın geçiciliği, gurbet, peygambere övgü, yolsuzluk, tasavvuf gibi birçok farklı konuya değinilmiştir. Ayrıca mecmuada 13. yüzyıl ile 19. yüzyıl arasında yaşadığı tespit edilen toplam 87 şair bulunmaktadır.

Mecmuada nazire olarak yazılmış 4 şiirin yanı sıra 11 tahmis, 3 tesdis bulunmaktadır. Sultan III. Mustafa'nın nazmına Ragıp Paşa (3b) ve İsâm Efendi (3b)' nin yazmış olduğu şiirlerle birlikte Lem'i'nin (15b) Nâbî'ye yazmış olduğu gazel,

Ziyâî'nin (17a-17b) Vehbî'ye yazmış olduğu gazel mecmuada bulunan nazirelerdir. Ayrıca mecmuada 13b-14a varaklarında Hâverî'nin gazeline yazılmış ve Ziyâî (10a-17b-20a), Cinânî (11b-12a), Vehbî (20b), Cevrî (21b-23a), Çelebizâde 'Âsım (22a), Rıf'atî (26b), Vahdetî (28a), Emrî (28a-28b), Âsâfî (28b-29a) gibi şairlere ait tahmisler yer almaktadır. Fedâî (12a-12b) ve Su'âlî (13a-13b)'ye ait tesdisler de bulunmaktadır. Bu tür şiirleri müstensih genellikle nazire, tahmis yahut tesdis yazılmış şairin adıyla başlıklandırmıştır.

Mecmuada birçok yazım hatası bulunmaktadır. Müstensih kimi zaman "ح" sesi ile "خ" sesi karıştırmış, kimi zaman "ن" sesi ile "ك" sesini birbirine karıştırmıştır (ör: kendüñden, vaḫşeti, ḥaste). Bu durum mecmua boyunca oldukça sık tekrarlanmıştır. Bunun dışında "ت" sesi ile "ط" sesinin, "ت" sesi ile "د" sesinin karıştırıldığı da görülmüştür (ör: neşāt, ʿināyed). Ayrıca "ش" , "ز" seslerinin noktalarının unutulduğu "و" ile "ى" sesleri gibi bazı seslerin yazılmadığı durumlarla da karşılaşılmıştır. Ses hataları dışında mecmuada kelimelerin de yazımında hatalar bulunmaktadır. Bu yazım hataları çok sık tekrarlandığı için metinde gösterilmemiş, çalışmada kelimelerin doğru yazımı tercih edilmiştir. Mecmua boyunca birçok yazım hatası ile karşılaşılması mecmuanın okunmasını da güçleştirmiştir.

Mecmuaya müstensih şiirleri kaydederken bazı kelimeleri unutmuş veya şiirde bulunmayan kelime ve sesleri eklemiştir. Bu nedenle şiirlerde vezin hataları ortaya çıkmıştır. Çalışmada şiirlerin kaynaklardaki (dîvân, makale vb.) varyantlarına ulaşılarak bu tür hatalar düzeltilmiş, şiirlerde metin tamiri yapılmıştır. Çalışmamızda bu uygulamalar köşeli parantez içerisinde "[ ]" gösterilmiştir.

Mecmuada görülen diğer bir hata ise matla beytinin (veya bendinin) yanlış yerde kullanımıdır. 12a varağındaki tesdisde ilk bent olması gereken matla bendi (aaaaaa), ikinci bent yerine kaydedilmiştir.

3) Mecmuada Bulunan Şairler İle Kullandıkları Nazım Şekilleri Ve Sayısı

Mecmuada 2 mensur; *kaside, gazel, müstezad, kıt'a, nazm, mesnevi, rubai, muhammes, tahmis, müseddes, tesdis, müsebba', müsemmen, mu'aşşer, terci-i bend, müfred, mısra-ı âzâde, şarkı, türkü* olmak üzere 19 farklı nazım şeklinde 331 manzum, toplam 333 metin bulunmaktadır.

Mecmuadaki şiirler 13. yüzyıl ve 19. yüzyıl arasında yaşamış 87 farklı şaire aittir. Mecmuada şiirleri bulunan Garir Bey (4a), Hamâlî (15b), Hedâyî (12b), Mâzî (29b-30a), Seyyid Bahtî (20a), Vehmî (1a) gibi şairlerin kaynaklarda[138] biyografilerine ulaşılamamıştır. Ayrıca aynı mahlası taşıyan birden fazla şair olduğu için kimlikleri tespit edilemeyen Abdulkerim, Bahayî, Hâlî, Hasib, Edirneli Âlî, Fazıl, Fedâî, Feyzî, Kadrî, Remzi Efendi, Lem'î, Medhî, Necib, Ramiz, Rızâyî, Riyâzî, Rûhî, Rûşenî, Sahib, Sunʿî, Şahidî, Tevfik, Vâlihî, Ziyâî gibi toplam 32 şair bulunmaktadır.

Mecmuada *müfred* (124) ve *gazel* (122) en çok kullanılan nazım şekilleridir. Mecmuada *gazel* nazım şeklinde en çok şiiri bulunan şair Hevâyî (35) 'dir. Ardından bu nazım şeklinde Fuzûlî (17), Nâbî (12), Ziyâ'i (10) onu takip etmektedir. *Müfred* beyitlerin 91'inin yazarı bilinmemektedir. Mecmuada Nâbî gibi tanınmış şairlerin *müfred* olan beyitlerinin de kullanıldığını görmekteyiz. Müfredden sonra ise kullanılan nazım biçimleri sırayla *kıt'a* (18), *nazm* (13), *tahmis* (11), *müseddes* (8), *kaside* (6), *muhammes* (3), *müstezat* (3), *tesdis* (3), *mesnevi* (2), *mısra-ı âzâde* (2), *terci-i bend* (2), *rubai* (2), *mu'aşşer* (1), *müsebba'* (1), *müsemmen* (1), *şarkı* (1)dır.

Aşağıda mecmuada bulunan şairler, kullandıkları nazım biçimleri ve sayıları tablo şeklinde verilmiştir.

[138] İpekten, H. vd. , *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1988; Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü (http://teis.yesevi.edu.tr/arama) ; Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü (http://www.tebdiz.com/)

ŞAİRİN ADI VEYA MAHLASI	KASİDE	GAZEL	MÜSTEZAT	KIT'A	NAZM	MESNEVİ	RUBAÎ	MUHAMMES	TAHMİS	MÜSEDDES	TESDİS	MÜSEBBA'	MÜSEMMEN	MU'AŞŞER	TERCİ-İ-BEND	MÜ'RED	MISRA-I ÂZÂDE	ŞARKI	TÜRKÜ
?																91			
?				12															
?		2																	
?					3														
?									1										
?			2																
?						1													
?																		1	
?																			2
ʿABDU'L-KERİM						1													
ʿARAPZĀDE ʿABDURRAḤMĀN																1			
ʿĀRİFZĀDE ʿĀṢIM		1							1										
ĀṢAFİ									1										
ʿAYNİ															1				
ĀẔERİ İBRĀHİM EFENDİ										1									
BAHĀYİ																1			
BĀḲİ	2	6																	
CEM SULṬĀN	1																		
CEVRİ									1										
CİNĀNİ									1										
ÇELEBİZĀDE ʿĀṢIM		1																	
EDİRNELİ ʿĀLİ																1			
ELİFİZĀDE																1			
EMİR BUḪĀRİ		1																	
EMRİ									1										
FAṢİḤ		4																	
FĀẒIL					1														
FEDĀİ											1								
FEHİM	1			1															
FEYẒİ		2																	
FUẒŪLİ		17																	
ĠARİR BEY																1			
GELİBOLULU MUSTAFA ʿĀLİ								1						1					
ḤĀLİ										1									
ḤAMĀLİ																1			
ḤASİB EFENDİ					1														
ḤAŞMET	1																		
ḤAYRETİ								1											
HEDĀYİ																1			
HEVĀYİ		35					1												
ʿİṢĀM EFENDİ					1														
ʿİṢRETİ																1			
ḲADRİ												1							

ḲALENDER ABDĀL										**1**									
KEMĀLPĀŞĀ ZĀDE					**1**														
LĀEDRĪ					**1**											**3**			
LEMʿĪ		**1**																	
MAḲĀLİ																**1**			
MAḲĀMĪ																**1**			
MĀŻĪ										**1**									
MEDḤĪ																**1**			
MEVLÂNÂ					**1**														
MİRZAZĀDE ŞEYḤ MEḤMED																**1**			
MOLLĀ GÜRĀNĪ																**1**			
NĀBĪ		**12**														**1**			
NAḤĪFĪ		**1**																	
NĀʿİLĪ										**1**									
NECĀTĪ		**3**																	
NECİB																**1**			
NEDİM		**2**																	
NEFʿĪ	**1**																		
NEŞĀṬĪ		**1**																	
RĀĠIB PĀŞĀ		**2**		**1**	**1**														
RAḤMĪ				**1**											**1**	**1**			
RĀMĪ		**1**																	
RĀMİZ		**1**																	
RĀŞİD		**2**																	
REMZİ EFENDİ																**1**			
REVNAḲZĀDE MEḤMED																**1**			
RIFʿATĪ					**1**						**1**								
RIŻĀYİ EFENDİ		**1**																	
RİYĀŻİ																**1**			
RŪḤĪ																**1**			
RŪŞENĪ			**1**																
ṢĀBİT EFENDİ		**3**														**1**			
ṢĀḤİB EFENDİ		**1**																	
SĀMĪ		**1**																	
ŞUNʿĪ																**1**			
SEYYİD BAḤTĪ																**1**			
SEYYİD ḤĀLİM																**1**			
SEYYİD MUḤTĀR																**1**			
SEYYİD VEHBĪ		**5**		**1**	**1**				**1**							**2**			
SUʿĀLĪ											**1**								
SULTAN III. MURĀD		**1**																	
SULṬĀN III. MUṢṬAFĀ					**1**														
SULṬĀN IV. MURĀD																	**1**		
ṢĀHİDĪ		**3**																	
ŞEFĪʿ				**1**															

ŞEHRÎ		**2**																
TEVFÎḲ															**2**			
ṬIFLÎ																**1**		
ʿULVÎ										**2**			**1**					
VAḤDETÎ									**1**									
VĀLİHÎ										**1**								
VEHMÎ								**1**										
YAḤYĀ				**1**			**1**								**1**			
ŻİYĀʿÎ		**10**							**3**									

Tablo 1: Mecmuada Bulunan Şairler İle Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı[139]

Yukarıdaki tabloda mecmuada bulunan şairler, kullandıkları nazım şekilleri ve sayıları verilmiştir. Mecmuada kullanılan nazım biçimlerinin kullanılma oranlarının görülmesi için nazım biçimleri ve sayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Bu şekilde mecmuada en çok kullanılan ve en az tercih edilmiş nazım biçimlerini görmek mümkün olacaktır.

SIRA	NAZIM ŞEKLİ	ADET
1	Müfred	124
2	Gazel	122
3	Kıt'a	18
4	Nazm	13
5	Tahmis	11
6	Müseddes	8
7	Kaside	6
8	Muhammes	3
9	Müstezat	3
10	Tesdis	3
11	Mesnevi	2
12	Mısra-ı Âzâde	2
13	Terci-i bend	2
14	Türkü	2
15	Rubai	2
16	Mu'aşşer	1
17	Müsebba'	1
18	Müsemmen	1
19	Şarkı	1
	TOPLAM	325[140]

Tablo 2: Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri ve Sayısı

[139] Farsça, okunamayan veya oksitlenmiş şiirlere, şairleri ve nazım şekilleri tam olarak bilinmediği için yer verilmemiştir.

[140] Farsça, okunamayan veya oksitlenmiş şiirlere, şairleri ve nazım şekilleri tam olarak bilinmediği için yer verilmemiştir.

4) Mecmuada Bulunan Şairlerin Yaşadıkları Yüzyıllar

Mecmuada şiirleri yer alan şairlerin yaşadıkları yüzyıllar 13. yüzyıl ile 19. yüzyıl arasında değişim göstermektedir.

Aşağıdaki tabloda mecmuada yer alan şairlerin yüzyıllara göre dağılımı verilmiştir. Bazı şairlerin yaşadıkları yüzyıllar mahlas hatası, bilgi yetersizliği gibi durumlardan dolayı tespit edilememiştir.

YÜZYIL	**ŞAİR SAYISI**
XIII. Yüzyıl	1
XV. Yüzyıl	5
XVI. Yüzyıl	20
XVII. Yüzyıl	12
XVIII. Yüzyıl	16
XIX. Yüzyıl	1
Yaşadığı Yüzyıl Tespit Edilemeyen	32
TOPLAM	87

Tablo 3: Mecmuadaki Şairlerin Yüzyıllara Göre Dağılımı

Yaşadığı yüzyıl tespit edilemeyen şairlerin sayısı tabloda görüldüğü üzere ilk sırada yer almaktadır. Bunun nedeni biyografik kaynaklarda şairlerle ilgili malumata rastlanmamasıdır. İkinci olarak ise tabloda 16. yüzyılda yaşayan şair sayısı yer almaktadır. Daha sonra sırayla 18. yüzyıl, 17. yüzyıl,13. yüzyıl ve 19. yüzyılda yaşayan şair sayıları gelmektedir.

Mecmuada şiirleri yer alan şairler ve bu şairlerin yaşadıkları yüzyıllar aşağıda tablo hâlinde verilmiştir. Yüzyılları tam olarak tespit edilmemiş şairlerin yaşadıkları yüzyıl bölümü "?" işareti ile gösterilmiştir.

Tablo 4: Mecmuadaki Şairlerin Yaşadıkları Yüzyıllar

SIRA	ŞAİRİN ADI VEYA MAHLASI	YAŞADIĞI YÜZYIL
1	Abdu'l-kerîm	?
2	Ârapzâde Abdurrahmân	16. yy.
3	Ârifzâde Âsım	18. yy.
4	Âsafî (Kuloğlu)	16. yy. (?)
5	ʿAynî	19. yy.
6	Âzerî İbrâhim Efendi	16. yy.
7	Bahâyî	?
8	Bâkî	16. yy.
9	Cem Sultan	15. yy.
10	Cevrî	17. yy.
11	Cinânî	16. yy.
12	Çelebizâde Âsım	18. yy.
13	Edirneli Âlî	?
14	Elifîzâde Feyzi	18. yy.
15	Emîr Buhârî (Seyyid)	15. yy.
16	Emrî	16. yy.
17	Fasîh	17. yy.
18	Fâzıl	?
19	Fedâî	?
20	Fehîm	17. yy.
21	Feyzî	?
22	Fuzûlî	16. yy.
23	Garir Bey	?
24	Gelibolulu Mustafa Âlî	16. yy.
25	Hâlî	?
26	Hamâlî	?
27	Hasîb	?
28	Haşmet	18. yy.
29	Hayretî	16. yy.
30	Hedâyî	?
31	Hevâyî	18. yy.
32	İsâm Efendi	18. yy.
33	İşretî	16. yy.
34	Kadrî	?
35	Kalender Abdâl	16. yy.
36	Kemâlpâşâzâde	16. yy.
37	Lâedrî	?
38	Lem'î	?
39	Makâlî[141]	16. yy.
40	Makâmî	16. yy.
41	Mâzî	?
42	Medhî	?
43	Mevlânâ	13. yy.
44	Mirzazâde Şeyh Mehmed	18. yy.
45	Mollâ Gürânî	15. yy.
46	Nâbî	17. yy.

[141] Bu mahlastaki iki şair de 16. yüzyılda yaşamaktadır.

47	Nahifî	18. yy.
48	Nâ'ilî	17. yy.
49	Necâti	15. yy.
450	Necîb	?
51	Nedîm	18. yy.
52	Nef'î	17. yy.
53	Neşâtî	17. yy.
54	Râgıb Pâşâ	18. yy.
55	Rahmî	16. yy.
56	Râmî	17. yy.
57	Râmiz	?
58	Râşid (Vak'anüvis)	18. yy.
59	Remzi Efendi	?
60	Revnakzâde Mehmed	16. yy.
61	Rıf'atî	17. yy.
62	Rızâyî Efendi	?
63	Riyâzî	?
64	Rûhî	?
65	Rûşenî	?
66	Sâbit Efendi	18. yy.
67	Sahib Efendi	?
68	Sâmî	18. yy.
69	Sunʿî	?
70	Seyyid Bahtî	?
71	Seyyid Hâlim	18. yy.
72	Seyyid Muhtar	16. yy.
73	Seyyid Vehbî	18. yy.
74	Su'âlî	15. yy.
75	Sultân III. Murâd	16. yy.
76	Sultân III. Mustafa	18. yy.
77	Sultan IV. Murâd	17. yy.
78	Şâhidî	?
79	Şefîʿ	?
80	Şeyhülislâm Yahyâ	17. yy.
81	Tevfik	?
82	Tıflî	17. yy.
83	Ulvî	16. yy.
84	Vahdetî	16. yy.
85	Vâlihî	?
86	Vehmī	?
87	Ziyâ'î	?

Tabloda görüldüğü üzere 19. yüzyılda yaşayan ve mecmuada şiiri yer alan tek şair 'Aynî'dir. 19. yüzyıldan sonra yaşamış herhangi bir şairin mecmuada bulunmaması ve 'Aynî'nin ölüm tarihi 1837'i olması mecmuanın 19. yüzyılda tertip edilmiş olma olasılığını ortaya çıkarmaktadır.

5) Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri

Mecmuada şiirleri yer alan şairlerin sayısı 87'dir. Mecmuada şiirleri bulunan Arifzâde Âsım, ʿAynî, Bâkî, Cem Sultan, Cevrî, Çelebizâde Âsım, Emrî, Fasîh Ahmed Dede, Haşmet, Hayretî, Hevâyî, Kemâl Paşazâde, Murâdî, Mustafa Âlî, Nâbî, Nahifî, Nâ'ilî, Necâtî, Nedîm, Nef'î, Neşâtî, Râgıp Paşa, Rahmî, Râmî, Râşid, Ratib, Sâbit, Sâmî, Seyyid Vehbî, Sünbülzâde Vehbî, Şeyhülislâm Yahyâ, Ulvî, Vahdetî gibi şairlerin divanlarından yararlanılarak şiirlerine ulaşılmıştır. Arapzâde Abdurrahmân, Âsâfî, Âzerî İbrahim Çelebi, Cinânî, Edirneli Âlî, Fuzûlî, İşretî, Kalender Abdâl, Makâlî, Necîb, Seyyid Emir Buhârî, Su'âlî, Sultan III. Mustafa, Valihî, gibi şairlerin ise kaynaklarda (makale, tez vb.) eserleri bulunmuştur. Mecmuada şiirleri bulunan Garir Bey (4a), Hamâlî (15b), Hedâyî (12b), Mâzî (29b-30a), Seyyid Bahtî (20a), Vehmî (1a) gibi kaynaklarda[142] ismi dahi bulunamayan şairlerin eserlerine de ulaşılamamıştır. Ayrıca mecmuada Abdulkerim, Bahayî, Hâlî, Hasib, Edirneli Âlî, Fazıl, Fedâî, Feyzî, Kadrî, Remzi Efendi, Lem'î, Medhî, Necib, Ramiz, Rızâyî, Riyâzî, Rûhî, Rûşenî, Sahib, Sun'î, Şahidî, Tevfik, Vâlihî, Ziyâî gibi aynı mahlası taşıyan birden fazla şair olduğu için kimlikleri tespit edilemeyen şairler de bulunmaktadır. Çalışmamızda toplam 32 şairin yaşadığı yüzyıl bilgisine ve biyografisine ulaşılamamıştır. Mecmuada şiirleri yer alan şairlerin 13. yüzyıl ile 19. yüzyıl gibi geniş bir aralıkta yaşamış olması, şairlerin yaşam bilgilerine ulaşılmasını güçleştirmiştir. Mecmuada mahlasları bulunan şairlerin, mahlasını kullanan tek bir kişinin olduğu ve yaşadığı yüzyıllar mecmua ile uyuştuğu durumlarda şairlerin biyografileri verilmiştir. Bu durum dipnotta belirtilmiştir.

Ârapzâde Abdurrahmân (1688/89-1746): İstanbul'da doğan şair, Arab-zâde sülâlesine mensuptur. Medrese eğitimi alan şairin, Türk-Arap-Fars dillerinde şiirleri bulunmaktadır. *Dîvân*'ı bulunmamaktadır (Kesik, 2014).

Ârifzâde Âsım (?-1737) : 18. yüzyıl şairlerindendir. Doğum tarihi bilinmemektedir. Asıl adı Mehmet olup ansiklopedilerde Mahmut olarak geçmektedir. Kadı Ârif

[142] İPEKTEN, H. vd. , *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü,* Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1988; Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü (http://teis.yesevi.edu.tr/arama) ; Türk Edebiyatı Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük (http://www.tebdiz.com/) adlı kaynaklarda bulunamamıştır.

Efendi'nin oğlu olduğu için Ârifzâde olarak tanınmıştır. *Dîvânçesi* bulunmaktadır (F. Ş. Arslan, 2010: 6).

Âsâfî (Kuloğlu) : Şairin bazı kaynaklarda[143] 16. yüzyılda yaşadığı, bazı kaynaklarda[144] ise 15. yüzyılda yaşadığı iddia edilmiştir. Bu durumdan da anlaşılacağı üzere şair hakkında yeterince bilgi bulunmamaktadır.

ʿ**Aynî (1766-1837) :** 19. yüzyıl şairlerindendir. Gaziantep doğumlu olan şairin asıl ismi Hasan'dır. Cenazesi İstanbul'da bulunmaktadır. Şairin bazı kaynaklarda Nakşîbendi[145] olduğu, bazı kaynaklarda ise Mevlevî[146] olduğu yönünde muhtelif bilgiler mevcuttur. Şairin Türk ve Fars dillerinde *Dîvân'*ı; *Nazmü'l-Cevâhir, Nusretnâme* ve *Sâkînâme* adlı mesnevileri, *Dürrü'n-Nizâm* adlı sözlüğü bilinen eserleridir (M. Arslan, 2014).

Âzerî İbrahim Efendi (?-1585) : 16. yüzyıl şairlerindendir. Asıl adı İbrahim'dir. Doğum yeri Bursa olup, babası Muallimzâde Ahmed Efendi'dir. Mahlası Âzerî'dir. Ebussuud Efendi gibi tanınmış hocaları olan şair, mülazım olmuştur. Bazı yörelerde kadılık yapan şair yine kadılık görevi için bulunduğu Hama (Suriye)'da sıtma hastalığından dolayı vefat etmiştir. *Hüsrev ü Şirin* adlı mesnevisi *ile Nakş-ı Hayal* adlı mesnevisi bilinen eserleridir. Şairin mecmualarda birçok şiiri de bulunmaktadır (Çetinkaya, 2014).

Bâkî (1526/1600) : 16. yüzyılın meşhur şairlerinden olan Bâkî'nin babası Mehmed Efendi Fatih Câmî müezzinlerindendir. Yaşadığı dönemde oldukça değerli hocalardan ders alan şair, aynı zamanda dönemindeki önemli şairlerle de görüşerek kendini geliştirmiştir. Şiir yazma yeteneği Bâkî'nin devlet erkânlarınca da sevilmesini sağlamıştır. "Sultanü'ş-Şuarâ" unvanı alan şair oldukça değerli eserler ortaya koymuştur. Cenazesi İstanbul'a defnedilmiştir. *Dîvân*'ı bulunmaktadır. *Fezâ'ilü'l-Cihâd, Kırk Hadis Tercümesi*, *Fezâ'il-i Mekke ve* bir siyer örneği olan *Me'âlimü'l-Yakîn Fî-Sîreti Seyyidi'l-Mürselîn* şairin bilinen eserleridir (Mengi, 2000: 157-162).

Cem Sultân (1459-1495) : 15. yüzyıl şairlerindendir. Fatih Sultan Mehmet'in üçüncü oğludur. Şehzâde olması nedeniyle iyi bir eğitim görmüş olan şair, Arap ve Fars dillerini iyi düzeyde

[143] ERGUN, S. N. *Türk Şairleri,* s. 102.
[144] GÜRSOY, A. *Âsafî,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, 2014.
[145] MENGİ, M. Eski *Türk Edebiyatı Tarihi*, Ankara: Akçağ Yayınları, 2000, s.236.
[146] ARSLAN, M. *Aynî-Antepli,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, 2014.

bilmektedir. Şairin Türk ve Fars dillerinde yazılmış *Dîvân'ı, Fâl-ı Reyhân-ı Sultân Cem* adlı manzumesi, *Cemşîd ü Hurşîd* adlı mesnevisi bulunmaktadır (Canım, 2013).

Cevrî (1595?-1654) : 17. yüzyıl şairlerindendir. Asıl adı İbrahim olan şair Mevlevî'dir. Şair hakkında kesin bilgiler bulunmamaktadır. 415 beyitlik bir terkib-i bend olan *Hall-i Tahkîkat,* Yusuf Sîneçak 'ın mesnevi şerhi olan *Aynü'l-Füyûz; Selîmnâme, Hilye-i Çihâr-Yâr-ı Güzîn* ve *Melhame* adlı mesnevileri, ayların özelliklerini anlatan bir mesnevi olan *Nazm-ı Niyâz*, *Dîvân'*ı şairin bilinen eserleridir (Aydın, 2010: 11-16).

Cinânî (?-1595) : 16. yüzyıl şairlerindendir. Bursa'da doğmuştur. Babasının adı Mehmet olan şairin asıl adı ise Mustafa'dır. Şairin *Dîvân'ı, Riyâzü'l-Cinân, Tuhfe-i Bağ-ı Cinân, Cilâü'l-Kulûb, Mahzenü'l-Esrâr* bilinen eserleridir (İpekten vd., 1988: 88-89).

Çelebizâde Âsım (1685-1759/60) : Asıl ismi İsmail olan şair İstanbul doğumludur. Babası Mehmet Efendi'dir. *Küçük Çelebizâde* olarak tanınan şair, Şeyhülislam Feyzullah Efendi'den mülâzım olmuş, medreselerde müderrislik yapmıştır. Kadılık ve şeyhülislamlık makamlarında bulunmuştur (İpekten vd., 1988: 45).

Elifî-zâde Feyzi (?-1765) : 18. yüzyıl şairlerindendir. Edirneli Elîfî'nin oğlu olan şair, *Elîfîzâde* olarak tanınmıştır. Tarih manzumeleri ile ünlüdür. Şairin 57 varaklık bir mecmuası ve tarih manzumeleri bulunmaktadır (Büyükkarcı Yılmaz, 2013: 835).

Emîr Buhârî (1445-1516) : Asıl adı Emir Ahmed-i Buharî olan şair Buhara doğumludur. Doğum yeri nedeniyle Buharî adıyla da tanınmıştır. Ayrıca peygamber zürriyetinden olduğu için *Seyyid* ve *Emir* isimleriyle de anılmaktadır. *Türkçe ve Farsça Dîvânçesi, Mevlânâ'nın şiirlerine yazdığı şerhler, Risâle fî't-tasavvuf* şairin bilinen eserleridir (Kurnaz ve Tatçı, 1996: 250-253).

Emrî (?-1575) : 16. yüzyıl şairlerindendir. Asıl ismi Emrullâh olan şair, Edirneli'dir. Emrî Çelebi ve Emrullâh Çelebi olarak da tanınmaktadır. *Tarih Manzumeleri, Muammaları* ve *Dîvân*'ı bulunmaktadır (Saraç, t.y. : pdf 3-5).

Fasîh (?-1699) : 17. yüzyıl şairlerindendir. Asıl ismi Ahmet'tir. Mevlevî olan şair, eserlerinde açık ve anlaşılır bir dil kullanmıştır. Türk ve Fars dillerinde *Dîvân*'ı bulunan şairin, alegorik bir eser olan *Münâzara-ı Gül ü Mül*'ü, *Kalem Makalesi*, temsilî bir anlatım içeren eseri *Münâzara-ı Rûz u Şeb'i*, *Behişt-Âbâd'ı, Tenbâkûnâme*'si, *Hüsrev ü Şirîn*'i, Fasih Dede Mecmuası olarak da bilinen *Münşeât'ı*, *Mahmûd u Ayâs'*ı bulunmaktadır (Ünal, 2014).

Fehîm (1627-1647) : 17. yüzyılda yaşayan şair, Fehîm-i Kadim olarak da tanınmaktadır. *Dîvân* ve *Şehrengiz* şairin bilinen eserleridir (Mengi, 2000: 190-191).

Fuzûlî (1483-1556) : 16. yüzyılın meşhur şairlerindendir. Azeri sahasında tanınan şairin asıl adı Mehmet'tir. Fuzûlî 'nin Arap-Fars ve Türk dillerinde manzum-mensur eserleri bulunmaktadır. Şairin üç dilde (*Türkçe, Arapça ve Farsça) Dîvân'*ı bulunmaktadır. *Sâkînâme, Kırk Hadis Tercümesi, Leylâ ve Mecnûn, Hadikatü's-Süedâ, Rind ü Zâhid, Muammâ Risâlesi, Matlau'l-İtikad, Sıhhat ü Maraz, Mektuplar, Beng ü Bâde* bilinen eserleridir (Mengi, 2000: 140-151).

Gelibolulu Mustafa Âlî (1541-1600) : 17. yüzyıl şairlerindendir. Adından da anlaşılacağı üzere Gelibolu'da doğmuştur. Babası Hoca Ahmet'tir. *Çeşmî* mahlası ile şiirler yazan şair, daha sonra mahlasını *Âlî* olarak değiştirmiştir. *Gül-i Sad-Berg, Sübhatü'l-Abdâl, Vâridâtü'l-Enîka, Riyâzü's-Sâlikîn, Lâyıhâtü'l-Hakîka, Sadef-i Sad-Güher* şairin bazı eserleridir (Aksoyak, 2013).

Haşmet (?-1768) : Şairin doğum yılı bilinmemekle birlikte doğum yeri İstanbul'dur. Babası Abbâs Ebu'l-Hayr Efendi olan şairin asıl ismi Mehmet'tir. Şair, babası nedeniyle "Abbâs Efendi-zâde" olarak da tanınmaktadır. Şairin *Dîvân*'ı bulunmaktadır. *İntisâbü'l-mülûk, Vilâdetnâme, Senedü'ş-şuarâ* bilinen bazı eserleridir (Aksoyak ve M. Arslan, 2018: 3-8).

Hayretî (?-1534/35) : 16. yüzyıl şairlerindendir. İsmi Mehmet'tir. Vardar Yenicesi doğumludur. Mutasavvıf bir şair olan Hayretî, Kalenderî zümresindendir. *Dîvân, Yenice ve Belgrad Şehrengizi* şairin bilinen eserleridir (Gök, 2017: 7-22).

Hevâyî (?-1715) : 17. yüzyılda yaşayan şairin ismi Abdurrahmân'dır. İstanbul doğumludur. İlk şiirlerinde *Rahmî* mahlasını kullanan şair, *Hevâyî* olarak mahlasını değiştirmiştir. *Dîvân'*ı bulunmaktadır. Ayrıca şairin *Yûsuf u Züleyhâ ve Vâmık u Azrâ* adında mesnevileri *ve Hezliyât* adında bir manzum eseri bulunmaktadır (Çakır, 1998: 2-3).

Îsâm Efendi[147] (?-1788/89) : Üsküdar doğumlu olan şairin, adı Mustafa İsâmeddin Efendi'dir. Nakşîbendi tarikatına intisap etmiştir. Şairin *Şerh-i Miftâhu'l-Verîd, Tuhfetü'd-Dârriyye fi Şerhi Kasideti'l-Ensâriyye, Şerh-i Kasîdetü'l-Münferice,*

[147] Mecmuada bulunan şiir kaynaklarda tespit edilememiştir. Fakat bu mahlasta tek bir şair bulunduğu için bu bilgileri vermenin gerekli olduğu düşünülmüştür.

Şerhü'l-Kasîdetü'd-Dimyâtiyye, Şerhü Nevâbiğü'l Kelim, Tercemetü'r-Risâletün el-Hafîn Şeyh Abdu'llâh el-Kaşgarî, Gülşen-i Şâhidî alâ-Tuhfeti'ş-Şâhidî bazı eserleridir (Kesik, 2014).

İşretî[148] (?-1566) : Adı Mustafa olan şair, Yenihisar'da doğmuştur. İşretî'nin mürettep bir divanı bulunmamaktadır. Çeşitli mecmua ve cönklerde şairin şiirleri tespit edilmiştir (Donuk, 2013).

Kalender Abdâl (1476-1527) : 16. yüzyıl şairlerindendir. Bektaşi tarikatına intisap etmiştir. Şairin şiirlerinde kullandığı terimlerden Bektaşîlik ve Hurufîlikten etkilendiği anlaşılmaktadır (Akın, 2014).

Kemâl Paşazâde (1469-1534) : 16. yüzyıl şairlerindendir. Şairin dedesi Kemal Paşa'dır. Bu nedenle Kemal Paşazâde olarak tanınmıştır. Şair, Türk, Arap ve Fars dillerini bilmekte, üç dilde de eserleri bulunmaktadır (Saraç, 2015).

Makâmî[149] (?-?) : Serez'de doğan şair, musikiyle ilgilenmiştir. *Makamî* mahlasını da bu nedenle almıştır (Aksoyak, 2014).

Mevlânâ (1207-1273): Horasan'ın Belh şehrinde doğan şairin ismi Muhammed Celâleddin' dir. Fakat şair daha ziyade "Mevlânâ" olarak tanınmaktadır. "Şems" ve "Hamuş" mahlaslarını kullanmıştır. Genellikle *Mesnevi* eseriyle tanınan şairin *Dîvân*'ı bulunmaktadır. Ayrıca *Mecâlis-i Seb'a, ,Fîhî Mâ Fîh, Mektubât* adlı eserleri vardır (Mengi, 2000: 43-49).

Mirzâzâde Şeyh Mehmed[150] (1688-1743) : 18. yüzyıl şairlerindendir. Babası Şeyhülislâm Mirzâ Mustafa Efendi olan şairin adı Mehmed Sâlim'dir. *Dîvân, Neylü'r-Reşâd fî-Emri'l-Cihâd, Tezkiretü'ş-Şu'arâ, Selâmetü'l-insân fî Muhâfazati'l-Lisân, Mâhiyyetü'l-Âşık, Ikdu'l-Cumân fî-Târihî Ehli'z-Zamân Tercümesi* şairin bilinen eserleridir (Ayan Nizam, 2013).

[148] Mecmuada bulunan şiir kaynaklarda tespit edilememiştir. Fakat bu mahlasta tek bir şair bulunduğu için bu bilgileri vermenin gerekli olduğu düşünülmüştür.

[149] Mecmuada bulunan şiir kaynaklarda tespit edilememiştir. Fakat bu mahlasta tek bir şair bulunduğu için bu bilgileri vermenin gerekli olduğu düşünülmüştür.

[150] Mecmuada bulunan şiir kaynaklarda tespit edilememiştir. Fakat bu mahlasta tek bir şair bulunduğu için bu bilgileri vermenin gerekli olduğu düşünülmüştür.

Mollâ Gürânî[151] (1410-1488) : 15. yüzyıl şairlerindendir. İsmi Ahmed b. İsmâîl b. Osman Gürânî'dir. Döneminin âlimlerinden biri olan şair, *Mollâ* lakabı ile de anılmaktadır. *Ref'ü'l-Hitâm an Vakfi Hamza, Ed-Dürerü'l-Levâmi' fi Şerhi Cem'i'l-Cevâmi'* , *Gâyetü'l-Emânî fî Tefsîri Kelâmi'r-Rabbânî, Hişâm, el-Abkârî fî Havâşî'l-Ca'berî Risâle fi'l-Velâ, Şerhu Levâmi'ü'l-Gurer, el-Muraşşah ale'l-Muvaşşah,* şairin bazı eserleridir (Ünal, 2014).

Nâbî (1642-1712) : 17. yüzyılın meşhur şairlerindendir. Urfa doğumludur. Hikemî tarzın öncüsüdür. Şairin Türk ve Fars dillerinde yazılmış *Dîvân'ı* bulunmaktadır. *Fetihnâme-i Kamaniçe*, *Hayrâbâd, Kırk Hadis Tercümesi, Münşeât, Hayriyye*, *Tuhfetü'l-Harameyn, Surnâme, Zeyl-i Siyer-i Veysî* şairin bilinen eserleridir (Mengi, 2000: 194-196).

Nahifî (1665/66-1738) : 18. yüzyıl şairlerindendir. Asıl adı Süleyman olan şair, İstanbul doğumludur. Mevlevî tarikatına intisap etmiştir. *Dîvân, Mübâhase-i Kaza ve Kader, Tahmis-i Kaside-i Muradiyye, Manzum Mesnevî Tercümesi, Mesnevi-i Nush Ve'l-Hikem Hicretnâme, Ravzatü's-Safâ, Enfüsü'l-Âfâk, Nev'izatü'n-Nüfüs, Adab-ı Tarikat ve Kavaid-i Hakikat, Nasîhatü'l-vüzerâ, Mirâciyye, Hızriyye, Tahmis-i Bânet Su'âd, Sührü'l-Ahiret, Tahmis-i Kaside-i Bürde, Kaside-i Münferice Tercümesi, Risâle-i Kalemiye, Hilyetü'l-Envâr* bazı eserleridir (Aypay, 1992: 2-31).

Nâ'ilî (1608/11-1666) : Asıl ismi Mustafa olan şair, Nâ'ilî-i Kadîm olarak tanınmaktadır. İstanbullu olan şairin babası Pîrî Halife'dir. Babasından dolayı şair Pîrîzâde Mustafa Çelebi olarak da tanınmıştır. Halvetiye tarikatına intisap etmiştir. *Dîvân'*ı bulunmaktadır (İpekten, 2019: 2-3).

Necâtî (1443/46-1509) : Şairin ismi çoğunlukla kaynaklarda Îsâ olarak geçmektedir. Fakat Beyânî'de Nûh olduğu yönünde bilgiler mevcuttur. Edirne'de doğmuştur. *Dîvân'*ı ve *Münâzara-yı Gül ü Hüsrev* adlı eseri bulunmaktadır (Kaya, 2013).

Nedîm (1680/81-1730) : Asıl ismi Ahmed olan şair, İstanbul'da doğmuştur. Arap ve Fars dillerini bilen şairin eserlerinden iyi bir eğitim aldığı anlaşılmaktadır. *Dîvân, Sahaifü'l-Ahbar, Aynî Tarihi, Safâyi Tezkiresi Takrizi* bilinen eserleridir (Macit, 2017: pdf 3-8).

[151] Mecmuada bulunan şiir kaynaklarda tespit edilememiştir. Fakat bu mahlasta tek bir şair bulunduğu için bu bilgileri vermenin gerekli olduğu düşünülmüştür.

Nef'î (1572?-1635) : 17. yüzyılın meşhur şairlerindendir. Asıl adı Ömer olan şair, hicvi ile ünlenmiştir. Şairin iki farklı dilde de (Fars-Türk) *Dîvân'ı* bulunmaktadır. *Tuhfetü'l-Uşşâk* ve *Sihâm-ı Kaza* bilinen eserleridir (Akkuş, 2018: pdf 4-15).

Neşâtî (?-1674) : 17.yüzyıl şairlerinden biridir. Edirne'de doğmuştur. Şairin doğum tarihi bilinmemektedir. İlk şiirlerinde Semendî mahlasını kullanan şair, daha sonra mahlasını Neşâtî olarak değiştirmiştir. Mevlevî tarikatına intisap etmiştir. *Dîvân'ı* bulunmaktadır. *Şehrengiz, Tuhfetü'l-Uşşâk, Hilye-i Enbiyâ, Kavâid-i Deriyye, Mektup, Şerh-i Müşkilât-ı Örfî* bilinen eserleridir (Kaplan, 2019: 2-9).

Râgıp Paşa (1699-1763) : 18. yüzyıl şairlerindendir. İstanbul doğumludur. İsmi Mehmet olan şair, Ragıp mahlasını kullanmıştır. Farklı devlet görevlerinde bulunan şair, sadrazamlık makamına kadar yükselmiştir. Hikemî tarzın önemli temsilcilerindendir. *Dîvân*'ı bulunmaktadır. *Terceme-i Matla'u's-Sa'deyn, Mecmua-i Râgıp Paşa, Arûz Risâlesi, Defînetü'l- Metâlib, Münşeât-ı Râgıb, Fethiyye-i Belgrad, Sefînetü'r-Râgıb, Terceme-i Ravzatü's-Safâ* şairin bilinen eserleridir (Yorulmaz, 1989: 2-51).

Rahmî (?-1567/68) : Asıl ismi Pîr Muhammed olan şairin babası Nakkâş Bali'dir. Bursa'da doğmuştur. İlmiye sınıfında görev almıştır. Şairin müderris olarak atandığı Yenişehir'i anlattığı eseri *Yenişehir Şehrengizi*, nazire olarak yazılmış bir mesnevi olan *Gül-i Sad-berg, Dîvân'*ı ve mesnevi nazım şeklindeki eseri *Şâh u Gedâ* şairin bilinen eserleridir (Erdoğan, 2017: pdf 4-35).

Râmî (?-1639/40) : Asıl ismi Abdurrahman Çelebi'dir. Babası Molla Ali'dir. Şair hakkında kaynaklarda az bilgi bulunmaktadır. *Dîvân'*ı şairin bilinen eseridir (Aksoyak, 2014).

Râşid (1669/70-1735) : 18. yüzyıl şairlerindendir. Asıl ismi Seyyid Ahmed Raşid olan şair, Diyarbakır doğumludur. İyi bir eğitim almıştır. *Dîvân, Sıhhat-âbâd, Münşeât, Fetihnâmeler, Vakfiyeler, Tarih (Vekâyinâme)* bilinen eserleridir (Biltekin, 2014).

Revnakzâde Mehmed (?-1562/68) : Asıl adı Mehmet olan şair, babası sebebiyle Revnak-zâde olarak bilinmektedir. Filibe'de doğmuştur. Nasihatnamesi bulunmaktadır (Kılıç, 2013).

Rıf'atî[152] **(?-1659-60) :** Asıl ismi Mehmet'tir. Şair hakkında çok az bilgi bulunmaktadır (Aksoyak, 2013).

Sâbit Efendi (?-1712) : 18. yüzyıl şairlerindendir. Alâeddin ismindeki şair, Bosna'nın Uziçe kasabasında doğmuştur. Şair şiirlerinde ustalıkla kullandığı atasözü, deyimler ve söz oyunlarıyla ün kazanmıştır. *Dîvân, Zafernâme, Edhem ü Hümâ, Derenâme, Kırk Hadis Tercümesi ve Tefsiri* bilinen eserleridir (Karacan, 1981: 1-55).

Sâmî (?-1734) : Asıl ismi Mustafa'dır. İstanbul'da doğmuştur. Babası Osmân Efendi arpaemînliği görevinde bulunduğu için şair, Arpaemînizâde olarak da tanınmaktadır. *Dîvân, Târih, Muhtelif Nesirler* şairin bilinen eserleridir (Kutlar Oğuz, 2017: 6-10).

Seyyid Hâlim[153]**(1706/07-1759/60) :** Abdülhalîm adındaki şair, Yedikulelidir. Babası Emir Efendi'dir. Şairin eserleri hakkında kaynaklarda bilgi bulunmamaktadır (Gürbüz, 2014).

Seyyid Muhtar (?-?) : Şair, peygamber soyundan geldiği için Seyyid olarak anılmaktadır. Doğum tarihi bilinmeyen şairin, doğum yeri Edirne ve İstanbul olduğu yönünde muhtelif bilgiler mevcuttur. Şair hakkında çok az bilgi bulunmaktadır (Kılıç, 2014).

Seyyid Vehbî (1674?-1736) : 18.yüzyıl şairlerindendir. Asıl ismi Hüseyin'dir. Babasının adı Hacı Ahmet'tir. Şair, İstanbul doğumludur. *Dîvân, Sulhiyye, Takriz, Kırk Hadis Tercümesi, Surnâme, Leylâ vü Mecnûn* şairin bilinen eserleridir (Dikmen, 1991: 16-35).

Su'âlî (?-?) : Şair hakkında kaynaklarda yeterince bilgi bulunmamaktadır. Şairin şiirlerine genel olarak 15. ve 16. yüzyılda yaşamış şairlerin şiirlerinin bulunduğu mecmualarda rastlanmaktadır. Bu nedenle şairin 15.-16. yüzyılda yaşamış olduğu tahmin edilmektedir (Donuk, 2013: 1226).

Sultân III. Murâd (1546-1595) : 16. yüzyıl şairlerindendir. II. Selim ve Nurbanu Sultan'ın oğludur. Manisa doğumludur. Uşşakiye tarikatına intisap etmiştir. Türk-Arap ve Fars dillerine hâkim olan şairin, bu üç dilde de şiirleri bulunmaktadır. *Muradi* ve *Murat* mahlaslarını kullanmıştır. *Dîvân'*ı bulunmaktadır (Kırıkkılıç, 2015: 11-15).

[152] Mecmuada bulunan şiir kaynaklarda tespit edilememiştir. Fakat bu mahlasta tek bir şair bulunduğu için bu bilgileri vermenin gerekli olduğu düşünülmüştür.

[153] Mecmuada bulunan şiir kaynaklarda tespit edilememiştir. Fakat bu mahlasta tek bir şair bulunduğu için bu bilgileri vermenin gerekli olduğu düşünülmüştür.

Sultân III. Mustafa (1717-1774) : 18. yüzyıl şairlerindendir. Babası III. Ahmed, annesi ise Mihrişah Sultan'dır. Şehzade olması nedeniyle oldukça iyi bir eğitim almıştır. *Cihângîr* mahlasını kullanmıştır (İsen, 2015).

Sultân IV. Murâd (1612-1640) : 17. yüzyıl şairlerindendir. Babası I. Ahmed, annesi Mâhpeyker (Kösem) Sultan'dır. Şehzade olması sebebiyle Arap ve Fars dillerini iyi derecede öğrenen şair, Murâdî mahlasıyla şiirler kaleme almıştır (Yılmazer, 2020)

Şeyhülislâm Yahyâ (1561-1644) : 17. yüzyılın meşhur şairlerindendir. İstanbul doğumludur. Babası Bayramzâde Zekeriya Efendi'dir. İyi bir eğitim gören şair, şeyhülislamlığa kadar yükselmiştir. *Dîvân*'ı bulunmaktadır. *Fetavâ-yı Yahyâ*, *Ferâ'iz Manzumesi Şerhi, Nigâristân Çevirisi, Kasîde-i Bürde Tahmisi* bilinen eserleridir (Kavruk, 2014).

Tıflî[154] (?-1659/60) : 17. yüzyıl şairlerindendir. Trabzon doğumludur. Babası Abdülaziz Efendi'dir. *Dîvân*'ı bulunmaktadır. Şairin *Sâkinâme* adlı bir eseri vardır (Çınar, 2013).

Ulvî (?-1585): Derzizâde Mehmed Çelebi ismindeki şairin doğum yeri hakkında muhtelif bilgiler mevcuttur. Doğum tarihi bilinmemektedir. *Dîvân'*ı bulunmaktadır (Çetin, 1993: 3).

Vahdetî (?-1598) : 16. yüzyıl şairlerindendir. Bosna'da doğmuştur. Hurufî'dir. Şiirlerinde kullandığı kelime ve tamlamalardan Arap ve Fars dillerini iyi derecede bildiği anlaşılmaktadır. *Dîvân*'ı bulunmaktadır (Öztürk, 2006: 14).

[154] Mecmuada Sultan IV. Murâd'ın mısrasına Tıflî'nin cevabı olarak bir mısra kaydedildiği için şairin, IV. Murad döneminde yaşamış Tıflî Ahmed Çelebi olduğu çıkarımında bulunulmuştur.

III. BÖLÜM

1) Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol

1. Bu çalışma, Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Bağışlar No: 2388/11 adıyla kayıtlı şiir mecmuasının 1a-30a varakları arasındaki şiirleri kapsamaktadır.

2. Metnin kuruluşunda mecmuadaki şiir düzeni esas alınmıştır ve şiirler transkripsiyon alfabesi kullanılarak verilmiştir.

3. Metinde her şiire, şiirin her beytine veya bendine sıra numarası verilmiştir.

4. Varak numaraları metnin solunda köşeli parantez "[ ]" içerisinde verilmiştir.

5. Mecmuadaki bazı şiirlerde "Velehu-Tetimme" başlıkları kullanılmış (3a), bazı şiirlerde başlık kullanılmamış (5b), bazı şiirlerde ise yanlış mahlas veya nazım biçimi ile başlıklandırma yapılmıştır (17a). Ayrıca tahmis ve tesdis nazım biçiminde yazılan şiirlerde başlık olarak ise gazeline tahmis ya da tesdis yazılan şairin mahlası kullanılmıştır (28a). Çalışmada bu tür durumlar için yeni başlıklar belirlenmiştir. Bu başlıklar köşeli parantez "[ ]" içerisinde gösterilmiş, mecmuada kullanılan başlık ise dipnotta verilmiştir.

6. Mecmuada bazı şiirler aynı varakta ve bir bütün olmasına rağmen farklı şiirler gibi ayrılarak başlıklandırılmıştır. Şiirlerin bütünlüğü bozulmaması için başlıklar metne alınmamış, şiir bir bütün şeklinde ele alınmıştır.

7. Metin karşılaştırılması için öncelikle varsa şairin divanı taranmıştır. Şiir bulunmadığı takdirde tez, bildiri, makale gibi başka kaynaklara başvurulmuştur. Karşılaştırma yapılan metinler için kısaltmalar belirlenmiştir. Bunlar "Kısaltmalar" başlığı altında verilmiştir. Çalışmada karşılaştırma yapılan şiirin bulunduğu esere ait künye, şiirin nazım şekli, beyit veya bent sayısı, sayfa numarası dipnotta belirtilmiştir. (ör: Necâtî D. G.387 (2 beyit) s.323) Bununla birlikte mecmuada çok fazla başvurulmayan kaynaklara "Kısaltmalar" başlığı altında yer verilmemiştir. Bu kaynaklar dipnotta belirtilmiştir. (ör: Bu şiir İsmail Avcı'nın '*Yıkılupdur Bu Cihan*

Sanma ki Bizde Düzele': Sultan III. Mustafa'nın Meşhur Nazmına Yazılan Nazireler adlı makalesinde bulunmaktadır.)

8. Karşılaştırma yapılırken bulunamayan şiirler ve beyitler dipnotta belirtilmiştir.

9. Mecmua ile şiirin bulunduğu eser (Dîvân vb. kaynaklar) arasında karşılaştırma yapılırken eserlerde değişen kelimeler veya beyitler ":" şeklinde dipnotta belirtilmiştir. Karşılaştırma yapılan eser künyesi ile birlikte şu şekilde dipnotta gösterilmiştir:

"görüşmege: ḳonuşmaga Hevâyî D."

Eğer karşılaştırma yapılan eser için çalışmada daha önce bir künye belirlenmemişse yazarın soyadı, adı geçen eser veya makale kısaltması, sayfa sayısı ile künye oluşturulmuş dipnotta belirtilmiştir. (ör: bir dem: bizde Avcı, agm. , s.65.)

10. Mecmuada bulunmayan beyitler dipnotta gösterilmemiştir. Fakat mecmua ile karşılaştırma yapılan metinde kullanılan beyitler birbirinden tamamen farklı ise dipnotta belirtilmiştir.

11. Vezin hataları bulunan beyitler dipnotta belirtilmiştir.

12. Çalışmada yapılan eklemeler köşeli parantez "[ ]" içerisinde yazılmıştır.

13. Mecmuada müstensih kaynaklı birçok yazım hatası bulunmaktadır. Bu yazım hatalarının bazıları müstensihin "ح" sesini kullanması gereken bölümlerde "خ" sesini kullanması ya da tam tersi şekilde "خ" sesini kullanması gereken bölümlerde "ح" sesini kullanmasıdır (ör: ḥaressiñ, ḫırṣ, vaḫşeti, ḥarābāt). Mecmua boyunca bu hata birçok kez tekrarlanmıştır. Bununla birlikte "ت" -"ط" sesleri ve "ك" - "ن" seslerinin kullanımında da hatalar mevcuttur (ör: tabancayla, sipihrün). Ayrıca metnin bazı bölümlerinde kelimelerde harflerin ve noktaların eksik olduğu, kelime yazılırken yanlış harflerin kullanıldığı görülmektedir. Harf ve yazım hataları çok sık tekrar ettiği için gösterilmemiştir.

14. Mecmua ile şiirin bulunduğu eserde (dîvân vb. kaynaklar) karşılaştırma yapılırken bulunan beyit veya mısra sırası farkları dipnotta belirtilmiştir. (ör: Bu mısra divanda 3.mısradır.)

15. Mecmuada bulunan mahlasla uyuşmasına rağmen şairin Divan'ında bulunamayan şiirler dipnotta belirtilmiştir (ör: Bu şiir Divan'da bulunmamaktadır.) .

16. Mecmuada bazı şiirlerin bütünlüğünün bozulduğu, bir şiirin devamının başka varakta yer aldığı tespit edilmiştir. Bu durum mecmua sayfalarında bazı kopmaların olduğunu ve kopan sayfalar birleştirilirken dizim hatası yapıldığını göstermektedir. Şiirlerin bütünlüğünün bozulmaması için şiirin tek bir başlık altında tamamı verilmiştir. (ör: 87 ve 88 numarada kayıtlı Hevâyî'ye ait şiirlerin beyitlerinin bir kısmının 9b varağında bir kısmının ise 19a varağında bulunduğu tespit edilmiştir. Çalışmada görüleceği üzere bütünlüğün sağlanabilmesi için şiirin öncelikle 9b varağında bulunan kısmı daha sonra 19a varağında bulunan kısmı birleştirilmiş, bir başlık altında şiir kaydedilmiştir.)

17. Mecmuada bulunan Arapça-Farsça olan ve okunamayan metinlerin çalışmaya fotoğrafları eklenmiştir. Ayrıca Türkçe-Farsça karışık olan bazı metinlerde Türkçe ile yazılan kısımlar okunmuş, Farsça olan bölüm ise Arap harfleriyle metne eklenmiştir.

18. Mecmuanın bazı bölümlerinde kopmalar meydana gelmiştir. Bu bölümler parantez içinde üç nokta şeklinde (...) belirtilmiştir.

19. Farsçadaki vâv-ı ma'dûleler "ᵛ" şeklinde gösterilmiştir.

20. Çalışmada düzlük-yuvarlaklık uyumu göz önünde bulundurulmuş, metin bu duruma göre düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra mecmuada müstensihin düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymayan bazı uygulamaları da göz ardı edilmemiş, bu tür kullanımlara da çalışmada yer verilmiştir. (kendi-kendü, açıp-açup vb.)

21. Çalışmada "ء" harfinin transkripsiyon alfabesindeki sembolü ile (ʿ) kesme işaretinde (') bulunan benzerlik nedeniyle özel isimlere gelen ekler kesme işareti ile ayrılmamıştır.

22. Mecmuada bulunan terci-i bendde vasıta beytinin başvurulan kaynaktan (dîvân) tamamen faklı olduğu gözlemlenmiştir. Çalışmada değişen vasıta beyti için bir defa dipnot verilmiş, dipnota tekrar yer verilmesine gerek görülmemiştir.

23. Müstensih kaynaklı vezin, anlam, kafiye ve redif hatalarına yol açan sesler ve ekler çalışmada gösterilmemiştir.

24. Mecmua ile karşılaştırma yapılan metinde değişen redif bir defa dipnotta gösterilmiş, bu husus tekrar edilmemiştir. **(**ör: Şiir boyunca dîvânda redif "ideyin" şeklinde kullanılmıştır.)

2) Transkripsiyon Harfleriyle Metin

[1a] **ʿARŻ-I ḤĀL**

-1-

Faż̄letlü ʿaṭūfetlü semāḥatlü ʿināyetlü efendim ḥażretleri,

Bir muḳteżāya şīve-i ḳader-i ilāhī̄ vaṭan s̱enāveri olan Yozġat ṭarafına ʿazīmet olaraḳ tavaṭṭun olunması bu ṣūretle ʿıṭr-ı ifṣā-yı bezm-i dilārālarından dūr u mehcūriyyetimiz żarūrī̄ vuḳūʿ bulmuş ṣāʿib-i sehmilerine der-kār olan ḫulūṣi vü muḥabbet şiʿār u ifādesi ḫuṣūṣunda ḳalʿ-i ḥacz-i üftāde imsak-ı ʿināyet etmiş olduġuna niyāz u maġfiret ẕāt-ı ʿālīler mūcib-i sūziş dūn olmadığı der-kār olaraḳ hemān ez-kār cümle vü evṣāfa pesendīdelerine meşġūl olmaḳta olduġum bedīhī̄ vü āşikār olmuş dehr-i maḥallin olsam meclis-i mürüvvet-i enīsleri taḫayyülüyle göñül ekāz̄īb-i mülkde olduġuna ḳalb-i ʿālīleri vü şāhāne olduġu ketḫüdāmuz s̱enāverleri ol ṭarafa gönderilmiş ve lāyıḳ olmayaraḳ ṣāʿib-i sehmilerine dördüncüdür. irsāl olunmuş ḳabūlüyle bize vāyemend buyurmalar temennāsı ḫacletine teṣādüf itmek ḥasebiyle dehi iʿlāʿları gönderir mi? Temennī̄ tek bundan böyle iyice niyāz ile keyfiyyet-i ḫulūṣumuñ teʿkīdin mübāderet olacağı ifādesi bādī̄-i iẓhār-ı ḫulūṣī̄ vü mebādī̄-i ibrāz-ı ḫuṣūṣiyyetim olmuşdur efendim li sene 15 şevvāl sene 1050

[1b] **[VEHMİ]**

-2-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Nāġme-i Rūḥu'l-ḳudsle nuṭḳa geldim ādemem
   Ḳana ḳana bes muḥabbet bādesinden pür demem
   Bu ne muʿcizdir Mesīḫānıñ demile hem-demem
   Bu vücūd iḳlīminiñ mülküne nisbet Edhemem
   Ġayret-i kübrā içinde ol benem ben yā kimem

2. Mışra cāmiʿdir vücūdum mirʿāt-ı perverdigār
Şöyle bir günüm gicem yokdur ya da benden ṭoġar
ʿĀlem-i ṣūret benem hem niyedir naḳş-ı nigār
Ṭoġrı dirler kim cihāna her ne var ādeme var
Bu sevād-ı aʿẓamıñ mevcin evren ben ol benem

3. Zeyn-i ʿālem benem ʿālemde bulurum ṣāfī ten
Ol bilür ancaḳ beni tenden geçüp cānı yiten
Görünür görsen dimāġımda Ḫaṭāyıla Ḫoṭen
Yine cemʿ olmuşdur gökden anın yerden biten
Ḫaste dirler derdiniñ dermānıña ben merhemem

4. Bir ṣanem ṭutṣa temīmdir dāmen-i zülf dilberem
Kendü ʿaḳlımdan geçüp kūy-ı cünūn-ı rehberem
Gelmişem bezm-i ezelden ṣāfī-cevher cevherem
Micmer-i cismem içinde müşgüñ farẓ-ı ʿömrüm
ʿŪdumun hem ʿūdumun yanmış ṭuṭuşmuş pür-şemem

5. Vehmiyā vehmiñ seniñ bir ġamze-i şemşīrden
Ten ḳulaġıdır müşevveş nāle-i tebşīrden
Cān meşāmıdır muvaʿaż naġme-i teşvīrden
Bāde-i meye yoġurmuş cismimi taḫmīrden

Bu ḫarābātın içinde mey-fürūşdan mey ḫummam

[2a] **[BEYİT][22]**

-3-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Leb-i laʿline ol şuḫūn görüp derdim devāsını

Didi ey ḫaste-i hicrān saña bundan ʿināyet yoḳ

[2a] **[BEYİT][23]**

-4-

Mefāʿīlün Feʿilātün Mefāʿīlün Feʿilātün

1. O raḳḳāṣ şūḫunuñ riḳḳatā seyr edüp meyānda

Ḳurulmuş bir ḫazīne ḫāverī ṣanma ittikāñdır

[2a] **[BEYİT][24]**

-5-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1 Ol çıkar eflāke āḫir ey melek degil

Ejder-i āteş-feşāna āhıma zencīrler

[22] Beyit bulunamamıştır.
[23] Beyit bulunamamıştır.
[24] Beyit bulunamamıştır.

[2a] **[BEYİT][25]**

-6-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Rūḥı naḳddir kāmil iseñ gözleme ṣadrı

   Tek daḫl cemʿiyyete erbāb-ı kelām ol

[2a] **BEYİT[26]**

-7-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Viṣāle çāre olmazsa bu derd ile ḳalsam gerek

   Sen ṭururken be hey ẓālim ben kime yalvarsam gerek

[2a] **BEYİT[27]**

-8-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Sorsam kār idi kār idi cevriñ bu fakriñ cānına[28]

   Bu cihānda kimseniñ iddigi kalmaz yanına

[25] Beyit bulunamamıştır.
[26] Beyit bulunamamıştır.
[27] Beyit bulunamamıştır.
[28] Vezin hatalıdır.

[2a] **BEYİT**[29]

-9-

Mefā ʿīlün Mefā ʿīlün Fe ʿūlün

1. Ġarīb olmaz iden terk-i diyārı

Ġarīb oldur anı terk ide yārı

[2a] **BEYİT**[30]

-10-

Mefā ʿīlün Mefā ʿīlün Mefā ʿīlün Mefā ʿīlün

1. Ferāġat eyle ey dil gel ümīd-i vaṣl-ı dilberden

Bilirsin kim vefā gelmez cihān içre güzellerden

[2a] **[DER-KENĀR] BEYİT**[31]

-11-

Mefā ʿīlün Mefā ʿīlün Mefā ʿīlün Mefā ʿīlün

1. Zevāl-i ġallesin çekmek içün devlet virip yohsa

Felek ehl-i diliñ ṣanma ki memnūn olduġun ister

[29] Beyit bulunamamıştır.
[30] Beyit bulunamamıştır.
[31] Beyit bulunamamıştır.

[2a] [DER-KENĀR] BEYİT[32]

-12-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Faʿlün

1. Taḳdīr-i şuʿle-fürūz olsa da şemʿ-i ẓālim

Āh-ı maẓlūm ile elbette söner çoḳ sürmez

[2a] [DER-KENĀR] BEYİT[33]

-13-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Gözümde āb-ı ʿaşḳ ile göñülde āteşi gitmez

Şeb-i rūz ḳalmışem ne ḥamd elim irmez gücüm yitmez

[2a] [DER-KENĀR] BEYİT[34]

-14-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ser-te-ser gezdim cihānda bulmadım bir yār-ı ġār

Her kime ḥācı didimse ḫaçı ḳoynundan çıḳar

[32] Beyit bulunamamıştır.
[33] Beyit bulunamamıştır.
[34] Beyit bulunamamıştır.

[2b] BEYİT[35]

-15-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Şarābı seng-i ḳabr-i Ḳays ile Ferhāda dün ṣordum

   Didi sevdigiçün ikisi de ḥālā muʿazzebdir

[3a] [FUŻŪLĪ][36]

-16-[37]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Mükedder ḫātırımdan ḳılmadı bir kimse [defʿ-i ġam]

   Vefādan[38] dem urañ hem-demleri ehl-i riyā gördüm[39]

2. Ayaḳ başdım reh-i ümīde ser-gerdānlıḳ el virdi

   Emel ser-rişteśiñ ṭutdum[40] elimde ejdehā gördüm

3. Fużūlī ʿayb ḳılma yüz çevirsem [ehl] u ʿālemden

   Neden kim her kime yüz ṭutdum[41] andan yüz belā gördüm

[18b]

[42]

4. Vefā her kimseden kim istedim andan cefā gördüm

---

[35] Beyit bulunamamıştır.
[36] LM. G.8 (3 beyit) s.280
[37] Mecmuada "Tetimme" başlığı ile kayıtlıdır.
[38] vefādan: ṣafādan LM.
[39] Bu beyit kaynakta 3.beyittir.
[40] ṭutdum: dutdum LM.
[41] ṭutdum: dutdum LM.
[42] Mecmuanın bu bölümünde "Velehu" başlığı bulunmaktadır.

Kimi ki[m] bu fenā[43]dünyada gördüm bī-vefā gördüm[44]

5. Kime kim derdimi iẓhār ḳıldım isteyüp dermān

Özümden yüz[45] beter bir derde anı[46] mübtelā gördüm[47]

[3a] [FUŻŪLĪ][48]

-17-[49]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Ḳüfr-i zülfüñ ṣalalı raḫneler īmānımıza

Kāfir aġlar bizim aḥvāl-i perīşānımıza

2. Seni görmek müteʿazzir ki ṭolar ḳan ile[50]

Sana baḳdıḳca ṭolar[51]dīde-i giryānımıza

3. Cevri çoḳ[52] eyleme kim olmaya nāgeh tükene

Az idüp cevr ü cefālar ide ser-cānımıza[53]

4. Eksik olmaz ġamımız bunca[54] ki bizden ġam alır[55]

---

[43] bu fenā: bī-vefā
[44] Bu beyit kaynakta 1.beyittir.
[45] yüz: biñ LM.
[46] bir derde anı: derd ü belāya LM.
[47] Bu beyit kaynakta 2.beyittir.
[48] LM. G.10 (6 beyit) s.312
[49] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[50] ki ṭolar ḳan ile: görinür beyle ki eşk LM.
[51] baḳdıḳca ṭolar: baḥduḳda dolar LM.
[52] çoḳ: çoḥ LM.
[53] ide ser-cānumuza: ḳılasen cānumuza LM.
[54] bunca: munca LM.
[55] alur: alup LM.

Her gelen ġamlı gider şād gelen[56] yanımıza

5. Var her ḫalaḳa-i zencīrimiziñ bir aġzı

Muttaṣıl ḳılmaga[57] ifşā ġam-ı pinhānımıza

6. Ġam-ı eyyām Fużūlī bize bī-dād itdi

Gelmişiz ʿacz ile dād etmege sulṭānımıza

[3a] [FUŻŪLĪ][58]

-18-[59]

Mefāʿīlün Feʿūlün Mefāʿīlün Feʿūlün

1. Ḫilāf-ı reʿyim ile ey felek medār itdiñ

Beni[60] gül ister iken [mübtelā]-yı ḫār itdiñ

2. Mürūr-ı ʿömrde bir dönmedin murādım üzre[61]

Döne döne bana[62] ẓulm etmegi şıʿār itdiñ

3. Ümīdvār idim evvel ki bir neşāṭ görem

Binā-yı miḥneti[63] yeñiden[64] üstüvār itdiñ

---

[56] gelen: gelüp LM.
[57] ḳılmaga: vermege LM.
[58] LM. G.11 (7 beyit) s.324
[59] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[60] beni: meni LM.
[61] Vezin hatalı olduğu için mecmuada bulunan mısra tercih edilmemiştir. Mecmuada bulunan mısra şu şekildedir: "Ey çarḫ-ı dūn bir olmaduñ hīç murād üzre"
[62] bana: mana LM.
[63] miḥneti: miḥnetümi LM.
[64] yeñiden: şimdi LM.

4. Cefā eyle[65] ḳılup çāk perde-i ṣabrım

Nihān olan ġamu[mı] ḫalḳa āşikār itdiñ

66

5. Vefāda virmege cān virmedin baña mühlet

Beni[67] bu ʿahd vefāsında şerm-sār itdiñ

6. Bir özge[ni] baña yār eylemekdesen gūyā

Benemle[68] yār olanı özüñ[69] ile yār itdiñ

7. Meger bilindi Fużūlī saña felek ḥāli

Ki varını bu cihānıñ yoḳ[70] iʿtibār itdiñ

[3a] [FUŻŪLĪ][71]

-19-[72]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Yā Rab kemāl-i mertebe-i Muṣṭafā ḥaḳı

Ṣıdḳ-ı ṣafā-yı silsile-i enbiyā ḥaḳı

2. Senden yeter velīle[re] teʿyīd-i iḳtidāʿ

[65] eyle: eliyle LM.
[66] Mecmuanın bu bölümünde "Tetimme" başlığı bulunmaktadır.
[67] beni: meni LM.
[68] benemle: menümle LM.
[69] özüñ: özge LM.
[70] yoḳ: yoḥ LM.
[71] LM. G.12 (7 beyit) s.420
[72] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.

Sen muḳtedā-yı ʿālem iden evliyā ḥaḳı

3. Düşmez ḥarīm-i ḳurbuna bī-gāneler yolı[73]

Ol bārgāha maḥrem olan āşinā ḥaḳı

4. Ḳahrındaki siyāset-i asīb ḫavf içün

Luṭfundaki leṭāfet-i feyż-i recā ḥaḳı

5. ʿUşşāḳa yār ḳıldıġı cevr u cefā içün

Maʿşūḳa ʿāşıḳ itdigi mihr [ü] vefā ḥaḳı

6. Leylīde ẓāhir eyledigiñ feyż-i ḥüsn içün

Mecnūna virdigiñ ġam-ı derd ü belā ḥaḳı

7. Faḳr [u] fenā saʿādeti verdiñ Fużūlīye

Anda olan saʿādet-i [faḳr u] fenā ḥaḳı

[3a] [FUŻŪLĪ][74]

-20-[75]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Niçün ol şemʿi ḳāfūr üzre kilkiñ müşg-bār itmez[76]

[73] yolı: yoḥ LM.
[74] LM. G.13 (2 beyit) s.428-430
[75] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[76]Niçün ol şemʿi ḳāfūr üzre kilkiñ müşg-bār itmez: Niçün ol ṣafḥa-i ḳāfūra kilkiñ müşg-bār etmez LM.

Yazup bir ḳıṭʿa[77] luṭf ile bizi ümīdvār itmez

2. Benemle[78] dūst luṭfın az idüp[79] çoḳ[80] ṭaʿn ider düşmen

Niçün luṭf eyleyüp düşmenleri bir şerm-sār itmez

[3b][81]

3. Gel ey göz yārı[82] ḫaṭṭı[n] nāmede görmek heves ḳılma

Ki ḫaṭṭ-ı nāme defʿi derd-i hecr-i ḫaṭṭ-ı yār itmez

4. Kebūterden umārdım nāmesin gör żaʿf-ı ṭāliʿ kim

Görüp āhım odın benden[83] yaña ol hem güẓār itmez

5. Fużūlī nāme-i [dil]dār bir taʿvīẓdir gūyā

Ki ansız ḫaste-diller ḫāṭırı bir dem ḳarār itmez

[3a] NĀBĪ[84]

-21-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Ḳādir mi seniñ ne[85] ol[a] ḳarşuñda nümāyān

Bir kez hele mirʿāte baḳ ey Ḫüsrev-i ḫūbān

---

[77] ḳıtʿa: ruḳ'a LM.
[78] benemle: menemle LM.
[79] idüp: bilüp LM.
[80] çoḳ: çoḥ LM.
[81] Mecmuanın bu bölümünde "Tetimme" başlığı bulunmaktadır.
[82] yārı: yār LM.
[83] benden: menden LM.
[84] Nâbî D. M.117 s.1180
[85] ne: meh Nâbî D.

[3a] **[BEYİT][86]**

-22-[87]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Gel ey mihr ü kerem ḳıl dāmen-i zülfüñ yuḳaru çek

   Görünsün ḥāller altında gāhī çift ü gāhī tek

[3a] **MİRZAZĀDE ŞEYḪ MEḤMED EFENDİ[88]**

-23-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Eyle müdāme keremde esip cūdı kerem rū

   Yād ola ḫātem gibi nāmen cihānda nev-be-nev

[3a] **ḲIṬʿA[89]**

-24-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Maṭlabuñ maḥbūb ger maḥbūbadır

   Sırrıñı fāş eyleyüp çoḳ söyleme

   Ergen iseñ mālıñı maḥbūba vir

   Evli iseñ ʿavratıñ (...)

[86] Beyit bulunamamıştır.
[87] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[88] Beyit bulunamamıştır.
[89] Bu şiir bulunamamıştır.

[3a] **RĀĠIB PĀŞĀ**[90]

-25-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Ṣayt-ı ḫōş ʿişreti dertlüleriñ ʿālemde
   Ḳurı bir ṭanṭana dirseñ malı boşdur

2. Yedügi zaḫme-i endūh-ı ġamı kendi bilür
   Ṭablıñ āġāzesi her çend ıraḳdan ḫōşdur

[3a] **[RIFʿATĪ]**[91]

-26-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Yā Rab ḳalem-ı mūy fenādan ṣaḳla
   Taḥrīrimi taʿn-ı süfehādan ṣaḳla

2. Tevḳīfiñ idüp ḳanda gidersem rehber
   Şehrāh-ı şerīʿatde ḫaṭādan ṣaḳla

[90] Bu şiir bulunamamıştır.
[91] Mecmuada "Rıfʿati Aleyh" başlığı ile kayıtlıdır.

[3a] [ŞEFĪʿ][92]

-27-[93]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Bir gedā ḫalvet-sarāy-ı şāhā itdikçe ḫūk
   Hīç olur mı luṭf u iḥsānıla murūr olmaya

2. Ey Şefīʿ rūz-ı maḥşer şāh-ı ḥabl-ı enbiyā
   Yüz sürenler ravżaña ḫāşāke mefḫūr olmaya

[3b] [FUŻŪLĪ][94]

-28-[95]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. ʿĀşıḳ oldur ki[m] ḳılur cānın fedā cānānına
   Meyl-i cānān itmesün her kimi[96] ḳıymaz cānına

2. Cānını [cānāna] virmekdir kemāli ʿāşıḳıñ
   Virmeyen cān iʿtirāf itmek gerek noḳṣānına

3. Vaṣl eyyāmı virüp cānāne cān rāḥat bulan
   Yegdir andan kim ṣalar cānın ġam-ı hicrānına

[92] Bu şiir Kadı Şefīʿî Dîvânı'nda bulunmamaktadır.
[93] Mecmuada "Nesīb (?)" başlığı ile kayıtlıdır.
[94] LM. G.14 (5 beyit) s.444
[95] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[96] kimi: kim ki LM.

4. ʿAşḳ resmin ʿāşıḳ ögrenmek gerek pervāneden

Kim yanar gördükde şemʿin āteş-i sūzānına

5. ʿAşḳ derdi[niñ] [devāsı] terk-i cān itmekdedir

Terk-i cān dirler [bu derdin] muʿteber dermānına[97]

[3b] [FUŻŪLĪ][98]

-29-[99]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Āh kim bir dem felek reʿyimce dermān[100] itmedi

Vaṣl-ı dermānıla defʿi derd-i hicrān itmedi

2. Yārdan biñ[101] derd-i dil çekdim bu hem bir derd kim

Bildi biñ[102] derd-i dilem bir derde dermān itmedi

3. Vādī-i ġurbet[d]e cān virdim beni[103] ol şāh-ı ḥüsn

Bir gice ḫān-ı viṣāli üzre mihmān itmedi

[97] Vezin hatalı olduğu için mecmuada bulunan mısra tercih edilmemiştir. Mecmuada bulunan beyit şu şekildedir:

"ʿAşḳ derdi Fużūlī terk-i cāna itmekdedür

Terk-i cān etmek denilir mu'teber dermānuna"

[98] LM. G.16 (8 beyit) s.466-468.
[99] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[100] dermān: devrān LM.
[101] biñ: min LM.
[102] biñ: min LM.
[103] beni: meni LM.

4. Faḳr mülkün ṭut ger isterseñ kemāl-i salṭanat

Kim bu mülküñ feṭḥini faġfūr u ḫāḳān itmedi

5. Tīġ-i bī-dād ile her dem ḳanımı dökmek[104] nedir

Ey felek her kim dem urdı ʿaşḳdan ḳan itmedi

6. ʿAhd ü peymān itdi yārem kim saña yārem velī

Yarlıḳ vaḳti ṣanursun ʿahd u peymān itmedi

7. ʿAḳl meydānını zindān-ı belā bilmez henüz

Kim ki bir demde[105] cünūn mülkünü seyrān itmedi

8. Sırr-ı ʿaşḳın itmedi ancaḳ Fużūlī āşikār

Bu mübārek işi her kim itdi pinhān itmedi

[3b] [SULṬĀN III. MUṢṬAFĀ][106]

-30-[107]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Yıḳılupdur bu cihān ṣanma ki bir dem[108] düzele

Devlet-i çarḫ-ı denī virdi ḳamu mübteẕele

2. Şimdi erbāb[109]-ı saʿādetde gezen hep ḫaẕele

[104] dökmek: ṭökmek LM.
[105] demde: müddet LM.
[106] Bu şiir İsmail Avcı'nın *'Yıkılupdur Bu Cihan Sanma ki Bizde Düzele': Sultan III. Mustafa'nın Meşhur Nazmına Yazılan Nazireler* adlı makalesinde bulunmaktadır.
[107] Mecmuada "Kıt'a-i Sultan Ahmed Han" başlığı ile kayıtlıdır.
[108] bir dem: bizde Avcı, agm., s.65.
[109] erbāb: ebvāb Avcı, agm., s.65.

İşimiz ḳaldı bizim[110] merḥamet-i Lem-yezele

[3b] RĀĠIB PAŞĀ[111]

-31-[112]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Niceler almadı kāmun bu cihāndan tiz ele
Felegiñ devri muṭābıḳ yine bezm-i ezele

2. Ṣanma ey dil ki saʿādet bula bir dem ḫaẕele
Virdi Ḫallāḳ-ı cihān mübteẕeli mübteẕele

[3b] ʿİṢĀM EFENDİ[113]

-32-[114]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Devr-i ʿālem bu siyāḳ üzre muvāfıḳ ezele
Bu sipihre işini uyduramaz bir ḫaẕele

2. Mübteẕellere ḳalursa işimiz girmez[115] ele
Yine erbāb-ı saʿādetle meger kim düzele

[110] bizim: hemān Avcı, agm., s.65.
[111] İsmail Avcı, agm., s.71.
[112] Râgıp Pâşâ'nın Sultân Ahmed'e yazdığı naziredir.
[113] Şiirin "Hüsameddin" adında bir şaire ait olduğu da söylenmektedir. Naziredir.
[114] İsmail Avcı, agm., s.77.
[115] girmez: gelmez Avcı, agm., s.77.

[3b] **BEYİT**[116]

-33-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Melīl olmaḳ neden ey dil şarāb-ı erġuvān yoḳ mu

Seni dām-ı ṣafāya sevḳ ider bir mihribān yoḳ mu

[3b] **[FĀŻIL]**[117]

-34-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Tevbe yā Rab günāh eylemeyem ʿāhd olsun

Heves-i zülf-i siyāh eylemeyem ʿāhd olsun

2 Kılayım dilberime dīde-i ʿibretle naẓar

Yaʿni şehvetle nigāh eylemeyem ʿāhd olsun

[3b] **BEYİT**

-35-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ḫākipāya bir rikāb ihdāsı nāçīz ise de

İtme red ḳırātı anı vir ya al bağışla bir ḳula[118]

[116] Beyit Itrī'ye ait olduğu iddia edilmiştir. *(http://www.musikidergisi.com/yazar-317-muzikoloji_ve_neva_k%C3%A2r%E2%80%99in_yildonumu%E2%80%A6.html)*
[117] Mecmuada "Kıt'a-ı Fazıl" başlığı ile kayıtlıdır.
[118] Vezin hatalıdır.

[3b] **BEYİT**

-36-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Rikābāsā o şūḫuñ pāyıña yüz sürmek istersen
   Yolunda iḫtibār eyle aşılmayı başılmayı

[3b] **FUŻŪLĪ**[119]

-37-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Yandı cānım hecr ile vaṣl-ı ruḫ-ı yār isterem
   Derdmend-i fürḳatem dermān-ı dīdār isterem

2. Bülbül-i zārem degil bī-hūde feryād itdigim
   Ḳalmışem nālān ḳafes ḳaydinde gülzār isterem

3. Dehr bāzārında kāsiddir metāʿ-ı himmetem
   Bu metāʿ bāzārına[120] bir özge bāzār isterem

4. N'ola ger ḳılsam şeb-i hicrān temennā-yı viṣāl[121]
   N'eyleyem çoḳdan[122] ġamım defʿine ġam-ḫᵛār isterem[123]

[119] LM. G.24 (6 beyit) s.530
[120] bāzāruna: satmaga LM.
[121] viṣāl: ecel LM.
[122] çoḳdan: çoḥdur LM.
[123] Bu beyit kaynakta 5.beyittir.

5. Fānī olmaḳ isterem yaʿni fenā[124]-ı dehrden[125]

Rāḥat-ı cism-i żaʿif [ü] cān-ı bīmār[126] isterem

6. Ey Fużūlī istemez kimse rızāsıyla fenā

Ben[127] ki bundan[128] özge bilmem[129] çār u [nāçār] isterem

[4a] [FUŻŪLĪ][130]

-38-[131]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Öyle ser-mestem ki idrāk eylemem[132] dünyā nedir

Ben[133] kimem sāḳī olan kimdir mey-i ṣahbā nedir

2. Gerçi cānāndan dil-i şeydā içün kām isterem

Ṣorsa cānān bilmezem kām-ı dil-i şeydā nedir

3. Ḥikmet-i dünyā vü mā-fīhā bilen ʿārif degil

ʿĀrif oldur bilmeye dünyā vü mā-fīhā nedir

4. Āh u feryādıñ Fużūlī incidüpdür ʿālemi

---

[124] fenā: belā LM.
[125] Bu beyit mesnevide 4.beyittir.
[126] bīmār: efgār LM.
[127] ben: men LM.
[128] bundan: mundan LM.
[129] bilmem: bilmen LM.
[130] LM. G.18 (4 beyit) s.474-475.
[131] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[132] eylemem: etmezem LM.
[133] ben: men LM.

Ger hevā[134]-yı ʿaşḳ ile ḫoşnūd iseñ ġavġā nedir

[4a] [FUŻŪLĪ][135]

-39-[136]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Ḫayāl ile tesellīdir göñül meyl-i viṣāl itmez
   Göñülden ṭaşra[137] bir yār oldugun ʿāşıḳ ḫayāl itmez

2. Kemāl-i ʿaşḳa ṭālib muḥterizdir ḥüsn-i ṣūretde
   Ki ḳayd-ı ḥüsn-i ṣūret ʿāşıḳ-ı ṣāḥib-i kemāl itmez

3. Delīl-i cehldir ʿaşḳ ehline ṣūret-perest olmaḳ
   Ki ʿāḳil iftirāḳı mümkün ile ittiṣāl itmez

4. Göñülde dust temkīn ola bulmaz[138] gözde cevlānı
   Muḥabbet ṣābit olsa öz yerinden intiḳāl itmez

5. Sevād-ı mā-sivādan levḥ-i dil ḥālī gerek dāʿim
   Muvaḥḥid ṣafḥa-i idrāke naḳş-ı ḫaṭṭ u ḫāl itmez

6. İrādet żāyiʿ itmez ehl-i maʿnī ṣūrete hergiz

[134] hevā: belā LM.
[135] LM. G.20 (7 beyit) s.488.
[136] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[137] ṭaşra: daşra LM.
[138] ola bulmaz: bulsa olmaz LM.

Ḥaḳīḳat cevherin cehl-i mecāza pāy-māl itmez

7. Muḳayyed olmaz ehl-i ṣūretin rengine ḥāl ehli

Fużūlī kim muḳayyeddir meger idrāk-i ḥāl itmez

[4a] BEYİT[139]

-40-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Ḫōr baḳma fuḳarā fırḳasınıñ ḫırḳasına

Her biri bir ṭaġı delüp geçürmiş arḳasına

[4a] [NECĀTĪ][140]

-41-[141]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Dil getürdüm diyü dildāra göñüllenme ṣaḳın

Pādişāh eşigidir bunda dilā-zer[142] çoḳ[143] olur

[139] Beyit bulunamamıştır.
[140] Necâtî D. G.110 (1 beyit) b.2 s.199
[141] Mecmuada "Beyit" başlığı ile kayıtlıdır.
[142] dilā-zer: dilāver Necâtî D.
[143] çoḳ: çoġ Necâtî D.

[4a] **BEYİT[144]**

-42-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Ḫākipāyıña revān ol yürü ḥālim ʿarż it

   Ey dil-i zār ideyim eşk ile hem-rāh seni

[4a] **BEYİT[145]**

-43-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Naẓar-ı pāk ile her kim baḳsa vech-i ḥüsne

   Yazıla defter-i aʿmāliñe yüz bin ḥasene

[4a] **BEYİT[146]**

-44-

Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Baña sensiz ne cān gerek ne cihān

   Tende sıḥḥat olur mu olmasa cān

[144] Beyit bulunamamıştır.
[145] Beyit bulunamamıştır.
[146] Beyit bulunamamıştır.

[4a] **ḲIṬʿA**[147]

-45-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Çün seḥer seyrāne tenhā ol ḳadd-i dil-cū çıḳar
   Ṣanki burc-ı āfitābdan gün gibi mehrū çıḳar

2. Dürlü ḥāletler vir[ir] ʿuṣṣāḳa māh-ı ṭalʿatı
   Anuñ içün her ṭarafdan naʿre-i yāhū çıḳar

[4a] **[NECĀTİ]**[148]

-46-[149]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Gül-i cennet gibi[dir] dermek ile eksinmez[150]
   Būse lutf eyle bize gonce-i ḫandānıñdan

2. ʿĀlemi ḫürrem iden cürʿa-i iḥsānıñdır
   Sākiyā ṣaḳın unutma bizi iḥsānıñdan

[147] 1. ve 3.mısra bulunmuştur. (*https://www.yedinota.com/beste/cun-seher-seyrana-tenha-ol-kadd-i-dil-cu-cikar-3141)*
[148] Necâtî D. G.387 (2 beyit) s.323
[149] Bu şiir "Ḳıṭʿa" başlığı ile kayıtlıdır.
[150] eksinmez: eksilmez Necâtî D.

[4a] **ĠARĪR BEY**[151]

-47-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Göñül ṭıflın şalup mihr-i ġama cevr u cefālarla

   Anamdan emdügüm şīri getürdi çarḫ-ı bīnīmden

[4a] **BEYİT**[152]

-48-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Dāne dāne ruḫlarıñda şol ʿaraḳındır didim

   Gül gibi geldi didi güldür gül-āb andan çıḳar

[4a] **[VEHBĪ]**[153]

-49-[154]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Ey ʿandelīb tā bu ḳadar nālişiñ nedir

   Oldun neden mi ġonca daḫı ḫᵛāhişiñ nedir

2. Recm itse derdim ile serüñ n'ola mey-keşān

   Zāhid seniñ o duḫter-i rezle işiñ nedir

[151] Beyit bulunamamıştır.
[152] Beyit bulunamamıştır.
[153] Bu şiir Seyyid Vehbi Dîvânı ve Sünbülzāde Vehbi Dîvânı'nda bulunamamıştır.
[154] Mecmuada "Kıt'a-ı Vehbî" başlığı ile kayıtlıdır.

[4a] **BEYİT**

-50-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Ol lāle-ruḫ ki tutdu beni ḍarb-ı ḫançere
   Göñlüm evi ḳaranu idi açdı pencere

[4a] **BEYİT**

-51-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Sāḳiyā mey-ḫāneyi vaṣf itme ṣaḳın zühhāde
   Yoḫsa mescid gibi anda bıraġur seccāde

[4a] **NAʿT-I ḤAŻRET-İ MEVLĀNĀ GÜFTEN**

-52-

1 **سورة واللیل دبرم وصف کسوی شماست**
والضمی خواندم سراسر نسخه روی شماست

2 **ات ات تالبدی قاب لوسن امدم**
جون نظر کردم صفات طاق ابروی شماست

3 **نك داربرم همه تفسر ماذاغ البصر**
شرح مست چشم شور انکبنر جاردی شماست

4 ازبی معنی سجان الذی اسرای شرم

وصف قرب ذات بی امثال اهوی شماست

5 شاهد لولاك بر دل غمزه در معلوم شر

کادم و عالم طفل بکسر موی شماست

6 آن روانها نکه بکوبند درخلق عظم

در سر اخلاق دبرم سربسر حوی شماست

[4a] **[BEYİT][155]**

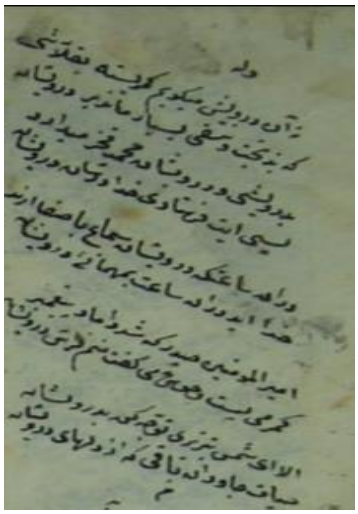
-53-

1 شرم مجنون سرکردان سن ازسودای دردسشان

ندانم تاکجا باشد مقمجای دردسشان

[4b]

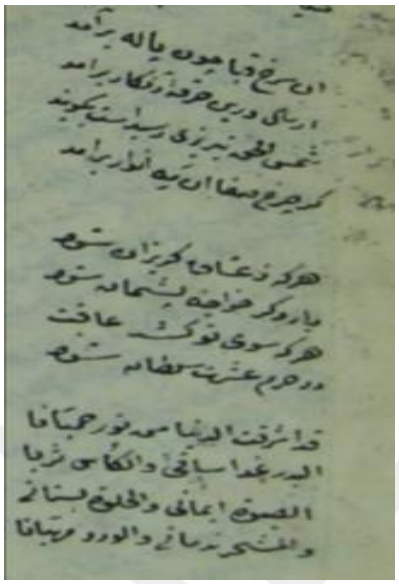
-54-

[155] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.

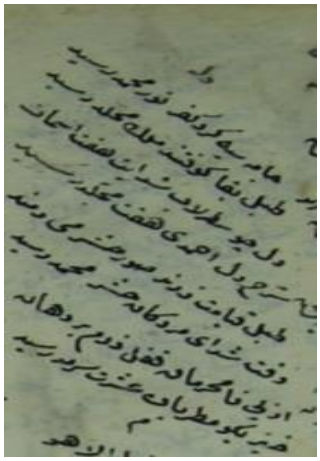
[4b]

-55-

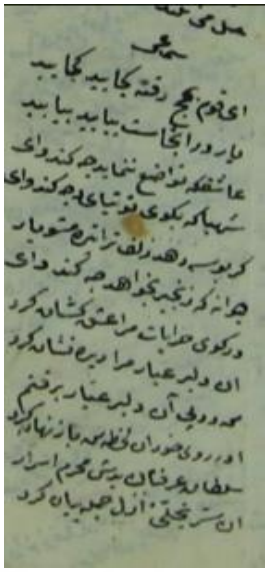
[4b]

-56-

[4b]

-57-

[4b] MEDİNE-İ ḲARİNE TAḤḲİḲ VE BAʿẒĀN ZİYĀRET EYLEDİGİMİZ EVLİYĀUʿLLĀH KİRĀM MERḲADİ

-58-

Ḳalʿa derūnunda Sulṭān ʿAlāeʿd-dīn bin Keyḳubād

Bin Keyḫusrev Ḳılıçarslān bir türbe derūnunda

Baʿżı oġullarıyla medfūnlardır ve yine ḳalʿa u müdevvende

Ḥażret-i Meylī Efendi ḳarşusunda ve Eflāṭun ilāhī

Merḳadleri ve yine ḳalʿa derūnunda Ḳara Arslān Sulṭān

Ve Ḥasan Baba ve Ḥüseyin Baba ve Yügrük Baş Sulṭān

Ve Şāẕẕ Baba ve Ḫāce ʿAbdulḳādir ve tevekkül Ḥüsām

Ve Şeyḫ Ebu'l-Ḫayr Dürdāne Sulṭān merāḳıdı

Başḳa başḳa türbelerde medfūnlardır ve yine

Ḳalʿa derūnunda maḥkeme ḳarşusunda Şerafeʿd-dīn

Cāmiʿ şerīfi ve ṣāḥib-i ḫayrāt-ı Şerafeʿd-dīn

Türbe-i şerīfi ve ḳarşusunda Şifā Ḥamāmı

Ve ḳurbunda Ḳuṭbuʾl-ʿāşıḳīn Ḥażret-i Şeyḫ

Şemseʿd-dīn Tebrīzī ḳarşusunda El-ʿĀlī

Efendimiziñ türbe-i muʿaṭṭaraları ve ḫānḳāh-ı saʿādet

Āyātları ve yine ḫāric süddede Şeyḫ Ṣadreʿd-dīn

Ḳonevī türbe-i ʿāliyesi ve şimāl ḳalʿada ḳabristān

Derūnunda peyġamberān ʿiẓāmdan Ḥażret-i Hāmūn ile

Ḥażret-i meşāyıḫ ʿaleyhi mā es-selām merḳad-i mübārekeleri

Ve yine Kürdistān derūnunda aḫşāb türbe ve müdevvende

Evḥadüʿd-dīn Kirmānī Ḥażretleri merḳad u şerīfleri

Ve Lārende ḳapusı ḳarşusunda Sulṭān ʿAlāeʿd-dīn

Vezīri Ṣāḥib ʿAṭā merḳadi ve Ulu Çarşu

Başında Sulṭān Süleymān Ḳānūnī Bey merḥūmuñ

İki mināreli cāmiʿ şerīfī ittiṣālinde ḳuṭb-ı

El-ʿārifīn seyyid el-kāmilīn envārü'l-ʿāşıḳīn

Ḥażret-i Mevlānā Celāleʿd-dīn ḳarşusunda El-ʿazīz

Efendimiz ḥażretiniñ türbe-i münevvereleri derūnunda

Ferzend Ḥażret-i Mevlānā Bahāeʿd-dīn Sulṭān

Veled efendimiz ile ẓahr-i türābda yan yana iki

Ṣandūḳa derūnunda medfūnlar olup vābeste

Merāḳıd-ı mübāreke arasında Ḥażret-i Şemseʿd-dīniñ

Bir ṣandūḳalı maḳāmı ile Sulṭān

El-ʿulemā Seyyid Bahāeʿd-dīn Muḥammedü'l-emīnī Monlā Ḫünkār

Telaḳḳub ḳıyām üzre merḳad-i saʿādetleri ve Ḥażret-i

Şeyḫ Ṣalāḥaʿd-dīn zer-kūb Ḳonevī

Ve Çelebi Ḥüsāmeʿd-dīn ve Şeyḫ Kerīmüʿd-dīn

Ve o ʿĀrif Efendi ve Emīr ʿĀdil Çelebi

Ve ʿĀbid Çelebi ve Veled Çelebi çelebiyān ḳaddes

İbrāhīm Ḥażarātı ve Ḥażret-i Mevlānā ile

Teşrīf iden on sekiz nefer evliyāuʿllāh

Ḥażarātı kubbe-i ʿāliyye derūnunda

Medfūnlardır ve türbe-i saʿādete ḳarīb

Ṣarı Yaʿḳūb nām-ı ʿazīziñ türbesine

Ve civārında peyġāmberān ʿaṭamdan

 benī benī

Beni ʿaleyhim es-selām ḥażret-i türbe ʿaleyhleri

Ve şāhidler nām-ı mezāristānda eslemi nā-maʿlūm

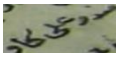
Peyġāmber ʿaleyhi's-selām daḫı medfūn olup bundan mā-ʿadā

Ramażan Ḫalīfe ve Muʿmin Ḫalīfe ve Ḳılıç ʿĀlī Sulṭān

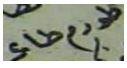
Ve Şeyḫ Mennān ve Ḫaṭīb Seresmi Rıfḳı Aḥmed Sulṭān

Ve ʿUmmān Dede ve Eflāki Dede ve Mükāşif Dede

Ve Mülhem Dede ve Şeyḫ Mardīnī ve Şeyḫ Ġılmān

Ve Şeyḫ ve Ḥażır Baş Sulṭān

Ve Hābil Sulṭān Hevn Sulṭān

Ve dost-ı Ḫudā

Ve Pīr Baba ve Sāʿir Kibār ehillerinden

Mā-ʿadā meçhūl el-ism on sekiz nefer

Peyġāmberān aṭam ʿaleyhim es-selām ḥażreti

Ve evliyā-i ʿaẓām cenābları medfūnlar

Evliyā burc-ı enbiyā ve evliyā bir belde-i

Mübārekedir maʿanā Allāh berekāt

Esrār hem emīn himmetleri ḫażarāt

[5a] [DER-KENĀR] ḲIṬʿA[156]

-59-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1 Li-maʿallāh sırrını eyler beyān monlā-ı ʿaşḳ

Kim ṣarīr-i ḫāme-i ḳudret nevā-yı nāy-ı ʿaşḳ

2. Naʿre-i berḳ-i tecellīdir ṣadā-yı nāy-ı ʿaşḳ

Şerḥ-i remz len terānī nuṭḳ-ı Mevlānā-yı ʿaşḳ

[5a-5b-6a]

MERŞİYE-İ SULṬĀN SELİM ḪĀN ĠAZĪ GÜFTE-İ ʿAYNĪ [157]

-60-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. ʿAksine devr eylesün şimden-girü çarḫ-ı ʿanīd
Ebr-i ẓulmetde ḳalup gün görmesün eyyām-ı ʿīd[158]
Āsumān geçsün zemīne encüm olsun nā-bedīd[159]

[156] Bu şiir bulunamamıştır.
[157] Aynî D. T.1 (8 bend) s.494-500.
[158] Bu mısra divanda 3.mısradır.
[159] Bu mısra divanda 2.mısradır.

Mātem itsün ḳaralar geysün şeb-i Ḳadr-i saʿīd
Māh-ı tābān olmasun mihr-i felekden müstefīd
Bulmasun fer āfitāb-ı maṭlaʿ-ı ṣubḥ-ı ümīd
Ḳalp ola nūr[160]-ı siyāha pertev-i nūr-ı sefīd
Aṭlas-ı çarḫ-ı kühen-sāl olmasun aṣla cedīd
Ceyb [ü] dāmān-ı çarḫ[161]-ı pür-ḫūn olup ʿahd-i medīd
Dem-be-dem ḳan aġlasa ʿālem degil emr-i baʿīd[162]

Kerbelāya döndürüp İstanbulı ḫaṣm-ı pelīd
Ḫān Selīmi bir ālāy ḳavm-i Yezīd itti şehīd[163]

2. Āteşe yansun gül-i gülzār-ı dehr-i bī-vefā
Sīnesinde[n] lāleniñ dūr olmasun dāġ-ı cefā[164]
Bülbül-i sūzānıñ olsun lāne-i dūzaḫ-nümā[165]
Sünbül[i] dūd-ı siyāh-ı ġamda kalsun dāʿimā
Ḫırmen-i ezhārı iḥrāḳ eylesün berḳ-i belā
Kül ocaġında semender āşiyān ṭutsun şehā[166]
Ola berg-i erġuvān[167] şehbāl-i ḳaḳnūs-ı ḳażā
Her giyāh-ı sebz olup bir kirm-i şeb-tāb-ı fenā
Cümle[ten] üşkūfeyi murġ-ı neʿam itsün ġıdā
Olsun eṭfāl-i çemen kül öksüzi ser-tā-be-pā

Kerbelāya döndürüp İstanbulı ḫaṣm-ı pelīd
Ḫān Selīmi bir ālāy ḳavm-i Yezīd itti şehīd

[160] nūr: dūd Aynî D.
[161] çarḫ: şafaḳ Aynî D.
[162] Dem-be-dem ḳan aġlasa ʿālem degül emr-i baʿīd: Āh u feryād eylese ʿālem degül emr-i baʿīd Aynî D.
[163] Divanda şiir boyunca vasıta beyti şu şekilde tekrarlanmıştır:
"Bir dahı sen de cihāna baḳma iy çeşm-i ümīd
Dem-be-dem ḳan aġla kim Sultān Selīm oldu şehīd" Aynî D.
[164] Bu mısra divanda 3.mısradır.
[165] Bu mısra divanda 2.mısradır.
[166] ṭutsun şehā: ṭutsa revā Aynî D.
[167] erġuvān: erġavān Aynî D.

3. Āh kim şaṭranc devrān eyledi ol şāhı māt[168]

Oldu mirʿāt[-ı] ġubār-ālūd ḳalʿ şeş cihāt

Hīç revḥ göstermedi ferz dībāda refil at

Nāle-i cān-sūzdan āteş kesildi kāsāt

Eşk-i şūr-engīzden zehr-i ābdār māʿ-i ḥayāt

Yaḳasın çāk itdi ābā yoldu ṣaçın ümmehāt

Zār ider gehvāre-i ḥasretde ġılmān-ı benāt

Giryeden ḥayvān içinde yoḳdur āram u ṣebāt

[5b]

Ḳaldı hep neşv-i nemādan bāġ-ı eşcār-ı nebāt

Nice āh etmesün insān olan ey nīk-ẕāt

Kerbelāya döndürüp İstanbulı ḫaşm-ı pelīd
Ḫān Selīmi bir ālāy ḳavm-i Yezīd itti şehīd

4. Eşḳiyāʿ kim bir alay ḫınzīr pür-laʿnet imiş[169]

Bir süri maymūn-ı ṣıfat ḫaressiñ ṣūret imiş

Bir bölük çingāne-i bī-ʿār bed-sīret imiş

Bir bölük ḥammāl imiş dellāk bī-ʿiffet imiş

Cāhil mefsedet müzevvir ü ṣāḥib töhmet imiş

Ẓālim u ġaddār imiş ḫūn-rīz-i bī-şefḳat imiş

Düşmen-i dīn-i mübīn u ḫāʿin-i devlet imiş

Fitne-cū ehl-i şeḳāvet bir fenā millet imiş

[168] Bu bend divandaki bende göre kafiye ve birkaç mısra haricinde farklıdır.
[169] Bu bend divanda bulunmamaktadır.

Türk bī-idrāk imiş ü ekrād-ı pür-ẕillet imiş

Rūm ṭīnet u Ermeni sīret u cehd ḫilḳat imiş

Kerbelāya döndürüp İstanbulı ḫaşm-ı pelīd
Ḫān Selīmi bir ālāy ḳavm-i Yezīd etti şehīd

5. Buldu bu tennūr-ı ṭūfān ʿayn[170]-ı çeşmem āb u tāb[171]

Bezm-i ġamda cān[172] kebāb oldu gözüm yaşı şarāb

Nār-ı ġam sāḳī olup laḫt-ı ciger nuḳl-i ʿaẕāb

Sāġar-ı dilde şerer-pāş olmada her bir ḥabāb

Naʿra-ı mestānemizdir hāy u hūy-ı ıżṭırāb

Eyledim āh u enīni naġme-i çeng ü rebāb

Sīne-i sūzānım oldu def-zen-i pür-iltihāb

Her müjem dest-i nigāh-ı ġamda nār[173]-ı şuʿle-tāb

Āteş-i fürḳatde cān raḳṣ-āver-i pür-pīç [ü] tāb

Ḥayf kim oldu[m] ḫumār-ı yeʿs ile ḫāne-ḫarāb

Kerbelāya döndürüp İstanbulı ḫaşm-ı pelīd
Ḫān Selīmi bir ālāy ḳavm-i Yezīd etti şehīd

6. Āh eliñden ey felek senden kime şekvā idem[174]

[170] ʿayn: ḫīz Aynî D.
[171] Divanda 9.bend mısra dizilişleri farklı olmakla beraber bu şekildedir.
[172] cān: dil Aynî D.
[173] nār: nāy Aynî D.
[174] Bu bend divanda 11. benddir.

Zār u giryān başıma ḥāṣir Yaʿḳūb daʿvā idem[175]

Sūziş iẓhār eyleyüp dehr-i caḥīmāsā idem

Cūybār-ı dīde-i ġam dīdemi icrā idem

[6a]

Aġlamakdan ʿālemi müstaġraḳ-ı deryā idem

Eyleyüp çāk[-i girībān] derdimi ifşā idem

Ser-nüvişt[im] ḥāli bir mecmūʿa-i kübrā idem

Ḫūn-ı çeşmimle varup bir ʿarż-ı ḥāl imlā idem

ʿAynīyā dāġ-ı dil-i sūzānımı imżā idem[176]

Ḳuṭb-ı ālem[177] pādişāh-ı vaḳte ben iʿṭā idem[178]

Kerbelāya döndürüp İstanbuli ḫaşm-ı pelīd
Ḫān Selīmi bir ālāy ḳavm-i Yezīd etti şehīd

7. Ey Ḫudāvend-i ʿazīmü'ş-şān-ı Behrām-intiḳām[179]

Vey şehen-şāh-ı mükerrem dād[180]-ı gerdūn-maḳām

Öyle giryānım ki gülmem ʿömrüm olunca müdām[181]

Öyle maḥzūnem ki şād olmam ilā-yevmi'l-ḳıyām

Eyledim āfāḳı pür-ḫūn aġlamaḳdan ṣubḥ u şām

Encümāsā çeşmime uyḫu[182] ḥarām oldu ḥarām

[175] Zār u giryān başuma ḫāṣīr Yaʿḳūb daʿvā idem: Başıma yakup ḫāṣīri āh ile daʿvā idem Aynî D.

[176] Bu mısra divanda 10.mısradır.
[177] ālem: devrān Aynî D.
[178] Bu mısra divanda 9.mısradır.
[179] Bu bend divanda 12.benddir.
[180] dād: dāver Aynî D.
[181] müdām: temām Aynî D.
[182] uyḫu: uyḳu Aynî D.

Sāḳī-i devrān elinden içdigim semdir müdām

Bezm-i ġamda ḥaşre dek almaz dimāġım būy-ı kām

Eyledim ben āh u feryād itmegiçün iltizām

Mātem itsün aġlasun yansun yaḳılsun ḫāṣ u ʿām

Kerbelāya döndürüp İstanbuli ḫaşm-ı pelīd
Ḫān Selīmi bir ālāy ḳavm-i Yezīd etti şehīd

8. Ey mülūküñ aʿẓamı şāhenşah-ı kişversitān[183]

Vey cihānıñ pādişāh[ı] ḫusrev-i Cemşīd-şān

Bir oñulmaz derde düşdüm çāresi yoḳ el-amān

Başıma seng-i belā yaġmaḳda rūzān u şebān

Berḳ-i āhım āteş-efşān-ı cihān ḥālim yaman

Sīne sūzān dil perīşān dīde giryān u fiġān[184]

Her müjem deşt-i nigehde bir muġaylān-ı ziyān[185]

Cism ü cānum āteş-i fürḳatde[186] büryān her zamān

Lerzenāk oldu fiġānımdan zemīn u āsumān

Eyledi[m] bu maṭlaʿ-ı tā-şeb-seḥer[187] vird ü[188] zebān

Kerbelāya döndürüp İstanbuli ḫaşm-ı pelīd

Ḫān Selīmi bir ālāy ḳavm-i Yezīd etti şehīd

[183] Bu bend divanda 13.benddir.
[184] Sīne sūzān dil perīşān-ı dīde giryān fiġān: Sīne sūzān dīde giryān dil perīşān-ı fiġān Aynî D.
[185] ziyān: nihān Aynî D.
[186] fürḳatde: ḥasretde Aynî D.
[187] tā-şeb-seḥer: şeb-tā-seḥer Aynî D.
[188] vird ü: vird-i Aynî D.

[5b] [DER-KENĀR] [BEYİT][189]

-61-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Ṭınḳırdamaz ʿuşşāḳa pes-i perdeden ammā

Ol mūy-ı miyān ṭanbūreniñ orta telidir

[5b] [DER-KENĀR] [ḲIṬAʿ][190]

-62-[191]

Mefʿūlü Fāʿilātün Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Dārü's-selām-ı cilvegehin iḫtiyār idüp

Peyvendi kesdi rişte-i ḳayd-ı zamāneden

2. Meyl-i feżā-yı ravża-yı mülk-i beḳā idüp[192]

Şehbāz-ı rūḥı uçdı bu teng-āşiyāneden

[6b] ĠAZEL-İ NEŞĀT

-63-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Allāh Allāh ne bu āteşiñle fütüvvet yandı

Ne fütüvvet dil u cāna ʿaşḳ u muḥabbet yandı

[189] Beyit bulunamamıştır.
[190] VF. Kt. (2 beyit) s.345.
[191] Mecmuada "Nazm" başlığı ile kayıtlıdır.
[192] idüp: ḳılup VF.

2. Ḫātemā ne yandı diyi dūstlarum sāġ olsun

Didim ammā ki fiġāne ger mey u ülfet yandı

3. Āb-ı çeşm eylemedi sīne-i sūzāna meded

Merḥamet-ḫāne ḫarāb olduga şefḳat yandı

[6b] EYŻAN[193]

-64-[194]

1. Ḳasāvet eyleyüp düşme melāle

Mevlām nev ṣūretler vir seng-i celāle

Şerli beled götürürmüş Rüstem Zāle

Gel oldu gidelim ġurbet illere

2. Ṣaḳın ḥicābīyi eyleme ṭaleb

Varup vesveseye dürüşmesin hep

ʿAfen olup giddin ġurbet

Bu bir ʿacāib ḥāl oldu gidelim ġurbet illere

[6b] TÜRKİ[195]

-65

1. Gine nāzla ḫayra düşdi

[193] Bu şiir bulunamamıştır.
[194] Bu şiir Türkü nazım biçiminde yazılmış olup düzensiz bir yapıya sahiptir.
[195] Bu şiir Türkü nazım biçiminde yazılmış olup düzensiz bir yapıya sahiptir

Gel oldu gidelim ġurbet illere

Gözüm yaşına ḳarışdı seyl

Oldu gidelim ġurbet illere

2. Elvedālar olsun vaṭanım Yozġat

Gene dārūsından derd oldu gidelim

Yozġat bilmem Diyārbekir bilmem ki Baġdāt

Cedel oldu gidelim ġurbet illere

[7a] [ʿABDU'L-KERĪM][196]

-66-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Bizi ḳıl rāh-ı ḫalelden ḫalāṣ

Dāġa ḳalbimizi ḳıl iḫlāṣ

2. Çünki itmāme irişdi ḳıṣṣa

Ḳıṣṣadan murād olandır ḥiṣṣe

3. Hem niyāzım budur ancaḳ oḳuyan

Fātiḥayla ide rūḥum şādān

4. Müʿellif ʿAbdu'l-kerīme ol ān

[196] Bu şiir bulunamamıştır.

İde bir ḫayır duʿā iḥsān

[7a] [HEVĀYĪ][197]

-67-[198]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Hīç būze keyf virmedi ey nāzenīn saña
   Çespāndır ʿaceb ʿaraḳ-ı dārçīn saña

2. Müşkil marażdır ʿillet-i maʿhūde ḳabż ider
   Ey ḥuḳne feṯḥ iderseñ eger āferīn saña

3. Her gün zoḳaḳ[199] süpürgeligiñ[i] unutdurur
   Ey ḳoca ḳarı evdeki köşe-nişīn[200] saña[201]

4. İşkenbe bir büyük feneri itdi zīb-i dest
   Ey pāsbān bu doyaḳa[202]-i āhenīn saña[203]

5. Pāy idelim ḳazancı seniñle Hevāyī hep
   Ḳalb-ı ġuruş baña żuyūf-ı teʿmīn saña

[197] Hevâyî D. G.1. (5 beyit) s.1
[198] Mecmuada "Gazeliyat-ı Hevâyî" başlığı ile kayıtlıdır.
[199] zoḳaḳ: soḳaḳ Hevâyî D.
[200] köşe-nişīn: kör şeh-nişīn Hevâyî D.
[201] Bu beyit divanda 4.beyittir.
[202] doyaḳa: ṭoyaḳa Hevâyî D.
[203] Bu beyit divanda 3.beyittir.

[7a] [HEVĀYĪ][204]

-68-[205]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Dem-be-dem yelpezeden gelmede irād-ı havā
   Gün-be-gün maṣrafiñ olduysa eger[206] zād-ı havā

2. Rūzgār avına yaylaġa[207] çıḳarsın her bār
   Āferīn ḳaḥbecik olduñ yine ṣayyād-ı havā

3. Yelken açdurmadı engini kürekle geçdük
   Hīç gemiler[208] bize ṭoḳanmadı imdād-ı havā

[209]

4. Ḳocamış ṭurmuş [oṭurmuş]lara ʿayb olmaz mı
   Bü'l-hevesler gibi olmaḳ yine münḳād-ı havā

5. Ey Hevāyī ṣu degirmeni bozulduysa ne ġam
   Yil[210] degirmeni bütün ḳaldı saña bād-ı havā

[204] Hevâyî D. G.2. (5 beyit) s.1
[205] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[206] eger: ne var Hevâyî D.
[207] yaylāġa: yaylāḳa Hevâyî D.
[208] Mecmuada "gemilerden" olarak kullanılmıştır. Veznin bozulmaması için dîvândaki şekli tercih edilmiştir.
[209] Mecmuanın bu bölümünde "Velehu" başlığı bulunmaktadır.
[210] yil: yel Hevâyî D.

[7a] **[HEVĀYĪ][211]**

-69-[212]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Evinde şīreden ḫalḳıñ ki ṭolu ḳab olur peydā
   Dükānımda benem birḳaç fuçı vişn-āb olur peydā

2. ʿAdū fır fır ṭolanur çevresin gāv-ı ḥarāsāsā
   Yalanından uşabilmez ki biñ dolāb olur peydā

3. Çuvāl-ı posa-yi zāc ile döksem seyle süpründü
   Soḳaḳda marta dek çirk-āb-ber-çirk-āb olur peydā

4. Hümāyūn-nāme ḳavlince ḫayā[l]ẕılcı biz ardından
   Muṭavvaḳ oynadırken ḳuşları ṭabṭab olur peydā

5. Hevāyī bir kez istinẓār naẓm içün ṣalāʿ itse
   Ġazel der-kef hemān şāʿir gibi keẕẕāb olur peydā[213]

[211] Hevâyî D. G.3 (5 beyit) s.2
[212] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[213] Hevāyī bir kez istinẓār naẓm içün ṣalāʿ etse/ Ġazeldür kef heman şaʿir gibi keẕẕāb olur peydā: Hevāyī farṭ-ı ḥırşından öperken ol lapa- ḫᵛārı/ Şekerli südlü aş-veş leẕẕet-i şap şap olur peydā Hevâyî D.

[7a] [HEVĀYĪ][214]

-70-

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Baḳılmaz ey gül ḫōd-rūy-ı āfitāb saña
   Furūġ-ı nūr-ı cemāliñ yeter niḳāb saña

2. Bu ḫūy tünd ü cemāl-i ġurūr ile yā Rab
   Ne yüzden itdiler aġyār intisāb saña

[Der-kenār]

3. Ne ḥaddi var ki gele çeşm-i mestiñe bāde
   ʿAṣīr ḫūşe-i pervīn gerek şarāb saña

4. O cism-i nāzıñı eyle ḥarīr āzürde
   Meger ki berg-i semen ola cāme ḫᵛāb saña

5. Hevāyī ʿaşḳla ser-Kerem olalıdan ġurbetā
   Çü şuʿle ʿādet olupdur bu iḫtār saña

[7a] [DER-KENĀR] [HEVĀYĪ][215]

-71-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Baḳılmaz ey büt-i bed-rūy-ı mūy-tāb saña

[214] Bu şiir Dîvân'da bulunmamaktadır.
[215] Hevâyî D. G.4 (5 beyit) s.2

Gümüş çul öñde çuvalıñ yeter niḳāb saña

2. Ne ṣanʿat ile dolandurdu ʿaks-i ḥüsnüñü yār[216]

Ne yüzden itdi ʿaceb āyīne dolāb saña

3. Ne ḥaddi var ki ola ayaġıña her ḳalçın

ʿAbā-yı tiftik-i İmroz gerek çorab saña

4. Dükānda baş mı egersin selāmına ḫalḳıñ

Meger kim ṭapına āġā-yı iḥtisāb saña

5. Çü muḳleci ʿArabistān çölünde davlandıñ

Hevāyī yaradı semt-i ʿAyntāb saña

[7a] [DER-KENĀR] [HEVĀYĪ][217]

-72-

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilātün

1. Biyā biyā nigehi [kün] zi-men bī-ḫᵛāh mürekkeb

Çıḳar bu defʿa[218] dibekden ʿaceb siyāh mürekkeb

2. Kesāda düşdü benem gibi tīre-baḫt imiş ol [da]

[216] yār: yā Hevâyî D.
[217] Hevâyî D. G.5 (5 beyit) s.3
[218] defʿa: demde Hevâyî D.

Yazıḳ ṣatılmadı ḳaldı[219] bu pādişāh mürekkeb

3. Devāt-ı sīmden atar ḳapaġı ḳabına ṣıġmaz
Ḳurur pirinç [ü] muḳavvāda her gün āh mürekkeb

4. Ḳabāḥati yoġ iken ṣad hezār ṭoḳmaḳ ururṣun
Çehā keşed zi-tū hemvāre bī-günāh mürekkeb

5. Yerinde cümle heyūlāsı [līk] cerr-i ʿalaḳdan
Hevāyīyā bulunur ṣūret-i siyāh mürekkeb

[7b] [HEVĀYĪ][220]

-73-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Oṭaya[221] geldikçe oġlan dāmen-i murdārın öp
Vaʿde-i vaṣl etse ammā laʿl-i tükrük-bārın öp

2. Ḳısḳanup aġa ḳovarsa otadan ṭaşra seni
Ḳapu arasında raġmen tāze ḫıdmetkārın öp

3. Bāl mūmı gibi ṣarardı āteş-i seyyāleden

[219] ḳaldı: gitdi Hevâyî D.
[220] Hevâyî D. G.6 (5 beyit) s.3
[221] oṭaya: oṭaña Hevâyî D.

Fırṣatı fevt itme her şap gerden [ü] ruḫsārın öp

4. Ṭaş keserken ṭaġda Ferhādı gör[ür]señ ey nesīm
Ṭayan ol ırġād-ı ʿaşḳa dest-i ḳazma-dārın öp

5. Ḍarb-ı engüşt-i Hevāyī çögür-pervāzı gör
Cöngü pür-ḫalṭ [u] geşdir tirşe-i eşʿārı[n] öp

[7b] [HEVĀYĪ][222]

-74-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ḥaẓlanur döksem yoluna eşk-i ḫūn-ālūdu hep
Sevdigim manḳur ḳuşudur aḳçadır maḳṣūdu hep

2. Olmuşuna ḫāmuna baḳmaz aġaca çıḳıcaḳ
Bāġbān bir dāne ḳoymaz devşirir ermūdu[223] hep

3. Naʿra ile birbirine dirler urmanez kezes
Ürküdür çingāneler yolla[r]daki ḥaydūdı hep

4. [Supremānī]den ya ponca giyse Boşnaḳlar meger

[222] Hevâyî D. G.7 (5 beyit) s.4
[223] ermūdu: emrūdu Hevâyî D.

Arnabūd[lar][224] giydiler beylik[225] çuḳa ḳapuṭu[226] hep

5. Ey Hevāyī deffe-i ḥiddetle ḥallāc-ı ḫayāl
Aṭlas–ı naẓmı ṭoḳurken ḳırdı tār u pūdu hep

[7b] [HEVĀYĪ][227]

-75-

Mefʿūlü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿūlün

1. Bir ḫōşça otur atda eger ḳaşını pek ṭut
Ḳoyverme ṣaḳın dizgini başın çekerek ṭut

2. Dilber gelicek bezme balıḳ şorbası[228] ister
Deryāya atup olṭaları tāze semek ṭut

3. Bārānı yeter ḳarına ḳışın ṣaḳın ammā
Yaġmur yaġıcak yaz günü ḳalın kepenek ṭut

4. Ḳoyvir ṣaḳaluñ ḥüsn ise görüşmege[229] mānīʿ
Bār[ī] utanursañ yüzüñe bir ḳıl elek ṭut

[224] Arnabūd: Arnavud Hevâyî D.
[225] beylik: beglik Hevâyî D.
[226] ḳapuṭu: ḳapudu Hevâyî D.
[227] Hevâyî D. G.8 (5 beyit) s.4
[228] şorbası: çorbası Hevâyî D.
[229] görüşmege: ḳonuşmaga Hevâyî D.

5. Gāhīce Hevāyī-veş edepsizlik idersek

ʿAfv it şuçumuz yalvarırız saña dilek ṭut

[7b-8a] [HEVĀYĪ][230]

-76-

Müfteʿilün Müfteʿilün Fāʿilün

1. Yāre nihānīce girīzi unut

Nükte-i kec dār u merīzi unut

[8a]

2. Deste işi ḳullanagör gizligi

Nādiredir kār-ı ʿazīzi unut

3. Dād ü sitedde ḳatı rāyic degil

Nāseredir şimdi peşīzi unut

4. Vişne ḫōş-ābına giriş ḳarlıca

Ḳuru ḳızılcıḳla mevīzi unut

5. Tāze zebān söyle Hevāyī sözü

Eski zemīn çignenen izi unut

[230] Hevâyî D. G.9 (5 beyit) s.5

[8a] [HEVĀYĪ][231]

-77-

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

1. Donanmada[232] donat[233] dükkānı yer yer tīller ṣarḳıt
   Dizüp mühr-i Süleymānlar gice ḳandīller ṣarḳıt

2. Ṣoḳaḳda sancaḳ-ı ʿāşūra dönder kendin ey zen-dūst
   Ḳuşaḳdan düşirüp pīşe daḫı [mendīller] [234]ṣarḳıt[235]

3. Ḳapatmışken ʿimāret ḳapusı sen foḍla isterseñ[236]
   Dolaş[237] tam üstüne çıḳ bacadan [zenbīller] ṣarḳıt

4. Ḳıra çıḳdıḳça çadır çiçegiyle ṣarıġın zeyn et
   Uzun ṣaplı şukūfe yoncalar [tirfīller] ṣarḳıt

5. Hevāyī ṭafra ṣat ḳoñşulara ṣaḳḳal başı ṭaġıt
   Donanmada[238] donat[239] dükkānını yer yer tīller ṣarḳıt

---

[231] Hevâyî D. G.10 (5 beyit) s.5
[232] donanmada: ṭonanmada Hevâyî D.
[233] donat: ṭonat Hevâyî D.
[234] Mecmuada 2.-3. ve 4. beyitte redif bozularak "-lerin ṣarḳıt" şeklinde kullanılmıştır. Metinde doğru kullanım tercih edilmiştir.
[235] Ḳuşaḳdan düşirüp[235] pīşe daḫı mendillerin ṣarḳıt: Ḳuşaḳdan dūşdan pīş u pese mendiller ṣarḳıt Hevâyî D.

[236] Ḳapatmışken[236] ʿimāret ḳapusu sen foḍla istersen: Ḳapatmış ḫalḳ ʿimāret ḳapusunu foḍla isterseñ Hevâyî D.
[237] dolaş: ṭolaş Hevâyî D.
[238] donanmada: ṭonanmada Hevâyî D.
[239] donat: ṭonat Hevâyî D.

[8a] **[HEVĀYĪ][240]**

-78-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Yaġlı el ile itme girībānı mülevveş
   Tā kim dimesünler saña ḳaftānı mülevveş

2. Kestane ṣuyun ḳahveciniñ çoḳ çoḳ içerdim
   Telveyle eger olmasa fincānı mülevveş

3. Yolcuları ḳondur bir iki pāk ḥaṣīr al
   Ey ḫancı ṣaḳın dutma[241] Büyük Ḫānı mülevveş

4. İgrenmeyeler senden alup ṣatu idenler
   Süpründi ile eyleme dükkānı mülevveş

5. Ferrāce giyüp gezme ṣoḳaḳlarda Hevāyī
   Çirk-āb ile şāyed ola dāmānı mülevveş

[240] Hevâyî D. G.12 (5 beyit) s.6
[241] dutma: ṭutma Hevâyî D.

[8a-8b] [HEVĀYĪ][242]

-79-

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Girince cenge atarmış kemend Ṭahmūres̲
   Ġażabla eyler imiş dīv[i] bend Ṭahmūres̲

2. Varırmış üstüne kārın temām idermiş anıñ
   Görürse ḳanġı ṭarafdan gezend Ṭahmūres̲

[8b]

3. Ṣaf-ı ʿadūya ḥarāretle ṣalup avlur[243] imiş
   ʿAlevli nār-ı veġāda sipend Ṭahmūres̲

4. Mübārizin bulıcaḳ birden eylemezmiş esīr
   İdermiş aña [yavaşlıḳla] pend Ṭahmūres̲

5. Görürmüş at sürüşüñ ṭabʿımıñ dilīrāne
   Hevāyī saña idermiş pesend Ṭahmūres̲

[242] Hevâyî D. G.13 (5 beyit) s.7
[243] avlur: avlar Hevâyî D.

[8b] [HEVĀYĪ][244]

-80-

Müfteʿilün Mefāʿilün Müfteʿilün Mefāʿilün

1. Mevsim-i nev-bahārda gāhīce cūş ider Meriç
   Çırnığı olmayan evi yalıda boş ider Meriç

2. Seyle virir oṭunların[245] şu ḳor ocaḳlarına hep
   Edrene ḳavmin ekşeri ḫāne-bedūş ider Meriç

3. Gerçi şeker yatur velī[246] yükün aşaġa ḳor gehī[247]
   Darılacaḳ[248] aġız açup Ṭunca-yı nūş ider Meriç

4. Filbeden itseler odun ile pirinç ile sefer[249]
   Ṣalcılarıñ kemerlerin ṭolu-ġurūş ider Meriç

[8b] [HEVĀYĪ][250]

-81-

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Şekerli sirkeli ṣallūta üstüne gül ṣaç
   Yumurṭa ḳayġana[sına] nemekle fülfül ṣaç

[244] Hevâyî D. G.14 (4 beyit) s.7
[245] oṭunların: odunların Hevâyî D.
[246] velī: gehī Hevâyî D.
[247] gehī: velī Hevâyî D.
[248] darılacaḳ: ṭarılacaḳ Hevâyî D.
[249] Filbeden itseler odun ile pirinç ile sefer: Filbeden itseler sefer odun ile kömür ile Hevâyî D.
[250] Hevâyî D. G.15 (5 beyit) s.8

2. Seni ziyārete geldikçe āhuvān-ı Ḫoten
Yetişmiş ot yerine öñlerine sünbül ṣaç

3. Şarābı yalıñız içme revāḳ-ı meygedede
Bizim de üstümüze bārī cürʿa-i mül ṣaç

4. Çocuḳlara [be-]meded tüstü vir naẓar degmiş
Ḳırıḳ çanaḳ[251] ile āteş getür de hürmül ṣaç

5. Kimesne görmeye gitdikçe kūy-ı yāre seni
Hevāyī dīde-i aġyāre bir avuç kül ṣaç

[8b] [HEVĀYĪ][252]

-82-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Rüşvetle muḳaffel ol[alı] bāb-ı maṣāliḥ
Ṭaşdan ṭaşa baş urmada erbāb-ı maṣāliḥ

2. Olma ṣaḳın āmīḫte-i levş-i zeḫārif
Ālūde ider dāmeni çirk-āb-ı maṣāliḥ

3. Tezvīr ile būn avladıgıñ aldadıyorlar

[251] çanaḳ: çanaġ Hevâyî D.
[252] Hevâyî D. G.16 (5 beyit) s.8

Dünyāda çoġaldı ḳatı ḳullāb-ı maṣāliḥ

4. Olsun ḳazığına işi bağlatma ki bitmez
Baş üstüne dir hem n'ola gird-āb-ı maṣāliḥ

5. Ḳoyvirme Hevāyī ṣaḳın ihmāl ile pek ṭut
Girerse eger destine ḳınnāb-ı maṣāliḥ

[9a] [HEVĀYĪ][253]

-83-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ḳıvrılır tarlada toñ oldukça pazı isfenāḫ
İstemez çoḳluḳ çaḳır keskin ayazı isfenāḫ

2. Lanḳa būstānında bu yıl ḥāṣıl olmamış ḫıyar
Turb u şalġamdır çoġu maḥṣūlüñ azı isfenāḫ

3. Sofraya evvel yavan yaşıḳ gelürdi şimdi līk
Kendüsün çekdi bulaldan yaġlı ḳazı isfenāḫ

4. Dadı tuzu yoḳ börekden ġayrı aşa[254] yaramaz
Görmeyince ince ṭoġranmış piyāzı isfenāḫ

[253] Hevâyî D. G.17 (5 beyit) s.9
[254] aşa: şeyʿe Hevâyî D.

5. ʿĀrsızlıḳda Hevāyī baldırana beñzedi

Ṭoldu bu yıl büsbütün ṣaḥrā vü yazı isfenāḫ

[9a] [HEVĀYĪ][255]

-84-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Yürü ʿaṭṭārdan al ince müẕehheb zırnīḫ

ʿAmel-i kāfda pek oldu mücerreb zırnīḫ

2. Bulamazlar ala cevherle Frengī iklīl[256]

Şimdi hā[257] ḳullandığı naḳḳāşları hep zırnīḫ

3. Çoḳ ṣu ḳorsan aḳar ezseñ ḳuru mermerde yanar

Saḥḳ iderken ider insānı muʿaẕẕeb zırnīḫ

4. Ey Hevāyī yalıñız żamʿ ile gelmez ḳaleme

Süzmeyince olamaz ṣarı mürekkeb zırnīḫ

[255] Hevâyî D. G.18 (4 beyit) s.9
[256] Vezin hatalı olduğu için mecmuada bulunan mısra tercih edilmemiştir. Mecmuada bulunan mısra şu şekildedir: "Bulamaz eger cevherle suyur ḳazlığdan"
[257] Divanda bu kelime yoktur.

[9a] **[HEVĀYĪ][258]**

-85-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Meyle doldur[259] sāḳiyā destīleri bir ḫōş meded
   Ḳalmasun aralarında hīç birisi boş meded

2. Kürk ḳapla[t]sam gerekdir içine pek çalmasun
   Söyle[ñ] usta derziye dar[260] olmasun ḳonṭoş meded

3. Bir dilim nān geçmiyor sensiz[261] boġazımdan benem
   Gel berü gel yanıma nazlı ḳuzum[262] oş oş meded

4. İki fincān ḳahve bir lüle duḫān virseñ baña
   [Ser-serī] boş gezmeden çaşuda[263] oldum gūş meded

5. Geçmesün yārān seni meydān-ı naẓm içre bu gün
   Göster esb-i ṭabʿa mihmāzı Hevāyī ḳoş meded

[258] Hevâyî D. G.20 (5 beyit) s.10
[259] doldur: ṭoldur Hevâyî D.
[260] dar: ṭar Hevâyî D.
[261] sensiz: şimdi Hevâyî D.
[262] ḳuzum: finom Hevâyî D.
[263] çaşuda: çamurda Hevâyî D.

[9a-9b] [HEVĀYĪ][264]

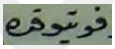
-86-

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Ḳıvām-ı berşile gül-geşt olundu ṭāġ-ı ümīd
   Balıġla[265] ṭoldu taḫayyül yeminde āġ-ı ümīd

[9b]

2. Pür oldu aḳça ile kīse-i taşavvurumuz
   Başıldı mühr-i heves bağlandı bāġ-ı ümīd

3. Göñül diyü palanġabān olalı
   Ḳuru[dı] ḳan-ı temennā eridi yāġ-ı ümīd

4. Ḳapuları açılınca Donaçḳa[266] köyleriniñ
   Uruldu terkilere ṭolu ṭolu cāġ-ı ümīd

5. Dükāna geldi yine bir güzel yeñi şākird
   Hevāyī her dem öñümde yanar çerāġ-ı ümīd

[264] Hevâyî D. G.21 (5 beyit) s.11
[265] balıġla: balıḳla Hevâyî D.
[266] Donaçḳa: Dolaçḳa Hevâyî D.

[9b] [HEVĀYĪ][267]

-87-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Diz çöküp usta öñüne öpücek el tilmīẕ
   Cırt deprense biraz olmasa tenbel tilmīẕ

2. Acıyup dögmez idim n'eyleyeyim aṣlacağı
   Söylemez ṭoġru ṣuçun çoḳça ḳırar tel tilmīẕ

3. Baña imdādı ṭoḳunmaz ise ölçümlenemez
   Aldım ammā sünepe pek ḳatı mühmel tilmīẕ

4. Büzülür de oturur ḳuḳla gibi ḳarşumda
   Geldi dükkānıma bir masḫara heykel tilmīẕ

5. Ey Hevāyī başını ḳaşımaġa ḳudret[i][268] yoḳ
   Besledim çoḳdan oġul yerine bir kel tilmīẕ

[267] Hevâyî D. G.22 (5 beyit) s.11
[268] ḳudret[i]: ṭāḳati Hevâyî D.

[9b] [HEVĀYĪ][269]

-88-

Feʿūlün Feʿūlün Feʿūlün Feʿūlün

1. Olur mühre urduḳça şeffāf kāġıd[270]

   Gerek ḳırma yazıya pek ṣāf kāġıd

2. Bağlamış yine maṣlaḥat ḳapularda[271]

   Seni[272] eyleye gibi ḫaffāf kāġıd

3. Düşüp ḳayd-ı inşāya [aḥbāb] hergiz

   Yalan yaz[ma] gönderme [pür-]lāf kāġıd

4. Ṣaḳın sen ḳatı yufḳa sürme nişāyı[273]

   Ḫaşīn ister āhārı neşşāf kāġıd

[9b] [HEVĀYĪ][274]

-89-

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Dolaşup[275] bir[276] zene dāmen-feşān yeler yopurur

[269] Hevâyî D. G.23 (4 beyit) s.12
[270] Şiir boyunca kaynakta redif " kāġaz" şeklinde kullanılmıştır.
[271] ḳapularda: her ḳapuda Hevâyî D.
[272] seni: beni Hevâyî D.
[273] Vezin hatalı olduğu için mecmuada bulunan mısra tercih edilmemiştir. Mecmuada bulunan mısra şu şekildedir: "Nişāsteli ṣaḳın yufḳa sürme Hevāyī"
[274] Hevâyî D. G.24 (5 beyit) s.12
[275] dolaşup: düşüp Hevâyî D.
[276] bir: pey-i Hevâyî D.

Soḳaḳ süpürgesi gibi[277] hemān yeler yopurur

2. Girince yola alur on ḳonaġı bir ḳoşuda

Tatar çıḳınca ovaya hemān[278] yeler yopurur

3. Güm eyleyüp [reme]-i [mīşi] uyḫu derdinden

Tecessüs [etmege] [anı] çobān yeler yopurur

[19a]

4. Semerden binerdi egersiz olup çapudu[279]

ʿAceb bizim ḳoca eşşek yayān yeler yopurur

5. Bulunca mezbaʿ[280]-ı dilde giyāh-ı mażmūnu

Semend-i ṭabʿ-ı Hevāyī hemān[281] yeler yopurur

[9b] [DER-KENAR] [HEVĀYĪ][282]

-90-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Añılsun ṣalı bāzārında yaymacı [reçelciler][283]

Taṣavvur cümlesine[284] gice dāmād olduġum yerdür[285]

[277] gibi: zānī Hevâyî D.
[278] heman: yaman Hevâyî D.
[279] Semerden binerdi egersiz olup çapudu: Binerdi ata eyersiz olaydı bir çapudu Hevâyî D.
[280] mezbaʿ: mezraʿ Hevâyî D.
[281] heman: her an Hevâyî D.
[282] Hevâyî D. G.38 (4 beyit) s.20
[283] Mecmuada bu bölümde "çulcılar" kelimesi bulunmaktadır. Vezin bozulduğu için kullanılmamıştır.
[284] cümlesine: ḥaclesinde Hevâyî D.
[285] Bu beyit divanda 2.beyittir.

2. Añılsun Abaza köşkünüñ eṭrāfı[286] [verāçārda]

Muḳīm-i ḫayme[287]-i deşt-i Belıġrād olduġum yerdür[288]

3. Añılsun Ḳasṭamonunuñ ahālīsi ṣıyānetde

Rehā-yāb-ı eşirrā-yı Boyābād olduġum yerdür[289]

4. Añılsun ehl-i cāhun ṣurre ṣurre virdiġi baḫşiş

Hevāyī ḥırṣıla güm-kerde taʿdād olduġum yerdür[290]

[19a]

5. Añılsun ṭaşlıḳ-ı Lidroz[291] ki ırġad olduġum yerdür

Külüng-i āhile kāvişde Ferhād olduġum yerdür[292]

[9b] [DER-KENAR] [HEVĀYĪ][293]

-91-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Ebnā-yı sipeh hep bu yıl Etrāk olacaḳdur

Caġ-ı ḳoḳoros beste-i fitrāk olacaḳdur

2. Çalılıḳ arasında dizilmekten alaya

[286] eṭrāfı: eşrāfı Hevâyî D.
[287] ḫayme: muḫyem Hevâyî D.
[288] Bu beyit divanda 4.beyittir.
[289] Bu beyit divanda 5.beyittir.
[290] Bu beyit divanda 6.beyittir.
[291] Lidroz: Litros Hevâyî D.
[292] Bu beyit divana göre 1.beyittir.
[293] Hevâyî D. G.39 (5 beyit) s.20

Dāmenleri püskül gibi ṣad-çāk olacaḳdur

3. Taslaḳcıları Arnabud[294]uñ yolda[295] tüfenkci

Ḳış günleri ḥammāmda tellāk[296] olacaḳdur

4. Oġlanı ile kör dibegi ḳurdu semāʿı

Maṭraḳcılar dükānında çek-ā-çāk olacaḳdur

5. Bāġ bekçisi oldu Çökede şimdi Hevāyī

Kendüsü oyuḳ burnu tebūrāk olacaḳdur

[9b] [DER-KENĀR] [HEVĀYĪ][297]

-92-

Müstefʿilün Feʿūlün Müstefʿilün Feʿūlün

1. Çaldıḳca cereb uşaġa lebden luʿāb göster

Ḳatırlı vişnesinden ṭās ṭās ḫōş-āb göster

2. Yayıl şikeste-beste hep köşe başların[da]

[294] Arnabūd: Arnavud Hevâyî D.
[295] yolda: yazda Hevâyî D.
[296] tellāk: dellāk Hevâyî D.
[297] Hevâyî D. G.39 (3 mısra) s.21

[10a] [DER-KENĀR] BĀḴĪ[298]

-93-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. İşigiñ ḫākine ser-çeşme-i ḥayvān dirler
   Ḳapuña maṭlaʿ-ı ḫūrşīd-i dıraḫşān dirler

2. Zülfiniñ dest-resin duydu[299] meger ruḫlarıña
   Bāġda sünbülüñ aḥvāl-i perīşān dirler

3. Ḫançer-i ġamze-i yārānına[300] tīġ-i Ḥayder
   Ṣafḥa-i ʿārıżıña muṣḥaf-ı ʿOs̱mān dirler

4. Kimleriñ rūşen ider menzilin āyā bilsem
   Giceler seyre çıḳar ol meh-i tābān dirler

5. Gözlerim yaşı dile virdi fenā ey Bāḳī
   ʿĀlemi ġarḳ ider ol baḥr-i fırāvān dirler

[298] Bâkî D. G.144 (5 beyit) s.139.
[299] duydu: tuydu Bâkî D.
[300] yarānına: hūnrīzüne Bâkî D.

[10a] [DER-KENĀR] [BĀḴĪ][301]

-94-[302]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Sīneye çekmege bir serv-i dilārām olsa
   Ser-keş olmasa iñen ʿāşıḳına rām olsa

2. Biz daḫı ḳāʿiliz inşāfa dilā būs u kenār
   Her gün olmazsa[303] hele bārī bir aḫşām olsa

3. Mevsim-i gülde ṭolar[304] medrese vü mescidler[305]
   Leb-i cūy u leb-i cānān u leb-i cām olsa

4. Künc-i mey-ḫāne ile gülşen-i meclis[306] birdir
   Sāḳī-i lāle-ʿiẕār u mey-i gülfām olsa

5. Terk iderdi mey ü maḥbūb hevāsın Bāḳī
   Cānda ṣabr [u] dil-i āvāreye[307] ārām olsa

[301] Bâkî D. G.435 (5 beyit) s.265
[302] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[303] olmazsa: olmasa Bâkî D.
[304] ṭolar: n'olur Bâkî D.
[305] mescidler: mescidden Bâkî D.
[306] gülşen-i meclis: gūşe-i gülşen Bâkî D.
[307] āvāreye: āvārede Bâkî D.

[10a] **[ʿĀLĪ][308]**

-95-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Ser-ā-pā dehri vīrān eyleyen genc-i nihānsın sen
   Günüñ maġribde ṭoġmuş[309] fitne-i āḫir zamānsın sen
   Müneccimler ḳosunlar ġayrı sen mekkārı görsünler

2. Meger bir kāse içre meşk-i terdir ḥırş içün cānı[310]
   Yaḫud mülk-i melāḥat baḥrınıñ[311] ṭūġ-ı perīşānı
   Ḳonupdur başuña yaḫud hümā-yı baḫt-ı sulṭānı
   İnanmaz görmeyen çāk başdan ey şūḫ-ı cihān anı
   ʿAraḳ-çīniñ çıḳar tā ḳudret-i settārı görsünler[312]

3. O meh-rū baḫt-ı ʿālī gibi ġaddār olmaḳ istermiş
   Kerem semtinden el çekmiş sitemkār olmaḳ istermiş[313]
   Muḥaṣṣal cevre[314] meyl etmiş cefākār olmaḳ istermiş[315]
   Ḳırup ʿāşıḳlarıñ cellād-ı ḫūn-ḫᵛār olmaḳ istermiş[316]
   İrişsinler[317] meded üftādeler yalvārı görsünler

---

[308] Âlî D. Mh.1 (3 bend) s.382
[309] ṭoġmuş: doġmuş Âlî D.
[310] Meger bir kāse içre meşk-i terdür ḫırş içün cānı: Dilā bir kāse-i pür-misk-i terdür ḥırz içün cānı Âlî D.
[311] baḥrınıñ: şaḥınıñ Âlî D.
[312] ʿAraḳ-çīnüñ çıḳar tā ḳudret-i settārı görsünler: ʿAraḳ-çīnüñ çıḳar ol ṭurra-i ṭarrārı görsünler Âlî D.

[313] Bu mısra divanda 3.mısradır.
[314] cevre: ẓulme Âlî D.
[315] Bu mısra divanda 4.mısradır.
[316] Bu mısra divanda 2.mısradır.
[317] irişsinler: yitişsinler Âlî D.

[10a] **[ĠAZEL-İ NĀBĪ TAḪMĪS-İ ŻİYĀʿĪ][318]**

-96-[319]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Miyān merdümān bu tünd-hūlar hep seniñçündür
   Ser-i aġyārda kesr ü dü [rū]lar hep seniñçündür
   Libās gülsitānına reng būlar hep seniñçündür
   Çemende cūy-veş bu cüst-cūlar hep seniñçündür
   Miyān-ı bülbülānda güft-gūlar hep seniñçündür

2. Sen ey naḫl-i emel eşmārdan mehcūrsun ammā
   Ney-i bī-berge döndü ḳāmetiñ maʿẕūrsun ammā
   Sen ey dil nār-ı şevḳ-i yār ile maḥrūrsun ammā
   Sen ey kişt-i emel neşv-i nemādan dūrsun ammā
   Seḥābāsā dökülmek āb-rūlar hep seniñçündür

3. Revā mı ḫāṭırım rencīde olsun dilberā senden
   Ki gerd-i rāhıñı ḥıfẓ itmek içün çeşm-i digerden
   Hezārāndır hezār-ı āb devāndır dīde-i terden
   Sezādır sāʿid-i sīmīniñ itsem heykel-i gerden
   Baña pür-ḫışm u kīn olmaḳ ʿadūlar hep seniñçündür

4. Cihānda cümle şehri seyr idüp diḳḳatle ser-tā-pā

[318] Mecmuada "Nabi Rahmallah" başlığı ile kayıtlıdır.
[319] Ziyâ'î'nin Nâbî'nin gazeline yazdığı tahmistir.

Birinde görmedüm bir sencileyin dilber-i raʿnā

Hücūm-ı iştiyāḳıñ ʿaḳlımı tārāc idüp ḥayfā

N'ola bir kerre meyl itseñ kenāra ey dürr-i yektā

Ḫurūş-ı mevc mevc-i ārzūlar hep seniñçündür

5. Yemāsā niçün ey ṭabʿ-ı Żiyāʿī cūşa gelmezsiñ

Meʿānī cevherün silk-i beyān yāne çekmezsiñ

Ser-i aʿdā-yı niçün güzeliñ ġayretle sezmezsiñ

Niçün ey naẓm-ı Nābī tāze tāze cilve itmezsiñ

Ḳalemden ṣafḥaya bu ser-fürūlar hep seniñçündür

[10a-10b] [RAḤMĪ][320]

-97-[321]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Gel-berü terk-i hevā itmege himmet idelim

Mā-sivādan çeküp el[322] küllī ferāġat idelim

Mihr-i ʿālem gibi bir ḳurṣa ḳanāʿat idelim[323]

Ḥālet-i derd-i dili anda rivāyet idelim[324]

[10b]

Gezelim ʿālem-i tecrīdi seyāḥat idelim[325]

[320] Rahmî D. Ms. 1 (3 bend) s.94-95
[321] Bu şiir Dîvân'da 15 mısralık bendlerden oluşmaktadır. Mecmuada eksik mısralar vardır.
[322] çeküp el: geçüben Rahmî D.
[323] Bu mısra divanda 3.bend 8.mısradır.
[324] Bu mısra divanda bulunmamaktadır.
[325] Bu mısra divanda 3.bend 7.mısradır.

Varalım türbe-i Mecnūnı ziyāret idelim[326]

Gāh [gehī] baḥr-ı şühūd içre sibāḥat idelim

Sīnemiz şevḳ ile pür-dāġ-ı muḥabbet idelim

ʿArṣa-i ʿaşḳda şīrāne şecāʿat idelim

Terk idüp vaḥşeti pervāneye[327] nisbet idelim

Yār içün nār-ı ġama yanmaġa minnet idelim

Yārsız gir diseler cennete nefret idelim

Pāk-rū pāk-naẓar ʿāşıḳ-ı dīdār olalım

2. Bir seḥer yile virüp bād-ı fenā gülzārı

Pīrehensiz ḳodu gülşende ḳamū eşcārı

Açdı aʿyān-ı çemen ʿibret ile enẓārı

Gördüler var bu cihān içre ḥudūṯ āṯārı

Servler ḥayrete vardı unudup reftārı

Cūylar nāleler itdi ṭolanup kūhsārı

Nergisiñ tāc-ı seriñ[328] ḳapdı felek ʿayārı[329]

Ġoncanıñ söylemez oldu dehen ü diyārı[330]

Nār-ı şevḳe ṣalalım cübbe ile destārı[331]

Terk [ü] tecrīd olalım yüri[332] ḳalender-vārī[333]

[326] Bu mısra divanda bulunmamaktadır.
[327] pervāneye: dīvāneye Rahmî D.
[328] seriñ: zerin Rahmî D.
[329] Bu mısra divanda 4.bend 10.mısradır.
[330] dehen ü diyārı: dehrüñ ḫārı Rahmî D.
[331] Bu mısra divanda 4.bend 13.mısradır.
[332] yüri: yaʿni Rahmî D.
[333] Bu mısra divanda 4.bend 14.mısradır.

Pāk-rū pāk-naẓar ʿāşıḳ-ı dīdār olalım[334]

3. Raḥmiyā ger bize nāz eyler ise cānāne

Vuṣlatı terk idelüm ḳāʿil dudup hicrāne

Sāḳī-i ʿaşḳ[uñ] elünden hem içelüm peymāne

Düşelüm kūy-ı ḫarābāta olup mestāne

Yaḳamuz çāk idelüm tā irişe[335] dāmāne

Mā-sivā terkin idüp[336] baḳmayalum devrāna

Bir leked-kūb gelüp salṭanat-ı ḫāḳāna

İlticāʿ itme vezīr ile demir[337] sulṭāna

Yüri var baş ḳademüñ dāʿire-i ʿirfāna

ʿĀrif-i vaḥdet olup[338] gelberü bu meydāna

Varalum tekye-i Vāmıḳda olan aḳrāna

Ḥāşılı cümle şalāʿ eyleyelüm yārāna

Bize Mecnūn ile Ferhāddur hem-ḫāne

Pā-bürehne gezelüm ʿālemi dervīşāne

Pāk-rū pāk-naẓar ʿāşıḳ-ı dīdār olalım

[334] Bu mısra divanda 4.bend 15.mısradır.
[335] tā irişe: irişe tā Rahmî D.
[336] idüp: urup Rahmî D.
[337] demir: der-i Rahmî D.
[338] olup: iseñ Rahmî D.

[10b] [DER-KENĀR] BEYİT[339]

-98-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Cesāret eylemezdim bu yeñi dest-āvīz nāçīze
   Eger kim bilmeseydim ḳıṣṣa-i mūr-ı Süleymānı

[10b] [DER-KENĀR] BEYİT[340]

-99-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Ġam u şādīniñ olmaz ıṭṭırādı keyfiniñ āsā
   Biri olduḳca farḳın birin noḳṣān olduġuñ gördük

[10b] [DER-KENĀR] [MURĀDİ] [341]

-100-[342]

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Ḥālimi ne ḥācet ki beyān ide zebānım
   Ed-demʿu mine'l-ʿayni ilā ḥāl delīl

2. Elbet[te] bu ḥālimden o yāriñ ḫaberi var
   El-ḳalbi mine'l-ḳalbi ile'l-ḳalbi sebīl

[339] Beyit bulunamamıştır.
[340] Beyit bulunamamıştır.
[341] Murâdî D. G.815 (2 beyit) s.508
[342] Mecmuada "Kıtʿa" başlığı ile kayıtlıdır.

[10b] [DER-KENĀR] [NAẒM][343]

-101-[344]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Dil-i ʿuşşāḳ olur hürrem hezār-ı şevḳ ile tāze
   Uṣūl ile terennüm rāst olunca perde-i sāze

2 Semāʿī sāz-kār ile ẓuhūr itdikce ṭanbūrdan
   Yürün aḳṣun gelür raḳṣa o dem olunsa āġāze

[10b-11a] [CEM SULṬĀN][345]

-102-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Bī-beḳā vü bī-ṣafā vü baḥr-ı bī-lenger felek[346]
   Baġrımı deldiñ belā tīġiyle ey kāfir felek[347]

2. Ṣalalıdan beni gird-āb-ı Firengistāna sen
   Gözlerimden ḳanlu yaş deryā gibi aḳar felek[348]

3. Dār-ı ḥasretde derd u hecr ile ʿayş etmege
   Baġrımıñ ḳanına olmuşdur gözüm sāġar felek[349]

[343] Mecmuada "Kıtʿa" başlığı ile kayıtlıdır.
[344] Bu şiir bulunamamıştır.
[345] Cem Sultân D. K.8 (9 beyit) s.29-32
[346] Bu mısra divanda bulunmamaktadır.
[347] Bu beyit divanda 17.beyittir.
[348] Bu beyit divanda 18.beyittir.
[349] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

4. Tācımı taḫtımı ṭaġıttuñ beni itdiñ zebūn
Ḥālimi kāfir görürse āh idüp aġlar felek[350]

5. Dökmedi Yaʿḳūb ben deñlü gözünden ḳanlu yaş
Çekmedi ben çekdigim ẓulmetde İskender felek[351]

6. Ḳudret-i Ḥaḳdır baña bu ey felek senden degil[352]
Yazılan çünki göriser āḫir-i ser felek[353]

[11a]

7. Rayb Firengistān ḳul olurumsa şimdi ne ṭañ
Atama Sulṭān Meḥmed Ḫān Ġāzī dirler felek[354]

8. Gözlerim şol deñlü ḳan dökdi Firengistānda[355]
Baḥr-ı Maġrīb cūşa gelmişdir ṭaşup çaġlar felek[356]

9. Göreliden miḥnet[357] u derd ile ey Cem ḥāliñi
Gör nice dīvāne olmuşdur semāʿ aġlar[358] felek[359]

[350] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.
[351] Bu beyit divanda 20.beyittir.
[352] Bu beyit divanda 22.beyittir.
[353] Yazılan çünki göriser āḫir-i ser felek: Yazılanı çünki āḫir göriser her ser felek Cem Sultân D.
[354] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.
[355] Firengistānda: Frengistāna kim Cem Sultân D.
[356] Bu beyit divanda 21.beyittir.
[357] miḥnet: ḥasret Cem Sultân D.
[358] aġlar: eyler, Cem Sultân D.
[359] Bu beyit divanda 24.beyittir.

10. Ey vefāsız ḫāʿin [ü] bī-raḥm[360] u bī-emān felek[361]

Viy ḫaṭā vü pür belā maḥşer ḳażā-gerdān felek[362]

11. Ḫüsrev-i ṣāḥib-ḳırānlar ḳanın içen ẓulm ile

Pür-sitem pür-miḥnet u pür-derd u pür-efġān felek[363]

12. Maṭbaḫında ẓulmünüñ pişse ṭañ yüz biñ ciger[364]

Pāyesinde ḳahrınıñ zehr iden ḳızan felek[365]

13. Mülk-i dünyāya[366] ser-ā-ser ḥükm iderken āh kim

Eylediñ mesken bize mesken[367] Firengistān felek[368]

14. Ḳanlu yaşum n'ola ḳara yerlere aḳıtsa ḳan[369]

Çünki Oġuz Ḫānım oldu ḫāk ile yeksān felek[370]

15. Ḥāṣıl-ı ʿömrüm yaḳuben cānımı virseñ yile

Ser-nigūn ol ḫōş ḳara ṭopraḳlara yuyan felek[371]

---

[360] bī-raḥm: bī-emn Cem Sultân D.
[361] Bu beyit divanda 1.beyittir.
[362] Viy ḫaṭā vü pür belā maḥşer ḳażā-gerdān felek: Viy ḫaṭā-perver belā-baḫş u ḳaża-gerdān felek Cem Sultân D.

[363] Bu beyit divanda 2.beyittir.
[364] Bu beyit divanda 6.beyittir.
[365] Pāyesinde ḳahrunuñ zehr iden ḳızan felek: Pāyesinde ḳahrunuñ çün çarḫdur ḳazġan felek Cem Sultân D.
[366] dünyāya: Yunāna Cem Sultân D.
[367] mesken: şimdi Cem Sultân D.
[368] Bu beyit divanda 7.beyittir.
[369] Ḳanlu yāşım n'ola ḳara yerlere aḳıtsa ḳan: Āh ü vā-veylā dirīġ ü ḥasret ü ṣad derd āh Cem Sultân D.
[370] Bu beyit divanda 12.beyittir.
[371] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

16. Yaḳamı yırtup elinden nice ben çāk itmeyem[372]

Cānımı odlara yaḳdı[373] derde[374] Oġuz Ḫān felek[375]

17. Aġlamaḳdan ol ciger-gūşem firāḳıñdan müdām

Ḳara ḳara ḳanlara boyandı baḥristān felek[376]

18. Şöyle öldüreniñe hergiz daḫı zinde ölmem

Ḫıżr elinden ger içirirseñ āb-ı ḥayvān felek[377]

19. Başuma ḳaranlıḳ[378] itdiñ bu[379] cihān aydınlıġıñ

Ḳarañu yollar[380] ḳara bulutlu per-i bārān felek[381]

20. Bir ḳılına virseler virmezdim Oġuz Ḫānımıñ

Genc-i Ḳārūn ile biñ biñ memleket[382] ʿOsmān felek[383]

21. Cism-i bī-cān ölmüşem ṣanma ki cānım var daḫı

Çün bedenden ayrılup ṭopraġa düşdün cān felek[384]

---

[372] Yaḳamı yırtup elünden nice ben çāk itmeyem: Yaḳamı yırtup elüñden nicesi āh itmeyem Cem Sultân D.
[373] yaḳdı: atdı Cem Sultân D.
[374] derde: derd-i Cem Sultân D.
[375] Bu beyit divanda 8.beyittir.
[376] Bu beyit divanda 9.beyittir.
[377] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.
[378] ḳaranlıḳ: ḳarañulıḳ Cem Sultân D.
[379] Bu kelime divanda bulunmamaktadır.
[380] ḳarañu yollar: ḳara yüzlü Cem Sultân D.
[381] Bu beyit divanda 10.beyittir.
[382] memleket: mülket Cem Sultân D.
[383] Bu beyit divanda 11.beyittir.
[384] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

22. Aḳıdırsın ḳanlu yaşlar gözlerimden dem-be-dem

İtmediñ ʿālemde bir laḥẓa beni ḫandān felek[385]

23. Ẓulmet-i ḥasretde ṭañ mı āh idüp aġlarsa Cem

Eylediñ çeşm-i çerāġān dīdeden pinhān felek[386]

24. Bir devāsız derde ṣaldıñ āḫir ol āfetlere

Ehl-i ḥikmet aña hergiz bulmaya dermān felek[387]

25. Derd-i fürḳat-i ġurbet cānsız Oġuz Ḫānum ile

Baġrımı pārelediñ aḳar gözümden ḳan felek[388]

26. Kime virseñ tāc u taḫt u salṭanat āḫir yine

Bir nemed içinde eylersiñ anı ʿuryān felek[389]

27. Ḳanġı ʿāşıḳdır ki vaṣl-ı yār ile şād eylediñ

Cānını cevrile yaḳdı āteş-i hicrān felek[390]

28. Kimseye[391] ʿālemde hergiz ḳılmamışsıñ merḥamet[392]

[385] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.
[386] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.
[387] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.
[388] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.
[389] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.
[390] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.
[391] kimseye: kimseyi Cem Sultân D.
[392] merḥamet: şādmān Cem Sultân D.

Āh idüp aġlar eliñden bende vü sulṭān felek[393]

[11a] [DER-KENĀR] [BEYİT][394]

-103-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Şol dīdeye kimi gül görine ḫār görünmez

Yārini gören ʿāşıḳa aġyār görünmez

[11a] [DER-KENĀR] BEYİT[395]

-104-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Dil mecmūʿa gibi ḳoynuna ḳor gāh baḳar

Dil vireñ kimse yañılmaz ʿulemā-zādelere

[11a] [DER-KENĀR] [RAḤMĪ][396]

-105-[397]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Ḫaṭādır intiḫāb-ı cāy-ı būse rūy-ı dilberden

Dilā[398] ṣaḥn-ı ḥarīm-i Kaʿbede mihrābı n'eylersin

[393] Bu beyit divanda 14.beyittir.
[394] Beyit bulunamamıştır.
[395] Beyit bulunamamıştır.
[396] Bu beyit Necdet Çağıl'ın *Dinî ve İlmî Birikimin Divan Şiirindeki İz Düşümleri* adlı makalesinde bulunmaktadır.
[397] Mecmuada "Beyt-i Lebibâ" başlığı ile kayıtlıdır.
[398] dilā: göñül Çağıl, agm., s.154.

[11a] [DER-KENĀR] LĀEDRĪ[399]

-106-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Cebel-i Ṭūra varan göremez nūr andadır

Ḳanda kim yāriñ cemāliñ göresin Ṭūr andadır

[11a] [DER-KENĀR] BEYİT[400]

-107-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Ḥacerü'l-esved imiş Kaʿbe yüzünde ḳara ben

Ḥacıyım saʿy iderim ol ḥaceri öpmege ben

[11a-11b] [ḲALENDER ABDĀL][401]

-108-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Ḫōr baḳma fuḳarāya şaḳın ey ehl-i hüner

Ṣūrete baḳma[402] naẓar sīrete olur[403] ekṣer

[11b]

Düşer erbāb-ı fenā luṭf-ı Ḫudāya maẓhar[404]

---

[399] Beyit bulunamamıştır.
[400] Beyit bulunamamıştır.
[401] Bu şiir Sadeddin Nüzhet Ergun'un *Bektaşî Şairleri ve Nefesleri* adlı eserinde bulunmaktadır.

[402] baḳma: etme Ergun, age. ,1957, s.121.
[403] olur: baḳup Ergun, age. ,1957, s.121.
[404] Bu mısra kaynakta 4.mısradır.

Ḳādir olmazsa da bir cübbe-i destāra[405] eger[406]

İtme dervīş-i ʿabā-pūşa ḥaḳāretle naẓar

O da ḥālince fenā memleketiñ[407] şāhı geçer

2. Ṣāf dil ol yere ḳo yüzüñü çün āb-ı revān[408]

Ḳaynayup [tekye-i] ʿaşḳ içre varup bunca[409] zamān

Bir bilür şāh u gedā ḳadrini ehl-i ʿirfān

Yedi iḳlīmine[410] olursañ[411] eger şāh-ı cihān

İtme dervīş-i ʿabā-pūşa ḥaḳāretle naẓar

O da ḥālince fenā memleketiñ[412] şāhı geçer

3. Hünerine naẓar it ʿaybını pinhān eyle[413]

Kālā-ı pāyine var ʿālemi seyrān eyle[414]

Defʿ-i ġam it[415] güle baḳ yüzüne ḫandān eyle

Ḫāṭırını ele al luṭf ile[416] iḥsān eyle

[405] cübbe-i destāra: ḥabbeye dünyāda Ergun, age.,1957, s.121.
[406] Bu mısra kaynakta 3.mısradır.
[407] memleketiñ: mülketiniñ Ergun, age.,1957, s.121.
[408] Bu bend kaynakta 4.benddir.
[409] bunca: niçe Ergun, age.,1957, s.121.
[410] iḳlimine: iḳlime Ergun, age.,1957, s.121.
[411] olursañ: olursañ da Ergun, age.,1957, s.121.
[412] memleketiñ: mülketiniñ Ergun, age.,1957, s.121.
[413] Bu bend kaynakta 3.benddir.
[414] Kālā-ı pāyine vār ʿālemi seyrān eyle: Kibri ḳo yanına ʿālemi seyrān eyle Ergun, age.,1957, s.121.
[415] it: ḳıl Ergun, age.,1957, s.121.
[416] ile: edüp Ergun, age.,1957, s.121.

İtme dervīş-i ʿabā-pūşa ḥaḳāretle naẓar

O da ḥālince fenā memleketiñ[417] şāhı geçer

4. Ādemiñ[418] fıṭrat-ı evvelde Ḫudā-yı muteʿāl

Kimisin şāh-ı cihān itdi kimisin abdāl

Kimine ṣadr naṣīb itdi kime ṣaff-ı niʿāl

Bu naṣīḥatleri gūş it ṣaḳın ey nīk ḫiṣāl

İtme dervīş-i ʿabā-pūşa ḥaḳāretle naẓar

O da ḥālince fenā memleketiñ[419] şāhı geçer

5. Münkir olma fuḳarāya yürü zāhid zinhār[420]

Rıfḳ ile baḳ yüzüne luṭf ile eyle güftār

Fuḳarādan ḳopar erbāb-ı velāyet her bār

Gel Ḳalender sözüñü eyleme luṭf it inkār

İtme dervīş-i ʿabā-pūşa ḥaḳāretle naẓar

O da ḥālince fenā memleketiñ[421] şāhı geçer

[417] memleketiñ: mülketiniñ Ergun, age.,1957, s.121.
[418] Ādemiñ: Ādemi Ergun, age.,1957, s.121.
[419] memleketiñ: mülketiniñ Ergun, age.,1957, s.121.
[420] Bu bend kaynakta 5.benddir.
[421] memleketiñ: mülketiniñ Ergun, age.,1957, s.122.

[11b] [DER-KENĀR] SEYYİD MUḪTĀR

-109-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Olmuş āşuftesi ol kākül-i ʿanber-bārıñ

   Vech[i] vardur güzelim olsa perīşān destārıñ

[11b] [DER-KENĀR] BEYİT[422]

-110-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Destārıñı efendi levendāne ṣar disem

   Ol meh-pāre şīveler eyler büzer ṣarar

[11b] [DER-KENĀR] BEYİT[423]

-111-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Destār-ı perīşānı ẓarīfāne ṣararsın

   Meydān-ı muḥabbetde güzel ʿāşıḳ ararsun

[422] Beyit bulunamamıştır.
[423] Beyit bulunamamıştır.

[11b] [DER-KENĀR] BEYİT[424]

-112-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ḫaṭṭ-ı ber-āverde olan tāzeye ilk raġbet

Ḳanda gitsin berilür bir ḳīl ile bī-minnet

[11b-12a] [ĠAZEL-İ BĀḲĪ TAḪMĪS-İ CİNĀNĪ][425]

-113-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Nev-bahār oldu güzellendi ser-ā-ser ʿālem

Oldu ezhār[426] ile her gūşe gülistān-ı İrem

Sīneler ṭoldu ṣafā ḳalmadı[427] endūh ile ġam

Eyledi müjde-i gül dilleri[428] şād u ḥürrem

Ġoncanıñ göñlü açıldı güle düşdi şebnem

2. Cūybārıñ baña ʿarż itme kenārın sensiz

Oda yansun[429] nideyim[430] serv [ü] çenārın sensiz

Bāġ [u] dehriñ kim ider geşt ü güẕārın sensiz

ʿĀlemiñ n'eyleyeyim[431] bāġ u bahār[ın] sensiz

Baña sen ruḫları gülzār ile ḫōşdur ʿālem

[424] Beyit bulunamamıştır.
[425] ME. Th. 8 (5 bend) s.64-65.
[426] ezhār: iẕhār ME.
[427] ḳalmadı: ḳılmadı ME.
[428] dilleri: bülbüli ME.
[429] yansun: yatsun ME.
[430] nideyim: nideyin ME.
[431] n'eyleyeyim: n'eyleyeyin ME.

[12a]

3. Nedir ol ṭarz u[432] reviş şīve-i reftārında
Nedir ol ḥüsn-i edā nāz ile güftārında
Ṣabra[433] ṭāḳat mi ḳalur ceẕbe-i dīdārında
Dāne-i ḫāliñe baḳ cennet-i ruḫsārında
Nice ṣabr eylesün Allāhı severseñ ādem

4. İderiz ṣavmaʿa küncinde iḳāmet geh geh
Ḳıluruz anda namāz itmege niyyet geh geh
Demidir sende idüp luṭf u mürüvvet geh geh
Dil-i şūrīdeye ḳıl pend ü naṣīḥat geh geh
Nefesiñ gülşen eyā ṣūfī-i nāṣıḥ dem dem

5. Ey [Cinānī][434] [pür] idüp şöhret ile āfāḳı
Ḥaşre dek nāmın idüp devr-i felekde bāḳī[435]
Demidir[436] sākin idüp[437] sūz-ı dil-i ʿuṣṣāḳı
Ābdār olsa n'ola[438] meyve-i şiʿr-i Bāḳī
Urmadı kimse bu bāġ içre daḫı böyle ḳalem[439]

[432] ṭarz u: ṭarz-ı ME.
[433] ṣabra: ṣabr u ME.
[434] Mecmuada "Hayâlî" mahlası kullanılmıştır.
[435] Ḥaşre dek nāmın idüp devr-i felekde bāḳī: Ḥaşre dek devr-i felekde nāmuñ bāḳī ME.
[436] demidir: dem-be-dem ME.
[437] idüp: ider ME.
[438] n'ola: ne olur ME.
[439] ḳalem: kelām ME.

[12a] **[ĠAZEL-İ YAḤYĀ TESDĪS-İ FEDĀĪ][440]**

-114-[441]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Nice taṣvīr idesin ehl-i dile her ḫūbu
Yā nice bir diyesin her birine maḥbūbu
Vaḳti żāyiʿ idesin unudasın maṭlūbu
Ne revādur çıḳa elden dil u cān maḳṣūdu

Ṣubḥ-ı ṣādıḳ gibi ey ġāfil aġardı ṣaḳalıñ
Ḫaberiñ yoḳ seni penbeyle boġazlar eceliñ

2. Ne virir ḫalḳ ile dāʿim saña baḫṣ u cedeliñ
Reh-i dīn içre eger yoġısa ʿilm ü ʿameliñ
Seni maġrūr-ı cihān eyledi ṭūl-i emeliñ
Nice māʿil olasın ʿişvesine her güzeliñ

Ṣubḥ-ı ṣādıḳ gibi ey ġāfil aġardı ṣaḳalıñ
Ḫaberiñ yoḳ seni penbeyle boġazlar eceliñ

3. Ne içündür bu nifāḳ u ḥased içre ışrār
Yā nedir bu heves-i vuṣlat-ı pehlevī-nigār
Hīç ola mı bu hevā ile tecellī ide yār
Saña lāyıḳ mı özüñü ḳılasın ehl-i nār

Ṣubḥ-ı ṣādıḳ gibi ey ġāfil aġardı ṣaḳalıñ
Ḫaberiñ yoḳ seni penbeyle boġazlar eceliñ

4. Nefs-i güm-rāha yüri uyma ʿadāvet eyle
ʿAḳla uy varacaġıñ pīri ferāset eyle
Vaḳtidir cürmüñe gel durma عذارت eyle

[440] Amasyalı Fedāī Baba Dîvânı'nda şiir bulunmamaktadır.
[441] Fedâî'nin Yahya Bey'in gazeline yazdığı tesdistir.

Diḳḳat it özüñü sen ehl-i saʿādet eyle

Ṣubḥ-ı ṣādıḳ gibi ey ġāfil aġardı ṣaḳalıñ
Ḫaberiñ yoḳ seni penbeyle boġazlar eceliñ

[12b]

5. Ey Fedāyī nice bir ẕevḳ u ṭarab ʿayş u ṣafā
Yā nice bir ġam-ı endūh-ı belā renc u ġınā
Var ise ʿaḳlıñ eger varacaġıñ yeri aña
Ḥāl diliyle saña dir peyk-i ecel şimdi saña

Ṣubḥ-ı ṣādıḳ gibi ey ġāfil aġardı ṣaḳalıñ
Ḫaberiñ yoḳ seni penbeyle boġazlar eceliñ

[12a] [DER-KENĀR] [BEYİT][442]

-115-[443]

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Ḫaṭ-āver ol[dı] [oturdı o meh] taḥiyyāta
Yetiş göñül varalım bizde bir selām alalım

[12a] [DER-KENĀR] [BEYİT][444]

-116-[445]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Gelme de gün yüzüñe leyl u neḫār
Giceyi gündüze ḳatmış geliyor faṣl-ı bahār

[442] Bu beyit Ahmet Atilla Şentürk'ün *Kitabiyat* adlı makalesinde bulunmaktadır.
[443] Mecmuada "Beyt-i Neylî" başlığı ile kayıtlıdır.
[444] Beyit bulunamamıştır.
[445] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.

[12a] [DER-KENĀR] BEYİT[446]

-117-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Kime kim Kaʿbe naṣīb olsa Ḫudā raḥmet ider
   Her kişi sevdigini ḫānesine daʿvet ider

[12b] [ḤĀLİ][447]

-118-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Yoluñda ne ḫarc eylemege sīm u zerim var
   Ne yār-ı ġamıñ çekmege fermān-berim var
   Bīmār u ġarībem şeb-i ġamda seḥerim var
   Āḫir nefesimdir saña gel bir ḫaberim var

   Gel gül öpeyim gerdeniñi derd-i serim var
   Bir böyle uzaḳ yola efendim seferim var

2. Çün ḳıbledir ey dūst yüzüñün Kaʿbe cemāliñ
   Beñzer Ḥacerüʿl-esvede bu nīkdeki ḫāliñ
   Menʿ eyleme aṣḥāb-ı ṣafādan ruḫ-ı āliñ
   Şāyed ki naṣīb olmaya bir daḫı visāliñ

   Gel gül öpeyim gerdeniñi derd-i serim var
   Bir böyle uzaḳ yola efendim seferim var

3. Ditrer dil u cān ol ṣanem-i sīm-ber üzre
   Şol müflis-i muḥtāc gibi sīm ü zer üzre
   Yā ben nice cān virmeyem ol laʿl-i ter üzre
   Ṣāim mi olur ḫaste ḫuṣūṣa sefer üzre

[446] Beyitin şairi bulunamamıştır. Bazı kaynaklarda Süleyman Nahifî'ye ait olduğu iddia edilmektedir. Fakat divanında bulunamamıştır.
[447] Bu şiir bulunamamıştır.

Gel gül öpeyim gerdeniñi derd-i serim var
Bir böyle uzaḳ yola efendim seferim var

4. Dil vireli sen ḳadd-ı elif ḳaşı kemāne
Tīr-i ġama ben ḫākī nişān itdi zamāne
Çün geçdi cefā nīzesi dilden öte cāne
Rıḥlet demidir sevdicegim itme bahāne

Gel gül öpeyim gerdeniñi derd-i serim var
Bir böyle uzaḳ yola efendim seferim var

5. Bir dem ser-i bālīnime luṭf eyle güẕer ḳıl
Aḥvāl-i diger gūnuma şefḳatle naẓar ḳıl
Sen būse-i laʿl-i lebiñe naḳl-i şeker ḳıl
Ḥāli ḳuluña tehiyye-i zār-ı sefer ḳıl

Gel gül öpeyim gerdeniñi derd-i serim var
Bir böyle uzaḳ yola efendim seferim var

[12b] [DER-KENĀR] [ʿİŞRETĪ][448]

-119-[449]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Ṣanma ʿaşḳ ehlini mevt ile güẕār eylediler
Hicre ṣabr idemeyüp[450] terk-i diyār eylediler

[12b] [DER-KENĀR] HEDĀYĪ[451]

-120-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Ruḫunuñ dāġdārı olmaz ise lāle dāġīdır

[448] Bu beyit Ayşegül Küçükkılıç'ın *Ali Rıza Öge'nin Bektaşî Şairleri Antolojisi Tetkik (381-540 Sayfaları)-İnceleme ve Metin* adlı eserinde bulunmaktadır.
[449] Mecmuada "Gazelî" başlığı ile kayıtlıdır.
[450] idemeyüp: eylemeyüp Küçükkılıç, age. , s.431
[451] Beyit bulunamamıştır.

Firāz diyene serv olmaz ise bende dāġīdır

[12b] [DER-KENĀR] ĠAZEL[452]

-121-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Ser-i destār-ı sīmīn serde sorġuc-ı mücevherdir
   Gehī cānāne derme ḥüsne Kayṣer-i efserdir

2. Ḥesāb-ı ḥüsnünü çekmiş beyāża kātib-i ḳudret
   Degildir ḫaṭṭ-ı ṣūret dildārda ṭuġralı defterdir

3. Kemend-i zülf dıraḫş-ı nāz u tīġ-i tīr-i ġamzeyle
   O Rüstem ḥüsn ile meydānın almış bir güzel addır

4. N'ola bir saḫtiyān tennūre giysem tekye-i ġamda
   Göñül bir Ḳayṣeriye şūḫına abdāl u çākerdir

5. Ne rütbe ṣādıḳ isem rāh-ı ʿaşḳ-ı dil-bestemde
   O ẓālim bī-vefā pīre füzūnter bir sitemgerdir

6. Benem menşūr-ı şiʿr nāfiẕü'l-ḥükkām ʿālemde
   Şeref mesned ki ʿirfānda leşkerim bir Sikenderdir

[12b-13a] [VĀLİHĪ][453]

-122-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Derd u belā [vü] miḥnet u ġam yetdi ġāyete
   Hecr āḫir oldu fürḳat irişdi nihāyete

[452] Bu şiir bulunamamıştır.
[453] Bu şiir Yunus Kaplan'ın *İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde Kayıtlı 'T 5480' Numaralı Musammat Mecmuası ve MESTAP'a Göre Tasnifi* adlı eserinde bulunmaktadır.

[13a]

Tebdīl ol[un]dı kevkeb-i baḫtım saʿādete

Gird-āb-ı ġuṣṣadan yine çıḳup selāmete

Minnet Ḫudāya irmişem ol serv-i ḳāmete

Şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete

2. Dest-i ecel irüp gül-i maḳṣūdı bulmadın

Berg-i ḫazān gibi yormañ rengi solmadın

Derdiyle ġonca-veş yüregim ḳanla dolmadın

Hecrle belā u zecrle ʿömrüm āḫir olmadın

Minnet Ḫudāya irmişem ol serv-i ḳāmete

Şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete

3. Oldum egerçi nice gün fürḳatde geh ḥazīn

Şeb-i firāḳda eyleyüp āh nāle vü enīn

Rūz-ı viṣāle irüben oldum yine emīn

Her ṣubḥ u şām u derd u zebānım budur hemīn

Minnet Ḫudāya irmişem ol serv-i ḳāmete

Şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete

4. Başdı o şāh-ı külbe-i aḥzānıma ḳadem
Sundu elime sāġar-ı sīm ile cām-ı cem
Nūş [eyleyince] ḳalmadı ḫāṭırda hīç elem
ʿĀlemde Vālihī [bańa] şimdengirü ne ġam

Minnet Ḫudāya irmişem ol serv-i ḳāmete
Şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete

[13a] [DER-KENĀR][454] [BĀḲĪ][455]

-123-[456]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Cihān-ı maʿdelet kān-ı mürüvvet Ḫān Murād o[l kim]
Vücūdı sāye-i luṭf-ı İlāhīdir cihān üzre

2. Nişān-ı baḫt u devlet gevher-i kān-ı saʿādetdir
Ġubār-ı naʿl-i esbi tāc-ı farḳ-ı ḫusrevān üzre

3. Dili dürr-i maʿārifden kefi beẕl-i ʿavārifden
Dem-ā-dem eyler iṡbāt-ı faẓīlet baḥr u kān üzre

4. Memālik ẓıll-ı rāfetde ḫalāʿiḳ ḫᵛāb-ı rāḥatde

[454] Mecmuada "Gazel-i Bâkî" başlığı ile kayıtlıdır.
[455] Bâkî D. K.8 (7 beyit) s.19.
[456] Divana göre şiir 8.beyitten başlamaktadır.

Cihān āsūde ʿadlinde zamān emn u amān üzre

5. Zamāne āteş [urdı] ḥırmen-i cān-ı bed-endīşe[457]

Düşelden şuʿle-i şimşīri Azerbāycān üzre

6. Hirāsān oldu aʿyān-ı Ḫorāsān gözlerin açdı

Ṣabā gerd-i siyāhıñ sürmesiyle İṣfahān üzre

7. Saña lāzım duʿāyı devletinden ṣoñra ey Bāḳī[458]

Tevekküldür Ḫudāvend-i zemīn u āsumān üzre

[13a] [DER-KENĀR] [FAṢĪḤ][459]

-124-[460]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ḫāne[461] minnetdir cefāsına taḥammül ey Faṣīḥ

Bār-ı bāġ eyler baña ol ṭıfl-ı nāzıñ lükneti

[457]Zamāne āteş ḥırmen-i cān bed-endīşe: Zamāne āteş urdı ḥırmen-i aʿdā-yı bed-kīşe Bâkî D.
[458] Saña lāzım duʿāyı devletinden ṣoñra ey Bāḳī: Duʿāyı devletinden ṣoñra vācib saña ey Bāḳī Bâkî D.
[459] Fasîh D. G.453 (1 beyit) s.288
[460] Mecmuada "Velehu Derviş-i Fasih" başlığı ile kayıtlıdır.
[461] ḫāne: cāna Fasîh D.

[13a] [DER-KENĀR] [REVNAḲZĀDE MEḤMED][462]

-125-[463]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Lükneti var dime şaḳın bī-vuḳūf

   Ayrılamaz ṭatlu dilinden ḥurūf

[13a] [DER-KENĀR] LĀEDRĪ[464]

-126-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. İsnād-ı lüknet eyleme ol şūḫa bī-vuḳūf

   Ayrılamaz ṭatlu dilinden ḥurūf

[13a] [DER-KENĀR] ṢUNʿĪ[465]

-127-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Ḫatm eyleyen ey ḫāce benem muṣḥaf-ı ʿaşḳı

   Ve'l-leyliden oḳumuş anı daḫı Mecnūn

[462] Bu beyitin Revnak-zāde Mehmed Efendi'ye ait olduğu tespit edilmiştir. (*http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/revnak-revnakzade-mehmed*)
[463] Mecmuada "Nazire" başlığı ile kayıtlıdır.
[464] Beyit bulunamamıştır.
[465] Beyit bulunamamıştır.

[13a] [DER-KENĀR] MAḴĀMĪ[466]

-128-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Faʿlün

1. ʿĀşıḳa terk-i ġam-ı laʿl-i leb-i dildār güç

Meyden erbāb-ı ḫarābāta istiġfār güç

[13a-13b] [ĠAZEL-İ AḤMED PĀŞĀ TESDĪS-İ SUʿĀLĪ][467]

-129-[468]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Gitdim ġam-ı nigār ile gūy-ı melāmete[469]

Oldum esīr-i cevr-i cefā-ı melāmete[470]

Düşdüm firāḳ-ı ḥasret-i derd-i saḳāmete[471]

ʿÖmr āḫir oldu çıḳmadım āḫir selāmete[472]

Vā ḥasretā ki irmedim ol serv-i ḳāmete

Vā fürḳatā ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete

2. Derd ageh fürḳat irdi baña ʿaşḳ ola didi[473]

---

[466] Beyit bulunamamıştır.

[467] Bu şiir Suat Donuk'un *Bilinmeyen Bir Şâir: Suʿâlî ve Şiirleri* adlı makalesinde bulunmaktadır.

[468] Suâlî'nin Ahmet Pâşâ'nın gazeline yazdığı tesdistir.

[469] Gitdim ġam-ı nigār ile gūy-ı melāmete: Düşdüm hevā-yı ʿaşḳıla iy dil melāmete Donuk, agm. , s.1242.

[470] Oldum esīr-i cevr-i cefā-ı melāmete: Derd ü belā vü miḥnet ü cevr ü nedāmete Donuk, agm. , s.1242.

[471] Düşdüm firāḳ-ı ḥasret-i derd-i saḳāmete: Ḥayfā nidem ki āḫiri irdüm saḳāmete Donuk, agm, s.1242.

[472] ʿÖmr āḫir oldu çıḳmadım āḫir selāmete: ʿÖmrün şoñ ucı çıḳmadı ayruḳ selāmete Donuk, agm. , s.1242.

[473] Derd aña fürḳat irdi baña ʿaşḳ ola didi: Künc-i belāda geldi ġamuñ ʿışḳ ola didi Donuk, agm. , s.1242.

Ṣıḥḥat bedenden al yürü yā hū saña didi[474]

Ḫaṭṭıñ miṣāli irdi ecel merḥabā didi[475]

Cān bir yaña çaġırdı göñül yaña didi[476]

Vā ḥasretā ki irmedim ol serv-i ḳāmete

Vā fürḳatā ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete

3. Raḥm itmez ise hecr benem ḥāl-i zārıma[477]

Vaṣl itmez ise meyl-i dil-i bī-ḳarārıma[478]

Ölürsem eger irmeden ol gül-ʿizārıma[479]

Naḳḳāş-ı ʿaşḳ naḳış ide seng-i mezārıma[480]

[13b]

Vā ḥasretā ki irmedim ol serv-i ḳāmete

Vā fürḳatā ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete

4. Nār-ı firāḳ yaḳdı tenim eyledi ḫarāb

Mihr-i ʿiẕārı gözlerimi eyledi pür-āb

Oldum hevā-yı ʿaşḳ ile çoḳ ḥabāb

[474] Ṣıḥḥat bedenden al yürü yā hū saña didi: Hemān getürdi ayaġı yā hū saña didi Donuk, agm. , s.1242.

[475] Ḫaṭṭıñ miṣāli irdi ecel merḥabā didi: Cān ḳarşu geldi ʿizzet ile merḥabā didi Donuk, agm. , s.1242.

[476] Cān bir yañā çaġırdı göñül yañā didi: Aʿżā tenümde her birisi bir yañā didi Donuk, agm. , s.1242.

[477] Raḥm itmez ise hecr benem ḥāl-i zārıma: Güş urmaz ise ol ṣanemüm ḥāl-i zāruma Donuk, agm. , s.1243.

[478] Vaṣl itmez ise meyl-i dil-i bī-ḳarārıma: Raḥm itmez ise ger bu dil-i bī-ḳarāruma Donuk, agm. , s.1243.

[479] Ölürsem eger irmeden ol gül-ʿizārıma: Aġla gözüm kim irmez isem gül-ʿizāruma Donuk, agm. , s.1243.

[480] Naḳḳāş-ı ʿaşḳ naḳış ide senk-i mezārıma: Ḳanlu yaşuñla yaz bu beyiti mezāruma Donuk, agm. , s.1243.

Gülzār-ı ömr-i bād-ı fenā eyledi ḥarāb[481]

Vā ḥasretā ki irmedim ol serv-ḳāmete

Vā fürḳatā ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete

5. Çünkim belā vü ġuṣṣa-ı ġam düşdi pāyıma[482]

Ġamzeñ miṯāl-i tīġ-ı belā girdi ḳānıma[483]

Hecr-i lebiñle cān daḫı geldi dehānıma[484]

Āḫir nefesde düşdi bu maṭlaʿ zebānıma[485]

Vā ḥasretā ki irmedim ol serv-i ḳāmete[486]

Vā fürḳatā ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete

6. Cānıñ Suʿālī yoluña cānā niṯār idüp[487]

Bir gün mezār yanına vardım güzār idüp[488]

Bir nāle irdi semʿime bizden ḳarār idüp[489]

Gūş urdum degildim dir aydı āh u zār idüp[490]

---

[481] Bu bend kaynakta bulunmamaktadır.
[482] Bu mısra kaynakta bulunmamaktadır.

[483] Ġamzeñ miṯāl-i tīġ-ı belā girdi ḳānıma: Tīr-i müjeñ de bir yañadan girdi ḳānuma Donuk, agm. , s.1243.

[484] Hecr-i lebüñle cān daḫı geldi dehānıma: Laʿlüñ getürdi cānumı cānā dehānuma Donuk, agm. , s.1243.

[485] Āḫir nefesde düşdü bu maṭlaʿ zebānıma: Cān acısıyla düşdi bu maṭlaʿ zebānuma Donuk, agm. , s.1243.

[486] Bu bend kaynakta 6.benddir.
[487] Mecmuada kullanılan beyitte mahlas hatalı olduğu için tercih edilmemiştir. Mecmuada bulunan beyit şu şekildedir:
"Fevzī çoḳ oldu hecriñ ile dil niṯār idüp"
[488] Bir gün mezār yanına vardum güzār idüp: Ḫāk-i mezārı yanına vardum güzār idüp Donuk, agm. , s.1243.
[489] Bu mısra kaynakta bulunmamaktadır.
[490] Gūş iderdüm degüldüm dir aydı āh u zār idüp: Her bir giyāhı bir dil olup didi zār idüp Donuk, agm. , s.1243.

Vā ḥasretā ki irmedim ol serv-i ḳāmete[491]

Vā fürḳatā ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete

[13b-14a] [TAḪMĪS][492]

-130-[493]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Hilāle döndi cism-i nā-tüvānım derd-i ġamlarla

Büküldü pā gibi ḳadem şehā yār-ı sitemlerle

Dimişsin anı teşrīf ideben luṭf u keremlerle

Seni gözler dü-çeşm-i ḫūn-feşānım nice demlerle

Gel ey nūr-ı baṣar merdümlük it demler ḳademlerle

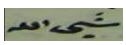
2. Kemān almış ele göñlüm ayıtdı o ebrūlar

Beni hecriyle Mecnūn eyledi ol çeşm-i cādūlar

Dil-i dīvāne zencīre çekdi iki gīsūlar

ʿAceb nice yazıldı başıma bu ḳara yazular

Benem ḫōd miḥnet-i derdim yazılmaya ḳalemlerle

3. Gezerken Kaʿbe-i kūyuñda idüp cānā

Ṭarīḳ-i kūy vaṣlıñdan seni güm-rāh idüp cānā

Diyār-ı fürḳate ṣaldıñ beni hem-rāh idüp cānā

[491] Mısra dizilişleri farklı olmakla beraber bu bend kaynakta 7.benddir.
[492] Hâverî'nin gazeline yazılmış tahmistir. Şairi bilinmemektedir.
[493] Bu şiir bulunamamıştır.

Hevāyı ḳadd-ı zülfüñle ölürsem āh idüp cānā

Mezārımdan devrim maḥşerde ʿabbāsī ʿalemlerle

4. Sirişkim cāmiʿ seyl oldu nice çaġlamayım kim

Firāḳ-ı yār-ı laʿlüyle nice ḳan aġlamayım kim

Bu āh-ı sūz-ı nālemle neden dil baġlamayım kim

Nice zünnār-ı ʿaşḳa Ḫāverī dil baġlamayım kim

[14a]

Der u dīvārıdır dil pür olmuşdur ṣanemlerle

[13b] [DER-KENĀR] ÇELEBİZĀDE[494]

-131-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Kec-nihād olduḳda sālik feyż bulmaz pīrde

Menzil almaz rāst-rūlik olmayınca[495] tīrde

2. Nīk u bed vaṣf olur[496] bir ẕāta nisbetle kemāl

Ṭoġrılıḳ nāvekde ḫōşdur egrilik şimşīrde

3. Merd-i āhen-dilde olmaz tāb-ı ʿaşḳ sīne-sūz

Vardır āteşde[497] hirāsānlıḳ nihād-ı şīrde[498]

[494] Çelebizâde Âsım D. G.68 (8 beyit) s.249
[495] olmayunca: olmadukça Çelebizâde Âsım D.
[496] olur: bulur Çelebizâde Âsım D.
[497] āteşde: āteşden Çelebizâde Âsım D.
[498] Bu beyit divanda 4.beyittir.

4. İttiḥād-ı ʿaşḳı gör kim gerden-i ḳumrī gibi

Cūydan[499] serviñde pāyı ḥalḳa-i zencīrde[500]

5. Nāleler kār itmedi ol ẓālime söz geçmedi

Ḳaldı ümīdim hemān bir āh-ı bī-teʿşīrde[501]

6. Çeşm-i ḫufte ṭaraf ebrūsunda müjgānlarına

Fitne ḫᵛāb-ālūde ammā pençesi şimşīrde[502]

7. Beñzemez ḥüsn-i Ḫudā-dāda cemāl-i ʿārıżı

Reng olursa būy olmaz ġonce-i taṣvīrde[503]

8. Maʿnī-i rengīn degil ʿĀṣım kümeyt-i ḫāme[ye]

Ḳan ḳaşandırdım Nedīme vādī-i tanẓīrde

[13b] [DER-KENĀR] [BĀḲĬ][504]

-132-[505]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Oldu dil bir büt-i şīrīn-deheniñ Ferhādı

Aña lālā geçinür Ḫüsrev u Şīrīn dādı

[499] cūydan: cūyda
[500] Bu beyit divanda 6.beyittir.
[501] Bu beyit divanda 3.beyittir.
[502] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.
[503] Bu beyit divanda 5.beyittir.
[504] Bâkî D. G.520 (5 beyit) s.302
[505] Mecmuada "Gazel-i Bâkî" başlığı ile kayıtlıdır.

2. Biʿllāh ey naḫl-i ter ol şīve-i reftār nedir
Serv-i āzādına ḳul eylediñ a şimşādı

3. Ey ṣabā zülf-i dil-āvīzini taḥrīk itdiñ
Bu ḳadar fitne vü āşūba sen olduñ bādī

4. Hem-demimdir şeb-i fürḳatde diyü ḫaste göñül
Ögerek göge çıḳardı bu gice feryādı

5. Cevre ḳatlanmaḳ olurdu nidelim ey Bāḳī
ʿAhd-ı ḫūbān gibi yoḳ ṣabrımızıñ bünyādı

[14a] **[RŪŞENĪ][506]**

-133-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Şerm eyler idi görse yüzüñ bāġ-ı cānānı
Ey Yūsuf-ı Ṯānī
Yoluñda niṯār eylemişem ben dil u cānı
Hīç ṭutma kemānī

2. Rāhıñda nice ḳılmayayım cānı fedā ben
Ḫākıñ olaydı ten

[506] Dede Ömer Rûşenî Dîvânı'nda bu şiir bulunmamaktadır.

Zīrā göreli göz ruḫuñ ey nūr zebānı

Terk itdi cihānı

3. ʿAşḳıñda revān eyleye o cān u dil u ser

Ey lebleri kevs̱er

Her kim göreyü ḫaste sen ḳāşı kemānı

Bulmaya amānı

4. Rūşenī şehā ʿaşḳ ile cismine anıñ nār

Ey ruḫları gülzār

Bülbül gibi görünce ḳılur āh u fiġānī

Dil-ḫaste civānı

[14a] [MÜSTEZĀD][507]

-134-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Dirseñ yoluña cān u dil-i terk-i ser olsun

Olsun begim olsun

Tek ben ḳuluña göz ucuyla bir naẓar olsun

Olsun begim olsun

2. Ben ceẕbe ile ʿaşḳıña ṣayd olduġum çün

Ẓann eyledi zāhid

Göster yüzüñü ol daḫı benden beter olsun

Olsun begim olsun

[507] Bu şiir bulunamamıştır.

3. Yād eylemediñ ḳavliñ ile ḳuluñı hergiz
ʿAhdıñı unutduñ
Bir kerre n'ola beliñe ḳulum kemer olsun
Olsun begim olsun

4. ʿAḳl u dil u cān ise murād oldu muḥibbā
Terk ide bir iseñ
Ser daḫı bile iki cihāndan güẕer olsun
Olsun begim olsun

5. Cürm ne dil-i saʿy ḳuluñum diyesiñ ey dūst
Düşmenler içinde
Āzār ideyin anı ki benden beter olsun
Olsun begim olsun

6. ʿĀlemde seni sevmeyen ādem ḥacer olsun
Olsun begim olsun
Biñ derde giriftār olup andan beter olsun
Olsun begim olsun

7. Bu ḥüsn bu elfāẓıña münkir olan aḥmaḳ
Budur ṭalebim kim
Dünyāda vü ʿuḳbāda evḥad göz kör olsun
Olsun begim olsun

8. ʿAşḳ ehline dīdārıñı ʿarż eyle dem-ā-dem
Ey gözleri āhū
Tīr-i müjeñe sīne-i ʿāşıḳ siper olsun

Olsun begim olsun

9. Derd u elem u hecr u firāḳıñ çekeyim ben

Bu cānıma minnet

Gāhī keremiñden baña tek bir naẓar olsun

Olsun begim olsun

10. Her kim ki saña egri naẓarla naẓar ider

Ey dilber-i raʿnā

Ol şaḫṣ cihān içre gözüm bī-baṣīr olsun

Olsun begim olsun

11. Vaṣf eyleyemez ḥüsnüñü yellerle efendi

Bu ṣadrī-i bī-dil

Bārī hele bu demde şehā muḫtaṣar olsun

Olsun begim olsun

[14a-14b] [MÜSTEZĀD]

-135-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Ey serv-i sehī sen geleli seyr ile bāġa

Ser çekmedi ʿarʿar

Çoḳ al nesebler özünü[508]ṣaldı ayāġa

[14b]

Ḳul oldu ṣanevber

[508] Bu bölümde 14b varağına geçilmiştir.

2. Sünbül özünü zülfüne beñzetdi nigārıñ

 ḫaṭā

Ṭaġlarda biter yüzü ḳara başı aşaġa

Ḳaygulı mükedder

3. Zülf ile ḫāliñden niceler dāme düşüpdür

Ancaḳ beni ṣanma

Bir dāne içün nice murġ düşdi ṭuzaġa

Yād oldu musaḫḫir

4. Zülf-i ser-i gün başıma sevdā yeli düşdi

Reyḫān mıdır bilmem

Ḳanġısı çiçek ḳoḳusudur ṭoldu dimāġa

Cān oldu muʿaṭṭar

5. Bir pāre şarāb istedim ol sāḳī lebinden

Ser-ḫōş muydu bilmem

Çeşmi beni öldürmege yapışdı bıçaġa

Çekdi baña ḫançer

6. Ey ḥaşr-ı ḳıyāmet gününü ḳopa diyenler

Dilber gider oldu

İşitmedi sor adını çalındı ḳulaġa

Ḳopdı baña maḥşer

7. Sen tek perīniñ menzili vīrāne gerekdir

Yā çeşmdi o seni

Göñlüm gibi vīrāne özüm döndü ulaġa

Gel sen perī peyker

8. Ey nūr-ı tecellī güneşi perde yüzüñden

Her gice görsen

Pervāne gibi yandı yüzüñ nūr-ı çerāġa

Göklerdeki aḫter

9. Dünyādan eger faż̈l-ı gözü aġlayu kişi

Yüzüñ hevesinden

Pervāne gibi yana yüzüñ gibi çerāġa

Göklerdeki aḫter

[14a] [DER-KENĀR] ʿĀŞIM[509]

-136-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Pejmürde itdi ḫāṭır-ı ʿuşşāḳı zülf ü ḫaṭ

[509] Âsım D. G.24 (6 beyit) s.157-158.

Ḳıldı [şikeste] ʿahd ile mīs̱āḳı zülf ü ḫaṭ

2. Hārūtı biri[510] birisi[511] Mārūtı añdırır

Ṭutdu o deñlü siḥr ile āfāḳı zülf ü ḫaṭ[512]

3. Çīn-i cebīn ṣanma gümüş levḥa üstüne

Müyın ḳalemle yazdı hüveʿl-bāḳī zülf ü ḫaṭ[513]

4. Geh Hind u[514] gāhī kişver-i Sūdāna gönderir

Sevdāya uġradup dil-i müştāḳı zülf ü ḫaṭ

5. Aldatdı ṭavḳ-ı melʿabede eyledi bu şeb

Ey[515] ḳaralı ṣūfī-i zerrāḳı zülf ü ḫaṭ

6. Der-beste eyle maḥbereñi ʿĀṣımā yeter

Etdi siyāh çehre-i evrāḳı zülf ü ḫaṭ

[510] biri: birisi Âsım D.
[511] birisi: biri Âsım D.
[512] Bu beyit divanda 3.beyittir.
[513] Bu beyit divanda 2.beyittir.
[514] Hind u: Hinde Âsım D.
[515] ey: iki Âsım D.

[14a] [DER-KENĀR] [ŞEHRĪ][516]

-137-[517]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Nigāh-ı gülşen-i ḥüsnünde bir ḫūnrīz bāġıdır
   Müje ālāf-ı ḥarbī çeşm-i fettānı yataġıdır

2. Unutma mum yapışdır didi ey meh ol idip nāz
   Didim ṭıfl-ı nigāhıñ noḳṭa-ı ḫāliñ ṭuraġıdır

3. Dem-i zībende isfīdāce ol meşşāṭa-i ʿaşḳa
   Ne deñlü iltifāt eylerse kendü yüzü aġıdır

4. Merām eksik degil pīr-i muġānıñ bezm-i ḫāṣıñda
   Ṣürāḥī kāse-i sīn cām ise eski çerāġıdır

5. Ayıḳ seyr eyle gel ʿālem-i āb ile ey zāhid
   Ḳadeḥ gör kim ne güne çeşme-i pākın ayāġıdır

6. Güẕer itdikçe iḳlīm-i sele uġrar geçer Şehrī
   O şūḫuñ ġamze-i Tātārınıñ sīnem ḳonaġıdır

[516] Şehrî ve Âsım divanlarında şiir bulunamamıştır.
[517] Mecmuada "Gazel-i 'Asım" başlığı ile kayıtlıdır.

[14a] [DER-KENĀR] ŞEHRĪ[518]

-138-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Şaḥne-i dey başdı ʿişret-ḫānesin bülbülleriñ
   Ḳuşḳulandırdı dil-i dīvānesin bülbülleriñ

2. Levḥ-i penç-pāre degil zeyn eyleyüp miʿmār-ı dey
   Sīm-gün kāşī ile kāşānesin bülbülleriñ

3. Gülşeniñ maʿnen yükün yüklendi defterdār-ı dey
   Eyleyüp tenzīl birḳaç ḫānesin bülbülleriñ

4. Şehriyā bu şiʿre ḳuş destānı dirlerse sezā
   Eylediñ ḍarb-ı meṯel efsānesin bülbülleriñ

[14b] [NĀBĪ][519]

-139-[520]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Siriştine anıñ kim nūr var ḳalbinde kīn olmaz
   Muṣaffā ṭıynetānıñ ṭarf-ı ebrūsında çīn olmaz

[518] Şiir Şehrî Divanı'nda bulunamamıştır.
[519] Nâbî D. G.303 (6 beyit) s.608-609.
[520] Mecmuada "Nâbî Efendi Rahimehu'llah" başlığı ile kayıtlıdır.

2. Sirişk-i çeşmiñe ehl-i nifaḳıñ iʿtimād itme

Esāsında binānıñ reşḥ-i āb olsa metīn olmaz[521]

3. İden hep reng [ü] rūyı[522] bāṭinīdir cilve ẓāhirde

Anuñçün ḳışrı her sāde dıraḫtıñ dārçīn olmaz[523]

4. Ḥalāvet müsketindir[524] ṭabʿ-ı ẕenbūrān-ı aḫterde

Müseddes-ḫāne-i kevn u mekān bī-engebīn olmaz[525]

5. Bilen ḫāk-i Sitānbuldur rüsūm-ı işve[526] vü nāzı

Kenārıñ dilberi nāzik de olsa nāzenīn olmaz[527]

6. Sezā tāze maḥalle yapmaġa beyt-i neẓāyirden

Binā-yı naẓma Nābī böyle bir beyit metīn olmaz[528]

[14b-15a] **[NĀBĪ][529]**

-140- [530]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Olmuş esīr-i ʿaşḳ o perī nev-civān iken

[521] Bu beyit divanda 3.beyittir.
[522] reng [ü] rūy-ı: reng ü būy-ı Nâbî D.
[523] Bu beyit divanda 7.beyittir.
[524] müsketindir: müstekīn Nâbî D.
[525] Bu beyit divanda 2.beyittir.
[526] işve: şīve Nâbî D.
[527] Bu beyit divanda 10.beyittir.
[528] Binā-yı naẓma Nābī böyle bir beyit metīn olmaz: Binā-yı naẓma Nābī böyle bir nāzik zemīn olmaz Nâbî D.

[529] Nâbî D. G.584 (10 beyit) s.809.
[530] Mecmuada "Velehu Nâbî Rahimehu'llah" başlığı ile kayıtlıdır.

Yanmış firāḳa āteş[-i] ṣad ḫānmān iken

2. Olmuş ḫayāl-i yāre dil-i ṣāfı cilvegāh
Kendi henūz āyīne-i ʿāşıḳān iken

3. Olmuş zebūn-ı ġamze-i ʿayyārı ol bütüñ
Meydān-ı ḥüsn [ü] ānda ṣāḥib-ḳırān iken[531]

4. Aramış[532] eylemiş sipeh-i ʿaşḳ tār u mār
ʿUşşāḳ-ı zāre kendüsi ārām-ı cān iken[533]

5. İtmekde şevḳ-i vaṣl ile āh u fiġānlar[ı]
Güş-ı memerr-i leşker[-i] āh u fiġān iken

6. Ḥarf-i niyāz gird-i lebiñden ḫurūş ider
Temkīn-i nāz kendüye bend-i zebān iken

[15a]

7. Cevriñden eylemekde şikāyet bir āfetiñ
Dillerde kendi cevrleri dāstān iken

8. Olmuş zamān-ı ḥüsnde ser u hevāyı[534] ʿaşḳ

[531] Bu beyit divanda 4.beyittir.
[532] aramış: arāmın Nâbî D.
[533] Bu beyit divanda 3.beyittir.
[534] ser u hevāyı: ser der-hevāyı Nâbî D.

Ṣahbāyı nāz u naḫvet ile ser-girān iken

9. Olmuş sirişk-i fürḳat-ı cānāna nāvdān

Müjgān-ı nāzı nīze-zen-i ḳalb u[535] cān iken

10. Olmuş bir āfetiñ [o da meftūnı] Nābiyā

Ḥüsn ile kendi fitne-i āḫir zamān iken

[14b-15b] [DER-KENĀR] [ḤAŞMET][536]

-141-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Nūr-ı tevbeyle olur ẓulmet-i ʿişyān rūşen

Neyyir-i rūz-ı ḫatā[537] pertev-i istiġfārdır[538]

2. Tāʿib u nādimiñ olmaz hefevātı teftīş

Şöhret-i cürme sebep şāʿibe-i ışrārdır[539]

3. Cürmümüz var ise de ẕāt-ı kerem-perverden

Göstereñ rūy-ı dili āyīne-i inkārdır[540]

[535] ḳalb u: ḳalb-i Nâbî D.
[536] Haşmet D. K.13 (25 beyit) s.68-69.
[537] ḫatā: cezā Haşmet D.
[538] Bu beyit divanda 4.beyittir.
[539] Bu beyit divanda 5.beyittir.
[540] Bu beyit divanda 6.beyittir.

4. Ġam yemem levḥ-i dilem olsa siyehkār ḳuṣūr

Anı tebyīż idecek Ḥażret-i Defterdārdır[541]

5. Mālik-i levḥ[542] u ḳalem sālik-i vālā[543]-yı kerem

ʿĀrif-i fenn-i himem nādiretü'l-āṣārdır[544]

6. Muṣṭafā nām [u] melek-ḫūy [u] Ḥalīmī-maḫlaṣ

Midḥat-ı ẕātı anuñ debdebe-i eşʿārdır[545]

7. Maʿrifet anda seḫā anda nüvāziş anda

Böyle aḫlāḳ [u] mekārimle ʿināyetkārdır[546]

8. Pīşegāhıña varan cümle kerem[547] cūyānıñ[548]

Her biri [naḳd-i nüvāziş] ile minnetdārdır[549]

9. Şīve-i nuṭḳuna dil-beste anıñ ḥüsn-i edā

Şāhid-i tabʿına [şeydāter] olan güftārdır[550]

[541] Bu beyit divanda 7.beyittir.
[542] levḥ: seyf Haşmet D.
[543] vālā: vādī Haşmet D.
[544] Bu beyit divanda 8.beyittir.
[545] Bu beyit divanda 9.beyittir.
[546] Bu beyit divanda 10.beyittir.
[547] kerem: emel Haşmet D.
[548] Bu beyit divanda 11.beyittir.
[549] minnetdārdur: minnetkārdır Haşmet D.
[550] Bu beyit divanda 14.beyittir.

10. Gülşen-i gülbin-i[551] üşküfte olan ġonceleri

Her biri dest-i ḳabūl ile gül-i destārdır[552]

11. Cevher-i nuṭḳu olur ḳurṭa-i gūş-ı taḥsīn

Dürr-i naẓm-ı süḫanı muntaẓam-ı hemvārdır[553]

12. İder ābād-ı yıḳıḳ dilleri dest-i hemem[554]

Hüsn-i aḫlāḳı göñül yapmada ṣan miʿmārdır[555]

13. Saña iḥsān idüp ol feyżi Cenāb-ı Bārī

Cümleniñ ḥāli degil ḫāṣiyet-i ebrārdır[556]

14. Dürr-i yektā gibi çıḳmaḳda süḫan aġzından

Ṭabʿ-ı pür-feyż-i siḥir-sāzı yem-i zeḫḫārdır[557]

15. Defter-i luṭfuna ḳayd itmede ehl-i emeli

Kilk-i taḥrīr-i kerem eyleme de nāçārdır[558]

16. Ey keremkār [u] ʿaṭā-baḫş-ı zamān pey-der-pey

[551] gülbin-i: tabʿının Haşmet D.
[552] Bu beyit divanda 15.beyittir.
[553] Bu beyit divanda 16.beyittir.
[554] Bu mısra divanda bulunmamaktadır.
[555] Bu mısra divanda 12.beyit 2.mısradır.
[556] Bu beyit divanda 20.beyittir.
[557] Bu beyit divanda 13.beyittir.
[558] Bu beyit divanda 17.beyittir.

Bezl [ü] īşāra kef-i merḥametiñ der-kārdır[559]

17. Ḥaḳḳ budur ẕātıña aḫlāḳ-ı mekārim[560] câme
Herkesiñ ḳāmetine olmaz o ḳaftan dardır[561]

18. ʿAyb-ı[562] noḳṣānıñı her şaḫṣıñ efendim ḫōş geç[563]
Kimi Mecnūn anıñ kimisi pür-efkārdır[564]

19. Bā-ḫuṣūṣ ḫışmet-i āşüfte-i dili ʿafv it[565]
İʿtimād itme zamān ḫalḳına pek ġaddārdır[566]

20. İʿtiẕārımı ḳabūl it[567] beni taṭyīb eyle[568]
Tuḥfe-i nezd-i kerīmān [u] kirām ʿaẕārdır[569]

21. Vaṣfıñı böyle mi eylerdim ʿināyetkārım
N'işleyim şahn-ı dilem ʿarṣageh-i ekdārdır[570]

---

[559] Bu beyit divanda 18.beyittir.
[560] mekārim: ḫamīde Haşmet D.
[561] Bu beyit divanda 18.beyittir.
[562] ʿayb-ı: baḳma Haşmet D.
[563] Bu beyit divanda 21.beyittir.
[564] Kimi Mecnūn anuñ kimisi pür-efkārdır: Kimi maġşūş-dimāġ u kimi pür-efkārdur Haşmet D.

[565] Bu beyit divanda 22.beyittir.
[566] Bā-ḫuṣūṣ ḫışmet-i āşüfte-i dili afv it /İʿtimād itme zamān ḫalḳına pek ġaddārdır: Jāj- ḥāyān-ı nifāḳın sözüne aldanma /İʿtimād eyleme ebnā-yı zamān ġaddārdır Haşmet D.

[567] it: eyle Haşmet D.
[568] eyle: it Haşmet D.
[569] Bu beyit divanda 23.beyittir.
[570] Bu beyit divanda 24.beyittir.

22. Benem ol şāʿir-i naẓm-āver maʿnī-i pervāz[571]

Böyle tertīb-i süḫan şānıma şeʿn [ü] ʿārdır[572]

23. Ḥavṣalam dağdağa-ı ḥubb-ı sivāyı sevmez[573]

Bāde-i feyż[574] Ḫudā ile dilem ser-şārdır[575]

24. Nuṭḳ-ı pür-sūzum ile levḥ-i żamīrem şimdi

Ṭūr-ı pür-nūr-ı tecellī gibi āteşzārdır[576]

25. İtmez āzürde eḥibbāmı benem āḫārum

Gülşen-i fikretimiñ gülleri hep bī-ḫārdır[577]

[15a]

26. Ḳulda her kim[578] ne ḳadar zelle vü ʿiṣyān vardır

Anı ʿafv itmese erbāb-ı mekārim ʿārdır[579]

27. Ḳul günāh itmese[580] ʿafva muḳārin olmaz

Ḥaleb[581]-i luṭf u ʿaṭā maʿṣiyet-i bisyārdır[582]

---

[571] Benem ol şāʿir-i naẓm-āver maʿnī-i pervāz: Benüm ol şāʿir-i muʿciz-dem maʿnī-perver Haşmet D.

[572] Bu beyit divanda 25.beyittir.
[573] sevmez: alamaz Haşmet D.
[574] feyż: ʿışḳ Haşmet D.
[575] Bu beyit divanda 26.beyittir.
[576] Bu beyit divanda 27.beyittir.
[577] Bu beyit divanda 30.beyittir.
[578] her kim: kim her Haşmet D.
[579] Bu beyit divanda 1.beyittir.
[580] itmese: eylemese Haşmet D.
[581] ḥaleb: cāẕib Haşmet D.
[582] Bu beyit divanda 2.beyittir.

28. İʿtirāf üzere sehve-i ḳuṣūr erbābı[583]

Vāṣıl-ı maġfiret-i mertebe-i[584] Ġaffārdır[585]

[15b]

29. Berḳ urur pertev-i Ḥaḳ ṣadr-ı şifā[586] baḫşımda

Taḫta-i sīne-i dil āyīne-i envārdır[587]

30. Bülbül-i nuṭḳum ile ġonce-i āṣārım ile

Ser-be-ser ṣaḥn-ı cihān dāʿire-i gülzārdır[588]

31. Böyle bir şāʿir-i zūr-āver iken fāʿide ne

Nice biñ derd ile dil āh-keş-i ekdārdır[589]

32. Ola ṣadrında saʿādetle raḳam pür-kerem[590]

Bu duʿā şām u seḥer vāsıṭa-i ezkārdır[591]

33. [Vaḳtidir] ʿahde vefā eylemeniñ sulṭānım

[İntiẓārım] kerem [ü] himmetiñe her bārdır[592]

34. Bu eṣnāda kerem-perver iken ben ḳuluñuñ

---

[583] İʿtirāf üzere sehve-i ḳuṣūr erbābı: İʿtirāf üzre olan sehv ü ḳuṣūr erbābı Haşmet D.
[584] maġfiret-i mertebe-i: mertebe-i maġfiret-i Haşmet D.
[585] Bu beyit divanda 3.beyittir.
[586] şifā: ṣafā Haşmet D.
[587] Bu beyit divanda 28.beyittir.
[588] Bu beyit divanda 29.beyittir.
[589] Bu beyit divanda 32.beyittir.
[590] Ola ṣadrında saʿādetle raḳam pür-kerem: Ola ṣadrında raḳam-rīz devām-ı ikbāl Haşmet D.
[591] Bu beyit divanda 37.beyittir.
[592] Bu beyit divanda 33.beyittir.

Aḳçesizlik ile niçün böyle dilem ġam-ḫᵛārdır[593]

35. Diñleme il sözini baña ʿināyet eyle

Yoḫsa ebnā-yı zamān bī-edeb u mekkārdır[594]

36. Ḥaşmetā irdi süḫan ġāyete āġāz-ı duʿā

Eyle kim tā-be-ezel ḳāʿide-i eşʿārdır[595]

[15a] [DER-KENĀR] ŞĀḤİB EFENDİ[596]

-142-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Ṭoḳınmaḳ yād-ı gīsūyı dili ḫāṭır-şikenlikdir

Taḥammül tīşe-i bī-dād-ı dehre [kūhkenlikdir]

2. Cebīn pür-çīn-i naḫvet çeşm-i mest āmāde perḫāş

Murādı ol perīniñ ġālibā sūziş-figenlikdir

3. Olur āzürde-i ḫār-ı cefā gül-çīn iḳbāli

Gülistān-ı cihān pür-ḫaṭar-ı yekser rükünlikdir

4. Ḫayāl-i vaṣl-ı gül ḳand-ı leb-i laʿl ile dildāruñ

[593] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.
[594] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.
[595] Bu beyit divanda 35.beyittir.
[596] Bu şiir Pîrî-zâde Mehmed Sâhib Dîvân'ı ve Sâhib Dede Dîvân'ında bulunamamıştır.

Meẕāḳ-ı naẓm-ı şīrīn eylemek şīrīn süḫanlıkdır

5. Meşāmm cāmı taʿṭīr itdi būy-ı pür (...)

ʿAraḳ-çīni o şūḫuñ bāġ-ı ḥüsne (...)

[15a] [DER-KENĀR] ELİFĪ-ZĀDE[597]

-143-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Herkes neberd-i Ḳābil[i] feyiż ala

Lā ḥavle velā ḳuvvete illā billāh

[15a] [DER-KENĀR] MOLLĀ GÜRĀNĪ[598]

-144-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Kimseye bāḳī degildir mülk-i devlet sīm ü zer

Bir ḫarāb olmuş göñül taʿmīr itmekdir hüner

[15a] [DER-KENĀR] REMZĪ EFENDİ[599]

-145-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Gel deryā-yı ʿirfānıñ dem-ā-dem ḳaʿrına ġavvāṣ

[597] Bu beyit Elifî-zâde Feyzi Mecmuasında bulunamamıştır.
[598] Beyit Niyāzi Mısrī'ye veya Ömer Efendi'ye ait olduğu iddia edilmiştir.
[599] Beyit bulunamamıştır.

Ki żabṭ it lūʿlū ʿilm-i ʿamelde eyle gel iḫlāṣ

[15a] [DER-KENĀR] RİYĀŻĪ[600]

-146-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün

1. Olam dirseñ eger maḳbūl-ı dergāh

Der-i ṭāʿat-ı Ḥaḳdan çıḳma her gāh

[15a] [DER-KENĀR] BĀḲĪ[601]

-147-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Umūruñ Ḥaḳḳa tefvīż it tevekkül eyle ey Bāḳī

Ki cāy-ı ilticā olmaz cenāb-ı Kibriyādan yig

[15a] [DER-KENĀR] KEMĀLPĀŞĀZĀDE[602]

-148-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün

1. Şerīʿat kim sarāy-ı kibriyādır

Ḥaḳīḳat bābıdır[603] muḥkem binādır

[600] Beyit bulunamamıştır.
[601] Bâkî D. G.271 (1 beyit) s.195
[602] Kemâlpaşazâde D. Nz. v.186
[603] bābıdır: mülkidür Kemâlpaşazâde D.

[15a] [DER-KENĀR] BEYİT[604]

-149-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Zāhid ʿaşḳa daḫl itme ḳoca denī
ʿAḳlıñı başıña devşir ḳoca denī

[15a] [DER-KENĀR] MEDḤĪ[605]

-150-

Mefʿūlü Mefāʿīlün Mefāʿīlü Feʿūlün

1. O meh-pāre içün vāʿiẓ aḫter ṣatayur
Ẕikrolmuş oḳur yelpāze kemend atayur

[15a] [DER-KENĀR] LĀEDRĪ[606]

-151-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Ḥaḳīḳatde teveccüh ehl[i] bir zend-i ḳadeḥ-peymā
Riyā içre olan biñ zāhid-i nā-baḫt reme yekdür

[604] Beyit bulunamamıştır.
[605] Beyit bulunamamıştır.
[606] Beyit bulunamamıştır.

[15a] [DER-KENĀR] ḤASĪB EFENDİ[607]

-152-

Fāʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Zāhidiñ zühd-i ḫuşkı ey gül-i ter
   Dem-be-dem ḳanım ilmigim ḳurudur

2. Ḳuş degildir uçarsa da ṭutmam
   Yine kürsīde ḳaz gibi ṣorudur

[15a] [NĀBĪ][608]

-153-[609]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Çoḳ görmişiz zevālini ġaddār olanlarıñ
   Eyyām[610]-ı fırṣatında dil-[ā]zār olanlarıñ

2. Ẕilletdedir ḳarārı eger saġ olursa da
   Kūtāh olur ḥayātı sitemkār olanlarıñ

3. Vā-bestedir umūr-ı mükāfāt-ı ġayrete
   Bedkār u bī-mürüvvet u mekkār olanlarıñ[611]

[607] Divanı bulunamamıştır.
[608] Nâbî D. G.427 (5 beyit) s.702
[609] Mecmuada "Nâbî Efendi" başlığı ile kayıtlıdır.
[610] eyyām: hengām Nâbî D.
[611] Bu beyit divanda 4.beyittir.

4. Ṣābūn-ı luṭf[612] itmez eṣer cism-i nā-pākına[613]

Aṣlı denī cibilleti murdār olanlarıñ[614]

5. Virsüñ Ḫudā hevāya ġubār-ı vücūdunu

Nābī derūn-ı ehl-i dile bār olanlarıñ

[15a] [ṢĀBİT][615]

-154-[616]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Pāyiñle girme āteşe ey mürtekib yüri

Yüklenme bār ü zeri miṣāl-i elin köri

2. Bir ṭorba sengi şırtına almış nücūmdan

İnsāna ṭaş atar şu sipihrin de ḳanburı

3. Gerden uzatma ʿıydde ṣıbyān semtine

Virme ele boġazı miṣāl-i cān būrı[617]

4. ʿUṣṣāḳ ḳoçları yine ḳurbāna geldiler

Şehriñ soḳaḳlarında gezerler süri süri

[612] luṭf:pend Nâbî D.
[613] cism-i nā-pākına: cism-i ṭabʿına Nâbî D.
[614] Bu beyit divanda 3.beyittir.
[615] Sâbit D. G.346 (7 beyit) pdf. s.589
[616] Mecmuada "Sabit Efendi" başlığı ile kayıtlıdır.
[617] cān būrı: çālā-būrı Sâbit D.

5. Fikri teʿehhüli ḳoy[618] ki evlāda çiynedir[619]
Başdurma eyler ādemi ṣoñra ḳarı ḳurı

6. Sünbül benefşedir yaḳışan bāġ-ı ḥüsnüñe
Ḳaftanıñ āsumānīsi ferrāceniñ morı

7. Cānım şıkıldı nergise gülşende Ṣābitā
Dikmiş ʿasāyı cerre çıḳup ḳahbeniñ köri

[15a] RIŻĀYĪ EFENDİ

-155-

Mefʿūlü Fāʿilātün Mefʿūlü Fāʿilātün

1. Ol verd-i ter nigārı seyr eyledim çemende
Pür-ḥāletle geh olmuş ezhār cümle bende

2. Destiñde cām-ı pür melʾ ruḫsār-ı ḫūbı gül gel
Zülfin bu iki sünbül billūr-ı gerdende

3. Bu renk bu leṭāfet-i teşbīhe var mı ruḫṣat
Biʿllāh sen ey āfet yoḳ naḫl-ı nārvende

[618] ḳoy: ḳo Sâbit D
[619] çiynedür: çignedüp Sâbit D.

4. Ey serv-i ḳadd-i dil-cū yüzüñ laṭīf u ḫōş-bū
Gözüm benem aḳarşu ruḫsārda dervende

5. Günüñde varmaz oldum aġyār-ı bed-liḳādan
Pāyıñda görme lāyıḳ sen ol seg-i derende

6. Seyyide Ey Rıżāyī mümkün midir naẓīre
Mensūbdur Kemālī vaṣṣāf ile ḥacende

7. Olsun ilāhī dāʿim bālā-nişīn ʿirfān
Her işde dest-gīr ola ol naḫl-i ser-bülend[e]

[15b] [NĀBÎ][620]

-156-[621]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Lāf eyleme zebān-ı tefāḫur-feşān ile
Bālā-yı bāma çıḳma çürük nerdübān ile

2. İnsān odur ki bir söz ola aña bend-i pā
Ḥayvān odur ki baġlayalar rīsmān ile[622]

3. İster ki çeşmiñ açmaya ḫᵛāb-ı ḥużūrdan

[620] Nâbî D. G.676 (5 beyit) s.871
[621] Mecmuada "Nâbî Efendi" başlığı ile kayıtlıdır.
[622] Bu beyit divanda 5.beyittir.

Düzdüñ ʿaceb ʿalāḳası var pāsbān ile[623]

4. Taḳdīre iʿtirāżdan āyā ne farḳı var

Mihmānlarıñ muʿārażası mīzbān ile[624]

5. Noḳṣānı ġayrılarla olur Nābīyā tamām

Her kimse ki tekellüm ider tercemān ile[625]

[15b] [LEMʿĪ NAẒĪRE-İ NĀBĪ][626]

-157-[627]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Dil mūya döndü şimdi firāḳ-ı miyān ile

Cānā vücūd ḳalmadı fikr-i dehān ile

2. Şimdi nigāh eylemege ʿār ider o meh

Āġūş-ı vuṣlatımda idi bir zamān ile

3. Seyr-i cemāle perde olan baḫtımız mıdır

Yoḫ ise ḫaṭṭ-ı siyāh mıdır gīsūvān ile

4. Geldi ḫayāl-i ġamze-i ebrū-yı dil-şiken

[623] Bu beyit divanda 6.beyittir
[624] Bu beyit divanda 3.beyittir
[625] Bu beyit divanda 7.beyittir
[626] Divanı bulunamamıştır.
[627] Mecmuada "Lemʿi Nazire-i Bâkî" başlığı ile kayıtlıdır. Fakat nazire aslında Nabi'ye yazılmıştır.

Ḳaṣdı ʿaceb helāke mi tīr u kemān ile

5. Virmez metāʿ-ı vaṣl tehī dest-i ʿāşıḳa
Olmaz ḳarīb ḫārda o meh dāstān ile

6. Çün Lemʿi ser-girān ġamze sāḳiyā perī
Lebrīz-i şevḳ ile mey-i erġuvān ile

7. Olmaz naẓīre Ḥażret-i Nābī Efendiye
Mümkün mi mūr pençeleşe ḳahramān ile

8. Güş itmedik mi gevher-i nā-yāb pendini
İtmiş ʿayān ḫāme-i muʿciz beyān ile

[15b-16a] **[NĀBĪ][628]**

-158-[629]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Güldürme iltifātıñ ile kīne-cūları
İtdirme ḫande ʿāşıḳ-ı zāra ʿadūları

2. Olduḳ girifte[630] bī-nemekān-ı kenārdan[631]

[628] Nâbî D. G.824 (9 beyit) s.973
[629] Mecmuada "Nâbî Efendi" başlığı ile kayıtlıdır.
[630] girifte: remīde Nâbî D.
[631] kenārdan: kenārda Nâbî D.

İstanbuluñ gözümde uçar māh-rūları

3. Vā-restedir dehānın öpeñ inkisārdan
Olmuş şikeste cūy-ı behiştiñ sebūları

4. Döksek iderdi micmere de ʿūdı sebz [u] ter
Naḫl-i ümīde dökdügümüz āb-rūları

5. Çoḳdan gelürdi meclise ḫurşīd[e] eylesek
Taḥṣīl-i vaṣla itdigimiz cüst-cūları

6. İtdi ḥarām çeşmime ḫᵛāb-ı ferāġati
Ṣaḥrā-yı dilde ceyş-i ġamıñ hāy u hūları

7. Hep iʿtibār pāye-i būs-ı lebiñledir
Mīnā-yı [ser-keşiñ] ḳadeḥe ser-fürūları

8. Dökdükleri zemīnde[n] olur rüste şāḫ-ı gül
Çirk-āb-ı cāmesi[n] o gülüñ cāme-şūları

[16a]

9. Gördük ki yoḳ ḥuṣūle gelür ḥāli Nābīyā
Refʿ eyledik göñülde olan ārzūları

[15b] [DER-KENĀR] BEYİT[632]

-159-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Rūzgār alıvirse bezm ile hem zebān

Mirvaḥa-cünbāneye olurdum sūz-ı cān

[15b] [DER-KENĀR] BEYİT[633]

-160-

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

1. Hevāyī olup ey yelpāze bizden yüz çevirme

Ṣaḳın bir rūzgār olur düşersin dest-i dilberden

[15b] [DER-KENĀR] BEYİT[634]

-161-

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

1. Miyān-ı sīne-i sīmīniñ üzre ey gül-i ter

Görünce ḫāl-i siyāhıñ didim refīh-i naẓar

[632] Beyit bulunamamıştır.
[633] Beyit bulunamamıştır.
[634] Beyit bulunamamıştır.

[15b] [DER-KENĀR] SEYYİD ḤĀLİM[635]

-162-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Kāfūrī ḥıfẓa bāʿiş imiş fülfül siyāh

   Sīret beyāż-ı gerdeniñi beñle eglenir

[15b] [DER-KENĀR] BEYİT[636]

-163-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Didim ol gerden-i kāfūruñ üzre yek midir cānā

   Didi ol bir ḥarāmī zengīdir dāʿim boġāz bekler

[15b] [DER-KENĀR] BEYİT[637]

-164-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Şaḥn-ı çemende bülbül-i zārı alındırır

   Bād-ı nesīm bir gül-i raʿnā şalındırır

[635] Beyit bulunamamıştır.
[636] Beyit bulunamamıştır.
[637] Beyit bulunamamıştır.

[15b] [DER-KENĀR] [MAḴĀLİ][638]

-165-[639]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Maḳālī ṭaʿn-ı cāhilden[640] ne ġam erbāb-ı ʿirfāna

   Atarlar ṭaşı elbette dıraḫt-ı meyve-dār üzre

[15b] [DER-KENĀR] BEYİT[641]

-166-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Devlet erbābına reşk eyleyen erbāb-ı ḥased

   Añlamaz maṣrafınıñ keşretiñ irāde beşer

[15b] [DER-KENĀR] ḤAMĀLĪ[642]

-167-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. İtme zamāne ḫalḳı ile gel muʿāşeret

   Eşigindedir ʿavāmla ʿörfī muṣāḥabet

[638] Bu beyit N. Ahmet Özalp'in *Bilgelikler Divanı* adlı eserinde bulunmaktadır.
[639] Mecmuada "Beyit" başlığı ile kayıtlıdır.
[640] cāhilden: aʿdādan, Özalp, age. , s. 81.
[641] Beyit bulunamamıştır.
[642] Beyit bulunamamıştır.

[15b] [DER-KENĀR] [EDİRNELİ ʿĀLĪ][643]

-168-[644]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Nār-ı ġam nūr-ı ṣafā hep bir çerāġıñ pertevi

   Çeşm-i ʿibretle[645] baḳarsan[646] arada bī-gāne yoḳ

[15b] [DER-KENĀR] BEYİT[647]

-169-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Oldum dime cānāne temām ʿayyār

   Bāzār-ı süḫanda zīrā muḥtesib var

[16a] [NĀBĪ][648]

-170-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Kim düşer dāmenime ḳaṭre-i ḫūndan ġayrı

   Kim öper pāyımı zencīr-i cünūndan ġayrı

2. Hep şikāyetdeyiz ammā ki yine başımıza

   Kimimiz var dönecek çerḫ-i nigūndan ġayrı

[643] Bu şiir Fatma Büyükkarcı Yılmaz'ın *On Sekizinci Yüzyıldan Bir Kırkambar: Elîfîzâde Feyzî Mecmuası* adlı makalesinde bulunmaktadır.
[644] Mecmuada "Nâbî" başlığı ile kayıtlıdır.
[645] ʿibretle: ʿirfān ile Büyükkarcı Yılmaz, agm. , s.853.
[646] baḳarsan: baḳsan Büyükkarcı Yılmaz, agm. , s.853.
[647] Beyit bulunamamıştır.
[648] Nâbî D. G.828 (5 beyit) s.975

3. Ḥayf o bī-çāre-i ber-geşte diliñ ḥāline kim

Olmaya çāreger[ī] baḫt-ı zebūndan ġayrı

4. Nice tefhīm ideyim ḥālimi çeşm-i yāre

Gördügü bildigi yoḳ mekr u füsūndan ġayrı

5. Nesi var cünbīş-i ḳānūn-ı cihānıñ Nābī

Bī-nemek zemzeme-i perde bīrūndan ġayrı

[16a] **[NĀBĪ][649]**

-171-[650]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Olma ol güne ki her kim ki saña olsa[651] ḳarīn

Ola düşmenleriniñ fevti ile zār u ḥazīn

2. Olma ol güne ki senden ola rū-gerdānlıḳ

Nīk ḫᵛāhānıña sermāye-i naḳd-i taḥsīn

3. Olma ol güne ki eṭvāruñı ẕem itdikce

Bārekallah ola bed-ḫᵛāhlara naḳş-ı nigīn

[649] Nâbî D. G.608 (13 beyit) s.826-827
[650] Mecmuada "Nâbî Efendi" başlığı ile kayıtlıdır.
[651] saña olsa: ola saña Nâbî D.

4. Olma ol güne ki çeşmiñ nigeh itdikce ola

Ġarḳ-ı mevc-i girih-i nāṣiye [vü] çīn ü[652] cebīn

5. Olma ol güne ki ġavġā-yı duḫūl eyleyeler

Gūşuña leşker-i düşnām u sipāh-ı nefrīn

6. Olma ol güne ki dil-gīr olup eṭvārıñdan

Nükte-i ẕemmiñ ola bezme medār-ı tezyīn

7. Olma ol güne ki her ḳande [k']ola yād-ı fesād

İdeler menḳabetiñ anıñ içinde tażmīn

8. Olma ol güne ki olmaya seniñ refʿiñ içün

Bed-duʿā eyleyeniñ dest-i sütūnı āmīn

9. Olma ol güne ki maẓlūm-ı perīşān ḥāliñ

Ḫaber-i mergiñ ide derdiñi ancaḳ teskīn

10. Olma ol güne ki medḥiñle olan[653] şöhret-yāb

Bulduġu şaḫṣa ide [terk-i] senāñı telḳīn

11. Olma ol güne ki āzār-keşān-ı vażʿıñ

[652] çīn u: çīn-i Nâbî D.
[653] olan: ola Nâbî D.

Ḫaber-i fevtiñ içün eyleyeler şehr-āyīn

12. Olma ol güne ki her ḳande felāket var ise
Ḫalḳ anı eyleyeler cümle seniñçün taḫmīn

13. Olma ol güne ki ḥaḳḳıñda lisan-ı şuʿarā
Ḳopara ḫāme-i Nābī gibi bir tāze zemīn

[16a-16b] [NĀBĪ][654]

-172-[655]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Niʿmet de virse bāver olunmaz beḳāsına
Olma firīb-ḫorde sipihriñ ʿatāsına

2. Tā sālik-i reh olmayacaḳ hem-sirişt-i nūr
Bu perdeniñ güẕāre ne ḳādir verāsına

3. ʿĀşıḳ ki senden iden temennā-yı iltifāt
Şāyān olan müsāʿadedir iltimāsına

[16b]

4. ʿĀṣīlerin ṭayandıġı ʿafv-ı[656] Ḫudāyadır

[654] Nâbî D. G.721 (6 beyit) s.903
[655] Mecmuada "Velehu Nuru'llah" başlığı ile kayıtlıdır.
[656] ʿafv: luṭf Nâbî D.

Zāhid ġurūr ile ṭayanursa ʿaṣāsına

5. Vīrān idince ḫāne-i endūhı sīneden
Sāḳī gice ne ṣular aḳıtdı esāsına

6. Gīsū-yı müşg-bārına Nābī ol[657] āfetiñ
İḳlīm-i Çīn didimse de tevbe ḫaṭāsına

[16a] [DER-KENĀR] BEYİT[658]

-173-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Seriñ terk itmeyen bulmaz viṣāliñ dāmen-i cānā
Seni ḳuçmazdı serden geçmese pīrāheniñ cānā

[16a] [DER-KENĀR] TEVFĪḲ[659]

-174-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Ḳucsa seni pīrāheniñ ey mehʿaceb olmaz
Serden geçen ādemde ḥayā vü edeb olmaz

[657] ol: o Nâbî D.
[658] Beyit bulunamamıştır.
[659] Beyit bulunamamıştır.

[16a] [DER-KENĀR] TEVFĪḲ[660]

-175-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Dildir bilen ḫayālini didim neden bilür

Bilmez efendi çoḳ yaşayan çoḳ gezen bilür

[16a] [DER-KENĀR] BEYİT[661]

-176-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Tīr-i yārından ey dil-i ḥaḳīḳat iltimās itme

Vefā olmadıġın ʿālemde kendüñden ḳıyās [itme]

[16a] [DER-KENĀR] [FEYŻĪ][662]

-177-[663]

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Zünnārımı seyr eyleyen efsūs disünler

Meyḫāneye düşdi o sālūs disünler

2. Bir ṣūretiñ itdi nigehiñ ʿaḳlımı yaġmā

Şimdengerü feryādıma nāḳūs disünler

[660] Beyit bulunamamıştır.
[661] Beyit bulunamamıştır.
[662] Şiir Subhizāde Feyzi, Hüsamzāde Feyzi Divanlarında ve Elifîzâde Feyzi Mecmuasında bulunamamıştır.
[663] Mecmuada "Gazel-i Feyzi" başlığı ile kayıtlıdır.

3. Germ ülfet-i küfr ol göñül ol deñlü ki yārān

Es-selāmıñı yād itmez umma būs disünler

4. İslām-ı libāsın çıkarup cāme degişdim

Mecnūn-ı tīh ġayrısın nāmūs disünler

5. Öyle ʿilm-i evveldir perestīde ki Feyżī

Mescidde görürlerse de cāsūs disünler

[16a] [DER-KENĀR] BEYİT[664]

-178-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Kime ışmarlayım ol şūḫı Ḫudādan ġayrı

Elimizden ne gelür ḫayr-ı duʿādan ġayrı

[16a] [DER-KENĀR] NAẒM[665]

-179-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Sāʿatiñ muʿcize-i Ḥażret-i Yūsuf idüken

Żamm-ı Aḥad ile ḥazīnden işit leyl u nehār

2. İsm-i Yūsuf ṣad u pencāh u şeş olduḳda şümār

[664] Beyit bulunamamıştır.
[665] Bu şiir bulunamamıştır.

Sāʿate baḳ nice geçmez o ḥesāb üzre çalar

[16a] [DER-KENĀR] BEYİT[666]

-180-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Sāʿatiñ çaldıġını vaḳit ṣanursuñ her gāh

Geçdi ʿömrüñ diyü ġāfil seni eyler agāh

[16a] [DER-KENĀR] [BEYİT][667]

-181-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Her zamān bād-ı hevā ṣanma gelüp iş biter

Bir ṭabancayla anı mirvaḥa cebrī̄ getürür

[16a] [DER-KENĀR] BEYİT[668]

-182-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. El-ḥased ey mirvaḥa oldu mekānıñ destyār

Aldırırsa böyle aldırsın kişiye rūzgār

[666] Beyit bulunamamıştır.
[667] Beyit bulunamamıştır.
[668] Beyit bulunamamıştır.

[16a] [DER-KENĀR] BEYİT[669]

-183-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Yine evvel bahār oldu irişdik gül gibi tāze

Hevālar çünki germ oldu gerekdir elde yelpāze

[16a] [DER-KENĀR] BEYİT[670]

-184-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Eger minnet ile gelmezse yel yeter

Ḍarb-ı dest ile getür yelpāze

[16a] [DER-KENĀR] BEYİT[671]

-185-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Mirvaḥa raḳṣ iderek dest-i dilārāya çıḳar

Bu hevānıñ ötesi yelleli yellāya çıḳar

[669] Beyit bulunamamıştır.
[670] Beyit bulunamamıştır.
[671] Beyit bulunamamıştır.

[16b] **[NĀBĪ][672]**

-186-[673]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Sittīn irişti ey dil inābet zamānıdır

   Ser-germī-i hevādan ifāḳat zamānıdır

2. Fırşat geçer telāfī-i mā-fāt vaḳtidir

   Nefs-i hevā-perestī melāmet zamānıdır

3. Dök cūybār-ı eşkiñi ḥāl[674]-i ḍarāʿate

   Sīr-ābī-i nihāl-i nedāmet zamānıdır

4. Bazularıñda ḳalmadı āġūşa iḳtidār

   Sāde müşāhedeyle ḳanāʿat zamānıdır

5. Aḫlāṭ-ı maʿṣiyetle ʿalīl oldu cān-ı zār

   Ey ʿafv-ı çāre-sāz ʿināyet zamānıdır

6. Oldu beyāż-ı ṣubḥ gibi mūy-ı ser sefīd

   Ey ḫuft[e][675]-çeşm uyan ki ʿibādet zamānıdır

---

[672] Nâbî D. G.65 (7 beyit) s.442
[673] Mecmuada "Nâbî Efendi" başlığı ile kayıtlıdır.
[674] ḥāl: ḥāk Nâbî D.
[675] ḫuft: ḫurfe Nâbî D.

7. Tā key sefer mesālik-i ʿişyāna Nābiyā

Seccāde-i ʿamelde iḳāmet zamānıdır

[16b-17a] [ĀẔERĪ İBRĀHĪM EFENDİ][676]

-187-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Dimiş idin ki[677] belā-keşlerimi[678] yād ideyim[679]

Dil-i virānelerin luṭf ile ābād ideyin

Hicrime ṣabr ideni vaṣlıma muʿtād ideyim

Dir iken ʿaşḳım ile zār olanı şād ideyin

Bunca feryādım işitdiñ dimediñ dād ideyim

Sen ki dād itmeyeceñ[680] ben kime feryād ideyin

2. Nāle-i āh-ı seḥer eylemeyüp hergiz eṣer

Dil-i sengīniñ ʿaceb saḫt imiş ey ġonca-i sırr

Ser-i kūyuñda fiġān eyler iken şām u seḥer

Saḫt-ı dil olduguña şāhid-i ʿadl bu yeter[681]

Bunca feryādım işitdiñ dimediñ dād ideyin

[676] Bu şiir Ahmet Mermer'in *Âzerî İbrahim Çelebi ve Nakş-ı Hayâli* adlı makalesinde bulunmaktadır.
[677] idin ki: idin Mermer, agm. , s. 479.
[678] belā-keşlerimi: belā-keşlerini Mermer, agm. , s. 479.
[679] Şiir boyunca dîvânda redif "ideyin" şeklinde kullanılmıştır.
[680] Şiir boyunca dîvânda "itmez iseñ" şeklinde kullanılmıştır.
[681] Bu bend kaynakta bulunmamaktadır.

Sen ki dād itmeyeceñ ben kime feryād ideyin

3. Fer virelden bizi bu ceme zerrīn-i ṭınāb

Ḳapuñı ḫalḳa penāh eyledi Rabbüʿl-erbāb

Ḥāleti hep saña ʿarż eyler iken şeyḫ ile şāb

Sende inṣāf it eyā ḫüsrev-i seyyāre cenāb[682]

Bunca feryādım işitdiñ dimediñ dād ideyim

Sen ki dād itmeyeceñ ben kime feryād ideyim

4 ʿAdetiñ ehl-i dili luṭf ile yād etmek iken[683]

Ḳahr ile düşmen-i bed gūna[684] ʿināD etmek iken

[17a]

Āh işidiñde[685] işiñ ʿadl ile dād etmek iken[686]

Ser-i kūyuñda[687] fiġān ideni şād etmek iken[688]

Bunca feryādım işitdiñ dimediñ dād ideyim

Sen ki dād itmeyeceñ ben kime feryād ideyim

5. Āẕeri-veş reh-i ʿaşḳıñda olup efgende[689]

[682] Bu bend kaynakta bulunmamaktadır.
[683] Bu bend kaynakta 2.benddir.
[684] bed gūna: bed ḫūya Mermer, agm. , s. 479.
[685] Āh işidüñde: İstedigince Mermer, agm. , s. 479.
[686] Bu mısra kaynakta 4.mısradır.
[687] Ser-i kūyuñda: Derd-i ʿaşḳuñla Mermer, agm. , s. 479.
[688] Bu mısra kaynakta 3.mısradır.
[689] Bu bend kaynakta 4.benddir.

Seni[690] terk eyleyemez[em] niteki cānım tende

ʿArz-ı ḥāl etmege yoḳ ġayrıya ḳudret[691] bende

Seniñ iḥṣānıña ḳalmışdu[r] ümīdim sende

Bunca feryādım işitdim dimediñ dād ideyim

Sen ki dād itmeyeceñ ben kime feryād ideyim

[16b] [DER-KENĀR] BEYİT[692]

-188-[693]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Mirvaḥayla idegör āteş-i ʿaşḳı teskīn

Rūzgārıyla olursun giderek yāra yaḳīn

[16b] [DER-KENĀR] BEYİT[694]

-189-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Kākül-i yāri çıḳar başdan bād-ı ṣabā

Bir ṭarafdan sende gel ey mirvaḥa virme hevā

[690] seni: sene Mermer, agm. , s. 479.
[691] ḳudret: ṭāḳat Mermer, agm. , s. 479.
[692] Bu beyit Abdullah Esen'in *An Ottoman Miscellany Compiled İn The Eighteenth Century (Textual Analusis, Transcription and Comparative Text)* adlı çalışmasında bulunmaktadır.
[693] Beyitin şairi bilinmemektedir.
[694] Beyit bulunamamıştır.

[16b] [DER-KENĀR] BEYİT[695]

-190-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Eller mirvaḥayı ṣatun alurlar[696]

Ṭoġrusu bizim mirvaḥamız bād-ı ṣabādır

[16b] [DER-KENĀR] BEYİT[697]

-191-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Elinde mirvaḥa ṭurmaz ṣalınur ol boy-ı şimşād

Vefāsız rūzgār ancaḳ ḳurarsın her-çi bād-ā-bād

[16b] [DER-KENĀR] BEYİT[698]

-192-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Būy-ı zülfün alurdum hemīşe mirvaḥadan

Ne çāre ideyim benem rūzgār elimde degül

[695] Beyit bulunamamıştır.
[696] Vezin hatalıdır.
[697] Beyit bulunamamıştır.
[698] Beyit bulunamamıştır.

[16b] [DER-KENĀR] BEYİT[699]

-193-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Niçin ʿuşşāḳa nāz itmek murād itdik de bir tāze
   Yüzün göstermemek içün ṭutar destiñde yelpāze

[16b] [DER-KENĀR] BEYİT[700]

-194-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ṣalın ey serv-i revān bulduñ hevāsın şimdicek
   Her zamān girmez ele bād-ı hevādır mirvaḥa

[16b] [DER-KENĀR] BEYİT[701]

-195-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Bir mirvaḥaya biñ kişi ṣarḳındılıḳ eyler
   Yārān ne ʿaceb māʿil olur bād-ı hevāya

[699] Beyit bulunamamıştır.
[700] Beyit bulunamamıştır.
[701] Beyit bulunamamıştır.

[16b] [DER-KENĀR] BEYİT[702]

-196-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Tā ki çözdürdi o degme zer āḫir mirvaḥa

Sīne çāk oldu o sīm endām bād-ı bī-vefā

[16b] [DER-KENĀR] BEYİT[703]

-197-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Her zamān olmaz muḳābil ṭalʿat-ı mehrūlere

Ṣanki bir āyīne-i ʿālem olur mirvaḥa

[16b] [DER-KENĀR] BEYİT[704]

-198-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Almaḳ[705] içün būy-ı cānāndan ḫaber

Mirvaḥa bād[706]-ı ṣabāya el ṣalar

[702] Beyit bulunamamıştır.
[703] Beyit bulunamamıştır.
[704] Abdullah Esen, age., s.116.
[705] almaḳ: almaġ Esen, age. , s.116.
[706] bād: bāl Esen, age. , s.116.

[16b] [DER-KENĀR] BEYİT[707]

-199-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. El ṣalar baña bu gün mirvaḥa-i cānānım

Tirşevār gibi dil-i zāra benem sulṭānım

[16b] [DER-KENĀR] BEYİT[708]

-200-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Var ise ṣıdḳ ile müştāḳ dīdārıñ olup

Ḥıfẓı veş seyr-i cemāle mübtelādır mirvaḥa

[16b] [DER-KENĀR] ḲIṬʿA[709]

-201-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Bir zamān ben mirvaḥa-cünbān idim

Vardı ṣafā-ḫāneye ol şīvekār

2. Mülk-i dile ṣanki Süleymān idim

Ḳabża-i düşmene irse rūzgār

[707] Beyit bulunamamıştır.
[708] Beyit bulunamamıştır.
[709] Bu şiir bulunamamıştır.

[16b] [DER-KENĀR] ḲIṬʿA[710]

-202-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Şeh-i devr-i ḳamer ʿAbdüʿl- Ḥamīd Ḫān kerem-perver
   Ne berḳ-i tīġi eyler ḫayra çeşm-i mihr-i raḫşānı

2. Vücūd-ı düşmeniñ nesḫ eyleyüp yā Rab şikest eyle
   Umūr ʿālemi ḳīl-i ḳā[l] idi taʿlīḳ-i dīvānī

[16b] [DER-KENĀR] ṢĀBİT[711]

-203-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Sāʿatiñ geldi dimekdir ʿāşıḳ-ı dil-ḫasteye
   Sīnesin açup nezāketle o sāʿat gösteriş

[17a] [NEDĪM][712]

-204-[713]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Hücūm-ı nāle-i şeb-gīrden ẓālim ḫaberdār ol
   Beni bīmār-ı hicrān eylediñ sen daḫı bīmār ol

[710] Bu şiir bulunamamıştır.
[711] Sâbit D. G.162 (1 beyit) pdf s.496.
[712] Nedîm D. G.77 (5 beyit) pdf s.241-242.
[713] Mecmuada "Nedîm Efendi" başlığı ile kayıtlıdır.

2. Varup bir derdmendi aldayup mekr etme tek kāfir

Dilerseñ ādem öldür yāra kes ḳan iç ciger-dār[714] ol

3. Çözülmüş dügmeler[715] çāk-i girībān nāfa dek inmiş

Buña ṣabr olunur mu zāhidā sen ʿāşıḳ-ı zār ol

4. N'ola[716] cānāneye[717] peymāneden[718] el virmeye fırṣat

Nedir bu cevriñ adı ey sipihr-i dūn nigūnsār ol

5. Nedīmānıñ budur ancaḳ sözü ey āfet-i devrān[719]

Gözün gibi beni bīmār ḳıldıñ sen de bīmār ol

[17a] **[ŻİYĀʿĪ][720]**

-205-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlün Fāʿilün

1. Peyveste kār bülbülüñ āh-ı dāʿindir

Çün gülsitānda ḫār ile gül hem-nişīndir

2. Ṣabr u sukūn pīrāhenini çāk çāk iden

Bī-çāre göñlümüñ hemān ol meh-cebīndir

---

[714] ciger-dār: ciger-ḫār Nedîm D.
[715] dügmeler: tügmeler Nedîm D.
[716] n'ola: ola Nedîm D.
[717] cānāneye: cānāne vü Nedîm D.
[718] peymāneden: peymānede Nedîm D.
[719] Nedīmānuñ budur ancak sözü ey āfet-i devrān: Nedīmānıñ sözü ancak budur ey āfet-i devrān Nedîm D.
[720] Mecmuada "Ziyâî Efendi" başlığı ile kayıtlıdır.

3. Bir gün dimez ol dilber-i vaḥşī murādına
Kāşif nesi āverde vü ḫāṭır ḥazīndir

4. Āḫir ider o ser-keşi ser-Kerem inḳıyād
Ehem geh āh-ı ḥüsne dilān āteşīndir

5. Bilmem neden ki herkese ol şūḫ luṭf ider
Żiyāʿī derdmende hemān kibr u kīnlidir

[17a-17b] **[ŻİYĀʿĪ][721]**

-206-

Müstefʿilün Feʿūlün Müstefʿilün Feʿūlün

1. Āh oldu tāze meftūn o zülf-i ʿanberine
Yā Rab ne çāre eylesem ben bu dil ḥazīne

2. Dil murġı nice oldu dām-ı zülfünde pāyend
Ruḫsār üzre ḫāliñ bilmem ẓan itdi çīne

3. Gül mevsim-i ṭarabdır ey ʿandelīb-i şeydā
Av-ı baḫtın nedendir bu āh ile dāʿine

[721] Mecmuada "Ziyâî Efendi" başlığı ile kayıtlıdır.

4. Girince o semīn bir aġūşuma demārum
Tīr-i sitemlerinden ne zaḫm urdı sīne

5. Hecriñde dil-fikārım ey şūḫ fürḳatiñde
Ḳan yaş ile boyandı mānend-i laʿl-i sīne

[17b]

6. Giryān-ı bī-ḳarārım o gül-ʿiẕāra söyle
Bād-ı ṣabā düşerse yoluñ ger ol zemīne

7. Mānendiñ ey Żiyāʿī eşʿārda bulunmaz
Şāʿirlere ṣalādır bir böyle nev zemīne

8. Güftārıma naẓīre virmez egerçi Vehbī
Naẓmıla oldu meşhūr egerçi ḫurde-bīne

9. Mülk-i süḫan benimdir ḥaḳḳā ki benem sezā
Olsa ḳapumda Fehmī birinde kemīne

[17a] [DER-KENĀR] VEHBĪ[722]

-207-[723]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Mineli o zer-keş başmadır altundan işlenmiş

Gerisin bindirir diş diş hemān üstād[ı] der-sāʿat

[17a] [DER-KENĀR] BEYİT[724]

-208-

Mefāʿīlün Feʿilātün Mefāʿīlün Feʿilün

1. Diyār-ı ġurbetde ġarīb añdıḳça vaṭanı

Dil geçer cānları cānlar teni ten pīreheni

[17a] [DER-KENĀR] ḲIṬʿA[725]

-209-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. İki ʿālem güneşi burc-ı saʿādetde iken

Vālideynine nice virmeye Mevlā şerefi

2. Çeşm-i inṣāf ile naẓar eyle ey dil [ġavvāṣa][726]

Alıcaḳ dürrini yabana atar mı ṣadefi

---

[722] Sünbülzâde Vehbî D. G.27 pdf s.355

[723] Beyit dîvanda şu şekilde geçmektedir:
"Gerisi ʿayb olur mu başmadur altundan işlenmiş
Hemān ḳaldıkça diş diş bindirir üstādı der-sāʿat"

[724] Beyit bulunamamıştır.

[725] Bu şiir "Divan Edebiyatı" sayfasında bulunmaktadır.
(*https://www.facebook.com/Divan.Edebiyat/posts/1016010848492748:0*)

[726] Çeşm-i inṣāf ile naẓar eyle ey dil [ġavvāṣa]: Çeşm-i inṣāf ile bir kez naẓar eyle ġavvāṣa

[17a] [DER-KENĀR] ḲIṬʿA[727]

-210-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Şüphesiz tāvān vāye kāvīdir

   Ẕikrde beyhūde feryād itmek

2. Naḥnu aḳreb sırrını fehm itmeyüp

   Ḥāżırı ġāʿib gibi yād eylemek

[17a] [DER-KENĀR] ḲIṬʿA[728]

-211-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ṣabr ile ḳıl ḳanāʿati pīşe

   Naẓarıñ ü ẓannıñ ile ḫalḳa eyü

2. Ferḥān yār olur elem görmez

   Kimiñe bu derdi ide kendüye ḥū

[727] Bu şiir bulunamamıştır.
[728] Bu şiir bulunamamıştır.

[17a] [DER-KENĀR] BEYİT[729]

-212-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Giceler ʿazm itdigim ol yāre sāmm ḫavf ider

   Bir ṭarīḳ eyle ḳoyul itmez muḥabbet şirketi

[17a] [DER-KENĀR] [FAṢĪḤ][730]

-213-[731]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Baña pesdür al-ı ruḫsārıñ siyāh kākülleri

   Bāġbān başına çalsun gülleri sünbülleri

[17a] [DER-KENĀR] ḲIṬʿA[732]

-214-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Bālīn gibi bir arḳa yük[733] ardında siperleñ

   Çignetme şaḳın kendiñi mānende-i minder

2. Miftāḥ-ı ḳażā ḳufl-i temennā-yı açınca

[729] Beyit bulunamamıştır.
[730] Fasîh D. G.420 (1 beyit) s.268

[731] Mecmuada "Beyit" başlığı ile kayıtlıdır.
[732] Bu şiir Mehmet Akkuş "Tezkire-i Şuarâ-yı Bağdad (XIX. Yüzyıl Bağdat ve Civarındaki Türk Şairleri)" eserinde bulunmaktadır.

[733] yük: yol Akkuş, age. , 2008, s.186.

Çün perde-i der-bāb-ı tevekkülde gögüs ger

[17a] [DER-KENĀR] BEYİT[734]

-215-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Bāyezīde zühd ile irsem irişsem Edheme

Rāġıb aġrıp diyeler gene hevādan geçmemiş

[17a] [DER-KENĀR] BEYİT[735]

-216-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Kīsiñde var ise der-sitem sīm ü zer düzer

Dāġ u bāġ üstünde herkes muṣannaʿ-ı ẕevḳ

[17a] [DER-KENĀR] [YAḤYĀ][736]

-217-[737]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün

1. Telef itme[738] beġāyet ṣaḳla mālı

Ki zīrā mālı [ġāyet] ṣaḳlamalı

[734] Ragıp Paşa Divanı'nda beyit bulunamamıştır.

[735] Beyit bulunamamıştır.
[736] Yahyâ D. R. 32 (1 bend) s. 274
[737] Mecmuada "Kemal-Paşazade" başlığı ile kayıtlıdır.
[738] itme: ḳılma Yahyâ D.

2. Kemāl u[739] faż̇l olupdur gerçi maṭlūb[740]

Kemāliñ dāḫı māl oldu meʿāli

[17a] [DER-KENĀR] BEYİT[741]

-218-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Ṭāliʿñ olmayacaḳ burc-ı saʿādetde ḳoy

Senevī manṣıb ile besleyemez sinsin evi

[17b] [ŻİYĀʿĪ]

-219-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. [Ruḫı gül günı] olmuş ol benek çün yāda virmişler

Olup mest ebruvānı ʿālemi cellāda virmişler

2. Hezerān servdir ammā gülistān-ı melāḥatde

Ḥırām-ı nāz u gülşen ol sehī şimşāda virmişler

3. Beni sevdāya ṣaldı dilberā ol iki gīsūlar

Muḥaṣṣal ḫırmen-i ṣabr u ḳarārım bāda virmişler

[739] kemāl u: kemāl-i Yahyâ D.
[740] maṭlūb: merġūb Yahyâ D.
[741] Beyit bulunamamıştır.

4. Gürūh-ı ehl-i ḥālüñ bülbülāsā nāle-i şebgīr
İder ḫᵛāb u ḥużūr cümle zühhāde virmişler

5. Vehbīniñ naẓmını tanzīr ne mümkün ey Żiyāʿī kim
Belāġat mülkünü dünyāda ol ustāda virmişler

[17b-20a] ĠAZEL-İ RĀTİB TAḪMĪS-İ ŻİYĀʿĪ[742]

-220-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Biz pend-i dūst u sitem ʿadū güş ider miyiz
Defʿ-i ḫumār fürḳati bī-nūş ider miyiz
Biz çeşm u güş be-merdüm-i bī-hūş ider miyiz
Fikr-i viṣāl-i yārı ferāmūş ider miyiz
Āyā o mest-i nāzı der-āġūş ider miyiz

2. Ẕevḳ u ṣafā-yı meclis-i naḳş-ı żamīr iken
Hengām viṣāl-i yār ile dil-i cān sīr iken
Feryād u āh-ı sāz-ı derūn bem u zīr iken
Biz iḥtirāḳ-ı fürḳat ile naġme-gīr iken
Muṭrıb ṣadā-yı nāyıñ ile cūş ider miyiz

3. Çün sūy-ı künc-i vaḥdete biz hicret itmişiz

[742] Bu şiir bulunamamıştır.

Cānān u cām u sāġar ile ṣoḥbet itmişiz

Ṣahbā-yı laʿl-i yār ile çün ülfet itmişiz

Bezm-i yārān ʿaṣrī yıḳup żucret itmişiz

Mümkün mi dest-i aġyārdan mey-nūş ider miyiz

4. Meh peykerān ḫūbānla mey der-ḥużūr iken

Rūz u şebem hemīşe bu ʿaşr ile sūr iken

Benden hevā-yı salṭanat u mülk dūr iken

Dil-dāde-i tevekkül-i Rabb-ı ġafūr iken

Çün ü çırā-yı ʿālemi hīç gūş ider miyiz

5. Olunca āşinā o meh hem gülistān ile

Pür itdi ne ḳibābi āh u fiġān ile

[20a]

Ṭutdu Żiyāʿī ālemi ʿaẕbüʿl-lisān ile

Rātib ṣarīr-i ḫāme bedāyiʿ nişan ile

Şimdi hezār[ı] biz hele ḫāmūş ider miyiz

[17b] [DER-KENĀR] ḲIṬʿA[743]

-221-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ger begim dil mācerāsın yazmaġa

[743] Bu şiir bulunamamıştır.

Kātib-i çeşm eliñde ḫāmedir

2. Rūy zer dām itseñ ḫūn-ālūdeyle

Yazılup ḳan ile fürḳat-nāmedir

[17b] [DER-KENĀR] [ḲIṬʿA][744]

-222-[745]

Fāʿilātün Mefāʿilün Fāʿilün

1. Bir kimine fütādeyem ne ʿaceb

Ḳalsa destimde dāmeniñ Yūsuf

2. Baña raḥm it ʿazīz başıñ-çün

El benemdir etek seniñ Yūsuf

[17b] [DER-KENĀR] RAḤMĪ CELĪ[746]

-223-

Fāʿilātün Mefāʿilün Fāʿilün

1. Başım üzre hümāyūn taḫt aşla

Olmadıysa ʿacemī sāye-figen

2. Mihribāndır felek o rütbe baña

[744] Mecmuada "Kıssa" başlığı ile kayıtlıdır.
[745] Bu şiir bulunamamıştır.
[746] Bu şiir bulunamamıştır.

Şol kim ḳuş uçurmaz üstümden

[17b] [DER-KENĀR] ḲIṬʿA[747]

-224-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. İmsāk-ı rūzgārı görüp erbaʿīnde

Çil-pāre saçdı dest-i ḫidīv-i güher-niṣār

2. Ḫāmesinde deḫi ḥüsnünü iki ḳat görüp

Elliyi geçmesin didi toḳadı zinhār

[17b] [DER-KENĀR] [YAḤYĀ][748]

-225-[749]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Ferhādıñ mıdır kim gülen kim ṣalā benem

ʿUṣṣāḳ içinde bencileyin ṭaş düşen mi var

[747] Bu şiir bulunamamıştır.
[748] Mecmuada "Yahya Efendi" başlığı ile kayıtlıdır.
[749] Bu beyit Şeyhülislam Yahya ve Yahya Bey Dîvânlarında bulunmamaktadır.

[17b] [DER-KENĀR] [VEHBĪ][750]

-226-[751]

Mef ʿūlü Mefāʿīlün Mefāʿīlün Faʿ

1. Şeyḫ-i Ġalaṭa Nāyī tüketdi[752] demini
   İtdi müteselli veled-i ʿuşşāḳı

2. Vehbī didi tārīḫlerin Mevlānā[753]
   ʿOs̱mān Dede göçdü ola sırrı bāḳī

[17b] [DER-KENĀR] [EMĪR BUḪĀRĪ][754]

-227-[755]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Cennete itme heves zāhid hevādan vāz gel
   Merd iseñ ol ṭālib-i Ḥaḳ mā-sivādan vāz gel

2. Ḥaḳdan artıḳ göñlüñe her ne gelirse nefy ḳıl
   Ġayrı fikri ḳo ʿabes̱ māliḫulyādan vāz gel

3. Ḥaḳ yolunda iḫtilāṭ-ı ḫalḳ ırar çünküm seni
   Cümlesinden ʿuzlet it hep ʿāşinādan vāz gel[756]

---

[750] Vehbî D. Tar.118 (2 beyit) s.432.
[751] Mecmuada "Tarih" başlığı ile kayıtlıdır.
[752] tüketti: düketdi Vehbî D.
[753] Vehbī didi tārīḫlerin Mevlānā: Vehbī didi tārīḫin anuñ mülhem-i ġayb Vehbî D.
[754] Bu şiir Cemal Kurnaz'ın *İstanbul'da Buharalı Bir Nakşi Şeyhi: Seyyid Emir Buharî ve Türkçe Şiirleri* adlı makalesinde bulunmaktadır.
[755] Mecmuada "Emir Buhârî Kudsî" başlığı ile kayıtlıdır.
[756] Bu beyit kaynakta 4.beyittir.

4. Her ʿamel Ḥaḳ rıżāsın gözle ancaḳ ġayrı ḳo
İşiñ iḫlāsıla ḳıl şirk ü riyādan vāz gel[757]

5. Ey Buḫārī beyti ḳo dāʿim teveccüh Ḥaḳḳa ḳıl
Şiʿr dimekden gelen ẕevḳ ü ṣafādan vāz gel

[17b-21a] [DER-KENĀR] VEHBĪ[758]

-228-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Cenāb-ı Ḥaḳḳa naḳşibendidir ṭarīḳat-i ḫāṣ
Sübül-i aḳreb āsān dimiş aḫaṣs-ı ḫavāṣ

2. Devām zikr ü şehd ṣamt rücūʿ ʿuzletdir
Bu rükn-i pençe idenler vücūd-ı ḳalbi menāṣ

[21a- Der-kenār]

3. İrüp feżā-yı şühūd-ı ḥaḳāʿiḳa dem dem
Görür ki nice imiş keşf-i ʿālem-i iḫlāṣ

4. Sarāy-ı marażī de nefsine virüp cilve
Dili ḫayāl sevād ider vermede ḫalāṣ

[757] Bu beyit kaynakta 3.beyittir.
[758] Seyyid Vehbî Divanı'nda bulunamamıştır.

5. Düşüp żiyāsına ḫōşdur vaḥdetiñ dāʿim

Vücūd-ı zerre nāmı gibi olur Vaḳḳāṣ

[18a] [FUŻŪLĪ][759]

-229-[760]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Felek ayırdı beni[761] cevr ile cānānımdan

Ḥaẕer itmez miʿaceb nāle vü efġānımdan

2. Ġam-ı pinhān beni[762] öldürdi bu hem bir ġam kim

Gül-ruḫum olmadı vāḳıf[763] ġam-ı pinhānımdan[764]

3. Ben[765] ne ḥācet ki ḳılam dāġ-ı nihānım şerḥiñ

ʿĀḳıbet ẓāhir olur çāk-i girībānımdan[766]

4. Cān eger çıḳsa[767] tenimden eṣer-i mihr[i] ile

Eṣer-i mihrini[768] ṣanman[769] ki çıḳar cānımdan[770]

[759] LM. G.1 (8 beyit) s.148-150
[760] Mecmuada "Gazeliyât-ı Fuzûlî" başlığı ile kayıtlıdır.
[761] beni: meni LM.
[762] beni: meni LM.
[763] vāḳıf: āgeh LM.
[764] Bu beyit kaynakta 3.beyittir.
[765] ben: men LM.
[766] Bu beyit kaynakta 5.beyittir.
[767] çıḳsa: çıḥsa LM.
[768] mihrini: mihri LM.
[769] ṣanman: ṣaġınman LM.
[770] Bu beyit kaynakta 7.beyittir.

5. Oda yandırmasa bir şuʿle ile nuh felegi

Ne biter āteş-i āh-ı dil-i sūzānımdan[771]

6. Ḥaḳ bilür yār degil cān u dilimden ġāʿib

N'ola ger ġāʿib ise dīde-i giryānımdan

7. Luṭf idüpsen meger ey bād bu günden ṣoñra[772]

Vireseñ bir ḫaber ol serv-i ḫırāmānımdan[773]

8. Ey Fużūlī ġam-ı hecr ile [perīşāndır ḥāl]

Kimse āgāh degil ḥāl-i perīşānımdan[774]

[18a] **[FUŻŪLĪ][775]**

-230-[776]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ey ḫōş ol günler ki ben[777] hem-rāh olup[778] cānān ile

Niʿmet-i vaṣlıñ görüp nāzıñ çekerdim cān ile

2. Görmemişdi gülşen-i ʿayşım ḫazān-ı tefriḳa

Olmamışdı tīre eyyāmım şeb-i hicrān ile

[771] Bu beyit kaynakta 2.beyittir.
[772] şoñra: beyle LM.
[773] Bu beyit kaynakta 8.beyittir.
[774] Bu beyit kaynakta 9.beyittir.
[775] LM. G.2 (7 beyit) s.160-162
[776] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[777] ben: men LM.
[778] hem-rāh olup: hem-rāz idüm LM.

3. Meh-veşimden dūstlar devrān cüdā itdi[779] beni[780]

Düşmen[im]dir[781] hīç bilmem[782] n'eyleyim[783] devrān ile

4. Yetse ger ʿāşıḳlarıñ eflāke efġānı ne sūd

Yetmek olmaz māh-rūlar[784] vaslına efġān ile

[785]

5. Yaşurup şaḳlardım[786] ilden[787] dāġ-ı hicrānım[788] eger

İtmek olsaydı mudārā dīde-i giryān ile

6. Ẕevḳden dībāce baġlandı kitāb-ı ʿömrüme

Ḳoymadı devrān geçe evḳātım olʿunvān ile

7. Ey Fużūlī aḫter-i baḫtım müsāʿid olmadı

Kim olam bir dem muḳārin ol meh-i tābān ile

[779] itdi : ister LM.
[780] beni: meni LM.
[781] düşmendir: düşmenümdür LM.
[782] bilmem: bilmen LM.
[783] n'eyleyim: n'etmişem LM.
[784] māh-rūlar: māh-veşler LM.
[785] Mecmuanın bu bölümünde "Velehu" başlığı bulunmaktadır.
[786] şaḳlardım: şaḥlardum LM.
[787] ilden: elden LM.
[788] hicrānım. hicrānuñ LM.

[18a] **[FUŻŪLĪ][789]**

-231-[790]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Fenā-ı[791] ʿaşḳı tā gördüm ṣalāḥ-ı ʿaḳldan dūrem
   Beni[792] rüsvā görüp taʿn[793] itme ey nāṣıḥ ki maʿẕūrem

2. Eger çāk-i girībān eyleyem[794] ʿayb[795] eylemeñ çün ben[796]
   Metāʿ-ı nengden ʿārī libās-ı ʿārdan ʿūrem

3. Temerrüd ʿaḳl fermānında[n] etsem dūstlar biʿllāh
   Beni[797] reʿyümle ṣanmañ ʿaşḳ sulṭānına meʿmūrem

4. Baña[798] kim ṭaʿne eyler kim naṣīḥat eyler ʿālemden
   Ḫōşem kim iʿtibār-ı ʿaşḳ ile dilde meẕkūrem

5. Belā-yı ʿaşḳ [u] derd-i dūst terkin ḳılmazem ʿāṣıḳ[799]
   Ne müştāḳ-ı behiştem sen kimi ne ṭālib-i ḫūrem

---

[789] LM. G.3 (7 beyit) s.176-178.
[790] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[791] fenā-ı: fesād-ı LM.
[792] beni: meni LM.
[793] taʿn: ayb LM.
[794] eyleyem: eylesem LM.
[795] ʿayb: menʿ LM.
[796] ben: men LM.
[797] beni: meni LM.
[798] baña: maña LM.
[799] ʿāṣıḳ: zāhid LM.

6. Ḫayāl-i zülf [ü] çīn-i ṭāḳ-ı ebrusiyle ḥālim gör[800]

Ṣanaseñ ḥaşmet ile [Kisrīyem ḳadr ile] Faġfūrem

7. Ġaraż bir ad [i]miş ʿālemde ben[801] [hem] eyledim bir ad

Bi-ḥamdiʿllāh Fużūlī rind-i rüsvālıḳda meşhūrem

[18a] **[FUŻŪLĪ][802]**

-232-[803]

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Cān virme ġam-ı ʿaşḳa ki ʿaşḳ āfet-i cāndır

ʿAşḳ āfet-i cān olduġu meşhūr-ı cihāndır

2. Sūd etmeye[804] sevdā-yı ġam-ı ʿaşḳda hergiz

Kim ḥāṣıl-ı sevdā-yı ġam-ı ʿaşḳ ziyāndır

[18b]

805

3. Her ebrū-yı ḫam ḳatlüñe bir ḫançer-i ḫūn-rīz

Her zülf-i siyeh ḳaṣduña bir efʿī yılandır

4. Yaḫşı görünür ṣūreti meh-veşlerin ammā

[800] Ḫayāl-i zülf ü çīn-i ṭāḳ-ı ebrusiyle ḥālim gör: Ḫayāl-i çīn-i zülf ü ṭāḳ-ı ebrusiyle ẕevḳüm gör LM.
[801] ben: men LM.
[802] LM. G.4 (6 beyit) s.190-192
[803] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[804] etmeye: isteme LM.
[805] Mecmuanın bu bölümünde "Tetimme" başlığı bulunmaktadır.

Yaḫşı naẓar itdikde ser-encāmı yamandır

5. Yād itme ḳara gözlülerin merdüm-i çeşmiñ

Merdüm gibi[806] aldanma ki içdikleri ḳandır

6. Ger dirse Fuẓūlī ki güzellerde vefā var

Aldanma ki şāʿir sözi elbetde yalandır

[18a] [DER-KENĀR] BEYİT[807]

-233-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Bu sekiz şeydir cihānda ehl-i dünyā pek yaḳīn

[Ḥırṣ u şehvet] faḫr u zīnet [luʿb u ġaflet] kibr u kīn

[18a] [DER-KENĀR][808] [NECĀTĪ][809]

-234-[810]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Dil getürdüm diyü dildāra göñüllenme ṣaḳın

Pādişāh eşigidir bunda dil-āzer[811] çoḳ[812] olur

[806] gibi: deyüp LM.
[807] Bu beyit "Tarih Lugâtı" sayfasında bulunmaktadır. (*https://twitter.com/tarihlugati/status/975459393042034688*)
[808] Mecmuada "Beyit" başlığı ile kayıtlıdır.
[809] Necâtî D. G.10 (1 beyit) s.199.
[810] Bu beyit 4a varağında da bulunmaktadır.
[811] dil-āzer: dil-āver Necâtî D.
[812] çoḳ: çoġ Necâtî D.

[18a] [DER-KENĀR] [ʿARAPZĀDE ʿABDURRAḤMĀN][813]

-235-[814]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Şu rütbe mürtefiʿdir ṭaḳ-ı eyvān[815] tevāżuʿ kim
   Riyāż-ı cennete neẕẓāre mümkündür[816]zemīninden

[18b] [FUŻŪLĪ][817]

-236-[818]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. ʿAşḳ derdi ey muʿālic ḳābil-i dermān degil
   Cevherinden eylemek cismi cüdā āsān degil

2. Devr cevrinden şikāyet idene ʿāşıḳ dimeñ
   ʿAşḳ mesti vāḳıf-ı keyfiyyet-i dermān[819] degil

3. Şehr[den] ṣaḥrāya ne[820] farḳ olduġun her kim bilür
   Bilmiş ol kim ʿaşḳ ṣaḥrāsında ser-gerdān degil

---

[813] Fatma Büyükkarcı Yılmaz, agm. , s.845.

[814] Mecmuada "Beyit" başlığı ile kayıtlıdır.
[815] mürtefiʿdir ṭaḳ-ı eyvān: mürtefiʿ bünyad durur ḳaṣr-ı Büyükkarcı Yılmaz, agm. , s.845.

[816] mümkündür: ḳābildir Büyükkarcı Yılmaz, agm. , s.845.

[817] LM. G.5 (6 beyit) s.198.
[818] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[819] dermān: devrān LM.
[820] ne: bir LM.

4. Her kim idrāk eyle[r] öz keyfiyyet-i ḥāliñ bilür[821]

Dūst ruḫsārına ʿayn-ı şevḳ ile ḥayrān degil

5. Cānı cānān ittiḥādı fārig̱ eyler cismden

Cismden āgāh olan cān vāṣıl-ı cānān degil

6. Dir imiş düşmen ki hem-demdir Fuẕūlī yār ile

Her sözü bühtān ise ḥaḳḳa bu söz bühtān degil

[18b] **[FUŻŪLĪ][822]**

-237-[823]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Yā Rab belā-yı ʿaşḳ ile ḳıl āşinā beni[824]

Bir dem belā-yı ʿaşḳdan itme cüdā beni

2. Az eyleme ʿināyetiñi ehl-i ẕevḳden[825]

Yaʿnī ki çoḳ[826] belā[lara] ḳıl mübtelā beni

3. Umduḳça[827] [men] götürme belādan irādetim

Ben[828] isterem belānı çü ister belā beni

---

821 bilür: henüz LM.
822 LM. G.6 (8 beyit) s.216-218.
823 Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
824 Şiir boyunca kaynakta redif "meni" şeklinde kullanılmıştır.
825 ẕevḳden: derdden LM.
826 çoḳ: çoḥ LM.
827 umduḳça: olduḳça LM.
828 ben: men LM.

829

4. Temkīnimi belā-yı muḥabbetde ḳılma süst

Tā dūst ṭaʿn idüp dimeye bī-vefā beni

5. Getdikçe ḥüsnüñ eyle ziyāde nigārumun

Geldikçe derdiñe beter it mübtelā beni

6. Ben[830] ḫandān-ı mülāzemet-i iʿtibār [ü] cāh

Ḳıl ḳābil-i saʿādet-i faḳr [u] fenā beni

7. Eyle żaʿif ḳıl[831] tenimi[832] fürḳatinde kim

Vaṣlına mümkün ola yetürmek ṣabā beni

8. Naḫvet ḳılup naṣīb Fużūlī gibi[833] baña[834]

Yā Rab muḳayyed eyleme muṭlaḳ baña[835] beni

829 Mecmuanın bu bölümünde "Tetimme" başlığı bulunmaktadır.
830 ben: men LM.
831 ḳıl: eyle LM.
832 tenimi: tenüm LM.
833 gibi: kimi LM.
834 baña: maña LM.
835 baña: maña LM.

[18b] **[FUŻŪLĪ][836]**

-238-[837]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. ʿAşḳ dāmuna giriftār olalı zār olayım[838]

   Ne belādır ki buña böyle giriftār olayım

2. Dil dimekden kesilüp cāna[839]ḥareketden vāh kim

   Künc-i ġam-ḫānesine ṣūret-i[840] dīvār olayım

3. Ḥaẕerem ṭaʿneden ol ġāyete yetmişdir kim

   Saña ʿāşıḳlıġım iẓhār ideli ḫār olayım[841]

4. Dimezem daḫı saña ʿāşıḳem ey gül zīrā

   Yāra aġyār olup aġyār[842] ile hem yār[843] olayım[844]

5. ʿAḳl u ṣabr [u] dil [u] dīn getdi bi-ḥamdi'llāh kim

   Sefer-i saḥil-i deryāya[845] sebük-bār olayım

---

836 LM. G.7 (6 beyit) s.264-266.
837 Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
838 Şiir boyunca kaynakta redif "oluben" şeklinde kullanılmıştır.
839 Bu kelime kaynakta bulunmamaktadır.
840 ġam-ḫānesine ṣūret-i : ġam-ḫāneye bir ṣūret-i LM.
841 Bu mısra kaynağa göre 5.beyit 2.mısradır.
842 aġyār: aġyārum LM.
843 hem yār: yār LM.
844 Bu mısra kaynağa göre 4.beyit 2.mısradır.
845 deryāya: sevdāya LM.

6. Yoḳ[846] Fużūlī ḫaberim muṭlaḳ özümden vāh[847] kim

Vālih u ʿaşḳ-ı[848] ḫayāl-i rūy[849]-ı dildār olayım

[19a] **[HEVĀYĪ][850]**

-239-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Her zamān başında ʿāşıḳ ṭūġ-ı şāhī gezdirir

Ṣan çatal bayraġı mızrāḳla sipāhī gezdirir

2. Ṭablasıña doldurup[851] başıña alup çin seḥer

Ṣatmaġiçün ḳapu ḳapu yaġlı kāhī gezdirir

3. Onunu bir aḳçaya alur da saza dizdirir

Ehl-i dükkān deste deste pullu māhī gezdirir

4. Şimdi her ḳıldan çalar dil eylemez zerrāḳlıḳ

Zīr-i dāmānıñda esbāb-ı [melāhī] gezdirir

5. Vardıġı yerlerde faḫr idüp deyiş çaġırmaġa

Cöngi ḳoynına Hevāyī-i sipāhī gezdirir

---

[846] yoḳ: yoḥ LM.
[847] vāh: bes LM.
[848] vālih u ʿaşḳ-ı: vālih-i naḳş-ı LM.
[849] rūy: ruḥ LM.
[850] Hevâyî D. G.25 (5 beyit) s.13
[851] doldurup: ṭoldurup Hevâyî D.

[19a] **[HEVĀYĪ][852]**

-240-

Mefāʿīlün Feʿilātün Mefāʿīlün Feʿilün

1. Seḥerde bekri olan kāse kāse bāde sürür
   Piyāle raṭl-ı girāna varup ziyāde sürür

2. Ġıyābımızda ʿaceb ne nifāḳ ider aġyār
   Yanında görse o şāhın bizi piyāde sürür

3. Miṣāl-i şāhid-i rūz[853] ata binse ters biner
   Üzengi gösterir ammā ḫilāf-ı ʿāde sürür

4. Yerinde żabṭı [yeñi] şaḥneniñ ḳatı keskin
   Maḥallelerde bulursa ḥarāmī-zāde sürür

5. Taṣannuʿāt-ı bedīʿiyye ile ülfeti yoḳ
   Hevāyī ekṣeri yārāna şiʿr-i sāde sürür

[852] Hevâyî D. G.26 (5 beyit) s.13
[853] rūz: zūr Hevâyî D.

[19a-19b] **[HEVĀYĪ][854]**

-241-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ḥażret-i pāşā-yı nekbet mihrinden bellidür
   Çuḳa-dārı pāk-ı cezme sengerinden bellidür[855]

2. Ḳalıb-ı ṣāḥib-veḳārın lengerinden āşiḳār[856]
   Mesned-ārā-yı taʿayyün minderinden bellidür

3. Destini kesmez keserle çāk çāk itmezse de
   Dülger-i ölçüm-ʿamel ḫūn-ı serinden bellidür

4. Cāy-ı [tiryākīyi] farḳ etmegile endīşe ḳıl
   Fındıḳ u kestāneniñ ḳabuḳlarından bellidür

[19b]

5. Ol ṣaḳalla [cerb] şīrīn-i dehān-ı dil-rübā
   Bir fuçı [oġul] balıdır çenberinden bellidür

6. Mübteẕellerle ḳonuşma pāk-dāmen tāze sev
   Rütbe-i ʿāşıḳ Hevāyī dilberinden bellidür

[854] Hevâyî D. G.27 (6 beyit) s.14
[855] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.
[856] āşiḳār: bellidür Hevâyî D.

[19a] [DER-KENĀR] [HEVĀYĪ][857]

-242-[858]

Mef ʿūlü Mefā ʿīlü Mefā ʿīlü Fe ʿūlün

1. Hep boġma tırāş eylediler rīş u bürūtı
   Perdāḫte-rūyān ʿamel-i nūreyi n'eyler[859]

2. Yanında şalındırmayıcaḳ tāze köçekler
   Bektāşī muḳallidleri tennūreyi n'eyler[860]

3. Bir tāze zemīn aç ki Hevāyī ola münbit
   Yoḫsa ʿurefā mezraʿa-i şūreyi n'eyler[861]

[19b] [NEŞĀṬĪ][862]

-243-

Fā ʿilātün Fā ʿilātün Fā ʿilātün Fā ʿilün

1. Sūriş-i dil ʿāşıḳıñ dāġ-ı serinden bellidür
   Nev-bahār-ı ʿaşḳ gül-berg-i terinden bellidür

2. Başḳa bir ḥālet virir ebrūların çīn eylese
   Tīġ-ı pür-tāb-ı melāḥat cevherinden bellidür

[857] Hevâyî D. G.37 (3 beyit) s.19
[858] Mecmuada "Zahr-i Varaka Budur" başlığı ile kayıtlıdır.
[859] Bu beyit divanda 7.beyittir.
[860] Bu beyit divanda 5.beyittir.
[861] Bu beyit divanda 8.beyittir.
[862] Neşâtî D. G.36 (5 beyit) s.148

3. Tūde-i ḫāk-i mezār[ı] küştegān-ı ḥasretiñ

Sebze-i ḫābīde-i ġam-güsterinden bellidür[863]

4. Ḳaṣdı ʿuşşāḳa sitem mi iltifāt-ı nev midir

Bir nigāh-ı ġamze-i ġam-āverinden[864] bellidür[865]

5. Ketm-i ʿaşḳ eylerse de ʿāşıḳ Neşāṭī-veş yine

Murādı[866] ruḫsār ile çeşm-i terinden bellidür

[19b] [HEVĀYĪ][867]

-244-

Müfteʿilün Fāʿilün Müfteʿilün Fāʿilün

1. Ṭūl-i emelle göñül Mışra varır māl arar

Mālik-i ḥāl-i ṭılısm remlede remmāl arar

2. Olsa da ehl-i vidād kala ger dest-i murād[868]

Sevmege āvāre dil [kūdekde] necm-sāl arar

3. Morovada ṣuda gerlik develer olsa güm

[863] Bu beyit divanda 4.beyittir.
[864] ġam-āverinden: nāz-āverinden Neşâtî D.
[865] Bu beyit divanda 3.beyittir.
[866] murādı: zerdī-i Neşâtî D
[867] Hevâyî D. G.28 (5 beyit) s.14
[868] olsa da ehl-i vidād kala ger dest-i murād: olsa da ehl-i vidād kār-ı digerdir murād Hevâyî D.

Kör gedik ādem ṣalar orduda dellāl arar

4. [Heves]-i sekbānları gör kim yine çarşuda[869]

Ṭolama alursa da mor degil al arar[870]

5. Ey Hevāyī ḫaṭṭı aldıñ döndü menfūruñ[871]

İskeleden yollamaġa[872] dūrda ḥammāl arar[873]

[19b] [HEVĀYĪ][874]

-245-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Dil ṣavmaʿa-i sumʿada sālūs degildir

Ṭavr-ı veraʿ-ı [serdde] maʿkūs degildir

2. Mellāḥ-ı lodos esse havā olsa müsāʿid

Reh merḥalemiz[875] sāḥil-i Rodos degildir

3. Sükker dökegör sirke gül-ālūdedir ammā

Sallūta-i marulda maḫsūs degildir

[869] Bu mısra divanda bulunmamaktadır.
[870] Bu mısra divanda 4.beyit 1.mısrada yer almaktadır.
[871] Bu mısra divanda bulunmamaktadır.
[872] İskeleden yollamaġa: İskelelerde ṭurur Hevâyî D.
[873] Bu mısra divanda 4.beyit 2.mısradır.

[874] Hevâyî D. G.29 (5 beyit) s.15.
[875] merḥalemiz: merḥale-i Hevâyî D.

4. Memlüke heves var ki Rūm[876] almada ammā

Lehdir oṭalarda köleler Rūs degildir

5. Şebnem içine taḥmini ḳoy rāziyāne tek

Ter ḫūn olur Hevāyī ḳarpus degildir[877]

[19b] [DER-KENĀR] [HEVĀYĪ][878]

-246-

Mefā ʿīlün Mefā ʿīlün Mefā ʿīlün Mefā ʿīlün

1. Piyādeyken gönül ferzāne oldu[ñ] bunda [bir iş var]

Ḳapa ardın öñün şāhım ṣaḳın açmazdan kiş var

2. Kütük ile odunu yaḳ[879] kömür ise Çerkesī ġayet

Ṣoġuḳ ocamaġa[880] ṣu ḳoydu bu yıl artacaḳ[881] ḳış var

3. Kebāb ister göñül külbaṣdı itmem baġrımı[882] artıḳ

Yıġılmış kirpigimden maṭbaḫımda biñ ḳadar şiş var

4. Ṣayılmaz ṭālibān-ı vaṣlı tā ürkütmedikçe līk

[876] ki Rūm: kih ü mih Hevâyî D.
[877] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

[878] Hevâyî D. G.34 (7 beyit) s.17.
[879] yaḳ: yoḳ Hevâyî D.
[880] ocamaġa: ocaġıma Hevâyî D.
[881] artacak: ḫaylice
[882] baġrımı: bir daḫı Hevâyî D.

Baḳılsa ṣūretā yüz yoḳ egerçi bekli[883] yetmiş var

5. Ḳıyās itmeñ benem bostānım içinde yemiş olmaz

Çekirdekden yetişme[884] birḳaç aġaç tāze muşmuş[885] var

6. Utanmadan nice dimiş bu mıṣraʿ-ı diyen māha[886]

Hilāl-i ʿıydi şehr içre ne görmüş ne işitmiş var[887]

7. Hilāl-i ʿıydi işte görmedim ben rūze[yi] ṭutmuş[888]

Hevāyī bu sözümde[889] yoḳ[890] yalan cāʿiz ki [yañlış] var

[19b] [DER-KENĀR] [HEVĀYĪ][891]

-247-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Pīş-i dükāna muḥżır-ı ḫod-rā gelür gider

Gūyā ki ker [ü] ferr ile āġā gelür gider

2. Başıldıġın ḫaber virir eşrāra gül[892] gibi

[883] bekli: belki Hevâyî D.
[884] yetişme: yetişmiş Hevâyî D.
[885] muşmuş: mişmiş Hevâyî D.
[886] māha: āyā Hevâyî D.
[887] Hilāl-i ʿıydi şehr içre ne görmüş ne işitmiş var: Hilāl-i ʿıydi şehr içre ne görmüş var ne ṭuymış var Hevâyî D.
[888] ṭutmuş: ṭutdum Hevâyî D.
[889] sözimde: sözümle Hevâyî D.
[890] yoḳ: çoḳ Hevâyî D.
[891] Hevâyî D. G.55 (5 beyit) s.28.
[892] gül: kūy Hevâyî D.

Her gün[893] bize zaʿīm [ü] reʿāya gelür gider

3. Olmaz yine ḥarīs reẕālet yemekle sīr

Ṣaḥn-ı simāṭa bir daḫı çorba gelür gider

4. Cīrān-ı bāġ ayazma idelden pıñārımı

Zīr-i yerime[894] ḳarye[895]-i saḳḳā gelür gider

5. Bir kez dimez o ḳaḥbeñe işi ʿaceb nedir

Ṣıḳ ṣıḳ Hevāyī eve o rüsvā gelür gider[896]

[19b] [DER-KENĀR] [HEVĀYĪ][897]

-248-

Müfteʿilün Mefāʿilün Müfteʿilün Mefāʿilün

1. Aḳ ḳaşı mekr ü ḫīlede Zāl-i zer-i zamānlanur

Ḫāli neberd-i fitnede Zengī-i Ṣāvurānlanur

2. Bendelerine darılup[898] dal[899] ṭopuz olunca yār

---

[893] gün: kūh Hevâyî D.
[894] yerime: yalaḳa Hevâyî D.
[895] ḳarye: ġarye Hevâyî D.
[896] Bu beyit dîvânda şu şekilde kullanılmıştır:

" Bir gün demez o ḳaḥbeniñ işi nedir ʿaceb

Ṣıḳ ṣıḳ eve Hevāyī-i rüsvā gelür gider"

[897] Hevâyî D. G.35 (3 beyit) s.18.
[898] darılup: ṭarılıp Hevâyî D.
[899] dal: ṭal Hevâyî D.

Şeş-perī gürz-i gāv-ser kendüsi Ḳahramānlanur

3. ʿĀşıḳ-ı zāre her müje nīze-i bār-keşlenür

Çeşm-i ġażūbu ḥamlede Rüstem-i dāstānlanur[900]

[20a] [ĠAZEL-İ RĀTİB TAḪMĪS-İ ŻİYĀʿĪ][901]

-249-[902]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Sirişkim ḥasretiñden mevce-i enhārdır sensiz

Miyān bāġ u gülşen u gül-ḫāne hemvārdır sensiz

Feżā-yı sīnemi dāġ eyleyen ezhārdır sensiz

Gülistān [naẓra-i] imʿāna nīşter zārdır sensiz

Gülüñ her bergi cānā çeşmime bir ḫārdır sensiz

2. ʿAlev-gir olmada sūz-ı derūnum iştiyāḳıñla

Hemīşe kārum efġānum şüʿūndur iftirāḳıñla

Şeb u rūz ḳanlar aġlar dīde şevḳ-i iʿnāḳıñla

Degil çeşm-i [göñül] şeb tā-seḥer ey gül firāḳıñla

Ḳuvā-yı ẓāhir u bāṭın daḫı bī-dārdır sensiz

3. Seni ḳıldım revān ey peyk-i āhım kūy-ı cānāna

[900] Bu beyit divanda 4.beyittir.
[901] Ziyâ'î'nin Râtib'in gazeline yazdığı tahmistir.
[902] Bu şiir bulunamamıştır.

Tefaḳḳud itse āḥvāl-i derūnum söyle pinhāna

Ki mehcūruñ seniñ dūş oldu bunca derd u efġāna

Dem-ā-dem ḳaṭre-pāş olmaḳda gūyā bezm-i hicrāna

Dü çeşm-i ḫūn-feşān[ım] sāġar ser-şārdır sensiz

4. Sezā mı nā-sezāyı maḥrem-i esrār-ı ʿaşḳ itmek

Beş nā-maḥremān efsānedir eşʿār-ı ʿaşḳ itmek

Miyān herkese devārdır güftār-ı ʿaşḳ itmek

Heves ne-şnāsa bī-ṭāʿil iken iẓhār-ı ʿaşḳ itmek

Baḳılsa herkese keşf-i hevā nāçārdır sensiz

5. Görüñ ey verd-i raʿnā zīb-i baḫş-ı bāġ-ı gülzār ol

Gel ey serv-i revān ḥayret-fezā-yı mest u huş-yār ol

Gelüp nezʿa Żiyāʿī ey Mesīḥā tīz-i reftār ol

Yetiş ey çāre-sāzım Rātib-i zāra mededkār ol

Ki eger defʿ-i kürbet eylemek düşvārdır sensiz

[20a] **[ŻİYĀʿĪ][903]**

-250-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Metāʿ-ı dü cihāndan dīdeñ ol ḫüsn u ān yekdir

Ḥayāt-ı cāvidāndan vuṣlat ol gül-fidān yekdir

[903] Bu şiir bulunamamıştır.

2. (...) itmege yār cefāsın iḳtidārım yoḳ

Dime ey dil ki rāz dūst düşmenden nihān yekdir

3. (...) şeyḫ bir dem cezm ile ʿaṭf-ı nigāh eyle

Cevāmiʿde maḥārib yoḫsa ṭāḳ-ı ebruvān yekdir

4. (...) ne ḥācet bāġbāna eylemesin inṣāf

Gülistānda ṣanevber yoḫsa ol serv-i revān yekdir

5. Olur zer dīde elbet ey Żiyāʿī nā-gihān bir gün

Niṯār-ı ḫākipāy-ı yār olmaḳ naḳd-i cān yekdir

[20a-20b] **[ŻİYĀʿĪ][904]**

-251-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. (...) ol ruḫsār-ı al üzre

Dönerdi olsa cānā inḥirāfım iʿtidāl üzre

2. (...) fürūşunda

Öper nevreste çeşme sebze-i āb-ı zulāl üzre

[20b]

[904] Bu şiir bulunamamıştır.

3. İderken māh n'ola ḫōd-fürūşlük bir zemīn eflāk

Görünce ṭaʿne zendir ol kemān ebrū hilāl üzre

4. Ne mümkün ḫīre olmaḳ o cefā cüzden dil-i şeydā

Olur mı hīç kimesne cān-ı şīrīnle kelāl üzre

5. Degil mi ḥilmi vü fehmi fiʿl-ḥaḳīḳa olsa ger inṣāf[905]

Żiyāʿī şiʿriñi tercīḫ iderlerdi kemāl üzre

6. Kelām-ı āb-dār āṣaf-ı ṣānīde sözüm yoḳdur

Ki buldum şiʿrini ey dil ḫayāl itdir ḫayāl üzre

7. O destūr faṣīḥü'l-tabʿ devlet ile murādınca

Ola dāʿim İlāhī mesned-i māh-ı celāl üzre

[20a] [DER-KENĀR] [BEYİT][906]

-252-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Dürüşţī māniʿ-i feyż-i naẓardır cevher olsañ da

Ġubār ol sürme-i çeşm-i dil u cān olmaḳ isterseñ

[905] Vezin hatalıdır.
[906] Beyit bulunamamıştır.

[20a] [DER-KENĀR] BEYİT[907]

-253-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Ṣulu şeftālüleriñ aldı raḳīb-i nādān

Bāġ-ı ḥüsnüñde ḥabībim bize ayva ḳaldı

[20a] [DER-KENĀR] BEYİT[908]

-254-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Eşyānıñ terk idüp uçdı hevāya nā-gehān

Muḥteriḳ oldu der ṭāvūs baḥrī el-amān

[20a] [DER-KENĀR] NĀBĪ[909]

-255-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Kettān gibi fersūde olursam da olaydım

Tek ol meh-i sīmīn-tene pirāhen olaydım

[907] Beyit bulunamamıştır.
[908] Beyit bulunamamıştır.
[909] Nâbî D. G.526 (1 beyit) s.770

[20a] [DER-KENĀR] ḲIṬʿA-I MEŞNEVĪ[910]

-256-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün

1. Taṣavvūf yār olup bār olmamaḳdır

   Gül-i ḫōş-būy olup ḫār olmamaḳdır[911]

2. Taṣavvūf kişi geçmekdir özünden

   Deḫi incinmemekdir il sözünden[912]

[20a] [DER-KENĀR] SEYYİD BAḤTĪ[913]

-257-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Ṣafāsız böyle ṭīnetle bilinmez meşreb-i ʿuşşāḳ

   Dilersen zevraḳ-ı zāhid çeh-i zemzem kenārında

[20a] [DER-KENĀR] [BEYİT][914]

-258-[915]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Baḳılsa çehre zāhid ne ṭarafa bir naṣīḥatdir

   Nice timsāl dūzaḫla ʿuṣāte bīm göstermiş

[910] Bu şiir bulunamamıştır.
[911] Bu beyitin Dede Ömer Ruşeni'ye ait olduğu bazı kaynaklarca iddia edilmesine karşın divanında yer almamaktadır.
[912] Bu beyitin İbn-i Kemal'e ait olduğu bazı kaynaklarca iddia edilmesine karşın divanında yer almamaktadır.
[913] Bahtî Divanı'nda beyit bulunmamaktadır.
[914] Beyit bulunamamıştır.
[915] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.

[20a] [DER-KENĀR] BĀḲĪ[916]

-259-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Ser-menzile ʿuşşāḳ irişür cümleden evvel

Ol mertebeye saʿy ile zühhād irişmez

[20a] [DER-KENĀR] [NĀʿİLĪ][917]

-260-[918]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Çıḳdı beyāż naḳş-ı dil-i zū-fünūnumuz

Oldu netice-baḫş-ı nedāmet cünūnumuz

2. Bildik ki himmet olmayacaḳ ehl-i ḥālden

Esrār-ı Ḥaḳ bilinmez imiş ḳīl u ḳālden

[20a] [DER-KENĀR] LĀ EDRĪ[919]

-261-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün

1. Görem dirseñ cemāl-i Muṣṭafāyı

Göñülden sil ġubār-ı Mā-sivāyı

[916] Bâkî D. G.201 (1 beyit) s.165.
[917] Nâʿilî D. Msd.3 (2 beyit) s.250
[918] Mecmuada "Kıtʿa" başlığı ile kayıtlıdır.
[919] Bu şiir bulunamamıştır.

2. Yüzüñ sür āsitān-ı naḳşibende

Bulam dirseñ ḥaḳīḳat-ı kem-yābı

[20a] [DER-KENĀR] ṬARZĪ[920]

-262-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Öldürmede ʿāşıḳı cerīsin

Ġamzeñ gibi raḥmdan berīsin

2. Kūyuñ ki büt ne secdegehdir

Sen ḳıble-i nāz dilberisin

3. Bari seni ḥıfẓ ide naẓardan

Bir teli bulunmaz perīsin

4. Ḳalbümde yer etse n'ola ḳaddiñ

[20b] [ŻİYĀʿĪ][921]

-263-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ḫaṭṭ-ı nev ey meh seni ifrāṭ şīrīn gösterir

Gülsitāndır rūyuñ ey cān sīne rengīn gösterir

[920] Bu şiir bulunamamıştır.
[921] Bu şiir bulunamamıştır.

2. Eylesem mā-fiʿż-żamīrim o sitemkāra ʿayān
Ṣafḥa-i pīşānī ḥiddetle perçīn gösterir

3. Pīrezen dünyā zamanı pes temelluḳ ehline
Aḫẕ içün kālā-yı cānun behre kābīn gösterir

4. El-ḥaẕer dem-beste olma gerçi ey cān her zamān
Saña ʿarūsān dehr kendini ḫūb-rū gösterir

5. Defteriñde ey Żiyāʿī ger iżan leh sürḫle
Olmasa elbetde ṭabʿuñ anı rengīn gösterir

[20b] **[ŻİYĀʿĪ][922]**

-264-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Ḫarābāta gelince şeyḫ u vāʿiẓ ser-figenlenmiş
ʿArūs-ı ḥaclene cem u nigār itmekle şenlenmiş

2. İderken ḫalḳı taḥẕīr tāzeden vāʿiz o mehrūyı
Benemle olduġun hem-zānū gördü āhenlenmiş

[922] Bu şiir bulunamamıştır.

3. Gel ey şīr-i Ḫudā ehl-i nifāḳ şerriñi ḳahr eyle
Yetiş ey tīġ-ı ʿadl-ı dāverā dünyā fitenlenmiş

4. Ḫamūş ol ey Żiyāʿī vaḳt-i taḥẕīrdir ḥaẕer ḳıl kim
Kelām-ı ṣıdḳ Manṣūr eyledi ifşā resenlenmiş

5. Muḥammed Muṣṭafānıñ muʿcizātı ḳahr ider bir gün
Hezārān mekr u ḥīle olsa da küffār ḳanlanmış

[20b-21a] **[ŻİYĀʿĪ][923]**

-265-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Ẓāhir olursa dilbere ger keyfiyātımız
Ḳażā iderdi ne geh olsa (...)

2. Evvelince kim ol ṣaçı Leylāya dil esīr
Teşbihe döndü ḳıṣṣa-i Ḳaysa (...)

3. Fikr-i ḫālāṣı terk kıl ey ṭāʿir-i göñül
Sedd oldu dām-ı zülfe hep şiş cihātımız

[21a]

4. Olsun İlāhī zāt şerīfī zamānede

[923] Bu şiir bulunamamıştır.

Ṣıḥḥatle nūrı çünki engūr nebātımız

[20b] [ŻİYĀʿĪ][924]

-266-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Ölmek revā mı söyle çü Ferhād telḫ kāfir
   Laʿl-i leb-i Şīrīn ken (...)

2. Vehbī efendiniñ şiʿrini tanẓīr eylemek
   Ṭāhir o kār (...)[925]

3. Merg ile ey raḳīb beni taḥdīḳ itme kim
   Künide (...)

[20b] [DER-KENĀR] ĠAZEL-İ NEDĪM TAḪMĪS-İ VEHBĪ[926]

-267-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Bintü'l-ʿineb ki gül gibi rengin beñizlidir
   Bir ẕevḳ esīri cāriyedir İngilizlidir
   Her meşrebi[ñ] muvāfiḳ[ı] yārān aġızlıdır
   Ẓann itme duḫter-i rezi rind ile gizlidir

[924] Bu şiir bulunamamıştır.
[925] Vezin hatalıdır.
[926] Vehbî D. Th.5 (8 bend) s.486-488

Anıñla şeyḫ efendi de babalı ḳızlıdır

2. Rez duḫter[i] olunca pes-i ḫāneden[927] ʿıyān
Sāḳiye ḳanı ḳaynaşup oldu bedenle cān
Olsa ʿaceb mi vāfıḳ-ı sen remzi der-miyān
Duḫt-ı ʿineb[928] ki muġbeçeniñ ṭabʿıdır hemān
Bir meşrebi güşādece ḳızdır Sāḳızlıdır

3. Gördükçe cilve-i feres-i bād-ı pāyıñı
Seyr eyledikçe cünbiş-i ṭāḳat rebābıñı
Küḥl eyleyüp ġubār-ı reh-i cilve cāyıñı
Geçmez yoluñdan öpmeyicek naḳş-ı pāyıñı
Üftādeñ ey nihāl-i çemen yollu izlidir

4. Maḫmūrlıġ ile şeyḫiñ olup desti mürteʿiş
Taḫṣīṣ-i naḳliñ adını perhīz eylemiş[929]
Ṣūretde bīm-i Ḥaḳḳı idüp māye-i ṭıbiş[930]
Zāhid saḳız şarābını pinhān içüp[931] dimiş
Bī-gāne içmesün bu ṣudan kim saḳızlıdır

[927] ḫāneden: cāmdan Vehbî D.
[928] duḫt-ı ʿineb: bintüʿl-ʿineb Vehbî D.
[929] Bu mısra divanda 3.mısradır.
[930] Bu mısra divanda 2.mısradır.
[931] içüp: çeküp Vehbî D.

5. ʿAşḳ itdi çeşm-i ʿāşıḳa müştāḳı[932] baḥr-ı eşk

Ḳıldı ḥabāb-ı künbed-i nuh-ṭāḳı baḥr-i eşk

Ġarḳ eyledi sefāyin-i āfāḳı baḥr-i eşk

Ḳıldı[933] sefīd dīde-i ʿuşşāḳı baḥr-i eşk

O[l] ḳıç levend-i şūḫ meger Aḳdeñizlidir

6. Meşşāṭa-i bahār idüp feyż-i ḥürremi

Dārü’s-sürūr eyledi gülzār-ı ʿālemi

Ḳoyup nişān jāleden elmās ḫātemi

Bülbül aġırlıḳ itse n'ola naḳd-i şebnemi

Ebkā[r-ı] ġonce ḫayli çemenli çeyizlidir[934]

7. Çün oldu ser-nüvişti-i dil bī-taḥammülüñ

Çıḳmaz derūnumuzda[ki] sevdā-yı sünbülüñ[935]

Āteş-zen olsa ḫāne-i cāna teġāfülüñ

Ḫākister olsa ten yine sevdā-yı[936] kākülüñ

Mānend-i cevher āyīne-i dilde gizlidir[937]

8. Vehbī sipāhi söyle sözüñ kim dil-i Selīm

Ḳādir midir [ki] naẓm ide böyle dür-i Naẓīm

[932] müştāḳı: müştāḳ Vehbî D.
[933] ḳıldı: itdi Vehbî D.
[934] Bu bend divanda 7.benddir.
[935] sünbülüñ: kākülüñ Vehbî D.
[936] sevdā-yı: esrār-ı Vehbî D.
[937] Bu bend divanda 6.benddir.

Nāmı ṭoḳuza çıḳsa da mānend[e]-i Kelīm

Bu heşt-beyt-i pāk ile ḥaḳḳā ki ey Nedīm

İmżā[ger-i] belāġate kilk[iñ sekizlidir]

[21a] **[ŻİYĀʿĪ][938]**

-268-[939]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ṣubḥ-ı dem iden nesīmī ʿıṭr-sā sünbül müdür

Yoḫsa ol ruḫsār-ı rengīn üzre geh kākül müdür

2. Dir göreñ ʿaks-ı mey-i ruḫsārı üzre o bütüñ

Erġuvān-ı ṣafḥa-i serinde berg-i gül müdür

3. Neşʿesi ʿuşşāḳ-ı zārı mest u medhūş eyledi

Şerbet-i laʿliñ bilmem ḥayret-efzā mül müdür

4. Gel görüñ itme teʿallul ḳalmadı ey meh şekīb

Muntaẓırdır çeşm yolda ḳalmuş çeşm giryān pül müdür

5. Gördüm eşʿārıñ yazılmış zīb ile ol āṣafıñ

Ey Żiyāʿī beyt-i gülde şebt iden bülbül müdür

[938] Mecmuada "Gazel-i Ziyâî" başlığı ile kayıtlıdır.
[939] Şiir bulunamamıştır.

[21a-21b] **[FEHĪM][940]**

-269-[941]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Mest-i ʿaşḳam baña hem-dem dil-i nā-kāmımdır
   Özgedir dil yine hem sāḳī vü hem cāmımdır

2. Murġ-ı ḫūrşīd n'ola olsa ser-ā-pā şuʿle
   Kūy-ı cānāna gider ḳāṣıd-ı peyġāmımdır[942]

3. Tār-ı zülfem ki meşāfim[943] olalı Ḳaʿbe-i ḥüsn
   Būy-ı [pīrāhen]-i Yūsuf benem iḥrāmımdır[944]

4. Bir nigehle iderim Yūsuf olursa küstāḫ[945]
   Dilberi vaḥşī iden hep benem ibrāmımdır[946]

5. Dāmen-i ḫāk iderim ṭāʿir-i ḫurşīd-i şikār[947]
   Rişte-i ḫaṭṭ-ı şuʿāʿ-ı baṣar[ım] dāmımdır[948]

---

[940] Fehîm D. K.12 (23 beyit) s.147-149.
[941] Mecmuada "Fehîm Hasbihal" başlığı ile kayıtlıdır.
[942] Bu beyit divanda 4.beyittir.
[943] meşāfum: maṭāfım Fehîm D.
[944] Bu beyit divanda 5.beyittir.
[945] Bu mısra dîvânda 7. beyit 1. mısrada şu şekilde kullanılmıştır: "Bir nigehle iderüm ṭāʿir-i ḫūrşīdi şikār"
[946] Bu mısra divanda 8.beyit 2.mısradır.
[947] Bu mısra dîvânda 8.beyit 1. mısrada şu şekilde kullanılmıştır: "Dāmenin çāk iderüm Yusuf olursa küstāḫ"
[948] Bu mısra divanda 7.beyit 2.mısradır.

6. Māhir-i ʿilm u[949] ġam u ḥüzn benem bu tīmār[950]

Ser-fürū-dāşte-i ḫaclet-i ilzāmımdır

7. Heft-dūzaḫ dil-i pür-tābıma nisbet ferdā

Yidi ḫalvetlü yidi ḳubbe[li] ḥammāmımdır[951]

8. Gerçi rıfʿatdeyim ammā ki ġarīb-ābādam

Cünd[952]-i menḥūs-ı Zuḥal murġ-ı ser-i bāmımdır[953]

9. Olmada aḫter-i baḫtım gibi nāmım maʿkūs

Beni güm-nām iden kevkebe-i nāmımdır[954]

10. Baḥr-ı ʿaşḳ içre benem şimdi reʿisüʿl-ʿuşşāḳ

ʿAdeme gitmege ṭūfān-ı ġam-eyyāmımdır[955]

11. ʿĀlem-i ʿaşḳa düşürdü beni bir şūḫ k'anıñ

Ruḫ [u] zülf-i siyehi ṣubḥum ile şāmımdır[956]

12. Nice şūḫ āfet-i ṣad-ḫırmeni ʿaḳl u idrāk

[949] ʿilm u: ʿilm-i Fehmî D.
[950] Bu beyit divanda 9.beyittir.
[951] Bu beyit divanda 10.beyittir.
[952] cünd: cuġd Fehîm D.
[953] Bu beyit divanda 11.beyittir.
[954] Bu beyit divanda 12.beyittir.
[955] Bu beyit divanda 13.beyittir.
[956] Bu beyit divanda 14.beyittir.

Beni Mecnūn iden ol şūḫ-ı gül endāmımdır[957]

13. Bir seḥer kūyuna vardım didi bir maḥremine
Baḳ şu dīvāneye kim ʿāşıḳ-ı nā-kāmımdır[958]

14. Baña Mecnūn geçinen bende Fehīmdir bu
Beste-i silsile-i zülf-i dil-ārāmımdır[959]

15. Çeşm ü zülfüm gibi olsa n'ola bīmār u żaʿīf
Mübtelā-yı ġam [u] miḥnet-keş-i ālāmımdır[960]

16. Fikr-i zülfümle ḫumār-ı leb-i mey gūnum ise[961]
Nice demdir ki dil-āşüfte [vü] ser-sāmımdır[962]

17. Ben de idince aña şevḳ ile küstāḫ duʿā
Didi gör kim yine ḫᵛāhende-i düş-nāmımdır[963]

[21b]

18. Āşinā ol yā nigāh[ıñ]la helāk eyle didim
Didi itmem ki nigāhım saña iḳrāmımdır[964]

[957] Bu beyit divanda 15.beyittir.
[958] Bu beyit divanda 16.beyittir.
[959] Bu beyit divanda 17.beyittir.
[960] Bu beyit divanda 18.beyittir.
[961] ise: ile Fehîm D.
[962] Bu beyit divanda 19.beyittir.
[963] Bu beyit divanda 20.beyittir.
[964] Bu beyit divanda 21.beyittir.

19. Didim ey dūst seni[965] böyle iden bī-gāne

Ṭaleb-i nā-maḥal [ü] bī-hūde iḳdāmımdır[966]

20. Didi kim kāfir-i bī-dīne olur mı kişi dūst

Didim ey büt nigehiñ düşmen-i İslāmımdır[967]

21. Didi kim tā bu ḳadar mużṭaribüʿl-ḳalb[968] olma

Iżṭırābı ki anıñ bāʿiṣ-i ārāmımdır[969]

22. Seni Mecnūn[970] idüp şīr gibi bende çeken[971]

Çeşm-i āhū-nigeh-i ḫūn-ı dil-āşāmımdır[972]

23. Ḳıṣṣa kūtāh ki o fettān-ı cihān ʿaşḳından[973]

Naḳl-i maḥşer benem ednā-yı ser-encāmımdır[974]

[965] seni: beni Fehîm D.
[966] Bu beyit divanda 22.beyittir.
[967] Bu beyit divanda 23.beyittir.
[968] mużṭaribiʿl-ḳalb: mużṭaribüʿl-ḥāl Fehîm D.
[969] Bu beyit divanda 24.beyittir
[970] Mecnūn: dīvāne Fehmî D.
[971] Bu mısra divanda 25.beyit 1.mısradır.
[972] Bu mısra divanda 26.beyit 2.mısradır.
[973] ʿaşḳından: ʿışḳında Fehîm D.
[974] Bu beyit divanda 28.beyittir.

[21a] [DER-KENĀR] [ŞĀHİDĪ][975]

-270-[976]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Vefādır ʿāşıḳa cevr ü cefā ḳılsa güzel dirler
   Ḥaẕerden ḥaẕẕ ider ʿāşıḳ belā göster ezel dirler

2. Açılsa tāze güller medḥ oḳurlar tāze bülbüller
   İderler nāzenīn nāz-ı şiʿrleri ġazel dirler

3. Gül-i ruḫsāra aldanma ḳonar bir gün ġubār-ı ḫaṭṭ
   Yaḳası yoḳ-durur ʿömrüñ gelür bir gün ecel dirler

4. Günahkār eylese tövbe ḳabūl eyler günāhı Ḥaḳ
   Velī hergiz ḳabūl olmaz riyā ile ʿamel dirler

5. Bıraġup Şāhidī dehri var ol kūy-ı ḫarābāta
   İşidenler anı cānā eyü varmış mecel dirler

[975] Mecmuada "Şâhidî Merhum" başlığı ile kayıtlıdır.
[976] Şiir bulunamamıştır.

[21a] [DER-KENĀR] [ŞĀHİDĪ][977]

-271-[978]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. ʿAşḳa düşüp ġayriden her geh idüp dil beri
   Vaṣl ola maʿşūḳuna dilde bula dilberi

2. Dilberi dilde dile ṭaşısa ḳılma naẓar
   Ol saña senden yaḳīn gitme oña gel beri

3. İster iseñ olasın sen deḫi ʿaşḳıñ eri
   Bu tene derde düşüp āteş-i ʿömre ari

4. ʿĀşıḳ u ṣādıḳlara ḳılma naẓar ser-serī
   ʿAşḳına maşūḳunuñ oynadı cān u seri

5. ʿĀşıḳ u ṣādıḳlarıñ ḥadd u pāyānı yoḳ
   Şāhidī ḫāksār-ı cümlesiniñ kemterī

[977] Mecmuada "Velehu Şarâbî" başlığı ile kayıtlıdır.
[978] Bu şiir bulunamamıştır.

[21a] [DER-KENĀR] [ŞĀHİDĪ][979]

-272-[980]

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Gencīne-i esrār-ı İlahī-durur insān

   Cism oldu ṣadef dürr-i girān-māyedir cān

2. Ādemdedir āyīne-i rūy-ı şeh-i vaḥdet

   Āyīnedir ʿaks-ı cemāl-i ruḫ-ı cānān

3. Ādem nedir bilmedi ise ḳılmadı secde

   Derd oldu Ḫudādan çü Ḥaḳı bilmedi şeyṭān

4. Ādem ġam-ı gencine-i ʿaşḳ oldu anıñçün

   Her kimde ki ʿaşḳ olmaya dirler aña ḥayvān

[21b] BAHĀYĪ[981]

-273-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Bahāyī ḫāne-i ümīd ḳalmaz böyle der-beste

   Nesīm-i feyż eser elbette bir gün fetḥ-i bāb eyler

[979] Mecmuada "Velehu Nuru'llah" başlığı ile kayıtlıdır.
[980] Bu şiir bulunamamıştır.
[981] Beyit bulunamamıştır.

[21b] **MÜFRED**[982]

-274-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Duʿā-yı devletiñ derd u zebāna ḥırz-ı cānımdır
   Suṭūr-ı medḥiniñ ser-nāme-i ḫaṭṭ el-amānımdır

[21b] **[VEHBĪ]**[983]

-275-[984]

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Ol berbere ʿuşşāḳ tırāş olmaġa üşdü
   Gör ḳayd-ı seriñ sende göñül iş başa düşdü

2. Cemʿ oldu maṭāf-ı der-i dilberde dil ü cān[985]
   Ḥācī ḥācīye Kaʿbede gūyā ki buluşdu

3. Çoḳ sencileyin āfet-i şīrīn-dehānıñ
   Ḳand-ı leb ü şīrīn[986] ruḫına mūrlar üşdü[987]

4. Ḳurtaramadı dāmeniñi dest-i ḳażādan[988]
   Dil maḥkeme-i ʿaşḳda ḫaylice sürüşdü

[982] Beyit bulunamamıştır.
[983] Vehbî D. G.261 (6 beyit) s.677-678.
[984] Mecmuada "Gazel-i Vehbî" başlığı ile kayıtlıdır.
[985] Bu beyit divanda 3.beyittir.
[986] şīrīn: şehd-i Vehbî D.
[987] Bu beyit divanda 4.beyittir.
[988] Bu beyit divanda 5.beyittir.

5. Bilmem ne şaḳā eyledi Vehbī bu ġazelde

Yārān oḳuyup Ṣābiti yād itdi gülüşdü[989]

6. Mirʿāta baḳup ḳaldı görüp ʿaksini ḥayrān

Gūyā iki ḥasret biri biriyle görüşdü

[21b-22a] FEHĪM[990]

-276-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Ey dil-i bād-be-kef eyleme taẕyiʿ-i nefes

Her kişi ʿİsi-i Meryem gibi meşhūr olmaz

2. Sebeb-i rıfʿat olur ġam yime üftāde iseñ

Bir binā tā ki ḫarāb olmaya maʿmūr olmaz[991]

3. Terk-i taḳlīd idüp vāṣıl-ı Ḥaḳ ol ṣūfī

Yoḫsa her düzd ki berdār ola Manṣūr olmaz[992]

4. Zikr-i zühhād ile bezmi[993] neġamāt-ı ʿuṣṣāḳ

[989] Bu beyit divanda 7.beyittir.
[990] Fehîm D. Kt.1 (18 beyit) s.195-197
[991] Bu beyit divanda 3.beyittir.
[992] Bu beyit divanda 4.beyittir.
[993] bezmi: bir mi Fehîm D.

Ṣīt-i zenbūr [ile] hem-āvāze-i ṭanbūr olmaz[994]

5. ʿAşḳ her ḳāleb-i bī-rūḥa tecellī itmez
Tūde-i merḳad-ı Mūsā cebel-i Ṭūr olmaz[995]

6. Dil-i gurg zīb u[996] silāḥ ile şecīʿ olmaz merd
Pençe-i şir-i muṣavverde belī zūr olmaz[997]

7. Küşte-i ṭīġ-i muḥabbetde olur ṣulḥ-ı ebed
Leşker-i ṣaff-ı şehīdānda şer u şūr olmaz[998]

8. Ey olan ʿāşıḳ-ı mecrūḥa nemek-pāş-ı ʿilāc
Zaḫm-ı bismil-şüde bir vech ile nāsūr olmaz[999]

9. Dil ki ḫūn oldu naṣīḥat anı itmez ıṣlāḥ
Ḥüsn-i tedbīr ile mey bir daḫı engūr olmaz[1000]

[22a]

10. Zühde tebdīl olamaz pend ile ʿaşḳ-ı cān-sūz
Şuʿle teʿsīr-i dem-i serd ile kāfūr olmaz[1001]

[994] Bu beyit divanda 5.beyittir.
[995] Bu beyit divanda 7.beyittir.
[996] zīb u: zīb-i Fehîm D.
[997] Bu beyit divanda 8.beyittir.
[998] Bu beyit divanda 9.beyittir.
[999] Bu beyit divanda 10.beyittir.
[1000] Bu beyit divanda 11.beyittir.
[1001] Bu beyit divanda 12.beyittir.

11. Bir şehiñ dil ser-i kūyunda muḳīm oldu yine[1002]

Menzil-i ʿaşḳdan erbāb-ı belā dūr olmaz

12. İstemez zīnet-i ḫaṭṭ-ı o meh-i sāde-ruḫum

ʿĀlem-i nūrda zīrā şeb-i dey-cūr olmaz[1003]

13. Mihr [ü] kīn sīne-i ṣāfından[1004] ʿıyān olsa n'ola

Levn-i şeyʿ perde-i billūr ile mestūr olmaz[1005]

14. Bend-i zülfünde dilem būs-ı leb-i şād itmez

Merd-i maḥbūs şarāb içse de mesrūr olmaz[1006]

15. Çeşmi dünyāyı ḳırup itse tevażuʿ ne ʿaceb

Kesse cellād hezārān seri maġrūr olmaz[1007]

16. Hecrden ḫavf idene ẕevḳ-i ḫayāli besdir

Mey içen ḫᵛābda āşüfte vü maḥmūr olmaz[1008]

17. Güş idüp şiʿrimi ol şeh didi nāz ile Fehīm

Her süḫan levḥa-i pāk-i dile mesṭūr olmaz[1009]

[1002] Bu beyit divanda 13.beyittir.
[1003] Bu beyit divanda 14.beyittir.
[1004] şāfından: şāfında Fehîm D.
[1005] Bu beyit divanda 15.beyittir.
[1006] Bu beyit divanda 16.beyittir.
[1007] Bu beyit divanda 17.beyittir.
[1008] Bu beyit divanda 18.beyittir.
[1009] Bu beyit divanda 19.beyittir.

18. Süḫanım oldu miṣālāt-ı beyān-ı vāḳīʿ

Ṣāʿir-i rāst-süḫan gerçi ki manẓūr olmaz[1010]

[21b-22a] [DER-KENĀR] [RĀĠIB PĀŞĀ][1011]

-277-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Gerd-i kesād revnaḳıñı eylemiş küşād[1012]

Sevḳ-i hünerde bir [degeriñ] yoḳ mudur seniñ[1013]

2. Ḳānūn-ı ʿaşḳı senden oḳurlarken ʿāşıḳān

Dīvān-ı iʿtināda yeriñ yoḳ mudur seniñ

3. Pek de virilme ġaflete ey ʿizz [ü] mest-i nāz[1014]

Mekr-i zamāneden ḥazeriñ yoḳ mudur seniñ

4. Pervāz-ı ser-serī neden[1015] ey ṭāʿir-i niyāz

Evc-i ḳabūle bāl ü periñ yoḳ mudur seniñ

5. Dāmān-ı vaṣla bu'l-hevesān oldu dest-res

[1010] Bu beyit divanda 20.beyittir.
[1011] Râgıp D. G.105 (5 beyit) s.128-129.
[1012] küşād: şikest Râgıp D.
[1013] Bu beyit divanda 3.beyittir.
[1014] ey ʿizz [ü] mest-i nāz: ey mest-i ʿizz ü nāz Râgıp D.
[1015] neden: nedir Râgıp D.

Rāġıb eliñde bir hüneriñ yoḳ mudur seniñ

[22a]

6. Ey çeşm-i girye-ḫīz eşeriñ yoḳ mudur seniñ

Āteş içindeyim ḫaberiñ yoḳ mudur seniñ[1016]

7. Bir āh-ı ḫuşk ise işiñ Allāha ḳaldı bil

Hīç kūy-ı yāre nāme-beriñ yoḳ mudur seniñ[1017]

[21b] [DER-KENĀR] [RĀĠIB PĀŞĀ][1018]

-278-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Biz cihānıñ meyil[1019] ü naḳşına meftūn degiliz

Bilürüz meger zeni ḫāṣılı Mecnūn[1020] degiliz

2. Çıḳmazız[1021] ʿaksine dūr ile sipihriñ yoldan

Rāst[dır] mesellemiz[1022] peyrev-i gerdūn degiliz

3. Ser-be-ḫāk-i ḳadem-i ʿadl-i keremkārız līk

Cūd-ı iḥsānla enʿāmla memnūn degiliz[1023]

[1016] Bu beyit divanda 1.beyittir.
[1017] Bu beyit divanda 2.beyittir.
[1018] Râgıp D. G.76 (5 beyit) s.113.
[1019] meyil: ḥiyel Râgıp D.
[1020] Mecnūn: baḫtūn Râgıp D.
[1021] çıḳmazız: çignemeziz Râgıp D.
[1022] mesellemiz: meslegimiz Râgıp D.
[1023] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

4. Göyünür[1024] būd-ı nebūdı bize dehriñ tevʿem
Sūdına ḥürrem ü ḫüsrānına maḫzūn degiliz

5. Neşʿemizden ne ʿaceb bī-ḫaber olsa ʿālem[1025]
Rāġıbā biz eliñ añladıġı maʿcūn degiliz

[21b-23a] [DER-KENĀR] [ĠAZEL-İ NĀDİRĪ TAḪMĪS-İ CEVRĪ][1026]

-279-[1027]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ey cemāl[iñ] şemʿ-i bezm-ārā-yı ḳurb-ı kirdigār
Vey cebīniñ ḫalvet-i ḫāṣ-ı viṣāle nūr-bār
Meclis-i ḳudse fürūġ-ı ṭalʿatıñ gevher-niṣār[1028]
Sen çerāġ-ı ṣoḥbet-i Ḥaḳsıñ olursa vechi var
Cebraʿīl āvāre-i nūr-ı ruḫuñ pervāne-var

2. Maṭlab-ı aʿlāʿ-yı o ednāda cāy itseñ n'ola
Pīşgāh-ı maḳṣad-ı aḳṣāda cāy itseñ n'ola
Ṣadr-ı ḫalvet-ḫāne-i isrāda cāy itseñ n'ola
Bir ḳademde menzil-i aʿlāda cāy itseñ n'ola
Tīr-veş itdiñ meḳām-ı ḳāb-ı ḳavseyni güẕār

[1024] göyünür: görünüyor Râgıp D.
[1025] ʿālem: enām Râgıp D.

[1026] Cevrî D. Th.1 (4 bend)
[1027] Mecmuada "Tahmis" başlığı ile kayıtlıdır.
[1028] gevher-niṣār: pertev-niṣār Cevrî D.

3. Şemʿi ẕātıñ olmasa dönmezdi fānūs-ı felek
Żāhir olmazdı teṣāvīr-i meẓāhir yek-be-yek
Ḫalḳ-ı eşyāya vücūduñdur sebeb bī-reyb u şek
Ṣalmasa nūruñ żiyā dünyāya ey reşk-i melek
Bunca eşkāl [ü] ṣuver ḳandan olurdu şikār[1029]

4. ʿĀcizāne maḥşer üzre ẓıllıñı tekşīr içün[1030]
Arzū-mendāne[1031] naḫl-i ḳaddiñi tevḳīr içün[1032]
Āfitāb[1033]-ı maḥşeriñ teʿşirini teksīr içün
Ümmetiñ deşt-i beḳāda rāḥatın tevfīr içün[1034]
Ṣaḳladı dār-ı fenāda sāyeñi perverdigār

[23a-Der-kenār]

5. Zehresi oldu sipihr[iñ] heybet-i ʿazmiñle çāk
İtdi ṣıyt-ı ṣavletiñ[1035] eyvān-ı çarḫı lerzenāk
Eylediñ ol şeb ki eflāke naẓar bī-vehm [ü] bāk
Ḫavfıñ itdi ḳalb-i eflāki dü nīm ey nūr-ı pāk
Ḫalḳ-ı ʿālem ṣandılar ṣaḳḳ oldu māh-ı tāb-dār

6. Āsumānı āsitānıñ ẓann idüp bekler Mesīḥ

[1029] şikār: āşkār Cevrî D.
[1030] ʿĀcizāne maḥşer üzre ẓılluñı tekşīr içün: ʿĀcizān-ı rūz-ı ḥaşre ẓılluñı tekşīr içün Cevrî D.
[1031] arzū-mendāne: arzū-mendān-ı Cevrî D.
[1032] Bu mısra divanda 4.mısradır.
[1033] āfitāb: ālitāb Cevrî D.
[1034] Bu mısra divanda 2.mısradır.
[1035] ṣavletiñ: ṣatvetüñ Cevrî D.

N'ola olsa pāye-i aʿlāʿ ile berter Mesīḥ

Bildigiçün rütbeñi buldu felekde yer Mesīḥ

Yerde gökde ḥāṣılı ger Ḫıżr-ı zinde ger Mesīḥ

Ümmetiñden olmaġa çekmek de dāʿim intiẓār

7. Yā Resūluʿllah bir ednā çākeriñdir Nādirī

Āşikār itme ḳusūrun ʿaybınıñ ol sātiri

Eyle maḥşerde şefāʿatle ʿaṭā-yı vāfiri

Luṭfuñ olsun n'ola Cevrīniñ ümīd-i ḫāṭırı

Gerçi çoḳdur cürmü ammā luṭfuña yoḳdur şümār

[22a] TĀRĪḪ[1036]

-280-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Çıḳa beş vaḳte mevāzin oḳuya tārīḫin

Eşer-i Fāṭıma Sulṭān zihī cāmi-i pāk

[22a] [VEHBĪ][1037]

-281-[1038]

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Āşüfte itdi ḥüsn ü[1039] cemāliñ melekleri

[1036] Beyit bulunamamıştır.
[1037] Vehbî D. N. 2 (5 beyit) s.4-5.
[1038] Mecmuada "Vehbi Rahmallah ʿAleyh" başlığı ile kayıtlıdır.
[1039] ḥüsn ü: ḥüsn-i Vehbî D.

ʿAşḳıñ biri birisine ḳatdı felekleri

2. Olur der-āstīn yed-i beyżā-yı Mūsevī
Teşmīr eyledikce o sīmīn bilekleri

3. Tīġ-ı ḳażā çü noḳṭa-i bī-cāy ḥakk ider
Sāña ḫıyānet ile baḳan merdümekleri

4. Olurdı ferş-i rāh saña aṭlas-ı felek
Mihriñ ṭutuşdu nār-ı ḥasedle etekleri[1040]

5. Vehbī derinde Ḥażret-i Şāh-ı Risāletiñ
Ḥāşā ki ümmetiñ ola żāyīʿ dilekleri[1041]

[22a-22b] [VEHBĪ][1042]

-282-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Ḫāṭır-güşā nedīm olamaz cām-ı mül gibi
Mestūr iken o ġonce-lebi açdı gül gibi

2. Var yārdan ḫaber getür ey ḳāṣid-i ḫayāl

[1040] Bu mısra divanda 5.beyit 2.mısradır.
[1041] Bu beyit divanda 6.beyittir.
[1042] Vehbî D. N. 3 (9 beyit) s.5-6.

Kūyunda līk sen daḫı ḳalma göñül gibi

3. Ġam-ḫāne-i derūnuma teklifsiz gelür
Yoḳ defʿine mecāl-i ʿavārıż nüzül gibi

4. Sūr-ı viṣāle irse de mātem-keşān-ı hicr
Āyīn [odur] ki sīne dögerler dühül gibi

5. Endīşe kārbānına cāy-ı ʿubūrdur
Cūy-ı midād üzre ḳalem taḫte pül gibi

6. Ser-maḥfil-i belāġat iden Vehbīyā beni
Nʿat-ı [şerif] Ḥażret-i Faḫr-i Resūl gibi

7. Şāh-ı resūl ki nisbet ile raḫş-ı cāhına
Yoḳ ḳadri aṭlas-ı felegiñ köhne çül gibi

[22b]

8. Fermānına ḫulūṣ ile vācibdir imtiṯāl
İḫlāṣ sūresinde olan emr-i ḳul gibi

9. Bizden [nice] dürūd u taḥiyyet ḫulūṣ ile
Olsun niṯār-ı ḫāk-ı beni[1043] berg-i gül gibi

[1043] beni: rehi Vehbî D.

[22a] [DER-KENĀR] [ĠAZEL-İ NEDĪM TAḪMĪS-İ ʿĀṢIM][1044]

-283-[1045]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Bizi āzürde itdiñ ġayr-ı var hem-bezm-i aġyār ol
   Ṣabāḥ-ı ḥaşr olunca rūy-ı ḥasret[1046] görme bī-zār ol
   Nedir bu ḫᵛāb-ı mestī[1047] tā-be-key bir laḥẓa hūşyār ol
   Hücūm-ı nāle-i şeb-gīrden ẓālim ḫaberdār ol
   Beni bīdār-ı hicrān eylediñ sen daḫı bīdār ol

2. ʿAraḳlar cebhesinde tā gelū-yı ṣāfa dek inmiş
   Dökülmüş nāz u şīve dām[en-i]zer bāfa dek inmiş
   Çözülmüş dügme[ler] çāk-i girībān nāfe dek inmiş[1048]
   Perīşān ṭurreler çāk sīne-i şeffāfa dek inmiş[1049]
   Buña ṣabr olunur mı zāhidā āşıḳ-ı zār ol

3. Bizi leb-rīz-i ḥasret eyleme ey çeşm-i ḫışm-ālūd
   Bisāṭ-ı ʿişret āmāde eḥibbā cümlesi mevcūd
   Saña teklīf [ü] ibrām itmez[iz] ey merḥamet-nā-būd
   Hemān ser-meclis-i rindāne gelmeñdir seniñ maḳṣūd

[1044] Âsım D. Th.2 (6 bend) s.113-114
[1045] Mecmuada "Çelebizâde-i Tahmis Nedim-i Gazel" başlığı ile kayıtlıdır.
[1046] ḥasret: rāḥat Âsım D.
[1047] mestī: hestī Âsım D.
[1048] Bu mısra divanda 2.bend 4.mısradır.
[1049] Bu mısra divanda 2.bend 3.mısradır.

Gel ey bī-gāne-meşreb bāde içmezseñ ḳadeḥkār ol

4. Felek iḳbāliñe idbārıña şimdengerü laʿnet
Baña ḳan yutdurursun çekdirirsin cürʿa-ı ḥasret
Müzeyyen tāze sāḳīler müheyyā meclis-i ʿişret
Ola cānāne [vü] peymāneye[1050] el virmeye fırṣat
Nedir bu cevriñ adı ey sipihr-i dūn nigūn-sār ol[1051]

5. Helāk itdi bizi elmās-pāre deşneler yer yer
ʿAceb ʿāşıḳ-küş olduñ bī-emān oldun yeter [āḫir]
Ne cevr eylerseñ eyle rāżıyem ey dīdesi sāḥir
Varup bir derdmendi aldayup mekr itme tek kāfir
Dilerseñ ādem öldür yara kes ḳan iç[1052] ciger-ḫᵛār ol[1053]

6. Zamānlardır firāş-ı ġamdadır[1054] bu ḫaste-i hicrān
Dirīġ itme nedir bihbūd-ı luṭfuñ ey ṭabīb-i cān
Olup leb-beste bālīn-i elemde ʿĀṣım-ı giryān
Nedīmānıñ budur ancaḳ sözü ey āfet-i devrān
Gözüñ gibi beni bīmār ḳıldıñ sen de bīmār ol

[1050] peymāneye: peymānede Âsım D.
[1051] Bu bend divanda 5.benddir.
[1052] iç: et Âsım D.
[1053] Bu bend divanda 4.beyittir.
[1054] ġamdadır: ġamladur Âsım D.

[22b] **NAḤĪFĪ**[1055]

-284-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. İtmedi ḥālime vāḳıf eşer-i āh seni
   Ḥaḳ ide derd-i dilimden meger āgāh seni

2. Eyleme mekr-i raḳīb ile beni rencīde[1056]
   Mekr-i düşmenden emīn eyleye Allāh seni

3. Eylemiş zümre-i ʿuşşāḳa beni ser-defter
   Ḥüsn ile leşker-i ḫūbāna iden şāh seni

4. Ġam degildir ʿādem iḳlīmine ʿazm eylerse
   Eyleyen şām ü seḥer cān gibi hem-rāh seni

5. Bir nefes ṣabr idemem fürḳat-i dīdārına āh
   Görmek ister dil-i fürḳat-zede[1057] her gāh seni

6. Getürür bir gün olur dāʿire-i tesḫīre
   Eşk-i dil-dūzum ile nāle-i cān-kāh seni

[1055] Nahîfî D. G.501 (7 beyit) s.505
[1056] rencīde: āzürde Nahîfî D.
[1057] fürḳat-zede: ḥasret-zede Nahîfî D.

7. Āfitāb ola görünmez baña senden ġayrı

Bu Naḥīfī seni özler seni ey māh seni

[22b] NĀBĪ[1058]

-285-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Açılmış gül gül olmuş ṣafḥa-ı rūyı semenlenmiş

Leṭāfet ḳat ḳat olmuş ʿārıżında neste[re]nlenmiş

2. Degildir mūy[1059]-ı ḫaṭ gird-i leb-i sükker-fürūşende[1060]

Kenār-ı çeşme-sār-ı āb-ı ḥayvānıñ çemenlenmiş

3. Fenāsın añlamış nergis ḳadar yoḳ bāġ-ı devrānıñ

Daḫı ḫᵛāb-ı ʿademden açmadan çeşmin kefenlenmiş

4. İşitdim girdigin ḥammāma cān atdım temāşāya

Yetişdim ol zamān kim hem çıkup hem pīrehenlenmiş

5. Devāt-ı yāra ṭutmuş çeşm-i ʿuşşāḳ-ı siyehkārı

Emān-ḫᵛāhān gelüye maḳrame ṭaḳmış resenlenmiş[1061]

[1058] Nâbî D. G.339 (8 beyit) s.632.
[1059] mūy: mūr Nâbî D.
[1060] sükker-fürūşende: şekker-feşānında Nâbî D.
[1061] Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

6. Kimiñ aġūş-ı güstāḫında pīç ü tāba düşmüş kim
Yine destāru der-hem dām-ı gīsūsı şikenlenmiş

7. Saña beñzer yine[1062] bir āftābı idemez peydā
Vilādetden ʿārūs-ı çerḫ ḳalmış pīre-zenlenmiş

8. ʿAceb mi ḳāmet-i maʿnāya Nābī olsa nā-çesbān
Ġubār-ālūde olmuş câme-i ḫāṭır köhenlenmiş

[22b] ŞĀBİT[1063]

-286-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Aḫafdır bāde-i ter faẓla-i ḫuşk-i hedāyīden[1064]
Eşeddir zaḫm-ı ejderhā-yı berrī mār-ı ābīden

2. Bu gün kālā-fürūş-ı keyfden ʿıydiyye kesdirdik
Birer içlik mülūkī çekme tārī-i şarābīden

3. Yine fetvāyesi ol āteşin[1065] dībādan eslemdir[1066]
Mecūsīniñ füzūndur ġayẓı İslāma kitābīdeñ

[1062] yine: daḫı Nâbî D.
[1063] Sâbit D. G.273 (7 beyit) pdf s.550
[1064] hedāyīden: mürāyīden Sâbit D.
[1065] āteşin: āteşi Sâbit D.
[1066] eslemdir: ehvendür Sâbit D.

4. Bize Baba-yı ʿālem bir cevān-ı sāde-levḥ olsa
Uṣandıḳ güne güne reng-i ḫūbān-ı ẕübābīden

5. Bahār eyyāmı irdi[1067] müstaʿiddān-ı cünūn n'işler
Varup feyż alsalar dārüʿş-şifā şeyḫi külābīden

6. Deri bir kīsesi var nāfeniñ meclisde ṭoldurmuş
O şūḫuñ lūlesinden dökdügü miski kebābīden

7. Uçur Ṣābit temennā menzilin zer-dūz-ı ʿirfāna
Bir örnek iste nev-peydā ḳumāş-ı pāk-i Nābīden

[22b] [DER-KENĀR] HEVĀYĪ[1068]

-287-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Ebnā-yı zamān ṣanma işi müft yapar
Fırṣat bulacaḳ her biri bir ṭāḳye ḳapar
Āḫir ezilür bāşı yılān bāşı gibi
Ol kimse ki ṭoġru[1069] yolu ḳor egri ṣapar

[1067] irdi: geldi Sâbit D.
[1068] Hevâyî D. R.3 s.88.
[1069] ṭoġru: doġru Hevâyî D.

[22b] [DER-KENĀR] NECĪB[1070]

-288-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ṣaḥn-ı gerdūnda ḳanāʿat itmeyen nān-pāreye

   Künc-i miḥnetde döner ḳapan girifte fāreye

[22b] [DER-KENĀR] [NECĪB][1071]

-289-[1072]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Nevā-yı nāle-i ʿuşşāḳa taʿn idüp n'eyler

   Sükūt-ı ṣūfī-i ḫar mūsīḳī yerine geçer

[22b] [DER-KENĀR] BEYİT[1073]

-290-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Bir ġuṣṣa var göñülde ṣarāb içsem āb olur

   Dūzaḫ ṣerār-ı nār delmeden kebāb olur

[22b] [DER-KENĀR] BEYİT[1074]

-291-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

[1070] Divanı bulunamamıştır.
[1071] Bu beyitin ikinci mısrası N. Ahmet Özalp'in *Bilgelikler Divanı* adlı eserinde bulunmaktadır.
[1072] Mecmuada "Beyit" başlığı ile kayıtlıdır.
[1073] Beyit bulunamamıştır.
[1074] Beyit bulunamamıştır.

1. Şimdilik bir iki sāġarla ḫarāb eyler bizi

Sāḳiyā bu dil-i vīrānemizi yāb bāb yāb

[22b] [DER-KENĀR] BEYİT[1075]

-292-

Mefāʿīlün Feʿūlün Mefāʿīlün Feʿūlün

1. Vezinledir müsāʿademiz bir ḳarārda

İrādemiz hevāya baḳar rūzgārda

[22b] [DER-KENĀR] FAṢĪḤ[1076]

-293-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Sikke-i şāh-ı velāyetdir külāh-ı Mevlevī

Ḳubbe-i eyvān-ı ḥikmetdir külāh-ı Mevlevī

2. ʿĀlem-i dil ẓıll-i maḫrūṭīyyet[1077]itmişdir siyāh

Leyletüʿl-Ḳadr-i kerāmetdir külāh-ı Mevlevī

3. Olduġunca şevḳ ile meydān-ı ʿaşḳ içre semāʿ

Çarḫ-ı eflāk-ı muḥabbetdir külāh-ı Mevlevī

[1075] Beyit bulunamamıştır.
[1076] Fasîh D. G.460 (6 beyit) s.292-293.
[1077] maḥrūṭīyyet: maḫrūṭīsi Fasîh D.

4. Sāyesinde ser-bülend olmuş nice pāy[1078]u gedā
Bārgāh-ı ʿizz ü rıfʿatdir külāh-ı Mevlevī

5. Āfet-i dünyā vü ʿuḳbādan maṣūnüʾz-zeyl ider
Ẓarf-ı ḳalb-i pāk-ṭıynetdir külāh-ı Mevlevī

6. Mevlevī şeh-bāz-ı evc-i maʿrifetdir ey Faṣīḥ
Eskef-i rūzgār[1079]-ı ḥikmetdir külāh-ı Mevlevī

[22b] [DER-KENĀR] [SULṬĀN MURĀD][1080]

-294-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Yine cūş eyledi deryā-ı aḫbeş

[22b] [DER-KENĀR] CEVĀB-I ṬIFLĪ

-295-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. bağlama edānīsin ne minnet (?)

[1078] pāy: şāh Fasîh D.
[1079] rūzgār: zer-kār Fasîh D.
[1080] Mecmuada "Mısra-ı Sultan Murad" başlığı ile kayıtlıdır.

[22b] [DER-KENĀR] [NAẒM] [1081]

-296-[1082]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Degmeye ḫacletine rūz-ı ḳıyāmet olucaḳ
   Ṭutalım ẓulm ile bu ʿāleme sulṭān olucaḳ

2. ʿAdl ile işle işi tā bulasın ḳadr şeref
   Bir işi işleme kim ṣoñra peşīmān olucaḳ

[22b] [DER-KENĀR] BEYİT[1083]

-297-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ufaḳ pirinç zerde olur bal girince ḳazġana
   Ḥāżır para tiz tükenür güt gerekdir ḳazana

[23a] SĀMĪ [1084]

-298-

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. O naḫl-i nāzıñ olur pençe-i muḥannāsı
   Yediviren gülünüñ ġonce-i muṭarrāsı

[1081] Mecmuada "Kıt'a" başlığı ile kayıtlıdır.
[1082] Bu şiir bulunamamıştır.
[1083] Beyit bulunamamıştır.
[1084] Sâmî D. G.137 (10 beyit) s.376-377.

2. Bakup sirişk ile ol sīm-sāḳa ferş itdim

Reh-i niyāza nigāhımla bir ṣu dībāsı

3. N'ola libās-ı kemāndār-ı āhım olsa siyāh

Nişāna irmedi tīr-i heves budur yāsı

4. Ḫayāl-i çeşmiñ ile sürmedān-ı ḳalbinde

Miṣāl-i kuḥl ezilür ʿāşıḳıñ süveydāsı

5. Bu rütbe[1085] teşne-i ʿaşḳı ṣuvardı ḥayrānam

O ince belden iken āb-ı tīġ-ı mecrāsı

6. Göñül seni göreli ġayra naẓra-pāş olamaz

Anıñçün āyīnesinde nigāh ider pāsı[1086]

7. Raḥīḳ-ı neşʿe-i mīnāyı gösterir bī-reng

Perī-be-şīşedir īmā-yı çeşm-i gūyāsı[1087]

9. Görünce dil o siyeh ḫāli çāḳ miyānında

Muḳaʿar-ı zeḳan-ı yāra düşdü sevdāsı

[1085] rütbe: denlü Sâmî D.
[1086] Bu beyit divanda 4.beyittir.
[1087] Bu beyit divanda 6.beyittir.

10. Çü dūd-ı şemʿa-ı kāfūr Sāmiyā yaḳışur

O gerden üzre siyeh-ḫāl[1088]-i ʿanberāsāsı

[23a] **ŞĀBİT[1089]**

-299-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. ʿAvāmıñ aġladır ṣır-ṣıḳlımın zerrāḳ minnet yoḳ

Ṣavulmaḳ bilmez [ebleh ışladandan] ḳābiliyyet yoḳ

2. Kenārıñ dilberin[1090] aḥbāb ile hep der-miyān itdik

Birinde bir kinār-ı raġbete cesbān ḳıyāfet yoḳ

3. Ya ġāyet mihr-bāndır ya ziyāde bī-ḥaḳiḳatdir

Bizim İstanbuluñ dilberlerinde[1091] orta bābet yoḳ

4. Mülāyim ṣūret-i luṭf u[1092] keremdir behre-i aġyār

Bize bir çihre-i çeşm[1093] u ġażabdan ġayri ṣūret yoḳ[1094]

5. Ser-i aġyārda çatlar ḳabaḳ ġavġā-yı dilberde

O luṭfa maẓhar olmaz ʿāṣıḳıñ başında devlet yoḳ[1095]

[1088] ḫāl: zülf Sâmî D.
[1089] Sâbit D. G.205 (8 beyit) pdf s.515
[1090] dilberin: tāzesin Sâbit D.
[1091] dilberlerinde: āfetlerinde Sâbit D.
[1092] luṭf u: luṭf-ı Sâbit D.
[1093] çeşm: ḫışm Sâbit D.
[1094] Bu beyit divanda 5.beyittir.
[1095] Bu beyit divanda 4.beyittir.

6. Çemende āsiyāb-ı ṣoḥbeti ʿāşıḳ ḳapatmışdır

Çaḳıldaḳda[1096] lisān-ı bülbüle şekvāya[1097] nevbet yoḳ

7. O şūḫuñ vaḳti geçdi mihr-i ḥüsnü eyledi taḥvīl[1098]

Bu sālik[1099] faṣl-ı nevrūzunda bildir ki leṭāfet[1100] yoḳ

8. Ḳumāş-ı nev-ẓuhūr-ı maʿrifetden şimdilik Ṣābit

Bulunmazsa Ḥaleb tamġāsı İstanbulda raġbet yoḳ

[23a-23b] FAṢİḤ[1101]

-300-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Ne bāġıñ verdisiñ būy-āşina-yı ülfetiñ kimdir

Ne bezmiñ şemʿisin sūz-āzmā-yı ṣoḥbetiñ kimdir

2. Kimiñ gülzār-ı çeşmin[1102] cilvegāh itseñ ʿaceb bilsem

Miṣāl-i sāye pāmāl-i nihāl-i ḳāmetiñ kimdir

3. Hele biz ḫayli demdir ḳaṭʿ-ı ümīd eyledik cānā[1103]

[1096] çaḳıldaḳda: çaġıldaḳdan Sâbit D.
[1097] şekvāya: feryāda Sâbit D.
[1098] taḥvīl: taḥcīl Sâbit D.
[1099] sālik: sālin Sâbit D.
[1100] leṭāfet: ḥālet Sâbit D.
[1101] Fasîh D. G.119 (5 beyit) s.95
[1102] çeşmin: cismün Fasîh D.
[1103] cānā: şimdi Fasîh D.

ʿAceb nev-bāde-çīn-i būstān-ı vuṣlatıñ kimdir

[23b]

4. ʿAceb teşrīfiñe kimlerdir ey meh muntaẓır her şeb

Henüz encüm-şumār-ı şām-ı tār-ı ḥasretiñ kimdir

5. Faṣīḥī zār olaldan dūr ḫayli rūzgār oldu

ʿAceb şimdi ġubār-ı āsitān-ı devletiñ kimdir

[23a] [DER-KENĀR] [RĀŞİD][1104]

-301-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Niyāz-ı germi ʿāşıḳ vuṣlata iḳdām içün ṣaḳlar

Ol āfet daḫı nāzı ṣıḳlet [ü] ibrām içün ṣaḳlar

2. O şūḫı ṣanma ki[m] ser-keşliginden iltifāt itmez

Zamān-ı ruḫṣat-ı gül-būseyi[1105] bayrām içün ṣaḳlar

3. Göñül geçdi hevādan ḳalmadı bir nesneye meyli

Mey-i gül günı virsen mevsim-i ālām içün ṣaḳlar

4. Cedel-kārāna ḫāmūşī ḳadar rengīn cevāb olmaz

Sükūt-ı merd-i dānā ḫaşmını ilzām içün ṣaḳlar

[1104] Râşid D. G.68 (5 beyit) s.345-346.
[1105] gül-būseyi: gül-būsesin, Râşid D.

5. ʿAbeş ḥıfẓ eylemez ehl-i mekārim himmetin Rāşid

ʿAḳīḳ-i ṣāf-gevher āb-ı rūyın nām içün ṣaḳlar

[23a] [DER-KENĀR] ḤAŻRET-İ MEVLĀNĀ FERMĀYED

-302-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün

1. ʿAlāʿim-i semāʿ Rūmīdir

Çalınan nāy ile ḳudūmīdir

2. Baña ṭaʿn eyleme ʿāşıḳ ḫaşmıñ

Celāleddīn-i Rūmīdir

[23a] [DER-KENĀR] BEYİT[1106]

-303-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Cefā-yı zaḫm-ı tīri çekmeyen ʿālemde (...)

ʿAḳīḳ ṣāf-ı cevher şerḥa-dār olmazsa nām (...)

[1106] Beyit bulunamamıştır.

[23a] [DER-KENĀR] BEYİT[1107]

-304-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. ʿUşşāḳa olduġuna bedr rehber-i viṣāl

Abdāl lafẓı oldu bu sırr-ı ḫafī-i zāl

[23a] [DER-KENĀR] BEYİT[1108]

-305-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Kimseden ümīd-i istimdād gelmez yanıma[1109]

Ey benem feryād-res Rabbim yetiş imdādıma

[23a] [DER-KENĀR] RŪḤĪ[1110]

-306-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. ʿIydiñ mübārek ola ṣabāḥıñ saʿīd

Güne başla fedā-ı seriñ ola kebş ġam

[1107] Beyit bulunamamıştır.
[1108] Bu beyit N. Ahmet Özalp'in *Bilgelikler Divanı* adlı eserinde bulunmaktadır.
[1109] yanuma: yādıma Özalp, age. , 2012, s.25.
[1110] Beyit bulunamamıştır.

[23a] [DER-KENĀR] [BEYİT][1111]

-307-[1112]

Mefāʿilün Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün

1. Duḫān maḥremi bezmi görüp o gül-bedeniñ
   Göge çıḳardı revnaḳ ʿāşıḳ-ı felek-zedeniñ

[23b] BĀḲĪ[1113]

-308-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Ḫōş geldi baña meygedeniñ āb u hevāsı
   Bāllah ne[1114] güzel yerde yapılmış yıḳılası

2. Menʿ eyler imiş mesʿele-i ʿaşḳ-ı müderris
   Ey ḫāce anıñ var ise yaḳlaşdı ḳażāsı

3. Gitmez o mehiñ rā gibi ḫançer kemerinden
   Üftādeleri öldürür āh işte burası

4. Zībā yaraşur ḫilʿat-i nāz ol[1115] boy-ı serve
   İki ḳolumu ḳılsam aña bil ṭolaması

[1111] Beyit bulunamamıştır.
[1112] Mecmuada "Velehu" başlığı ile kayıtlıdır.
[1113] Bâkî D. G.508 (7 beyit) s.297
[1114] bāllah ne: vaʿllāhi Bâkî D.
[1115] ol: o Bâkî D.

5. Diḳḳatler ile seyr ideriz yāri ser-ā-pā
Görmez mü idik biz de eger olsa vefāsı

6. Dünyā deger ol māh-liḳā dilber-i ġarrā
Yūsufda daḫı yoḳdur anıñ ḥüsn [ü] bahāsı

7. Meddāḥ olalı çeşm-i [ġazalāneñne] Bāḳī
Ögrendi ġazel ṭarzını Rūmuñ şuʿarāsı

[23b] VEHBĪ[1116]

-309-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Ḥasret çekeriz mīve-i ruḫsārına her bār
Virmezse nihāl-i emelem āh[1117] eger bār

2. Ġavvāṣ olalı ḳulzüm-i sīnemde ḫayāliñ
Mānend-i ṣadef dīdelerim oldu güher-bār

3. Berḳ-i nigehiñ āfet-i ḫırmeniñe cāndır
Baḳdıḳca n'ola eyler isem āh-ı şerer-bār

4. Senden gelicek her ne ḳadar olsa girān-cān

[1116] Vehbî D. G.28 (7 beyit) s.532-533.
[1117] āh: n'ola Vehbî D.

Ḫōş geldi degil[dir] baña mihmān-ı keder bār

5. Çün sāyesi erbāb-ı dile cāy-ı ṣafādır
Serviñ bilürüz ḳadrini virmezse eger[1118] bār

6. Çekse ne ʿaceb ş̱ıḳlet-i peşmīneyi zāhid
Meşhūr meş̱eldir ḫara olsun mu ş̱emer bār

7. Ey āyīne-rū kilki olur ṭūṭī-i ḫōş-bū[1119]
Geldikce dil-i Vehbīye ol laʿl-i şeker-bār

[23b] NEDĪM[1120]

-310-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Dirīġ āyīne āsā görmedim[1121] nūr[1122] ser-tırāşımdan
Hücūm-ı mevc-i[1123] şimşīr-i teġāfül aşdı başımdan

2. Girībān çāk olup ḥayretle ṣundum destine nāgāh
Dil-i ṣad-pāremi[1124] ben şāne ẓann itdim telāşımdan

[1118] virmezse eger: virmezse de ger Vehbî D.
[1119] ḫōş-bū: ḫōş-gū Vehbî D.
[1120] Nedîm D. G.104 (5 beyit) pdf s.251
[1121] görmedim: bulmadım Nedîm D.
[1122] nūr: yüz Nedîm D.
[1123] Hücūm-ı mevc-i: Hurūş-ı āb-ı Nedîm D.
[1124] ṣad-pāremi: ṣad-pāreyi Nedîm D.

3. Gice gūyā menāmumdadır āġūş itmişim yārı

Uyandım şıçramış ẓann itdim ol āh u firāşımdan[1125]

4. Daḫı gelmez kelāl ol neşter-i ḫūn-rīz[1126]-i müjgāna

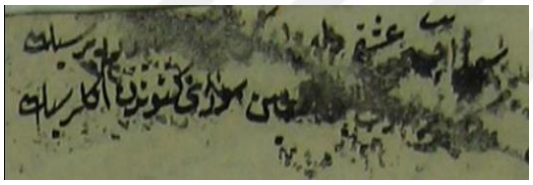
Felekler şīşe-i ḥaccāma döndü ḳanlı yaşımdan

5. Nedīmā daḫı cünbiş gelmedi ol ṭāḳ-ı ebrūya

Nigūn-sāz oldu biñ kūh-ı taḥammül erti ʿāşımdan

[23b] [DER-KENĀR] [BEYİT]

-311-

[23b] [DER-KENĀR] [ŞARḲI][1127]

-312-[1128]

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Gel benem[1129] tenim içinde gizli cānım pāresi

Bir oñulmaz derde düştüm nedir anıñ çāresi[1130]

[1125] Gice gūyā menāmımdadır āġūş etmişim yārı/Uyandım şıçramış ẓann itdim ol āh u firāşımdan: Süvār ol ey perī gerdişler et gül gün-ı çeşmimle/ Ki ben ebrū-yı zīn āmāde ettim ona ḳāşımdan Nedîm D.

[1126] ḫūnrīz: ser-tīz Nedîm D.

[1127] Bu şiir Şeyma Argin'in *Ankara Milli Kütüphane'de Bulunan 06 MİL YZ CÖNK 16 Numaralı İnceleme-Metin* adlı çalışmasında bulunmaktadır.

[1128] Mecmuada "Türkī" başlığı ile kayıtlıdır.

[1129] gel: ey Argin, age. , 2021,194

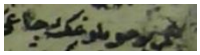
[1130] Bir oñulmaz derde düştüm nedir anuñ çāresi: Hīç ʿafv olmaz bu sīnemde hicriniñ yāresi Argin, age. , 2021, 194

Ferīd-i zamān ideyim böyle geçsin arası[1131]

Yā öñünde yā ṣoñunda sen benemsiñ ben seniñ

Tā ḳıyāmet ḥaşr olunca efendimsin sen benem

2. Tā giceler ṣabāḥ olunca uyḳu girmez gözüme

 sen gelürsün sözüme[1132]

Ben saña benem dedigim[1133] baḳmaz olduñ yüzüme[1134]

Yā öñünde yā ṣoñunda sen benemsiñ ben seniñ

Tā ḳıyāmet ḥaşr olunca efendimsin sen benem[1135]

[24a] RĀŞİD[1136]

-313-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Girān-ı sāmān olan dellāl-veş kālā be-dūş olmaz

Bilen ḳadr-i metāʿ-ı ʿitibārın ḫōd-fürūş olmaz

2. Derūn-ı sīne-i ʿāşıḳda jengār-ı [sivā] yoḳdur

Dil-i āyīnede timṯālden ġayrı nuḳūş olmaz

3. Meʿādın itmemek lāyıḳ mıdır idrāk dānāya

[1131] Ferīd-i zamān ideyüm böyle geçsin arası: Ḳoyur bu cān ṣabr idemem böyle gitsin arası Argin, age. , 2021, 194

[1132] sen gelürsün sözüme: Çoḳ naṣīḥat eylemişdim sen gelirsin sözüme Argin, age. , 2021, 194

[1133] benem dedigim: göñül vireli Argin, age. , 2021, 194

[1134] Bu beyitin mısralarının yerleri kaynakta farklıdır.

[1135] Bu mısra kaynakta bulunmamaktadır.

[1136] Râşid D. G.97 (7 beyit) s.364.

Süḫan-müdrik degilken güm-sürāġ-ı rāh güş olmaz

4. Alınca maḳdem-i Leylā-yı maʿnādan ḫaber şāʿir
Nice[1137] Mecnūn gibi āvāre-i ṣaḥrā-yı hūş olmaz

5. ʿAlāyıḳ riştesin ḳat ḳat görüp delḳ-i muraḳḳaʿda
Ḫabīr-i maʿnī-i tecrīd olanlar ḫırḳa-pūş olmaz

6. Meger kim sürme-i tārī-i şeb der-kār ola yoḫsa
Zebān-ı merdüm-i lāl-i cedel-peymā ḫamūş olmaz

7. Derūnunda olur nevmīdī-i ʿafv-ı Ḫudā ġālib
Budur bāʿiṯ ki Rāşid çehre-i zāhid beşūş olmaz

[24a] RĀMĪ[1138]

-314-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Ḫayāl-i laʿl-i[1139] nābıñ cām-ı çeşm-i terde ḳalmışdır
Ḫumār-ı bezm-i nūş-ā-nūş-ı vaṣlıñ serde ḳalmışdır

2. Degildir bende dil ser-germi-i fikr-i nigāhıñla

[1137] nice: niçün Râşid D.
[1138] Râmî D. G.108 (5 beyit) s.187.
[1139] laʿl-i: laʿ-i Râmî D.

O bī-hūş-ı[1140] muḥabbetdir düşüp bir yerde ḳalmışdır

3. Bu remzi keşfe bir müşkil-şināş-ı cūd gelmez mi[1141]

Kerem bir lafẓ-ı bī-maʿnī gibi dillerde ḳalmışdır[1142]

4. Mükedderdir ser-ā-ser meşreb-i eczā-yı ʿālem hep

Ṣafā-yı ḫāṭır ancaḳ bādede sāġarda ḳalmışdır[1143]

5. Mücevher tāc-ı devlet kimseye sūd itmez ey Rāmī

Nice şāh-ı cihānıñ çeşmi ol efserde ḳalmışdır

[24a] NĀBĪ[1144]

-315-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. O şūḫuñ tābiş-i ruḫsārı āteşnākliklerden

ʿIyāndır ʿāşıḳānında girībān-çākliklerden

2. İder īcāb-ı ḥırmān seng-dillik saḫt-rūluḳlar

Olur peydā hezārān güne mīve ḫākliklerden

[1140] bī-hūş-ı: ser-mest-i Râmî D.
[1141] Bu remzi keşfe bir müşkil-şināş-ı cūd gelmez mi: Bu sırr-ı ʿaşḳa bir müşkil-güşā-yı cūd gelmez mi Râmî D.

[1142] Bu beyit divanda 4.beyittir.
[1143] Bu beyit divanda 3.beyittir.
[1144] Nâbî D. G.560 (6 beyit) s.793

3. Girībān-ı edeb āsūdedir ser-pençe-i ġamdan

Amān bī-şermliklerden fiġān bī-bākliklerden

4. Nesīm-i ṣubḥ u āb-ı cūy-veş āheste reftār ol

Ne ḥāṣıl bād-ı saḫt u seyl-veş çālākliklerden[1145]

5. Ḥayāt-ı zī-ḥayāta maʿdedir gencīne-i imdād

Ne mümkündür cihān olmaḳ tehī nā-pākliklerden[1146]

6. Kitāb-ı kāʿināt esrār-ı ḥikmetle leb-ā-lebdir

Şikāyet cehlden feryād bī-idrākliklerden[1147]

7. Eşer itdirmeniñ ḥarf-ı niyāzı ḳalb-i sengīne

Ser-i mū farḳı yoḳdur Nābīyā ḥakkākliklerden

[24a-24b] RĀMİZ[1148]

-316-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. Telḫīṣ serencāme-i dil ḫāmeye ṣıġmaz

Bir metin muṭavveldir o kim nāmeye ṣıġmaz

[1145] Bu beyit dîvânda 5.beyittir.
[1146] Bu beyit dîvânda 6.beyittir.
[1147] Bu beyit dîvânda 4.beyittir.
[1148] Şiir Ramiz Mehmed Efendi Divanı'nda bulunamamıştır.

2. Sen pīş-revi rūye meniş şaḫş-ı ecelime

Esrār-ı dilān zāhid temāmeye şıġmaz

3. Şol rütbe ġayūrum seni ger ġayr ile görsem

Her mūy-ı tenim nebẕe olur cāmeye şıġmaz

[24b]

4. Bir noḳṭa-ı derd cümle ʿulūm ḥāṣılı ammā

Taʿrīf u beyānı dil ʿallāmeye şıġmaz

5. Ḳıl vażʿ-ı ḳadem dāʿire rāżiye Rāmiz

Kim fehimleriñ merkez-i levvāmeye şıġmaz

[24a] [DER-KENĀR] BEYİT

-317-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Şordular Mecnūna Leyliniñ suʿāl-i cān

Sīnesin çāk eyleyüp gösterdi dil-i virān

[24a] [DER-KENĀR] BEYİT

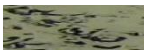
-318-

[24a] [DER-KENĀR] BEYİT

-319-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Niçün alursuñ didim didi

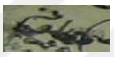
Yār nigāh olan alur elinde kāfirden ḫarāc

[24a] [DER-KENĀR] BEYİT

-320-

Mefʿūlü Mefāʿīlü Mefāʿīlü Feʿūlün

1. [Ẓann]eyler idim derd-i derūnum olur meknūn

Ḥālim görücek yār didi meṣel

[24b-25a]

BAHĀRĪYYE-İ ḲAṢĪDE-İ NEFʿĪ DER-MEDḤ-İ MURĀD ḪĀN RĀBİʿ[1149]

-321-

Müstefʿilün Müstefʿilün Müstefʿilün Müstefʿilün

1. Esti nesīm-i nevbahār açıldı güller ṣubḥ-ı dem

Açdı biz[im] de göñlümüz sāḳī meded ṣun cām-ı Cem

2. İrdi yine ürd-i behişt oldu hevā ʿanber sirişt

ʿĀlem behişt ender behişt her kūşe bir bāġ-ı İrem

[1149] Nef'î D. K.15 (38 beyit) pdf s.71

3. Gül devri ʿayş eyyāmıdır ẕevḳ u ṣafā hengāmıdır
ʿĀşıḳlarıñ bayramıdır bu mevsim-i ferḫunde dem

4. [Dönsün] yine peymāneler olsun tehī ġam-ḫāneler[1150]
Raḳṣ eylesün mestāneler muṭrıblar itdikce naġam

5. Bu demde kim şām u seḥer meyḫāne bāġa reşk ider
Mest olsa dilber sevse ger maʿẕūrdur şeyḫüʿl-ḥarem

6. Yā neylesün bī-çāreler ālüfteler āvāreler
Sāġar ṣunar meh-pāreler nūş etmemek olur sitem

7. Yār ola cām-ı Cem ola böyle dil-i[1151] ḥurrem ola
ʿĀrif odur bu dem ola ʿayş ü ṭarabla muġtenem

8. Ẕevḳi o rind eyler temām kim ṣuna[1152] mest ü şād-kām
Bir elde cām-ı lālefām bir elde zülf-i ḫam-be-ḫam

9. Luṭf eyle sāḳī nāzı ḳo mey ṣun ki ḳalmaz böyle bu
Ṭolsun[1153] ṣürāhī [vü] sebū bōş durmasun peymāne hem

[1150] ġam-ḫāneler: ḫum-ḫāneler Nefʿî D.
[1151] dil-i: dem-i Nefʿî D.
[1152] ṣuna: ṭuta Nefʿî D.
[1153] ṭolsun: dolsun Nefʿî D.

10. Her nev-resīde şāh-ı gül aldı eliñe cām-ı mül

Luṭf it [açıl sen] daḫı ey serv-i ḳadd-ı ġonca-fem

11. Bu dürd ü bu ṣāfī dime [dönsün] piyāle ġam yeme

Ḳānūn-ı devr-i dāʿime uy sen de mey ṣun dem-be-dem

12. Meydir miḥekk-i ʿāşıḳān āşūb-ı dil-ārām-ı cān

Sermāye-i pīr-i muġān pīrāye-i bezm-i ṣanem

13. Sāḳī meded cām ṣun bize cām Cemde key ān ṣun bize[1154]

Rıṭl-ı pey-ā-pey ṣun bize gitsün göñüllerden elem[1155]

14. Mey ʿāḳili irşād ider ʿāşıḳları dil şād ider[1156]

Seyle virir berbād ider dillerde ḳoymaz gerd[-i gem]

15. Mey āteş-i seyyāledir mīnā ḳadeḥle lāledir

Yā ġonca-i pür jāledir açmış nesīm-i ṣubḥ-ı dem[1157]

16. Biz ʿāşıḳ-ı āzādeyüz ammā esīr-i bādeyüz

Ālüfteyüz dildādeyüz bizden dirīġ itme kerem

[1154] Sāḳī meded cām ṣun bize cām Cemde key ān ṣun bize: Sāḳī meded cām ṣun bize cām-ı Cem ü key ṣun bize Nef'î D.
[1155] Bu beyit divanda 15.beyittir.
[1156] Bu beyit divanda 13.beyittir.
[1157] Bu beyit divanda 14.beyittir.

17. Bir cām ṣun bir āh[1158] içün bir kāse de ol māh içün

Tā medḥ-i şāhenşāh içün alam ele levḥ u ḳalem

18. Ol āfitāb-ı salṭanat ol şehsüvār-ı memleket

Cem bezm [ü ḫātem-mekremet] memdūḥ-ı eṣnāf-ı ümem

19. Ablaḳ-süvār-ı rūzgār āşūb-ı Rūm u Zengbār

Leşker-şikār-ı kāmkār Behrām-ı Ferīdūn[1159] ʿalem

20. Pīrāye-i mülk ü milel sermāye-i dīn ü düvel

[Ki] olmuş naṣībi tā ezel tāc-ı Ferīdūn taḫt-ı Cem

21. Ḥāḳān-ı ʿOsmānī-neseb kim münderīc ẕātında hep

İslām-ı Fārūḳ-ı ʿArab ikbāl-i Pervīz-i ʿAcem

22. Sulṭān Murād-ı kāmrān-efsürde kişver-sitān

Hem pādişāh hem Ḳahramān ṣāḥib-ḳırān-ı Cem ḥaşem

[25a]

23. Şāhenşeh-i ferḫunde baḫt ārāyiş-i dīhīm [ü] taḫt

Baḫtı ḳavī iḳbāli saḥt İskender-i Yūsuf şiyem

24. Şāh-ı cihān-ārā mıdır māh-ı zemīn-pīrā mıdır

[1158] bir āh: Allāh Nefʿî D.
[1159] Ferīdūn: Āferīdūn Nefʿî D.

Behrām-ı bī-pervā mıdır yā āfītāb-ı pür kerem

25. Şāhāne meşreb Cem gibi ṣāḥib-ḳırān Rüstem gibi
Hem ʿĪsā-yı Meryem gibi ehl-i dil [ü] ferḫunde dem

26. Dünyā vü mā-fīhā nedir cennet olursa yā nedir
Luṭf eylemek ẕīrā nedir yanında bir naḳd-ı selem

27. Cümle hünerden Bānaṣīb sırr-ı Ḫudā[1160] ṣunʿ-ı ʿacīb[1161]
Meclisde ṣūḫ u dilfirīb cenk idicek ṣīr-i ücem

28. Her gāh kim ol ṣīr-i hele ḫışm ile tīġ alur ele[1162]
Olur cihān pür zelzele baṣdıḳca meydāna ḳadem

29. Ol dem ki ḳaṣd-ı cenk ider ṣahrāları gül renk ider
Dünyāyı ḥaṣma teng ider olursa Sām u Güstehem

30. Sürdükce ḥaṣma yektene baḳmaz silāḥ u cevşene
Yer ḳalmaz aṣlā düşmana illā beyābān-ı ʿadem

31. Ey Ḫusrev-i ʿālī nijād [v]ey dāver-i pāk ʿitiḳād

[1160] Ḫudā: 'aceb Nef'î D.
[1161] ʿacīb: ġarīb Nef'î D.
[1162] Her gāh kim ol ṣīr-i hele ḫışm ile tīġ alur ele: Gāhī ki ol ṣīr-i yele ḫışm ile tīġ alır ele Nef'î D.

Ey şāh-ı ṣāḥib ʿadl ü dād ey pādişāh-ı muḥterem

32. Men[1163] gerçi bir bī-ḥāṣılım şākird-i ders-i müşkilem
Hem mekteb-i ehl-i dilem ḫalḳ olmadan levḥ ü ḳalem

33. Sözde naẓīr olmaz baña ger olsa ʿālem bir yaña
Pür-ṭumṭurāḳ [u] ḫōş edā ne Ḥāfıẓım ne Muḥteşem

34. Ḫāḳānīyim ben Muḥteşem yanımda ser-heng u ḫadem[1164]
Ḥāfıẓ olur leb-beste dem ḫāmem[1165]idince zīr ü bem

35. Nefʿī yeter daʿvāyı ḳo dünyā ile ġavġāyı ḳo
Eflāke istiġnāyı ḳo ḫāke yüzün sür lā-cerem

36. Ḳaldır eliñ eyle duʿā buldu ḳaṣīdeñ intihā
Şimdi duʿā itmek saña hem müsteḥābdır hem ehem

37. Nice ḳaṣīdeñ[1166] bir kitāb mecmūaʿ-i pür intiḫāb
Her nüḳṭesi Faṣluʿl-ḫiṭāb her beyti bir genc-i ḥikem

38. Tā kim[1167] cihān maʿmūr ola geh emn [ü] geh bir şūr ola

[1163] men: ben Nef'î D.
[1164] ser-heng u ḫadem: ser-heng-i ḥaşem Nef'î D.
[1165] ḫāmem: dāmem Nef'î D.
[1166] ḳaṣīdeñ: ḳaṣīde Nef'î D.
[1167] kim: ki Nef'î D.

İḳbāl ile mesrūr ola ol Ḫusrev-i vālā himem

[25a-25b] [BĀḲĪ][1168]

-322-[1169]

Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilün

1. Urunup başına[1170] bir tāc-ı mücevher sünbül
   Oldu iḳlīm-i çemen taḫtına server sünbül

2. [Şeh-levendāne] şikest eyledi ṭarf-ı külehin
   Gögsünüñ düğmelerin çözdü ser-ā-ser sünbül

3. Oldu gülşen yine bir dilber-i müşgīn merġūl
   Şol ḳadar virdi aña zīnet [ü] zīver sünbül

4. Çihre gül sīne semen çeşm-i mukaḥḥāl nergis
   Ḫaṭ çemen ġonca dehen caʿd-ı muʿanber sünbül

5. Yazdırup müşg ile boynuna ḥamāʿil ṭaḳdı
   Kendüye itmek içün ḫalḳı musaḥḥar sünbül

6. Ṣaḥn-ı gülzāra gelüp eyledi ʿarż-ı dīdār

[1168] Bâkî D. K.24 (33 beyit) s.46-49.
[1169] Mecmuada "Kaside-i Sünbül Güfte-i Bâkî" başlığı ile kayıtlıdır.
[1170] başına: farḳına Bâkî D.

Jālelerden ṣaḳınup[1171] gūşına gevher sünbül

7. Beñzer ol būy-ı dil-āvīz ile mūy-ı yāre
Başlar üzre n'ola eyler ise yer sünbül

8. Yine gömgök tere batmış çıḳa geldi çemene
Nev-bahār irdi diyü virdi ḫaberler sünbül

[25b]

9. Beden-i pāki neden böyle olurdı ḫōş-bū
Olmasa müşg [ü] gül-āb ile muḫammer sünbül

10. Var ise bencileyin ʿāşıḳ-ı zār olmuşdur
Gök gök itmiş dögünüp cismini yer yer sünbül

11. ʿAşḳ sevdālarına uġramasa ḳalmaz idi
Mūy-ı jülīde ile bir ten-i lāġar sünbül

12. Yine Firʿavn-ı şitā [ceyşine] Mūṣā-mānend
Eyledi elde ʿaṣāsıñı bir ejder sünbül

13. Nev-ʿarūs-ı çemene māşıṭadır faṣl-ı bahār
Kim anıñ ḫāme-i müşgīnine beñzer sünbül

[1171] ṣaḳınup: ṭaḳınup Bâkî D.

14. Sāḳiyā zevraḳı sür bād-ı bahār oldu yine
Sebzezār oldu yem-i aḫḍar u lenger sünbül

15. Ṣaḥn-ı gülşende yatupdur gice var ise meger
Ki ṭaḳınmış seḥerī başına güller sünbül

16. Bürüdi kendiniñ eṭrāfını bāl ü per ile
Murġ[1172]-ı ṭāvūs-ṣıfat cilveler eyler sünbül

17. Yine ferrāş-ṣıfat destine cārūb aldı[1173]
Ki ide ḫıdmet-i ḫāk-i der-i dāver sünbül

18. Fāżıl-ı dehr Meḥemmed Çelebi kim eflāk
Bāġ-ı faẕlında ṭoḳuz dāne[li] bir ter sünbül

19. Olamaz reh-güẕeri ḫākine hem-pā ʿanber
İdemez ṣaçlarına[1174] kendüyi hem-ser sünbül

20. Geldi bir Hindi-yi bī-çāre-ṣıfat işigüñe
Ġaraẕı bu ki ḳapuñda ola çāker sünbül

[1172] mürġ: yine, Bâkî D.
[1173] aldı: almış Bâkî D.
[1174] ṣaçlarına: ṭurrasına Bâkî D.

21. Bāġ-ı luṭfuñda meh ü mihr iki aḥḳar nergis
Keremiñ gülşenine [sünbüle] kemter sünbül

22. Būy-ı ḫulḳuñla güẕār eylemese bāġa nesīm
İdemez ḫalḳ dimāġını muʿaṭṭar sünbül

23. Bulsa bārān-ı seḫāñ ile eger neşv ü nemā
Ḳad-i bālā çeke mānend-i ṣanavber sünbül

24. Ebr-i cūduñdan eger irse nem-i inʿāmıñ
Bitürür ḫāre gül ü lāle vü [mermer] sünbül

25. Ger ṭoḳınsa nefes-i luṭf [u] dem-i iḥsānıñ
Gidere dūd-ı kebūdı vire āẕer sünbül

26. Nūr-baḫş olsa eger bāġa çerāġ-ı luṭfuñ
Şemʿ vār eyleye eṭrāfı münevver sünbül

27. Cürʿa-rīz olsa eger gülşene cām-ı keremiñ
Ṭuta nergis-ṣıfat elde ḳadeḥ-i zer sünbül

28. Ḥāline ʿayn-ı ʿināyetle naẓar[1175] eyler iseñ
Göz açup ide naẓar niteki ʿabher sünbül

29. Bezmiñe gelmek ile bu ne kerāmetdir kim
Dimeye ṣayf u şitā bitüre micmer sünbül

30. Dāne [ḫaṭ] jāle nuḳāṭ nefḥa-i müşgīn maʿnā
Yazdı levḥ-i çemene bir ġazel-i ter sünbül

31. Ġam-ı gīsūñ ile āşüfte degil ger sünbül
Ne içün böyle perīşān olur ekşer sünbül

32. Var ise ṭurralarıñ bāġ-ı cinān sünbülüdür
Ḳopmadı bāġdan ol resme muʿanber sünbül

33. Ġoncanıñ cānı mı var öyküne laʿl-i lebiñe
Zülfüñe ḳaç başı var ola ber-ā-ber sünbül

[1175] naẓar: nigāh Bâkî D.

[26a] **[ḤAYRETĪ][1176]**

-323-[1177]

Mefʿūlü Mefāʿīlün Mefʿūlü Mefāʿīlün

1. Dīdār şühūdunda[1178] bī-behre ola zāhid
   Sen ḥüsn-i dil-ārādan göz yumsa n'ola zāhid
   Ḫuffāş gözü görmez ḫūrşīd-i dıraḫşānı

2. Şol [mūy]-ı[1179] miyānıñda cānā bir eṣer ṭuysam
   Bā ʿayn-ı ʿināyetle ben[1180] mūra naẓar ṭuysam[1181]
   Ey dilber-i rūḥānī cān sırrını ger ṭuysam
   Ol ḫātem laʿliñden bir ẕerre ḫaber ṭuysam[1182]
   Bir ḥabbeye almazdım ṣad mülk-i Süleymānı

3. Ey Ḥayretī yüzüñ sür ḫāk-i der-i cānāna
   Emr[1183] oldu sücūd eyle ol ṣūret u Raḥmāna[1184]
   Rāz-ı dil-i pür-derdi insāna di insāna
   Esrār sözün Aḥmed keşf eyleme nādāna
   Ḥayvāna maḥal görme sen Çeşme-i Ḥayvānı

[1176] Hayretî D. Mh.8 (3 bend) s.84.
[1177] Şiir divana göre 5.bend 3.mısradan başlamaktadır.
[1178] şühūdunda: ṣafāsında Hayretî D.
[1179] Mecmuada bu bölümde "mūmı" kelimesi kullanılmıştır.
[1180] ben: bu Hayretî D.
[1181] Bu mısra divanda 6.bend 3.mısradır.
[1182] Bu mısra divanda bulunmamaktadır.
[1183] emr: vaḳt Hayretî D.
[1184] ṣūret u Raḥmāna: Ḥażret-i Sultāna Hayretî D.

[26a] **[ʿULVĪ][1185]**

-324-[1186]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Ṣanma sencileyin dilber-i raʿnā bulamam[1187]

Bāġ-ı ḥüsnüñ gibi bir özge temāşā bulamam

Zārımı[1188] açmaġa göñlüm gibi şeydā bulamam

Saña derdim dimesem gerçi tesellā bulamam

ʿArż-ı ḥāl itmege cānā seni tenhā bulamam

Seni tenhā bulıcaḳ kendümi aṣla bulamam

2. Seni aġyār ile gördükde gelür ḳalbe melāl

Ḥayretimden[1189] olur ol demde dil-i nāṭıḳa lāl

Gün gibi yalıñız eylersen aña[1190] ʿarż-ı cemāl

Başlasam ḥālimi taḳrīre gider nuṭḳa mecāl[1191]

ʿArż-ı ḥāl itmege cānā seni tenhā bulamam

Seni tenhā bulıcaḳ kendümi aṣla bulamam

3. Āh idersem açarım[1192] rāzımı ʿārım ḳalmaz

[1185] Ulvî D. Msd.30 (4 bend) s.173-176
[1186] Mecmuada "Tahmis-i Ulvî" başlığı ile kayıtlıdır.
[1187] Şiir boyunca dîvânda redif "bulımam" şeklinde kullanılmıştır.
[1188] zārumı: rāzumı Ulvî D.
[1189] ḥayretimden: ḥayretünden Ulvî D.
[1190] aña: eger Ulvî D.
[1191] Bu bend divanda 3.benddir.
[1192] açarum: açarın Ulvî D.

Viriyün cān u teni bāde ġubārım ḳalmaz[1193]

Ḫalḳa rüsvā olurum[1194] ʿarż-ı vaḳārım ḳalmaz

Kūyuña ʿazm iderim[1195] ṣabr u ḳarārım ḳalmaz[1196]

ʿArż-ı ḥāl itmege cānā seni tenhā bulamam

Seni tenhā bulıcaḳ kendümi aṣla bulamam

4. Ḥāl-i dil miḥnet-i ʿaşḳıñla[1197] diger gün olalı

Ḥāṭırım ġuṣṣa-ı hicrān ile maḥzūn olalı

Ḥasret[1198]-i laʿl-i lebiñle cigerim ḫūn olalı

Leylī-i zülfüñe ʿUlvī gibi Mecnūn olalı[1199]

ʿArż-ı ḥāl itmege cānā seni tenhā bulamam

Seni tenhā bulıcaḳ kendümi aṣla bulamam

[26b] [ĠAZEL-İ KEŞFĪ TESDĪS-İ RIFʿATĪ][1200]

-325-[1201]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Bu ḥüsn bu melāḥat ile cihān içre müslimsiñ

[1193] Viriyün cān u teni bāde ġubārım ḳalmaz: Virürin ḫāke teni bād-ı ġubārum ḳalmaz Ulvî D.

[1194] olurum: olurın Ulvî D.
[1195] iderim: iderin Ulvî D.
[1196] Bu bend divanda 2.benddir.
[1197] ʿaşḳıñla: ʿaşḳ ile Ulvî D.
[1198] ḫasret: ʿişret Ulvî D.
[1199] Bu bend divanda 5.benddir.
[1200] Keşfî'nin gazeline yazılmış bir tesdistir.
[1201] Mecmuada "Tahmis-i Rıfʿati" başlığı ile kayıtlıdır.

Perī devler arasında melek sīretlü ādemsiñ

Dil-i mecrūḥ ʿuşşāḳa süḫan bir rāz merhemsiñ

N'ola iḥyā iderseñ muʿciz-i ʿİsāya hem-demsiñ

Ḥayāt-efzā-yı ʿālem rūḥ-baḫş-ı mürde-i ġamsıñ

Hemān ben ḫasteniñ cānı degilsiñ cān-ı ʿālemsiñ

2. Gider cānım yerinden bir nefes senden baʿīd olsam

Ġubār-ı ḫākipāyıñ gibi cānā nā-bedīd olsam

Yoluñda cān u ser terk itmek ile ben ferīd olsam

Nevvār şimşīr bürrān-ı firāḳıñla şehīd olsam

Ḥayāt-efzā-yı ʿālem rūḥ-baḫş-ı mürde-i ġamsıñ

Hemān ben ḫasteniñ cānı degilsiñ cān-ı ʿālemsiñ

3. Cefālar eyleyüp her gün beni seg-i derdnāk itseñ

Vücūdum āteş-i ʿaşḳıñla cānā sūznāk itseñ

Dönüp dest-i firāḳıñla yaḳamı çāk çāk itseñ

Efendim rāżıyem derd u belā ile helāk itseñ

Ḥayāt-efzā-yı ʿālem rūḥ-baḫş-ı mürde-i ġamsıñ

Hemān ben ḫasteniñ cānı degilsiñ cān-ı ʿālemsiñ

4. Ṭabībā ḫaste-i derd u ġam-ı hecre devā itseñ

Marīż-i ʿaşḳa ḳānūn-ı vefā ile şifā itseñ

Cihānıñ ḫalḳını hep Rıfʿatī-veş mübtelā itseñ

Mezār-ı mürde-i derd u ġama gelseñ duʿā itseñ

Ḥayāt-efzā-yı ʿālem rūḥ-baḫş-ı mürde-i ġamsıñ

Hemān ben ḫasteniñ cānı degilsiñ cān-ı ʿālemsiñ

[26b-27a] **ʿULVĪ**[1202]

-326-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Ḳıl naẓar ḥālime ey ʿālemi[1203] ḥüsnüñ māhı[1204]
Gāh[ī] cevr eyler iseñ bārī esirge gāhī
Ḳoma ẓulmetde[1205] vü fürḳatde dil-i güm-rāhı
İrmesün çarḫa [dilerseñ] bu ġarībiñ āhı

Bezme gel bu gice ey ʿālem-i ḥüsnüñ māhı
Yoḫsa[1206] yirden göge dek incinürüz Vāʿllahī

2. Ẓulmet u[1207] fürḳate ṣalma dil-i nālānımızı
Her dem irgürme meded göklere efġānımızı
Merḥamet ḳılmaz iseñ bārī gel al cānımızı
ʿArż-ı ḥüsn it güzelim[1208] şemʿi şebistānımızı

Bezme gel bu gice ey ʿālem-i ḥüsnüñ māhı

[1202] Ulvî D. Msd.24 (5 bend) s.165-166.
[1203] ʿālemi: kişver-i Ulvî D.
[1204] māhı: şāhı Ulvî D.
[1205] ẓulmetde: tenhāda Ulvî D.
[1206] yoḫsa: yoḳsa Ulvî D.
[1207] ẓulmet u: ẓulmet-i Ulvî D.
[1208] güzelim: görelim Ulvî D.

[27a]

Yoḫsa[1209] yirden göge dek incinürüz Vāʿllahī

3. Gözyaşıñ bezm-i muḥabbetde şarāb eyleyelim

Mey-i laʿliñle dili mest ü ḫarāb eyleyelim[1210]

Cigeri āteş-i şevḳiñle kebāb eyleyelim

Nāle vü āhı o meclisde rebāb eyleyelim[1211]

Bezme gel bu gice ey ʿālem-i ḥüsnüñ māhı

Yoḫsa[1212] yirden göge dek incinürüz Vāʿllahī

4. Şeb-i ġamda şevḳdir derd ile āh eylemişiz

Yirleri gökleri hep dūd-ı siyāh eylemişiz

Gerçi cān naḳdini yoluñda tebāh eylemişiz

Naẓarıñ yoḳ bize bilsek ne günāh eylemişiz

Bezme gel bu gice ey ʿālem-i ḥüsnüñ māhı

Yoḫsa[1213] yerden göge dek incinürüz Vāʿllahī

5. Ġayriler ile nice bir cām-ı mey nūş idesiñ[1214]

Cürʿa-veş ḫāke ṣalup ʿUlvīyi bī-hūş idesiñ

[1209] yoḫsa: yoḳsa Ulvî D.
[1210] Bu mısra divanda 3.bend 4.mısradır.
[1211] Bu mısra divanda 3.bend 2.mısradır.
[1212] yoḫsa: yoḳsa Ulvî D.
[1213] yoḫsa: yoḳsa Ulvî D.
[1214] Şiir boyunca dîvânda redif "ideyin" şeklinde kullanılmıştır.

Nice bir eyledigiñ ʿahd-i ferāmūş idesiñ[1215]

Nice bir ḳavm-i ḥasūduñ sözünü güş idesiñ[1216]

Bezme gel bu gice ey ʿālem-i ḥüsnüñ māhı

Yoḫsa[1217] yerden göge dek incinürüz Vāʿllahī

[27a-27b] **[ʿĀLĪ][1218]**

-327-[1219]

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Yine bir serv-i āzāde[1220] ḳul oldum iḫtiyārımla

Görünmez derde düşdüm dīde-i gevher-niṣārımla

Ṭuyurdum rāz-ı pinhānım cihāna āh u zārımla

ʿAdū oldum dil dīvāne gibi yār-ı ġārımla[1221]

Müyessir olmadı[m] hem-bezm olam ṣabr u ḳarārımla[1222]

Göñül bir yaña gitdi ḳaldı bu[1223] cism-i nizārımla

Barışmaz yıldızım ḫayfā o mihr ü yādkārımla[1224]

ʿAceb ḥālim n'olur āḫir benem bu intiẓārımla

Eger ḥaşr olamazsam ol ḳıyāmet-ḳad nigārımla

[1215] Bu mısra divanda 4.bend 4.mısradır.
[1216] Bu mısra divanda 4.bend 3.mısradır.
[1217] yoḫsa: yoḳsa Ulvî D.
[1218] Âlî D. Mş. 1 (5 bend) s.424-425.
[1219] Mecmuada "Tesdis-i Âlî" başlığı ile kayıtlıdır.
[1220] āzāde: bālāya Âlî D.
[1221] Bu mısra divanda bulunmamaktadır.
[1222] Bu bend itibariyle dîvânda mısra dizilişleri değişmektedir.
[1223] bu: cān Âlî D.
[1224] mihr ü yādkārumla: mihr-i tābdārumla Âlî D.

Gezem maḥşerde gögsüm dögerek seng-i mezārımla

2. Niçün ser-keşlik eyler bilmem ol serv-i ḫırāmānım

Ne ḳanlar dökdügün bilmez[1225] mi her dem çeşm-i giryānım

Niçe bir ḫār-ı miḥnet birle ṣad-çāk ola dāmānım

Alınmaz mı ölünce dest-i miḥnetden girībānım

İşitmez mi ʿaceb şeb-tā-seḥer feryād u efġānım

Yaḫud görmez mi āh itdikçe dūd-ı āteş-efşānım

Bu ġamdan ḫāk olursam [ayrılursa] sīneden cānım

Mezārım sengine naḳş eylesün bu beyti yārānım

Eger ḥaşr olamazsam ol ḳıyāmet-ḳad nigārımla

Gezem maḥşerde gögsüm dögerek seng-i mezārımla

3. Şeb-i hicrānda[1226] yāra hergiz ey dil ḥadd u ġāyet yoḳ

O meh-rū saña yār[1227] olmaġa baḫtıñda[n] saʿādet[1228] yoḳ

[27b]

Ne kevkebdir bu kevkeb [kim] nüḫūset var saʿādet yoḳ

N'olur böyle muḥabbetden ki dildār göre şefḳat yok[1229]

Bilesin[1230] bildigim bu kim firāḳa hīç nihāyet yoḳ[1231]

[1225] bilmez: görmez Âlî D.
[1226] hicrānda: hicrān-ı Âlî D.
[1227] yār: rām Âlî D.
[1228] saʿādet: ʿināyet Âlî D.
[1229] Bu mısra divanda bulunmamaktadır.
[1230] bilesin: hele ben Âlî D.
[1231] Bu bend itibariyle dîvânda mısra dizilişleri değişmektedir.

Ölürsem şimdilik ḫāṭırda bundan özge fikret yoḳ

Ne maḳṣūd ider iseñ māniʿiñ çoḳ ehl-i himmet yoḳ

Seriñi bāşıñı ur ṭaşa kim başıñda devlet yoḳ[1232]

Eger ḥaşr olamazsam ol ḳıyāmet-ḳad nigārımla

Gezem maḥşerde gögsüm dögerek seng-i mezārımla

4. Uşanmaz mı ʿaceb ol bī-vefā cevr ü cefāsından

Ḥicāb itmez mi ḫalḳıñ[1233] maḥżarından mübtelāsından

Dehānı gibi hergiz bir ʿalāmet yoḳ vefāsından

Ṭutalım şāh imiş lāyıḳ mı ʿār itmek gedāsından

Ḥaẕer ḳılsun ġaribiñ nāle-i bī-intihāsından[1234]

Ḳulundan şermsār olmazsa[1235] ḫavf itsün[1236] Ḫudāsından[1237]

Ṣaḳınsun ehl-i maḥşer eşk-i çeşmem mācerāsından[1238]

Ferāġat eylemez çünkim[1239] bu ben ḫāke eẕāsından[1240]

Eger ḥaşr olamazsam ol ḳıyāmet-ḳad nigārımla

Gezem maḥşerde gögsüm dögerek seng-i mezārımla

[1232] Seriñi bāşıñı ur ṭaşa kim başıñda devlet yoḳ: Ser-i kem-baḫtıñı ur ṭaşa kim başıñda devlet yoḳ Âlî D.

[1233] ḫalḳıñ: Ḥaḳḳuñ Âlî D.
[1234] Bu mısra divanda bulunmamaktadır.
[1235] olmazsa: itmezse Âlî D.
[1236] itsün: itmez Âlî D.
[1237] Bu mısra divanda 5.mısradır.
[1238] Bu mısra divanda 8.mısradır.
[1239] eylemez çünkim: eylemezmiş çünki Âlî D.
[1240] Bu mısra divanda 7.mısradır.

5. Gören rūyın o māhıñ māʿil olmaz ḥūr u ġılmāna

Rıżāsın gözleyen baḳmaz rıżā-**y**ı[1241] ḫuld u Rıḍvāna

Eger dünyāda derd-i fürḳati irmezse pāyāna

Żiyā virmezse mihr-i [vaṣl-ı] dilber şām-ı hicrāna

Başım ʿibretnümā olsun kamū erbāb-ı ʿişyāna[1242]

Görenler sūz-ı şem ṭaʿn itmesünler ehl-i nīrāna[1243]

Nice biñ zaḫm irişsün bir[1244] dem içre cism-i ʿuryāna

Benem bu ʿahdim ey ʿĀlī irişdir cümle yārāna

Eger ḥaşr olamazsam ol ḳıyāmet-ḳad nigārımla

Gezem maḥşerde gögsüm dögerek seng-i mezārımla

[27b-28a] **ʿULVĪ**[1245]

-328-

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Felekler güm güm ötse yeridir āh u fiġānımdan[1246]

Zemīn-i ġarḳ-ı ḫūn itsem n'ola eşk-i revānımdan

ʿAlevler ẓāhir oldu sīne-i sūz-ı nihānımdan

Ciger ḳan oldu geldi [1247]çeşm-i ḫūn-feşānımdan

Devāsız derde uġradım uşandım ṭatlu[1248] cānımdan

[1241] rıżā-yı: riyāż-ı Âlî D.
[1242] Bu mısra divanda bulunmamaktadır.
[1243] Bu mısra divanda bulunmamaktadır.
[1244] bir: bu Âlî D.
[1245] Ulvî D. Msm.14 (4 bend) s.150-151.
[1246] fiġānumdan: zārumdan Ulvî D.
[1247] Mecmuada bu bölümde "akdı" kelimesi bulunmaktadır. Veznin bozulmaması için kullanılmamıştır.
[1248] ṭatlu: kendi Ulvî D.

ʿAceb mi ḳalmasa hergiz eṯer nām u nişānımdan

Diyār-ı ġurbete gitdim cüdā düşdüm mekānımdan[1249]

Ġarib illerde ḳaldım ayru düşdüm nev-cevānımdan

2. Yeridir ser-serī gezsem ne yār u ne diyārım var[1250]

Ne göñlüm gibi derdim dimege bir ġam-küsārım var[1251]

Ne genc-i ġamda ḥālim ṣormaġa[1252] bir yār-ı ġārım var

Ne dilde ṭāḳat u ṣabr u ne elde iḫtiyārım vār

Ne bir yerde hevā-yı zülf-i yār ile ḳarārım vār[1253]

Ṣafā-yı ḫāṭırım yoḳ[1254] ġāyet[1255] ile inkisārım vār

Diyār-ı ġurbete gitdim cüdā düşdüm mekānımdan[1256]

Ġarīb illerde ḳaldım ayru düşdüm nev-cevānımdan

3. Yine ol mū-miyānıñ derd-i ʿaşḳıyla hilāl[1257]oldum[1258]

Teb u tāb-ı muḥabbetden ṣarardım ḳadd-ı dāl oldum[1259]

[1249] mekānumdan: nigārumdan Ulvî D.
[1250] Yiridür ser-serī gezsem ne yār u ne diyārum var: Ġarīb ü bī-kesüm ne yārum ne diyārum var Ulvî D.
[1251] Ne göñlüm gibi derdüm dimege bir ġam-küsārum var: Göñül dirler bu illerde hele bir ġam-küsārum var Ulvî D.

[1252] ṣormaġa: añmaġa Ulvî D.
[1253] Ne bir yerde hevā-yı zülf-i yār ile ḳarārum vār: Ne bir yerde hevā-yı būy-ı zülfüñle ḳarārum vār Ulvî D.

[1254] yoḳ: yoḳdur Ulvî D.
[1255] ġāyet: be-ġāyet Ulvî D.
[1256] mekānumdan: nigārumdan Ulvî D.
[1257] hilāl: ḫayāl Ulvî D.
[1258] Dîvânda 3.bend mısra dizilişleri farklı omakla beraber bu şekildedir.
[1259] Teb u tāb-ı muḥabbetden ṣarardum ḳadd dāl oldum: Teb-i tāb-ı miḥnetden ṣarardum bir hilāl oldum, Ulvî D.

Ḳatı düşkünlügüm var ʿāşıḳ-ı şūrīde-ḥāl oldum

Belā vādīlerinde reh-neverd-i pāymāl oldum[1260]

[28a]

Gezüp Mecnūn-veş hāmūn-ı mehcūr ʿıyāl oldum[1261]

Bıraḳdım Leylī-i ʿāşḳı ġam ile melāl oldum[1262]

Diyār-ı ġurbete gitdim cüdā düşdüm mekānımdan[1263]

Ġarib illerde ḳaldım ayru düşdüm nev-cevānımdan

4. Firāḳa çekme ġam her dem viṣāl-i dil-rubā olmaz

Ḥayātıñ mevti vardır dehr-i fānīde beḳā olmaz

Benem ölmekden özge çekdigim derde devā olmaz

Ġarīb[1264] illerdirir bunda göñül dār-ı şifā olmaz

Ġarīb olsa kişiyi bunda kimse āşinā olmaz[1265]

Cihānda ayrılıḳ gibi hele müşkil belā olmaz

Diyār-ı ġurbete gitdim cüdā düşdüm mekānımdan[1266]

Ġarīb illerde ḳaldım ayru düşdüm nev-cevānımdan

[1260] Belā vādīleründe reh-neverd-i pāymāl oldum: Belā vādīlerinden sālik-i rāh-ı niṣāl oldum Ulvî D.
[1261] Bu mısra divanda bulunmamaktadır.
[1262] Bu mısra divanda bulunmamaktadır.
[1263] mekānumdan: nigārumdan Ulvî D.
[1264] ġarīb: ıssız Ulvî D.
[1265] Ġarīb olsa kişi bunda kimse āşinā olmaz: Ġarībem ben ġarībe kimse hergiz āşinā olmaz Ulvî D.

[1266] mekānumdan: nigārumdan Ulvî D.

[28a] [ĠAZEL-İ BĀḴĪ TAḪMĪS-İ VAḤDETĪ][1267]

-329-[1268]

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Ḥamdüli'llāh ki dilā maẓhar-ı fehm-ārāyem
   Evc-i rıfʿatda Hümā gibi semā[1269] sīmāyem
   Ḳāf-ı ḳudretde[1270] bu gün sālik[1271]-i bī-pervāyem
   N'ola dehr içre nişānım yoġ ise ʿAnḳāyem
   Ne ʿaceb seyl gibi çağlamasam deryāyem

2. Benem[1272] ol āyīne-i ḥikmet-i ẕāt-ı yek-tā
   Benem[1273] ol vāḳıf-ı esrār-ı rumūzāt-ı semā[1274]
   Benem[1275] ol maẓhār-ı envār-ı ilāh-ı iʿlā
   Göze gösteremez ise ṭañ mı bizi[1276] her ednā
   Ki naẓar farḳ idicek mertebeden aʿlāyem

3. Mū-be-mū ẕātımı tebdīl ideli Ḳurʿāna[1277]
   İrmişem mertebe-i besmele-i Raḥmāna
   Rū-be-rū nāẓırım[1278] envār-ı ruḫ-ı cānāna

[1267] Vahdetî D. Th.10 (5 beyit) s.30
[1268] Mecmuada "Fahriyye-i Baki" başlığıyla kayıtlıdır.
[1269] semā: semen Vahdetî D.
[1270] ḳudretde: ḳurbetde Vahdetî D.
[1271] sālik: sākin Vahdetî D.
[1272] benem: menem Vahdetî D.
[1273] benem: menem Vahdetî D.
[1274] rumūzāt-ı semā: rumūz-ı esmā Vahdetî D.
[1275] benem: menem Vahdetî D.
[1276] bizi: beni Vahdetî D.
[1277] Ḳurʿāna: Furḳāna Vahdetî D.
[1278] nāẓırım: nāẓıruz Vahdetî D.

İltifāt eylemez[em] ẕerre ḳadar nādāna

Āsumān-ı [hünere] mihr-i cihān-ārāyem

4. Gösterelden yüzünü nuṭḳ-ı[1279] kelām-ı maʿnā

Ḳılca gelmez yüzüme[1280] ḳīl ü ḳāl-ı cühelā

Bürünüp[1281] şāl [u] ʿabāyı idüben terk-i fenā[1282]

Ṣūretā gerçi fenā şeklin urundum ammā

Mesned-i memleket-i maʿrifete dārāyem

5. Vaḥdet[ī] ṣūret-i şekl-i beşer-i ekremde

Gelmişem[1283] aḥsen-i taḳvīme benī[1284] ādemde

İbn-i Meryem geçinüp vāsıṭa-i ḫātemde

Bāḳīyā dīn-i[1285] Muḥammed ḥaḳḳ içün ʿālemde

Dem-i cān-baḫş ile naẓm içre bu gün ʿİsāyem

[28a-28b] [ĠAZEL-İ BĀḲĪ TAḪMĪS-İ EMRĪ][1286]

-330-[1287]

Mefʿūlü Fāʿilātün Mefʿūlü Fāʿilātün

1. Ey zülfi tāze sünbül ey ḳāmeti şanevber

[1279] nuṭḳ-ı: baña Vahdetî D.
[1280] yüzüme: gözüme Vahdetî D.
[1281] bürünüp: urunup Vahdetî D.
[1282] fenā: ḳabā Vahdetî D.

[1283] gelmişem: gelmişiz Vahdetî D.
[1284] benī: dem-i Vahdetî D.
[1285] dīn-i: nūr-ı Vahdetî D.
[1286] Emrî D. Th.1 (5 bend) pdf s.14-15
[1287] Mecmuada "Bâkî" başlığı ile kayıtlıdır.

Ey ḫaddi lāle vü gül ey aġzı ġonca-i ter

Bāġ-ı cihānda[1288] yoḳdur sen gül-ʿizāra beñzer

Ey ṣaçları şeb-i Ḳadr ey yüzü māh-ı enver

[28b]

Dil ṭıflı her gün aġlar ʿıyd-i viṣālin ister

2. Tīġ-ı firāḳıñ ile bu sīne pāre pāre

Sen serv-ḳad nigārım çü[n] gelmedi kenāre

Gözüm yaşı ʿaceb mi beñzerse cūybāre

Bir kerre görmek ile dil virdim ol nigāre

Bir kere[1289] daḫı görsem[1290] cān virmegim muḳarrer

3. Mihr-i ruḫuñla ey meh sīnemde her dem āteş

Zülfüñle bend olaldan göñlüm ḳatı müşevveş[1291]

Sen ḥüsn-i bī-naẓīr[iñ] evvelden eyleyen naḳş[1292]

Cān virmek içün itmiş laʿl-i lebiñi cān-baḫş

Cān almaḳ içün itmiş müjgānlarıñı ḫançer[1293]

4. Derd ü firāḳıñ ile ḳaldım ġam u elemde

[1288] cihānda: cinānda Emrî D.
[1289] kere: kez Emrî D.
[1290] görsem: görürsem Emrî D.
[1291] Zülfüñle bend olaldan göñlüm ḳatı müşevveş: Zülfüñe bend olaldan oldı göñül müşevveş Emrî D.
[1292] Sen ḥüsn-i bī-naẓīr[üñ] evvelden eyleyen naḳş: Bu ḥüsn-i bī-naʿīrüñ evvelden eyleyen naḳş Emrî D.
[1293] Cān almaḳ içün itmiş müjgānlaruñı ḫançer: Cānumı almag-içün müjgānlaruñı ḫançer Emrî D.

Ḥayfā[1294] muḥāl olupdur göñlüm[1295] baña bu demde

Yazdıḳda ḳanlar aġlar derd-i dilem ḳalemde

Lāyıḳ mıdır ḳalam ben her dem belā vü[1296] ġamda

Ola cemāliñ ey meh günden güne[1297] münevver

5. Çoḳdan görünmez oldu gün yüzü yār-ı cānıñ

Eflāke irse ṭañ mı Emrī seniñ fiġānıñ

Terk eyleyüp be-külli sevdāların cihānıñ

Şol deñlü meyli vardır Bākī lebiñe [k']anıñ

Gūyā ki teşne-dildir[1298] āb-ı zülāliñ[1299] özler

[28b-29a] ĠAZEL-İ NİẒĀMĪ TAḪMĪS-İ ĀṢAFĪ[1300]

-331-

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Bezm-i gülşende idüp şāhid-i gül refʿ-i ḥicāb

Cām-ı gül-gūnını çün lāle pür itdi mey-i nāb

Nār-ı hecriñle bu göñlüm nice bir olsa[1301] kebāb

İtmediñ seyl-i fenā ʿömr diyārını ḫarāb

خذ من العبش نصبا دمن العمر نصاب

[1294] ḥayfā: ṣafā Emrî D.
[1295] göñlüm: gülmek Emrî D.
[1296] belā vü: alām-ı Emrî D.
[1297] güne: dāhī Emrî D.
[1298] teşne-dildir: teşne-diller Emrî D.
[1299] zülāliñ: zülāli Emrî D.
[1300] Bu şiir Sadeddin Nüzhet'in *Türk Şairleri* adlı çalışmasında bulunmaktadır.
[1301] olsa: ola Nüzhet, age. , s.102.

2. دوش رفتم بدر صومعه ازرا طرب

بوالعجب كار بد بد امد اسرارعجب

كه مر داد ندا پير مغان در همه شب

فتح باب حرم عيش ز اسحانه طلب

رحم الله لمن علمني فتح الباب

3. Seyr-i gülzār idelim şevḳ-i nigār ile yine

Naʿre-i ḳumrī gül-bāng-i hezār ile yine

[Göñül] aç bir ṣanem[-i] lāle ʿiẕār ile yine

ʿAyş it ey ʿāşıḳ-ı şeydā ki bahār ile yine

زين الر وضته كا لجنته بالودر وتاب

4. ماه رويي كه رخش شمع شب افرور شود

هر مثره از نظرش نوك دلدرز شود

مه و خدر شيد رخش مهر جها نسوز شود

سرو نازي كه ز رخساره كوزور شود

[29a]

لو تجلا لك في الظلمت من غير حجاب

5. Bu cihānda kimine ẕevḳ u ṣafā oldu naṣīb

Kimine cām-ı mey nuḳl-i beḳā oldu naṣīb[1302]

[1302] Bu mısra kaynakta 3.mısradır.

Kimine mihr ü maḥabbetle vefā oldu naṣīb

Baña senden ġam u endūh-ı ġınā oldu naṣīb

فسمتي منك بلا و عنا و عذاب

6. اب روي منان شيشه ناموس كه هست

هم ان سنك دلم كرد بياز يجه شكست

تاكه اين رشته دل عقد هوايش بر پست

از غمش انجه بجان من دل حسته نشست

لو و ضعنا اثر امنه علي الصخر لذاب

7. Dilde ẓāhir olalı nār-ı muḥabbetden eṣer

Yandı sīnemde kebāb oldu döne döne ciger[1303]

Ey hevāyī ġame ṭaleb[1304] budurur ṭoġrı[1305] ḫaber

Göñlüñü ancılayın bir büte vir kim dirler[1306]

يسر الله لمن اعشقه حسن ماب

8. Āṣafi nice bir ide o güzel baña cebir

İdeyin dād u şikāyet olucaḳ baʿṣ-ı ḳabir

Raʿd-ı nālān bu benem ḥālime giryān ebir

Miḥnet-i hecre Niẓāmī nice bir ide ṣabır

سادتي احترق القلب بسوق الاصحاب

[1303] Yandı sīnemde kebāb oldu döne döne ciger: Yandı sīnemde döne döne kebāb oldı ciger Nüzhet, age., s.103.
[1304] ṭaleb: ṭālib Nüzhet, age., ?, s.103.
[1305] ṭoġrı: doġrı Nüzhet, age., ?, s.103.
[1306] Göñlüñi ancileyin bir büte vir kim dirler: Göñlüñi bir büte vir ancileyin kim diyeler Nüzhet, age., s.103.

[29a-29b] **[ḲADRĪ][1307]**

-332-

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Cān çıḳarsa kūy-ı fürḳatde ġam-ı dildārdan
   Baş giderse ʿaşḳ içinde cünbiş-i aġyārdan
   Cāmına ten yansa nār-ı sīne-i bīmārdan
   Tāc-ı ser düşse hevāyı āh-ı āteş-bārdan
   El çekem hep cān u bāş cübbe vü destārdan
   Geçmeyem hergiz belāyı derd u ʿaşḳ-ı yārdan
   Dönmeyem ḳālū belāda itdigim iḳrārdan

2. Nāṭır isem nergis ol ġamzekārı terk idüp
   Māʿil isem serde ol ḳadd-ı çenārı terk idüp
   Nāʿil isem gülşene ol gül-ʿiẕārı terk idüp
   Ṭālib isem cennete ruḫsār-ı yārı terk idüp
   Ḳāʿil isem kevşere laʿl-i nigārı terk idüp
   Ḳāniʿ isem ḥūriye ol ġam-güsārı terk idüp
   Rūz-ı maḥşerde zāhid maḥrūm olmam dīdārdan

3. Tende zaḫm-ı tīr-i müjgānıñ gül-i bī-ḫārdır
   Dilde fikr-i āteş-i laʿl-i lebiñ gül-nārdır

[1307] Bu şiir bulunamamıştır.

Bāġ-ı cānda naḫl-i ḳaddiñ serv-i ḫōş-reftārdır

Çeşm-i müjgānım ruḫuñ ʿaksiyle bir gülzārdır

Āşıḳ üftādedir derdiñle hem nāçārdır

Gülşen-i kūyı dilārāda nümāyiş cādır

[29b]

Kim anıñ eṭrafına ḥavlı çekilmiş ḫārdan

4. Ol ṣanem kūyına eylersiñ saʿādetle sefer

Yoluñ iziñ açıḳ olsun lākin ey bād-ı seḥer

Eşigine yüz sürüsün duʿā itdikce ger

Deyr-i miḥnetde ṣorarsa çekdigim ġamdan ḫaber

Diyesin şimdi belā vü hecr ile ey sīm-ber

Şöyle oldum nā-tüvān dīdāre süykünsem eger

Peykerem teşḫīṣ olunmaz ṣūret-i dīvārdan

5. Didim āḫir varı yoġı ʿāşıḳıñ cāndır aña

Virsem olmaz mı dehān-ı laʿliñe ey bī-vefā

Didi anlara ki dünyāyla ʿuḳbādır bī-behā

Ben tereddüd eyleyüp baḳup ṭururken her yaña

Güş cāna irdi hātifden bu beyit cān-fezā

İrmek istersen dehān-ı laʿl-i yāra Ḳadriyā

Geç iki ʿālemden el çek cümle yoḳdan vardan

[29b-30a] MUḪAṬABĀT ŞUʿARĀ-YI MĀŻĪ

-333-

Mefʿūlü Fāʿilātü Mefāʿīlü Fāʿilün

1. Dün geldi geçdi nāzıla bir tāze şehlevend
   Ḳaşı kemān u kirpigi oḳ sünbülü kemend
   Alnında reşk-i bād-ı ṣabā bir güzel semend
   Bu deryā nice bir kişiniñ gerdeninde bend
   Kimdir bu ādem ol ne resendir didim didi
   Boynıña baglu rişte-i cānıñ-durur seniñ

2. Kimse dehānıñ ögmege hīç açamaz dehān
   Ditrer lebiñi görse nice ḥālet ile cān
   Bāġ u ḫande zülf çatup baġlamış mekān
   Ḳat ḳat [döküldü] leşker-i zülf-i siyeh amān
   Zülfüñ yüzüñü ṭutdu nedendir didim didi
   Örten felekde māh-ı dehānıñ-durur seniñ

3. Gördüm düşümde ḥüsn iliniñ pādişāhını
   Binmiş şikāre başına dirmiş sipāhını
   Almış eline nāzıla bir yavru şāhini
   Ṣalmış cemāl üstüne zülf-i siyāhını
   Bu ben ne beñdir bu ne çemendir didim didi
   Uçmāġ içinde rūḥ-ı revānıñ-durur seniñ

4. Ölmek muḳadder oldu baña bārı yārimiñ
Seng-i ġam ile olsa bināsı mezārımıñ
Ṭutmuş lebiñi ḫaṭṭ çıḳup ol gül-ʿizārımıñ
Yıḳsun cihānı nāleleri āh u zārımıñ
N'eyler lebiñde ḫaṭṭ ki o gezer didim didi

[30a]

Dest-i ecelde cān u civānıñ-durur seniñ

5. Bir gün seḥerde aġlayaraḳ iderken ṣadā
Ṭurdum yerimden olmaḳ içün şāha āşinā
Ṭurmuş yerinde ṣanki o mānend-i murtażā
Ṣundum müseddesimi çoḳ itdim aña duʿā
Ey şāh oḳu tāze süḫandır didim didi
Aldıñ diyār-ı naẓmı zamānıñ-durur seniñ

6. Çünkim bu deñlü nāzıla o ṣūḫ-ı şīvekār
Āyende geldi ḳıldı dil u cānı bī-ḳarār
Baḳup yüzüne aġlar idim nitekim hezār
Bir ẕerre oldu gün yüzü üstünde āşikār
Şāhım varanda belki dehendir didim didi
Açma ḳapāġı rāz-ı nihānıñ-durur seniñ

7. Seyr eyle çıḳdı gülşene ol serv-i gül-ʿizār

Elvān mīve dāmenini doldu şāḫ-sār

Ben gördüm anda piste vü bādām ü sīb ü nār

Bir murġ oḳurdı ʿārızı bāġında zār zār

Ol murġ ne murġdur bu ne çemendir didim didi

Bāġ u çemende murġ-ı revānıñ-durur seniñ

8. Laʿl ü güher dişiyle yapışmış ṭudağına

Müşk-i ḫoten hevesden ulaşmış yañağına

Dürr-i necef hevādan aşılmış ḳulağına

Çoḳ dāne dāne nesne dökülmüş ayağına

Hey hey bu ne ʿaḳīḳ-i yemendir didim didi

Gözden aḳan cigerdeki ḳanıñ-durur seniñ

9. Göz gördügünce göñlüm olur ḥüsn-i māʿili

Eyler dīvāne pīrligi ḥālinde ʿāḳili

Yüzünde siḥr ide nice bu çāh-ı Bābili

Bend itmiş anda bir nice ṣāḥib-naẓar dili

Çün söyle bunca çāh-ı ẕeḳandır didim didi

Ey çoḳ ḫiṭābı kendü mekānıñ-durur seniñ

10. Yaşım yürüdü ṣu gibi ol serv-i sūyına

Göz baḳaḳaldı zülfe ruḫ-ı ḫaṭṭ-ı rūyına

Aldandı ṭıfl-ı dil tek anıñ mūy-ı būyına

Pīrāne-ser göñül virir ol ḳadd-i cūyına

Hey hey ne ḫūb-ı serv-i semendir didim didi

Baḫt-ı saʿīd ʿömr-i civānıñ-durur seniñ

11. Gün çıktı pīrehen yaḳasından açup niḳāb

Teb düşdi cāna cümle-i āfāḳı ṭutdu tāb

Mānend-i şebnem ẕerre-i bī-hūdedir ḥabāb

Ol dem ki ṭoġru cānib-i maşrıḳdan āfitāb

Bir ẕerre gördüm anda dehende didim didi

Baḳ baḳ ḥabībī rāz nihānıñ-durur seniñ

12. Düşmüş ġaddārī üzre muʿanber selāsili

Āşufte ḥāl idüp nice bī-ṣabr bī-dili

ʿAḳlımı vālih eyledi şekl ü şemāʿili

Göz gördü ḳāmetin dil u cān oldu māʿili

Veh bu ne ṭurfa serv-i çemendir didim didi

Manẓūr-ı dīde-i nigerānıñ-durur seniñ

13. Seyl-i sirişkim oldu revān ḫāk-i kūyına

Cān vālih oldu laʿl u leb u güft-i gūyına

Dil düşdü dām-ı silsile-i müşk-i būyına

Ol laḥẓa kim şataşdı gözüm zülf-i rūyına

ʿAḳreb mehi minbere vaṭandır didim didi

Ārāyiş-i riyāż revānıñ-durur seniñ

14. Tütdüm ṣoḥbeti müşk-i Ḫotendir didim didi
Dām-ı belāyı murġ-ı revānıñ-durur seniñ
Gördüm bu beni serv-i çemendir didim didi
Neşv [ü] nemāyı gülşen-i cānıñ-durur seniñ
Ṣordum lebini şerḥ nedendir didim didi
Cānıñ içinde teşne-i ḳanıñ-durur seniñ

3) Mecmuanın MESTAP'a Göre Tasnif Tablosu

Tablo 5: Mecmuanın (1a-30a) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu

Yer Nu.:	2388/11 numarası ile Süleymaniye Kütüphanesi'nde Yazma Bağışlar koleksiyonunda kayıtlı şiir mecmuasının bu çalışmada 1a-30a varaklarına yer verilmiştir.						
Yp. nu.	**Mahlas**	**Matla' beyti / bendi**	**Makta' beyti / bendi**	**Nazım şekli / birimi**	**Nazım türü**	**Vezin**	**Açıklamalar**
1b	Vehmī	Nāġme-i Rūḥu'l-ḳudsle nuṭḳa geldim ādemem Ḳana ḳana bes muḥabbet bādesinden pür-demem Bu ne muʿcizdir mesīḥānıñ demiyle hem-demem Bu vücūd iḳlīminiñ mülküne nisbet edhemem Ġayret-i kübrā içinde ol benim ben yā kimem	Vehmiyā vehmüñ seniñ bir ġamze-i şimşīrinden Ten ḳulan mı nāle-i Cān meşāmıdır muʿaṭṭar naġme-i tesevvür iden Bāde-i meye yoġurmuş cismimi ne ḥamīr iden Bu ḫarābātın içinde mey-fürūşdan mey ḫāmım	Muhammes 5 bend		-.--/-.--/-.--/-.-	
2a	?	Leb-i laʿline ol şuḫūn görüp derdim devāsını Didi ey ḫaste-i hicrān saña bundan ʿināyet yoḳ		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyitin şairi bilinmemektedir.
2a	?	O raḳḳāṣ şūḫunuñ riḳḳatā seyir edüp meyānda Ḳurulmuş bir ḫazīne ḫāverī ṣanma ittikāñdır		Müfred 1 Beyit		.---/..--/.---/..--	Beyitin şairi bilinmemektedir.

2a	?	Ol çıkar eflāke āḫir ey melek degil Ejder-i āteş-feşāna āhıma zencīrler		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyitin şairi bilinmemektedir.
2a	?	Rūḥı naḳddir kāmil iseñ gözleme ṣadrı Tek daḫl cemʿiyyete erbāb-ı kelām ol		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyitin şairi bilinmemektedir.
2a	?	Vişāle çāre olmazsa bu derd ile ḳalsam gerek Sen ṭururken be hey ẓālim ben kime yalvarsam gerek		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyitin şairi bilinmemektedir.
2a	?	Sorsam kār idi kār idi cevriñ bu fakriñ cānına Bu cihānda kimseniñ iddigi kalmaz yānına		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyitin şairi bilinmemektedir.
2a	?	Ġarīb olmaz iden terk-i diyārı Ġarīb oldur anı terk ede yārı		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.--	Beyitin şairi bilinmemektedir.
2a	?	Ferāġat eyle ey dil gel ümīd-i vaṣl-ı dilberden Bilürsin kim vefā gelmez cihān içre güzellerden		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyitin şairi bilinmemektedir.
2a	?	Zevāl-i ġallesin çekmek içün devlet virip yohsa Felek ehl-i diliñ ṣanmā ki memnūn olduġun ister		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyitin şairi bilinmemektedir. Beyit der-kenarda bulunmaktadır.

2a	?	Taḳdīr-i şuʿle-fürūz olsa da şemʿ-i ẓālim Āh-ı maẓlūm ile elbette söner çoḳ sürmez		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyitin şairi bilinmemektedir. Beyit der-kenarda bulunmaktadır.
2a	?	Gözümde āb-ı ʿaşḳ ile göñülde āteşi gidmez Şeb-i rūz ḳalmışım ne ḥamd elim irmez gücüm yetmez		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyitin şairi bilinmemektedir. Beyit der-kenarda bulunmaktadır.
2a	?	Ser-te-ser gezdim cihānda bulmadım bir yār-ı ġār Her kime ḥācı didimse ḥaçı ḳoynundan çıḳar		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyitin şairi bilinmemektedir. Beyit der-kenarda bulunmaktadır.
2b	?	Şarābı seng-i ḳabr-i Ḳays ile Ferhāda dün şordum Didi sevdigiçün ikisi de ḥālā muʿazzebdir		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyitin şairi bilinmemektedir.
3a-18a	Fużūlī	Vefā her kimseden kim istedim andan cefā gördüm Kimi ki bu fenā dünyada gördüm bi-vefā gördüm	Fużūlī ʿayb ḳılma yüz çevirsem [ehl] u ʿālemden Neden kim her kime yüz ṭutdum andan yüz belā gördüm	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	Şiirin ilk iki beyti 18a varağında bulunmaktadır. Fakat şiirin bütünlüğünün bozulmaması için varak sayıları göz önünde bulundurularak bir bütün haline getirilmiştir. Kaynaktaki düzenine göre asıl matla ve makta beyitleri verilmiştir.
3a	Fużūlī	Ḳüfr-i zülfüñ şālalı raḫneler imānımıza Kāfir aġlar bizim aḥvāl-i perīşānımıza	Ġam-ı eyyām Fużūlī bize bi-dād itdi Gelmişiz ʿacz ile dād etmege sulṭānımıza	Gazel 6 Beyit		..--/..--/..--/..-	

3a	Fużūlī	Ḫilāf-ı reʿyüm ile ey felek medār itdiñ Beni gül ister iken [mübtelā]-yı ḫār itdiñ	Meger bilindi Fużūlī saña felek ḥāli Ki varını bu cihānıñ yoḳ iʿtibār itdiñ	Gazel 7 Beyit		.---/.--/.---/.--	
3a	Fużūlī	Yā Rāb kemāl-i mertebe-i Muṣṭafa ḥaḳı Ṣıdḳ-ı ṣafā-yı silsile-i enbiyā ḥaḳı	Faḳr-ı fenā saʿādetin verdiñ Fużūlīye Anda olan saʿādet-i faḫr-ı fenā ḥaḳı	Gazel 7 Beyit		--./-.-./.--./-.-	
3a	Fużūlī	Niçün ol şemʿi ḳāfūr üzre kilkiñ müşg-bār itmez Yazup bir ḳıṭʿa luṭf ile bizi ümīdvār itmez	Fużūlī nāme-i [dil]dār bir taʿvīẕdir gūyā Ki ansız ḫaste-diller ḫāṭırı bir dem ḳarār itmez	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	
3a	Nābī	Ḳādir mi seniñ ne ol ḳarşuñda nümāyān Bir kez hele mirʿāte baḳ ey Ḫüsrev-i ḫūbān		Müfred 1 Beyit		--./.--./.--./.--	
3a	?	Gel ey mihr ü kerem ḳıl dāmen-i zülfüñ yuḳaru çek Görünsün ḥāller altında gāhī çift ü gāhī tek		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyitin şairi bilinmemektedir.
3a	Mirzazāde Şeyḫ Meḥmed Efendi	Eyle müdāme keremde esip cūdı kerem rū Yād ola ḫātem gibi nāmen cihānda nev-be-nev		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
3a	?	Maṭlabıñ maḥbūb [e]ger maḥbūbadır Sırrıñı fāş eyleyüp çoḳ söyleme Ergen iseñ mālıñı maḥbūba ver		Kıt'a 1 Bend		-.--/-.--/-.-	

		Evli iseñ ʿavratıñ					
3a	Rāġıb Paşā	Ṣayt-ı ḫōş ʿişreti dertlüleriñ ʿālemde Ḳuru bir ṭanṭana dirseñ malı boşdur	Yedügi zaḫme-i endūh-ı ġamı kendi bilür Ṭablıñ āġāzesi her çend ıraḳdan ḫōşdur	Kıt'a 2 Beyit		..--/..--/..--/..-	Bu şiir bulunamamıştır.
3a	Rıfʿatī	Yā Rāb ḳalem mūy fenādan ṣaḳla Taḥrīrimi taʿn süfehādan ṣaḳla	Tevḳīfiñ idüp tene gidersem rehber Şehrāh şerīʿatde ḫaṭādan ṣaḳla	Nazm 1 Bend		--./.--./.--./.--	Bu şiir bulunamamıştır.
3a	Şefʿī	Bir gedā ḫalvet-sarāy-ı şāhā itdikçe ḫūk Hīç olur mu luṭf u iḥsānıyla murūr olmaya	Ey[i] Şefīʿ rūz-ı maḥşer şāh-ı ḥabl-ı enbiyā Yüz sürenler ravżaña ḫāşāke mefḫūr olmaya	Kıt'a 2 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Bu şiir bulunamamıştır.
3b	Fużūlī	ʿĀşıḳ oldur ki[m] ḳılur cānun fedā cānānına Meyl-i cānān itmesün her kimi ḳıymaz cānına	ʿAşḳ derdi Fużūlī terk-i cāna itmekdedir Terk-i cān etmek denilir muʿteber dermānına	Gazel 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
3b	Fużūlī	Āh kim bir dem felek reʿyümce dermān itmedi Vaṣl dermānıyla defʿi derd-i hicrān itmedi	Sırr-ı ʿaşḳıñ itmedi ancaḳ Fużūlī āşikār Bu mübārek işi her kim itdi pinhān itmedi	Gazel 8 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
3b	Sultān III.Muṣṭafā	Yıḳılupdur bu cihān ṣanma ki bir dem düzele Devleti çarḫ-ı denī virdi ḳamu mübteẕele	Şimdi erbāb-ı saʿādetde gezen hep ḫaẕele İşimiz ḳaldı bizim merḥamet-i Lem-yezele	Nazm 2 Beyit		..--/..--/..--/..-	
3b	Rāġıb Paşā	Niceler almadı kāmın bu cihāndan tiz ele Feleginñ devri muṭābıḳ yine bezm-i ezele	Ṣanma ey dil ki saʿādet bula bir dem ḫaẕele Virdi Ḫallāḳ-ı cihān mübteẕeli mübteẕele	Nazm		..--/..--/..--/..-	Naziredir.

				2 Beyit			
3b	ʿİṣām Efendi	Devr-i ʿālem bu siyāḳ üzre muvāfiḳ ezele Bu sipihre işini uyduramaz bir ḫaẕele	Mübteẕellere ḳalursa işimiz girmez ele Yine erbāb-ı saʿādetle meger kim düzele	Nazm 2 Beyit		..--/..--/..--/..-	Naziredir.
3b	?	Melīl olmaz neden ey dil şarāb-ı erġuvān yoḳ mu Seni dām-ı ṣafāya sevḳ ider bir mihribān yoḳ mu		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	
3b	Fāżıl	Tevbe yā Rab günāh eylemeyem ʿāhd olsun Heves-i zülf-i siyāh eylemeyem ʿāhd olsun	Kılayım dilberime dīde-i ʿibretle naẓar Yaʿni şehvetle nigāh eylemeyem ʿāhd olsun	Nazm 2 Beyit		..--/..--/..--/..-	
3b	?	Ḫākipāya bir rikāb ihdāsı nāçīz ise de İtme red ḳırātı anı vir ya al baġışla bir ḳula		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
3b	?	Rikābāsā o şūḫuñ pāyına yüz sürmek istersen Yolunda iḫtibār eyle aşılmayı başılmayı		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	
3b	Fużūlī	Yandı cānım hecr ile vaṣl-ı ruḫ-ı yār isterem Derdmend-i fürḳatem dermān-ı dīdār isterem	Ey Fużūlī istemez kimse rıżāsıyla fenā Ben ki bundan özge bilmem çār u [nāçār] isterem	Gazel 6 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
4a	Fużūlī	Öyle ser-mestem ki idrāk eylemem dünyā nedir Ben kimem sāḳī olan kimdir mey-i ṣahbā nedir	Āh u feryāduñ Fużūlī incidüpdür ʿālemi Ger hevā-yı ʿaşḳ ile ḫoşnūd iseñ ġavġā nedir	Gazel 4 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	

4a	Fużūlī	Ḫayāl ile tesellīdir gönül meyl-i vişāl itmez Gönülden ṭaşra bir yār olduguñ ʿāşıḳ ḫayāl itmez	Muḳayyed olmaz ehl-i şūretiñ rengine ḥāl ehli Fużūlī kim muḳayyeddir meger idrāk-i ḥāl itmez	Gazel 7 Beyit		.---/.---/.---/.---	
4a	?	Ḫōr baḳma fuḳarā fırḳasınıñ ḫırḳasına Her biri bir ṭaġı delüp geçirmiş arḳasına		Müfred 1 Beyit		--./.---/.---/.--	
4a	Necātī	Dil getürdüm diyü dildāra gönüllenme şaḳın Pādişāh eşigidir bunda dilā-zer çoḳ olur		Gazel 1 Beyit		..--/..--/..--/..-	
4a	?	Ḫākipāyıña revān ol yürü ḥālim ʿarż it Ey dil-i zār ideyim eşk ile hem-rāh seni		Müfred 1 Beyit		-..-/-.-/-..-/-.-	
4a	?	Naẓar-ı pāk ile her kim baḳsa vech-i ḥüsne Yazıla defter-i aʿmāline yüz bin ḥasene		Müfred 1 Beyit		..--/..--/..--/..-	
4a	?	Baña sensiz ne cān gerek ne cihān Tende sıḥḥat olur mu olmasa cān		Müfred 1 Beyit		..--/.---/..-	
4a	?	Çün seḥer seyrāne tenhā ol ḳad-i dil-cū çıḳar Şanki burc-ı āfitābdan gün gibi mehrū çıḳar	Dürlü ḥāletler vir ʿuşşāḳa māh-ı ṭalʿatı Anuñ içün her ṭarafdan naʿre-i yāhū çıḳar	Nazm 2 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	

4a	Necātī	Gül-i cennet gibi[dir] dermek ile eksinmez Būse lutf eyle bize gonce-i ḫandānıñdan	ʿĀlemi ḫürrem iden cürʿa-i iḥsānıñdır Sākiyā ṣaḳın unutma bizi iḥsānıñdan	Gazel 2 Beyit		..--/..--/..--/..-	
4a	Ġarīr Bey	Göñül ṭıflın ṣalup mihr-i ġam-ı cevr u cefālarla Anamdan emdügüm şīri getürdi çarḫ-ı bīnīmden		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	
4a	?	Dāne dāne ruḫlarıñda şol ʿaraḳınıñdır didim Gül gibi geldi didi güldür gül-āb andan çıḳar		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
4a	Vehbī	Ey ʿandelīb tā bu ḳadar nālişiñ nedir Olduñ neden mi ġonca daḫı ḫᵛāhişiñ nedir	Recm etse derdimle sizin n'ola mey-keşān Zāhid seniñ o duḫter-i rezle işiñ nedir	Nazm 2 Beyit		--./-.-./.--./-.-	
4a	?	Ol lāle-ruḫ ki tutdu beni ḍarb-ı ḫançere Göñlüm evi ḳaranu idi açdı pencere		Müfred 1 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Beyitin şairi bilinmemektedir.
4a	?	Sāḳiyā mey-ḫāneyi vaṣf itme ṣaḳın zühhāde Yoḫsa mescid gibi anda bıraġur seccāde		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
4a	Naʿt-ı Ḥażret-i Mevlānā Güften						Şiir Farsçadır.
4a				Müfred			Şiir Farsçadır.

				1 Beyit			
4b							Şiir Farsçadır.
4b							Şiir Farsçadır.
4b							Şiir Farsçadır.
4b							Şiir Farsçadır.
4b							Şiir Farsçadır.
5a	?	Li-maʿallāh sırrını eyler beyān monlā-ı ʿaşḳ Kim ṣarīr-i ḫāme-i ḳudret nevā-ı nāy-ı ʿaşḳ	Naʿre-i berḳ-i tecellīdir ṣadā-yı nāy-ı ʿaşḳ Şerḥ-i remz len terānī nuṭḳ-ı Mevlānā-yı ʿaşḳ	Kıt'a 2 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
5a-6a	ʿAynī	ʿAksine devr eylesün şimden-girü çarḫ-ı ʿanīd Ebr-i ẓulmetde ḳalup gün görmesün eyyām-ı ʿīd Āsumān geçsün zemīne encüm olsun nā-bedīd Mātem itsün ḳaralar geysün şeb-i Ḳadr-i saʿīd Māh-ı tābān olmasun mihr-i felekden müstefīd Bulmasun fer āfitāb-ı maṭlaʿ-ı ṣubḥ-ı ümīd Ḳalp ola nūr-ı siyāha pertev-i nūr-ı sefīd Aṭlas-ı çarḫ-ı kühen-sāl olmasun aṣla cedīd Ceyb-i dāmān-ı çarḫ-ı pür-ḫūn olup ʿahd-i medīd Dem-be-dem ḳan aġlasa ʿālem degil emr-i baʿīd Kerbelāya döndürüp İstanbulı ḫaṣm-ı pelīd Ḫān Selīmi bir ālāy ḳavm-i Yezīd itti şehīd	Ey mülūküñ aʿẓamı şāhenşah-ı kişversitān Vey cihānıñ pādişāh[ı] ḫusrev-i Cemşīd-şān Bir oñulmaz derde düşdüm çāresi yoḳ el-amān Başıma seng-i belā yaġmaḳda rūzān u şebān Berḳ-i āhım āteş-efşān-ı cihān ḫālim yaman Sīne sūzān dil perīşān dīde giryān u fiġān Her müjem deşt-i nigehde bir muġaylān-ı ziyān Cism ü cānım āteş-i fürḳatde büryān her zamān Lerzenāk oldu fiġānımdan zemīn u āsumān Eyledi bu maṭlaʿ-ı tā-şeb-seḥer vird ü zebān Kerbelāya döndürüp İstanbuli ḫaṣm-ı pelīd Ḫān Selīmi bir ālāy ḳavm-i Yezīd etti şehīd	Terci-i bend 8 bend	Mersiye	-.--/-.--/-.--/-.-	

5b	?	Ṭınḳırdamaz ʿuşşāḳa pes-i perdeden ammā Ol mūy-ı miyān ṭanbūreniñ orta telidir		Müfred 1 Beyit		--./.--./.--./.--	
5b	?	Dārü's-selām-ı cilvegehin iḫtiyār idüp Peyvendi kesdi rişte-i ḳayd-ı zamāneden	Meyl-i feżā-yı ravża-yı mülk-i beḳā idüp Şehbāz-ı rūḥı uçdu bu teng-āşiyāneden	Kıt'a 2 Beyit		--./-.-./.--./-.-	
6b	?	Allāh Allāh ne bu āteşiñle ḳunūt yandı Ne ḳunūt-ı dil u cāna ʿaşḳ u muḥabbet yandı	Āb-ı çeşm eylemedi sīne-i sūzāna meded Merḥamet ḫāne-ḫarāb olduga şefḳat yandı	Gazel 3 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
6b	?	Ḳasāvet eyleyüp düşme melāle Mevlām nev ṣūretler vir seng-i celāle Şerli beled götürürmüş Rüstem Zāle Gel oldu gidelim ġurbet illere	Şaḳın ḥicābīyi eyleme ṭaleb Varup vesveseye dürüşmesin hep ʿAfen olup giddin ġurbet Bu bir ʿacāib ḥāl oldu gidelim ġurbet illere	Türkü 2 Bend		-.--/-.--/-.--/-.-	
6b	?	Gine nāzla ḫayra düşdi Gel oldu gidelim ġurbet illere Gözüm yaşına ḳarışdı seyl Oldu gidelim ġurbet illere	Elvedālar olsun vaṭanım Yozġat Gene dārūsından derd oldu gidelim Yozġat bilmem Diyārbekir bilmem ki Baġdāt Cedel oldu gidelim ġurbet illere	Türkü 2 Bend			

7a	?	Bizi ḳıl rāh-ı ḍalelden ḫalāṣ Danma ḳalbimizi ḳıl iḫlāṣ	Müʿellif ʿAbdu'l-kerīm ol ān İde bir ḫayır duʿā iḥsān	Mesnevi 4 Beyit		-.--/-.--/-.-	
7a	Hevāyī	Hīç büze keyf virmedi ey nāzenīn saña Çespāndır ʿaceb ʿaraḳ-ı dārçīn saña	Pāy idelim ḳazancı seniñle Hevāyī hep Ḳalb-ı ġuruş baña żuyūf-ı teʿmīn saña	Gazel 5 Beyit		--./-.-./.--./-.-	
7a	Hevāyī	Dem-be-dem yelpezeden gelmede irād-ı havā Gün-be-gün maṣrafıñ olduysa eger zād-ı havā	Ey Hevāyī ṣu degirmeni bozulduysa ne ġam Yil degirmeni bütün ḳaldı saña bād-ı havā	Gazel 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
7a	Hevāyī	Evinde şīreden ḫalḳıñ ki ṭolu ḳab olur peydā Dükānımda benem birḳaç fuçı vişn-āb olur peydā	Hevāyī bir kez istinẓār-ı naẓm içün ṣalāʿ etse Ġazel der-kef hemān şāʿir gibi kezẕāb olur peydā	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	
7a	Hevāyī	Baḳılmaz ey gül ḫōd-rūy-ı āfītāb saña Furūġ-ı nūr-ı cemāliñ yeter niḳāb saña	Hevāyī ʿaşḳla ser-Kerem olalıdan ġurbetā Çü şuʿle ʿādet olupdur bu iḫtār saña	Gazel 5 Beyit		.---/..--/.---/..-	Şiir der-kenarda devam etmektedir.
7a	Hevāyī	Baḳıl[a]maz ey büt-i bed-rūy-ı mūy-tāb saña Gümüş[i] çul öñde çuvalıñ yeter niḳāb saña	Çü muḳleci ʿArabistān çölünde davlandıñ Hevāyī yaradı semt-i ʿAyntāb saña	Gazel 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Şiir der-kenarda yer almaktadır.
7a	Hevāyī	Biyā biyā nigehi [kün] zi-men bī-ḫʿāh[-ı] mürekkeb Çıḳar bu defʿa dibekden ʿaceb siyāh[-ı] mürekkeb	Yerinde cümle heyūlāsı cerr-i ʿalaḳdan Hevāyīyā bulunur ṣūret-i siyāh[-ı] mürekkeb	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	Bu şiir der-kenarda yer almaktadır.

7b	Hevāyī	Oṭaya geldikçe oġlan dāmen-i murdārın öp Vaʿde-i vaṣl etse ammā laʿl-i tükrük-bārın öp	Ḍarb-ı engüşt-i Hevāyī çögür-pervāzı gör Cöngü pür-ḫalṭ-ı geşdür tirşe-i eşʿārı[n] öp	Gazel 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
7b	Hevāyī	Ḥaẕlanur döksem yoluna eşk-i ḫūn-ālūdu hep Sevdügüm manḳur ḳuşudur aḳçadır maḳṣūdu hep	Ey Hevāyī deffe-i ḥiddetle ḥallāc-ı ḫayāl Aṭlas–ı naẕmı ṭoḳurken ḳırdı tār u pūdu hep	Gazel 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
7b	Hevāyī	Bir ḫōşça otur atda eger ḳaşını pek ṭut Ḳoyverme ṣaḳın dizgini başın çekerek ṭut	Gāhīce Hevāyī-veş edebsizlik idersek ʿAfv it ṣuçumuz yalvarırız saña dilek ṭut	Gazel 5 Beyit		--./.--./.--./.--	
7b-8a	Hevāyī	Yāre nihānīce girīzi unut Nükte-i kec dār u merīzi unut	Tāze zebān söyle Hevāyī sözü Eski zemīn çignenen izi unut	Gazel 5 Beyit		-..-/-..-/-.-	Şiir 7b varağında başlayıp 8a varağında devam etmektedir.
8a	Hevāyī	Donanmada donat dükkānı yer yer tīller[i] ṣarḳıt Dizüp mühr-i Süleymanlar gice ḳandīller[i] ṣarḳıt	Hevāyī ṭafra ṣat ḳoñşulara ṣaḳḳal başı ṭaġıt Donanmada donat dükkānını yer yer tīller[i] ṣarḳıt	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	
8a	Hevāyī	Yaġlı el ile itme girībānı mülevveş Tā kim dimesünler saña ḳaftānı mülevveş	Ferrāce giyüp gezme ṣoḳaḳlarda Hevāyī Çirk-āb ile şāyed ola dāmānı mülevveş	Gazel 5 Beyit		--./.--./.--./.--	
8a-8b	Hevāyī	Girince cenge atarmış kemend[i] Ṭahmūreş Ġażabla eyler imiş dīv[i] bend[i] Ṭahmūreş	Görürmüş at sürüşüñ ṭabʿımıñ dilīrāne Hevāyī saña idermiş pesend[i] Ṭahmūreş	Gazel 5 Beyit		.---/..--/.---/..-	Şiir 8a varağında başlayıp 8b varağında devam etmektedir.

8b	Hevāyī	Mevsim-i nev-bahārda gāhīce cūş ider Meriç Çırnığı olmayan evi yalıda boş ider Meriç	Filbeden itseler odun ile pirinç ile sefer Şalcılarıñ kemerlerin ṭolu-ġurūş ider Meriç	Gazel 4 Beyit		-..-/.---/-..-/.---	
8b	Hevāyī	Şekerli sirkeli ṣallūta üstüne gül ṣaç Yumurṭa ḳayġana[sına] nemekle fülfül ṣaç	Kimesne görmeye gitdikçe kūy-ı yāre seni Hevāyī dīde-i aġyāre bir avuç kül ṣaç	Gazel 5 Beyit		.---/..--/.---/..-	
8b	Hevāyī	Rüşvetle muḳaffel ol[alı] bāb-ı maṣāliḥ Ṭaşdan ṭaşa baş urmada erbāb-ı maṣāliḥ	Ḳoyvirme Hevāyī ṣaḳın ihmāl ile pek ṭut Girerse eger destine ḳınnāb-ı maṣāliḥ	Gazel 5 Beyit		--./.--./.--./.--	
9a	Hevāyī	Ḳıvrılır tarlada toñ oldukça pazı isfenāḫ İstemez çoḳluḳ çaḳır keskin ayazı isfenāḫ	ʿĀrsızlıḳda Hevāyī baldırana beñzedi Ṭoldu bu yıl büsbütün ṣaḥrā vü yazı isfenāḫ	Gazel 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
9a	Hevāyī	Yürü ʿaṭṭārdan al ince müẕehheb zırnīḫ ʿAmel-i kāfda pek oldu mücerreb zırnīḫ	Ey Hevāyī yalıñız żamʿ ile gelmez ḳaleme Süzmeyince olamaz ṣarı mürekkeb zırnīḫ	Gazel 4 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
9a	Hevāyī	Meyle doldur sāḳiyā destīleri bir ḫōş meded Ḳalmasun aralarunda hīç birisi boş meded	Geçmesün yārān seni meydān-ı naẓm içre bu gün Göster esb-i ṭabʿa mihmāzı Hevāyī ḳoş meded	Gazel 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
9a-9b	Hevāyī	Ḳıvām-ı berşile gül-geşt olundu ṭāġ-ı ümīd Balıġla ṭoldu taḫayyül yemünde āġ-ı ümīd	Dükāna geldi yine bir güzel yeñi şākird Hevāyī her dem öñümde yanar çerāġ-ı ümīd	Gazel 5 Beyit		.---/..--/.---/..-	Şiir 9a varağında başlayıp 9b varağında devam etmektedir.

9b	Hevāyī	Diz çöküp usta öñüne öpücek el tilmīz̲ [Cestce] deprense biraz olmasa tenbel tilmīz̲	Ey Hevāyī başını ḳaşımaġa ḳudret[i] yoḳ Besledim çoḳdan oġul yerine bir kel tilmīz̲	Gazel 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
9b	Hevāyī	Olur mühre urduḳça şeffaf[ı] kāġıd Gerek ḳırma yazıya pek şaf[ı] kāġıd	Nişāsteli ṣaḳın yufḳa sürme Hevāyī Ḫaşīn ister āhārı neşşāf[ı] kāġıd	Gazel 4 Beyit		.--/.--/.--/.--	
9b-19a	Hevāyī	Dolaşup bir zene dāmen-feşān yeler yopurur Soḳaḳ süpürgesi gibi hemān yeler yopurur	Bulunca mezbaʿ-ı dilde giyāh-ı maẕmūnu Semend-i ṭabʿ-ı Hevāyī hemān yeler yopurur	Gazel 5 Beyit		.---/..--/.---/..-	Şiir 9b varağında başlayıp 19a varağında devam etmektedir. Divan düzenine göre asıl matla ve makta beyitleri verilmiştir.
9b-19a	Hevāyī	Añılsun ṭaşlıḳ-ı Lidroz ki ırġad olduġum yerdir Külüng-i āhile kāvişde Ferhād olduġum yerdir	Añılsun ehl-i cāhın ṣurre ṣurre virdüġi baḫşiş Hevāyī ḥırṣıla güm-kerde taʿdād olduġum yerdir	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	Şiir 9b varağının der-kenarında başlamakta fakat matla beyti 19a varağında bulunmaktadır.
9b	Hevāyī	Ebnā-yı sipeh hep bu yıl Etrāk olacaḳdır Caġ-ı ḳoḳoros beste-i fitrāk olacaḳdır	Bāġ bekçisi oldu Çökede şimdi Hevāyī Kendüsü oyuḳ burnu tebūrāk olacaḳdır	Gazel 5 Beyit		--./.--./.--./.--	Şiir der-kenarda yer almaktadır.
9b	Hevāyī	Çaldıḳca cereb uşaġa lebden luʿāb göster Ḳatırlı vişnesinden ṭās ṭās ḫōş-āb göster	Yayıl şikeste-beste hep köşe başların[da]	Gazel 3 Mısra		--.-/.--/--.-/.--	Şiir eksik bırakılmıştır.

10a	Bāḳī	İşigiñ ḫākine ser-çeşme-i ḥayvān dirler Ḳapuña maṭlaʿ-ı ḫūrşīd-i dıraḫşān dirler	Gözlerim yaşı dile virdi fenā ey Bāḳī ʿĀlemi ġarḳ ider ol baḥr-i fırāvān dirler	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..-	Şiir der-kenarda yer almaktadır.
10a	Bāḳī	Sīneye çekmege bir serv-i dilārām olsa Ser-keş olmasa iñen ʿāşıḳına rām olsa	Terk iderdi mey ü maḥbūb[ı] hevāsın Bāḳī Cānda ṣabr u dil-i āvāreye ārām olsa	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..-	Şiir der-kenarda yer almaktadır.
10a	ʿĀlī	Ser-ā-pā dehri vīrān eyleyen genc-i nihānsın sen Günüñ maġribde ṭoġmuş fitne-i āḫir zamānsın sen Müneccimler ḳosunlar ġayrı sen mekkārı görsünler	O meh-rū baḫt-ı ʿālī gibi ġaddār olmaḳ istermiş Kerem semtinden el çekmiş sitemkār olmaḳ istermiş Muḥaṣṣal cevre meyl itmiş cefākār olmaḳ istermiş Ḳırup ʿāşıḳlarıñ cellād-ı ḫūn-ḫʷār olmaḳ istermiş İrişsünler meded üftādeler yalvārı görsünler	Muhammes 3 bend		.---/.---/.---/.---	Şiir şairin divanına göre 3.bend 2.mısradan başlamıştır. Mecmuada bulunan şiir eksiktir.
10a	Żiyāʿī	Miyān-ı merdümān bu tünd-i hūlar hep seniñçündür Ser-i aġyārda kesir ü dürerler hep seniñçündür Libās-ı gülsitānına reng[i] būlar hep seniñçündür Çemende cūy-veş bu cüst-cūlar hep seniñçündür Miyān-ı bülbülānda güft-gūlar hep seniñçündür	Yemāsā niçün ey ṭabʿ-ı Żiyāʿī cūşa gelmezsiñ Meʿānī cevherün silk-i beyān yane çekmezsiñ Ser-i aʿdā-yı niçün güzelüñ ġayretle sezmezsiñ Niçün ey naẓm-ı Nābī tāze tāze cilve itmezsiñ Ḳalemden ṣafḥaya bu ser-fürūlar hep seniñçündür	Tahmis 5 Bend		.---/.---/.---/.---	Nâbî'nin gazeline Ziyâî tarafından yazılmış bir tahmistir.
10a-10b	Raḥmī	Gel-berü terk-i hevā itmege himmet idelim	Raḥmiyā ger bize nāz eyler ise cānāne	Terci-i bend		-.--/-.--/-.--/-.-	

		Mā-sivādan çeküp el küllī ferāġat idelim Mihr-i ʿālem gibi bir ḳurṣa ḳanāʿat idelim Ḥālet-i derd-i dili anda rivāyet idelim Gezelim ʿālem-i tecrīdi seyāḥat idelim Varalım türbe-i Mecnūnı ziyāret idelim Gāh [gehī] baḥr-ı şühūd içre sibāḥat idelim Sīnemiz şevḳ ile pür-dāġ-ı muḥabbet idelim ʿArṣa-i ʿaşḳda şīrāne şecāʿat idelim Terk idüp vaḥşeti pervāneye nisbet idelim Yār içün nār-ı ġama yanmaġa minnet idelim Yārsız gir diseler cennete nefret idelim Pāk-rū pāk-naẓar ʿāşıḳ-ı dīdār olalım	Vuṣlatı terk idelim ḳāʿil dudup hicrāne Sāḳi-i ʿaşḳ[ıñ] elinden hem içelim peymāne Düşelim kūy-ı ḫarābāta olup mestāne Yaḳamız çāk idelim tā irişe dāmāne Mā-sivā terkin idüp baḳmayalım devrāna Bir leked-kūb gelüp salṭanat-ı ḫāḳāna İlticāʿ itme vezīr ile demir sulṭāna Yüri var baş ḳademiñ dāʿire-i ʿirfāna ʿĀrif-i vaḥdet olup gelberü bu meydāna Varalım tekye-i Vāmıḳda olan aḳrāna Ḥāşılı cümle şalāʿ eyleyelim yārāna Bize Mecnūn ile Ferhāddır hem-ḫāne Pā-bürehne gezelim ʿālemi dervīşāne Pāk-rū pāk-naẓar ʿāşıḳ-ı dīdār olalım	3 Bend			
10b	?	Cesāret eylemezdim bu yeñi dest-āvīz nāçīze Eger kim bilmeseydim ḳıṣṣa-i mūr-ı Süleymānı		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyitin şairi bilinmemektedir.
10b	?	Ġam u şādīniñ olmaz ıṭṭırādı keyfiniñ āsā Biri olduḳca farḳın birin noḳṣān olduġuñ gördük		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyitin şairi bilinmemektedir.

10b	Murādī	Ḥālimi ne ḥācet ki beyān ide zebānım Ed-demʿu mine'l-ʿayni ilā ḥāl delīl	Elbet[te] bu ḥālimden o yāriñ ḫaberi var El-ḳalbi mine'l-ḳalbi ile'l-ḳalbi sebīl	Gazel 2 Beyit		--./.--./.--./.--	Muradî'ye ait gazelin 2. ve 3. beyitleridir. Mecmuada "Kıt'a" başlığı ile kayıtlıdır.
10b	?	Dil-i ʿuşşāḳ olur hürrem hezār-ı şevḳ ile tāze Uṣūl ile terennüm rāst olunca perde-i sāze	Semāʿī sāz[-ı] kār ile ẓuhūr itdikce ṭanbūrdan Yürün aḳsun gelür raḳṣa o dem oluna āġāze	Nazm 2 Beyit		.---/.---/.---/.---	Mecmuada "Kıt'a" başlığı ile kayıtlıdır. Beyitin şairi bilinmemekle birlikte der-kenarda yer almaktadır.
10b-11a	Cem Sulṭān	Bī-beḳā vü bī-ṣafā vü baḥr-ı bī-lenger felek Baġrımı deldiñ belā tīġiyle ey kāfir felek	Kimseye ʿālemde hergiz ḳılmamışsıñ merḥamet Āh idüp aġlar eliñden bende vü sulṭān felek	Kaside 28 Beyit	Mersiye	-.--/-.--/-.--/-.-	Cem Sultân divanına göre mecmuada şiirin beyitlerinin dizimi oldukça farklıdır. Şiir 10b varağında başlayıp 11a varağında devam etmektedir. Divan düzenine göre asıl matla beyti verilmiştir.
11a	?	Şol dīdeye kimi gül görüne ḫār görünmez Yārini gören ʿāşıḳa aġyār görünmez		Müfred 1 Beyit		--./.--./.--./.--	Beyitin şairi bilinmemektedir. Der-kenarda yer almaktadır.
11a	?	Dil-i mecmūʿa gibi ḳoynuna ḳor gāh baḳar Dil vireñ kimse yañılmaz ʿulemā-zādelere		Müfred 1 Beyit		..--/..--/..--/..-	Beyitin şairi bilinmemektedir. Der-kenarda yer almaktadır.
11a	Raḥmī	Ḫaṭādır intiḫāb-ı cāy-ı būse rūy-ı dilberden Dilā ṣaḥn-ı ḥarīm-i Kaʿbede mihrābı n'eylersin		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	
11a	Lāedrī	Cebel-i Ṭūra varan göremez nūr andadır		Müfred		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyitin şairi bilinmemektedir. Der-kenarda yer almaktadır.

		Ḳanda kim yāriñ cemāliñ göresin Ṭūr andadır		1 Beyit			
11a	?	Ḥacerü'l-esved imiş Kaʿbe yüzünde ḳara ben Ḥacıyım saʿy iderim ol ḥaceri öpmege ben		Müfred 1 Beyit		..--/..--/..--/..-	Beyitin şairi bilinmemektedir. Der-kenarda yer almaktadır.
11a-11b	Ḳalender Abdāl	Ḫōr baḳma fuḳarāya ṣaḳın ey ehl-i hüner Ṣūrete baḳma naẓar sīrete olur ekṣer Düşer erbāb-ı fenā luṭf-ı Ḫudāya maẓhar Ḳādir olmazsa da bir cübbe-i destāra eger İtme dervīş-i ʿabā-pūşa ḥaḳāretle naẓar O da ḥālince fenā memleketiñ şāhı geçer	Münkir olma fuḳarāya yürü zāhid zinhār Rıfḳ ile baḳ yüzüne luṭf ile eyle güftār Fuḳarādan ḳopar erbāb-ı velāyet her bār Gel Ḳalender sözünü eyleme luṭf it inkār İtme dervīş-i ʿabā- pūşa ḥaḳāretle naẓar O da ḥālince fenā memleketiñ şāhı geçer	Müseddes 5 Bend		..--/..--/..--/..-	Şiir 11a varağında başlayıp 11b varağında devam etmektedir.
11b	Seyyid Muḫtār	Olmuş āşuftesi ol kākül-i ʿanber-bāriñ Vech[i] vardır güzelim olsa perīşān destārıñ		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit der-kenarda yer almaktadır.
11b	?	Destārını efendi levendāne şar disem Ol meh-pāre şīveler eyler büzer şarar		Müfred 1 Beyit		--./.--./.--./.--	Beyit der-kenarda yer almaktadır.
11b	?	Destār-ı perīşānı ẓarīfāne şararsın Meydān-ı muḥabbetde güzel ʿāşıḳ ararsın		Müfred 1 Beyit		--./.--./.--./.--	Beyit der-kenarda yer almaktadır.

11b	?	Ḫaṭṭ-ı ber-āver de olan tāzeye ilk raġbet Ḳanda gitsin berilür bir ḳīl ile bī-minnet		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit der-kenarda yer almaktadır.
11b-12a	Cinānī	Nev-bahār oldu güzellendi ser-ā-ser ʿālem Oldu ezhār ile her gūşe gülistān-ı İrem Sīneler ṭoldu ṣafā ḳalmadı endūh ile ġam Eyledi müjde-i gül dilleri şād u ḥürrem Ġoncanıñ göñlü açıldı güle düşdü şebnem	Ey [Cinānī] [pür] idüp şöhret ile āfāḳı Ḥaşre dek nāmın idüp devr-i felekde bāḳī Demidir sākin idüp sūz-ı dil-i ʿuşşāḳı Ābdār olsa n'ola meyve-i şiʿr-i Bāḳī Urmadı kimse bu bāġ içre daḫı böyle ḳalem	Tahmis 5 Bend		..--/..--/..--/..-	Cinanî'nin Bâkî'nin gazeline yazdığı tahmistir.
12a	Fedāī	Ne virir ḫalḳ ile dāʿim saña baḫş u cedeliñ Reh-i dīn içre eger yoġısa ʿilm ü ʿameliñ Seni maġrūr-ı cihān eyledi ṭūl-i emeliñ Nice māʿil olasun ʿişvesine her güzeliñ Ṣubḥ-ı ṣādıḳ gibi ey ġāfil aġardı ṣaḳalıñ Ḫaberiñ yoḳ seni penbeyle boġazlar eceliñ	Ey Fedāyī nice bir ẕevḳ u ṭarab ʿayş u ṣafā Yā nice bir ġam-ı endūh-ı belā renc u ġınā Var ise ʿaḳlıñ eger varacaġıñ yeri aña Ḥāl diliyle saña dir peyk-i ecel şimdi saña Ṣubḥ-ı ṣādıḳ gibi ey ġāfil aġardı ṣaḳalıñ Ḫaberiñ yoḳ seni penbeyle boġazlar eceliñ	Tesdis 5 Bend		..--/..--/..--/..-	Mecmuada şiirin matla bendi ikinci bend olarak yer almaktadır. Şiir bulunamamıştır. Fedâî'nin Yahya Bey'in gazeline yazdığı tesdistir.
12a	?	Ḫaṭ-āver ol[du] [oturdu o meh] taḥiyyāta Yetiş göñül varalım bizde bir selām alalım		Müfred 1 Beyit		.---/..--/.---/..-	Beyitin şairi bilinmemektedir. Der-kenarda yer almaktadır.
12a	?	Gelme de gün yüzüñe leyl u neḫār Giceyi gündüze ḳatmış geliyor faṣl-ı bahār		Müfred 1 Beyit		..--/..--/..--/..-	Beyitin şairi bilinmemektedir. Der-kenarda yer almaktadır.

12a	?	Kime kim Kaʿbe naṣīb olsa Ḫudā raḥmet ider Her kişi sevdigini ḫānesine daʿvet ider		Müfred 1 Beyit		..--/..--/..--/..-	Beyitin şairi bilinmemektedir. Der-kenarda yer almaktadır.
12b	Ḥālī	Yoluñda ne ḫarc eylemege sīm u zerim var Ne yār-ı ġamıñ çekmege fermān-berim var Bīmār u ġarībim şeb-i ġamda seḥerim var Āḫir nefesimdir saña gel bir ḫaberim var Gel gül öpeyim gerdeniñi derd-i serim var Bir böyle uzaḳ yola efendim seferim var	Bir dem ser-i bālīnime luṭf eyle güẕer ḳıl Aḥvāl-i diger gūnuma şefḳatle naẓar ḳıl Sen būse-i laʿl-i lebiñe naḳl-i şeker ḳıl Ḥāli ḳuluña tehiyye-i zār-ı sefer ḳıl Gel gül öpeyim gerdeniñi derd-i serim var Bir böyle uzaḳ yola efendim seferim var	Müseddes 5 Bend		--./.--./.--./.--	Bu şiir bulunamamıştır.
12b	ʿİşretī	Ṣanmaʿaşḳ ehlini mevt ile güẕār eylediler Hicre ṣabr idemeyüp terk-i diyār eylediler		Müfred 1 Beyit		..--/..--/..--/..-	Beyit der-kenarda yer almaktadır.
12b	Hedāyī	Ruḫununñ dāġdārı olmaz ise lāle dāġīdır Firāz diyene serv olmaz ise bende dāġīdır		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit der-kenarda yer almaktadır.
12b	?	Ser-i destār-ı sīmīn serde sorġuc-ı mücevherdir Gehī cānāne derme ḫüsne Kayṣer-i efserdir	Benem menşūr-ı şiʿr nāfiẕü'l-ḥükkām ʿālemde Şeref mesned ki ʿirfāna leşkerim bir Sikenderdir	Gazel 6 Beyit		.---/.---/.---/.---	Şiir der-kenarda yer almaktadır.
12b-13a	Vālihī	Derd u belā [vü] miḥnet u ġam yetdi ġāyete Hecr āḫir oldu fürḳat irişdi nihāyete	Başdı o şāh[-ı] külbe-i aḥzānuma ḳadem Sundu elime sāġar-ı sīm ile cām-ı cem	Müseddes 4 Bend		--./-.-./.--./-.-	Şiir 12b varağında başlayıp 13a varağında devam etmektedir.

		Tebdīl ol[un]dı kevkeb-i baḫtum saʿādete Gird-āb-ı ġuṣṣadan yine çıḳup selāmete Minnet Ḫudāya irmişem ol serv-i ḳāmete Şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete	Nūş [eyleyince] ḳalmadı ḫāṭırda hīç elem ʿĀlemde Vālihī [baña] şimdengirü ne ġam Minnet Ḫudāya irmişem ol serv-i ḳāmete Şükrüm budur ki ḳalmadı ḥasret ḳıyāmete				
13a	Bāḳī	Cihān-ı maʿdelet kān-ı mürüvvet Ḫān Murād o[l kim] Vücūdı sāye-i luṭf-ı İlāhīdir cihān üzre	Saña lāzım duʿāyı devletinden ṣoñra ey Bāḳī Tevekküldür Ḫudāvend-i zemīn u āsumān üzre	Kaside 7 Beyit		.---/.---/.---/.---	Şiir kasidenin 8.beyitinden itibaren başlamıştır. Şiir der-kenarda yer almaktadır.
13a	Faṣīḥ	Ḫāne minnetdir cefāsına taḥammül ey Faṣīḥ Bār-ı bāġ eyler baña ol ṭıfl-ı nāzıñ lükneti		Gazel 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Bu beyit Fasih'in gazelinden alınmış bir beyittir. Der-kenarda yer almaktadır.
13a	Revnaḳzāde Meḥmed	Lükneti var dime ṣaḳın bī-vuḳūf Ayrılamaz ṭatlu dilinden ḥurūf		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.-	Beyit der-kenarda yer almaktadır.
13a	Lāedrī	İsnād-ı lüknet eyleme ol şūḫa bī-vuḳūf Ayrılamaz ṭatlu dilinden ḥurūf		Müfred 1 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Beyit der-kenarda yer almaktadır.
13a	Ṣanʿī	Ḫatm eyleyen ey ḫāce benem muṣḥaf-ı ʿaşḳı Ve'l-leyliden oḳumuş anı daḫı Mecnūn		Müfred 1 Beyit		--./.--./.--./.--	Beyit der-kenarda yer almaktadır.
13a	Maḳāmī	ʿĀşıḳa terk-i ġam-ı laʿl-i leb-i dildār güç		Müfred		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit der-kenarda yer almaktadır.

		Meyden erbāb-ı ḫarābāta istiġfār güç		1 Beyit			
13a-13b	Suʿālī	Gitdim ġam-ı nigār ile gūy-ı melāmete Oldum esīr-i cevr-i cefā-ı melāmete Düştüm fırāḳ-ı ḥasret-i derd-i saḳāmete ʿÖmr āḫir oldu çıḳmadım aḫīr selāmete Vā ḥasretā ki irmedim ol serv-i ḳāmete Vā fürḳatā ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete	[Suʿālī] çoḳ oldu hecriñ ile dil niṣār idüp Bir gün mezār yanına vardım güzār idüp Bir nāle irdi semʿime bizden ḳarār idüp Güş urdum degildim dir aydı āh u zār idüp Vā ḥasretā ki irmedim ol serv-i ḳāmete Vā fürḳatā ki ḳaldı bu ḥasret ḳıyāmete	Tesdis 6 Bend		--./-.-./.--./-.-	Suâlî'nin Ahmet Pâşâ'nın gazeline yazdığı tesdistir. Mecmuada mahlas olarak "Fevzî" kullanılmıştır.
13b-14a	?	Hilāle döndü cism-i nā-tavānım derd-i ġamlarla Büküldü pā gibi ḳadem şehā yār-ı sitemlerle Dimişsin anı teşrīf ideyin luṭf u keremlerle Seni gözler dü-çeşm-i ḫūn-feşānım nice demlerle Gel ey nūr-ı baṣar merdümlük it demler ḳademlerle	Sirişkim camım seyl oldu nice çaġlamayım kim Firāḳ-ı yār-ı laʿlüyle nice ḳan aġlamayım kim Bu āh-ı sūz-ı nālemle neden dil baġlamayım kim Nice zünnār-ı ʿaşḳa Ḫāverī dil baġlamayım kim Der u dīvār-ı deyr-i dil pür olmuşdur ṣanemlerle	Tahmis 4 Bend		.---/.---/.---/.---	Haverî'nin gazeline yazılmış tahmistir. Şairi bilinmemektedir.
13b	Çelebīzāde ʿĀṣım	Kec-nihād olduḳda sālik feyż bul[a]maz pīrde Menzil almaz rāst-rūlik olmayınca tīrde	Maʿnī-i rengīn degil ʿĀṣım kümeyt-i ḫāme[ye] Ḳan-kaşandırdım Nedīme vādī-i tanẓīrde	Gazel 8 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Şiir de-kenarda yer almaktadır.
13b	Bāḳī	Oldu dil bir büt-i şīrīn-deheniñ Ferhādı Aña lālā geçinür Ḫüsrev u Şīrīn dādı	Cevre ḳatlanmaḳ olurdu nidelim ey Bāḳī ʿAhd-ı ḫūbān gibi yoḳ ṣabrımızıñ bünyādı	Gazel 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Şiir de-kenarda yer almaktadır.

14a	Rūşenī	Şerm eyler idi görse yüzüñ bāġ-ı cānānı Ey Yūsuf-ı Ṯānī Yoluñda niṯār eylemişem ben dil u cānı Hīç ṭutma kemānī	Rūşenī şehā ʿaşḳ ile cismine anıñ nār Ey ruḫları gülzār Bülbül gibi görünce ḳılur āh u fiġānī Dil-ḫaste civānı	Müstezad 4 Beyit		--./.--./.--./.--	Şairin divanında şiir bulunmamaktadır.
14a	?	Dirseñ yoluña cān u dil-i terk-i ser olsun Olsun begim olsun Tek ben ḳuluña göz ucuyla bir naẓar olsun Olsun begim olsun	Vaṣf eylemez ḥüsnüñi yellerle efendi Bu ṣadrī-i bī-dil Bārī hele bu demde şehā maḥẓar olsun Olsun begim olsun	Müstezad 11 Beyit		--./.--./.--./.--	Şiirin şairi bilinmemektedir.
14a-14b	?	Ey serv-i sehī sen geleli seyr eyle bāġa Ser çekmedi ʿarʿar Çoḳ al nesebler özünü ṣaldı ayāġa Ḳul oldu ṣanevber	Dünyādan eger faẓl-ı gözü aġlayu kişi Yüzüñ hevesinden Pervāne gibi yāna yüzüñ gibi çerāġa Göklerdeki aḫter	Müstezad 9 Beyit		--./.--./.--./.--	Şiirin şairi bilinmemektedir.
14a	ʿĀrifzāde ʿĀṣım	Pejmürde itdi ḫāṭır-ı ʿuṣṣāḳı zülf ü ḫaṭ Ḳıldı [şikeste] ʿahd ile mīṣāḳı zülf ü ḫaṭ	Der-beste eyle maḥbereñi ʿĀṣımā yeter Etdi siyāh[ı] çehre-i evrāḳı zülf ü ḫaṭ	Gazel 6 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Bu şiir bulunamamıştır.
14a	Şehrī	Nigāh-ı gülşen-i ḥüsnüne bir ḫūnrīz-i bāġıdır Müje ālāf-ı ḥarbī çeşm-i fettānı yataġıdır	Güẕer itdükçe iḳlīm-i sele uġrar geçer Şehrī O şūḫuñ ġamze-i Tātārınıñ sīnem ḳonaġıdır	Gazel 6 Beyit		.---/.---/.---/.---	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
14a	Şehrī	Şaḥne-i dey başdı ʿişret-ḫānesün bülbülleriñ Ḳuşḳulandurdu dil-i dīvānesin bülbülleriñ	Şehriyā bu şiʿre ḳuş destānı dirlerse sezā Eylediñ ḍarb-ı meṯel efsānesin bülbülleriñ	Gazel 4 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.

14b	Nābī	Siriştine anıñ kim nūrı var ḳalbinde kīn olmaz Muṣaffā ṭıynetānıñ ṭarf-ı ebrūsunda çīn olmaz	Sezā tāze maḥalle yapmaġa beyt-i neẕāyirden Binā-yı naẓma Nābī böyle bir beyit metīn olmaz	Gazel 6 Beyit		.---/.---/.---/.---	Şiir 14b varağında başlayıp 15b varağına kadar devam etmektedir.
14b-15a	Nābī	Olmuş esīr-i ʿaşḳ o perī nev-civān iken Yanmuş firāḳa āteş[-i] ṣad ḫānmān iken	Olmuş bir āfetiñ [o da meftūnu] Nābiyā Ḥüsn ile kendi fitne-i āḫir zamān iken	Gazel 10 Beyit		--./-.-./.--./-.-	
14b-15b	Ḥaşmet	Nūr-ı tevbeyle olur ẓulmet-i ʿışyān rūşen Neyyir-i rūz-ı ḫatā pertev-i istiġfārdır	Ḥaşmetā erdi süḫan ġāyete āġāz-ı duʿā Eyle kim tā-be-ezel ḳāʿide-i eşʿārdır	Kaside 36 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Şiir der-kenarda yer almaktadır.
15a	Ṣāḥib Efendi	Toḳınmaḳ yād-ı gīsū-yı dili ḫāṭır-şikenlikdir Taḥammül-i tīşe-i bī-dād-ı dehre [kūhkenlikdir]	Meşāmm cāmı taʿṭīr itdi būy-ı pür (...) ʿAraḳ-çīni o ṣūḫuñ bāġ-ı ḥüsne (...)	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	Şiir der-kenarda yer almaktadır.
15a	Elifīzāde	Herkes neberd-i Ḳābil[i] feyiż ala Lā ḥavle velā ḳuvvete illā billāh		Müfred 1 Beyit		--./.--./.--./.--	Beyit der-kenarda yer almaktadır.
15a	?	Kimseye bāḳī degildir mülk-i devlet sīm ü zer Bir ḫarāb olmuş göñül taʿmīr itmekdir hüner		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Başlıkta Molla Gürânî yazmaktadır fakat beyitin Niyâzî Mısrî'ye ait olduğu da iddia edilmektedir.
15a	Remzī Efendi	Gül-i deryā-yı ʿirfānuñ dimārım ḳaʿrına ġavvāṣ Ki żabṭ it lūʿlū ʿilm-i ʿamelde eyle gel iḫlāṣ		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
15a	Riyāzī	Olam dirseñ eger maḳbūl-ı dergāh Der-i ṭāʿat-ı Ḥaḳdan çıḳma hergāh		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.--	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.

15a	Bāḳī	Umūruñ Ḥaḳḳa tefvīż it tevekkül eyle ey Bāḳī Ki cāy-ı ilticā olmaz cenāb-ı Kibriyādan yig		Gazel 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit der-kenarda yer almaktadır.
15a	Kemālpaş azāde	Şerīʿat kim sarāy-ı kibriyādır Ḥaḳīḳat bābıdır muḥkem binādır		Nazm 1 Beyit		.---/.---/.--	Beyit der-kenarda yer almaktadır.
15a	?	Zāhid ʿaşḳa daḫl itme ḳoca denī ʿAḳlıñı başuña devşir ḳoca denī		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit der-kenarda yer almaktadır.
15a	Meḥdī	O meh-pāre içün vāʿiẓ-i aḫter ṣatayur Ẕikrolmuş oḳur yelpāze kemend atayur		Müfred 1 Beyit		--./.--./.--./.--	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
15a	Lāedrī	Ḥaḳīḳatde teveccüh ehl[i] bir zend-i ḳadeḥ-peymā Riyā içre olan biñ zāhid-i nā-baḫt reme yekdir		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
15a	Ḥasīb Efendi	Zāhidiñ zühd-i ḫuşkı ey gül-i ter Dem-be-dem ḳanum ilmigim ḳurudur	Ḳuş degildir uçarsa da ṭutmam Yine kürsīde ḳaz gibi ṣorudur	Kıt'a 2 Beyit		-.--/.---/..-	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
15a	Nābī	Çoḳ görmüşüz zevālüni ġaddār olanlarıñ Eyyām-ı fırṣatında dil-[ā]zār olanlarıñ	Virsiñ Ḫudā hevāya ġubār-ı vücūdını Nābī derūn-ı ehl-i dile bār olanlarıñ	Gazel 5 Beyit		--./-.-./.--./-.-	

15a	Ṣābit Efendi	Pāyiñle girme āteşe ey mürtekib yüri Yüklenme bār ü zeri miṣāl-i elin köri	Cānım şıkıldı nergise gülşende Ṣābitā Dikmiş ʿasāyı cerre çıḳup ḳahbenüñ köri	Gazel 7 Beyit		--./-.-./.--./-.-	
15a	Rıżāyī Efendi	Ol verd-i ter nigārı seyr eyledim çemende Pür-ḥāletle geh olmuş ezhār cümle bende	Olsun ilāhī dāʿim bālā-nişīn ʿirfān Her işde dest-gīr ola ol naḫl-i ser-bülend[e]	Gazel 7 Beyit		--./-.--/--./-.--	Bu şiir bulunamamıştır.
15b	Nābī	Lāf eyleme zebān-ı tefāḫur-fesān ile Bālā-yı bāma çıḳma çürük nerdübān ile	Noḳṣānı ġayrılarla olur Nābīyā temām Her kimse ki tekellüm ider tercemān ile	Gazel 5 Beyit		--./-.-./.--./-.-	
15b	Lemʿī	Dil müya döndü şimdi firāḳ-ı miyān ile Cānā vücūd ḳalmadı fikr-i dehān ile	Güş itmedik mi gevher-i nā-yāb pendini İtmiş ʿayān-ı ḫāme-i muʿciz beyān ile	Gazel 8 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Nâbî'nin gazeline yazılmış naziredir. Şiir bulunamamıştır.
15b-16a	Nābī	Güldürme iltifātuñ ile kīne-cūları İtdürme ḫande ʿāşıḳ-ı zāra ʿadūları	Gördük ki yoḳ ḥuṣūle gelür ḥāli Nābīyā Refʿ eyledük göñülde olan ārzūları	Gazel 9 Beyit		--./-.-./.--./-.-	
15b	?	Rūzgār alıvirse bezm ile hem zebān Mirvaḥa-cünbāneye olurdum sūz-ı cān		Müfred 1 Beyit		--./.--./.--./.--	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
15b	?	Hevāyī olup ey yelpāze bizden yüz çevirme Ṣaḳın bir rūzgār olur düşersin dest-i dilberden		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
15b	?	Miyān-ı sīne-i sīmīniñ üzre ey gül-i ter		Müfred		.---/.---/.---/.---	Beyit bulunamamıştır.

		Görünce ḫāl-i siyāhıñ didim refīh-i naẓar		1 Beyit			Der-kenarda yer almaktadır.
15b	Seyyid Ḥālim	Kāfūrī ḥıfẓ-ı bāʿiş imiş fülfül-i siyāh Sīret beyāż-ı gerdeniñi beñle eglenir		Müfred 1 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Başlıkta Seyyid Halim olarak kayıtlıdır. Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
15b	?	Didim ol gerden-i kāfūruñ üzre yek midir cānā Didi ol bir ḥarāmī zengīdir dāʿim boġāz bekler		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
15b	?	Ṣaḥn-ı çemende bülbül-i zārı alındırır Bād-ı nesīm bir gül-i raʿnā ṣalındırır		Müfred 1 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
15b	Maḳālī	Maḳālī ṭaʿn-ı cāhilden ne ġam erbāb-ı ʿirfāna Atarlar ṭaşı elbette dıraḫt-ı meyve-dār üzre		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit der-kenarda yer almaktadır.
15b	?	Devlet erbābına reşk eyleyen erbāb-ı ḥased Añlamaz maşrafunuñ keşretüñ irāde beşer		Müfred 1 Beyit		..--/..--/..--/..-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
15b	Ḥamālī	İtme zamāne ḫalḳı ile gel muʿāşeret Eşigindedir ʿavāmla ʿörfī muṣāḥabet		Müfred 1 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Başlıkta Hamalî mahlası bulunmaktadır. Fakat bu mahlasta bir şair bulunmamaktadır. Beyit bulunamamıştır ve der-kenarda yer almaktadır.

15b	Edirneli ʿĀlī	Nār-ı ġam nūr-ı ṣafā hep bir çerāġıñ pertevi Çeşm-i ʿibretle baḳarsan arada bī-gāne yoḳ		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Başlıkta "Nâbî" mahlası kullanılmıştır. Fakat beyit Edirneli Âlî'ye aittir. Beyit der-kenarda yer almaktadır.
15b	?	Oldum dime cānāne temām-ı ʿayyār Bāzār-ı süḫanda zīrā muḥtesib var		Müfred 1 Beyit		--./.--./.--./.--	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16a	Nābī	Kim düşer dāmenime ḳaṭre-i ḫūndan ġayrı Kim öper pāyımı zencīr-i cünūndan ġayrı	Nesi var cünbīş-i ḳānūn-ı cihānıñ Nābī Bī-nemek zemzeme-i perde bīrūndan ġayrı	Gazel 5 Beyit		..--/..--/..--/..-	
16a	Nābī	Olma ol gūne ki her kim ki saña ola ḳarīn Ola düşmenleriniñ fevti ile zār u ḥazīn	Olma ol gūne ki ḥaḳḳıñda lisan-ı şuʿarā Ḳopara ḫāme-i Nābī gibi bir tāze zemīn	Gazel 13 Beyit		..--/..--/..--/..-	
16a-16b	Nābī	Niʿmet de virse bāver olınmaz beḳāsına Olma firīb-ḫorde sipihriñ ʿatāsına	Gīsū-yı müşg-bārına Nābī ol āfetiñ İḳlīm-i Çīn didimse de tevbe ḫaṭāsına	Gazel 6 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Şiir 16a varağında başlayıp 16b varağında devam etmektedir.
16a	?	Seriñ terk itmeyen bulmaz vişāliñ dāmen-i cānā Seni ḳuçmazdı serden geçmese pīrāheniñ cānā		Müfred 1 Beyit		.---/ .---/ .---/ .---	Başlıkta "Velehu Nuru'llah" yazmaktadır. Fakat Nâbî Dîvânı'nda beyit bulunmamaktadır.
16a	Tevfīḳ	Dildir bilen ḫayālini didim neden bilür Bilmez efendi çoḳ yaşayan çoḳ gezen bilür		Müfred 1 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Başlıkta "Tevfik" mahlası kullanılmıştır. Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.

16a	?	Tīr-i yārından ey dil-i ḥaḳīḳat iltimās itme Vefā olmadığın ʿālemde kendüñden ḳıyās [itme]		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16a	Feyżī	Zünnārımı seyr eyleyen efsūs disünler Meyḫāneye düşdü o sālūs disünler	Öyle ʿilm-i evveldir perestīde ki Feyżī Mescidde görürlerse de cāsūs disünler	Gazel 5 Beyit		--./.--./.--./.--	Mecmuada "Gazel-i Feyzi" olarak başlıklandırılmıştır. Fakat Subhizâde Feyzi ve Hüsamzâde Feyzi divanlarında şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16a	?	Kime ışmarlayım ol şūḫı Ḫudādan ġayrı Elimizden ne gelür ḫayr-ı duʿādan ġayrı		Müfred 1 Beyit		..--/ ..--/ ..--/..-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16a	?	Sāʿatiñ muʿcize-i Ḥażret-i Yūsuf idüken Żamm-ı Aḥad ile ḥazīnden işit leyl u nehār	İsm-i Yūsuf ṣad u pencāh u şeş olduḳda şümār Sāʿate baḳ nice geçmez o ḥesāb üzre çalar	Nazm 2 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16a	?	Sāʿatüñ çaldığını vaḳit ṣanursuñ her gāh Geçdi ʿömrüñ diyü ġāfil seni eyler agāh		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16	?	Her zamān bād-ı hevā ṣanma gelüp isen yeter Bir ṭabancayla anı mirvaḥa cebrī getürür		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16a	?	El-ḥased ey mirvaḥa oldu mekānıñ destyār		Müfred		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.

		Aldırırsa böyle aldırsın kişiye rūzgār		1 Beyit			
16a	?	Yine evvel bahār oldu irişdik gül gibi tāze Hevālar çünki germ oldu gerekdir elde yelpāze		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16a	?	Eger minnet ile gelmezse yel yeter Ḍarb-ı dest ile getür yelpāze		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16a	?	Mirvaḥa raḳṣ iderek dest-i dilārāya çıḳar Bu hevānıñ ötesi yelleli yellāya çıḳar		Müfred 1 Beyit		..--/ ..--/ ..--/..-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16b	Nābī	Sittīn irişti ey dil inābet zamānıdır Ser-germī-i hevādan ifāḳat zamānıdır	Tā key sefer mesālik-i ʿişyāna Nābiyā Seccāde-i ʿamelde iḳāmet zamānıdır	Gazel 7 Beyit		--./-.-./.--./-.-	
16b-17a	Āẕerī İbrāhīm Efendi	Dimiş idin ki belā-keşlerümi yād ideyim Dil-i virānelerin luṭf ile ābād ideyin Hicrüme ṣabr ideni vaşlıma muʿtād ideyim Dir iken ʿaşḳım ile zār olanı şād ideyin Bunca feryādım işitdiñ dimediñ dād ideyim Sen ki dād itmeyeceñ ben kime feryād ideyin	Āẕeri-veş reh-i ʿaşkuñda olup efgende Seni terk eyleyemez niteki cānum tende ʿArz-ı ḥāl etmege yoḳ ġayrıya ḳudret bende Senüñ iḥsānuña ḳalmışdu[r] ümīdüm sende Bunca feryādım işitdim dimediñ dād ideyim Sen ki dād itmeyeceñ ben kime feryād ideyim	Müseddes 5 Bend		..--/ ..--/ ..--/..-	

16b	?	Mirvaḥayla idegör āteş-i ʿaşḳı teskīn Rūzgārıyla olursun giderek yāra yaḳīn		Müfred 1 Beyit		..--/ ..--/ ..--/..-	Beyitin şairi bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16b	?	Kākül-i yāri çıḳar başdan bād-ı şabā Bir ṭarafdan sende gel ey mirvaḥa virme hevā		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16b	?	Eller mirvaḥayı ṣatun alurlar Ṭoġrusu bizim mirvaḥamız bād-ı ṣabādır		Müfred 1 Beyit		--./.--./.--./.--	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16b	?	Elinde mirvaḥa ṭurmaz ṣalınur ol boy-ı şimşād Vefāsız rūzgār ancaḳ tudarsın her-çi bād-ā-bād		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16b	?	Būy zülfün alırdım hemīşe mirvaḥadan Ne çāre ideyim benem rūzgār elimde degil		Müfred 1 Beyit		..--/..--/..--/..-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16b	?	Niçin ʿuşşāḳ-ı nāz itmek murād itdikde bir tāze Yüzün göstermemek içün ṭutar destiñde yelpāze		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16b	?	Ṣalın ey serv-i revān bulduñ hevāsın şimdicek Her zamān girmez ele bād-ı hevādır mirvaḥa		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16b	?	Bir mirvaḥaya biñ kişi şarḳındılıḳ eyler		Müfred		--./.--./.--./.--	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.

		Yārān ne ʿaceb māʿil olur bād-ı hevāya		1 Beyit			
16b	?	Tā ki çözdürdi o degme zer-i āḫir mirvaḥa Sīne çāk oldu o sīm endām-ı yār-ı bī-vefā		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16b	?	Her zamān olmaz muḳābil ṭalʿat-ı mehrülere Ṣanki bir āyīne-i ʿālem olur mirvaḥa		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16b	?	Almaḳ içün būy-ı cānāndan ḫaber Mirvaḥa bād-ı ṣabāya el ṣalar		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.-	Beyitin şairi bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16b	?	El ṣalar baña bu gün mirvaḥa-i cānānım Tirşevār gibi dil-i zāra benem sulṭānım		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16b	?	Var ise ṣıdḳ ile müştāḳ dīdāruñ olup Ḥıfẓı veş seyr-i cemāle mübtelādır mirvaḥa		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16b	?	Bir zamān ben mirvaḥa-cünbān idim Vardı ṣafā-ḫāneye ol ṣīvekār	Mülk-i dile ṣanki Süleymān idim Ḳabża-i düşmende idse rūzgār	Kıt'a 2 Beyit		-.--/-.--/-.-	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.

16b	?	Şeh-i devr-i ḳamer ʿAbdüʿl- Ḥamīd Ḫān[-ı] kerem-perver Ne berḳ-i tīġi eyler ḫayra çeşm-i mihr-i raḫşānı	Vücūd-ı düşmeniñ nesḫ eyleyüp yā Rab şikest eyle Umūr ʿālemi ḳīl-i ḳā[l] idi taʿlīḳ-i dīvānī	Kıt'a 2 Beyit		.---/.---/.---/.---	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
16b	Ṣābit	Sāʿatiñ geldi dimekdir ʿāşıḳ-ı dil-ḫasteye Sīnesin açup nezāketle o sāʿat gösteriş		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
17a	Nedīm	Hücūm-ı nāle-i şeb-gīrden ẓālim ḫaberdār ol Beni bīmār-ı hicrān eylediñ sen daḫı bīmār ol	Nedīmānuñ budur ancaḳ sözi ey āfet-i devrān Gözün gibi beni bīmār ḳıldıñ sen de bīmār ol	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	
17a	Żiyāʿī	Peyveste kār bülbülüñ āh-ı dāʿindir Çün gülsitānda ḫār ile gül hem-nişīndir	Bilmem neden ki herkese ol şūḫ luṭf ider Żiyāʿī-i derdmende hemān kibr u kīnlidir	Gazel 5 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Bu şiir bulunamamıştır.
17a-17b	Żiyāʿī	Āh oldu tāze meftūn o zülf-i ʿanberine Yā Rab ne çāre eylese ben bu dil ḥazīne	Mülk-i süḫan benemdir ḥaḳḳā ki benem sezā Olsa ḳapumda fehmī birinde kemīne	Gazel 9 Beyit		--.-/.--/--.-/.--	Bu şiir bulunamamıştır.
17a	Vehbī	Mineli o zer-keş başmadır altundan işlenmiş Gerisi bindirir diş diş hemān üstād[ı] der-sāʿat		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Başlıkta "Vehbî" mahlası kullanılmıştır. Fakat Seyyid Vehbî ve Sünbülzâde Vehbî divanlarında şiir bulunmamaktadır. Der-kenarda yer almaktadır.
17a	Vehbī	Diyār-ı ġurbetde ġarīb añdıkça vaṭanı Dil geçer cānları cānlar teni ten pīreheni		Müfred 1 Beyit		.---/..--/.---/..-	Başlıkta "Vehbî" mahlası kullanılmıştır. Fakat Seyyid Vehbî ve Sünbülzâde Vehbî

							Dîvânlarında şiir bulunmamaktadır. Der-kenarda yer almaktadır.
17a	?	İki ʿālem güneşi burc-ı saʿādetde iken Vālideynine nice virmeye Mevlā şerefi	Çeşm-i inṣāf ile naẓar eyle ey dil [ġavvāṣa] Alıcaḳ dürrini yabana atar mı ṣadefi	Kıt'a 2 Beyit		..--/..--/..--/..-	Şiirin şairi bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
17a	?	Şüphesiz tāvān vāye kāvīdir Ẕikrde beyhūde feryād itmek	 aḳreb-i fehm itmeyüp Ḥāżarī ġāʿib gibi yād itmek	Kıt'a 2 Beyit		-.--/-.--/-.-	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
17a	?	Ṣabr ile ḳıl ḳanāʿati pīşe Naẓarıñ u ẓannıñ ile ḫalḳa ebū	Ferḥān yār olur elem görmez Kimiñe bu derdi ide kendüye ḥū	Kıt'a 2 Beyit		-.--/-.--/-.-	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
17a	?	Giceler ʿazm itdigim ol yāre sāmm ḫavf ider Bir ṭarīḳ eyle ḳoyul itmez muḥabbet şirketi		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
17a	Faṣīḥ	Baña pesdir al-ı ruḫsārıñ siyāh kākülleri Bāġbān başına çalsun gülleri sünbülleri		Gazel 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Fasîh'in 420. gazeline ait bir beyittir. Beyit der-kenarda yer almaktadır.
17a	?	Bālīn gibi bir arḳa yük ardında siperleñ Çignetme ṣaḳın kendiñi mānende-i minder	Miftāḥ-ı ḳażā ḳufl-i temennā-yı açınca Çün perde-i der-bāb-ı tevekkülde gögüs ger	Kıt'a 2 Beyit		--./.--./.--./.--	Şiirin şairi bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.

17a	?	Bāyezīde zühd ile irsem irişsem Edheme Rāġıb aġrıp diyeler gene hevādan geçmemiş		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
17a	?	Kīsiñde vār ise der-sitem sīm ü zer düzer Dāġ u bāġ üstünde herkes muşannaʿ-ı ẕevḳ		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
17a	Yaḥyā	Telef itme beġāyet ṣaḳla mālı Ki zīrā mālı [ġāyet] ṣaḳlamalı Kemāl u faẕl olupdur gerçi maṭlūb Kemāliñ dāḫı māl oldu meʿāli		Rubai 1 Bend		.---/.---/.--	Başlıkta "Kemâlpaşazâde" mahlası kullanılmıştır. Fakat beyit Şeyhülislâm Yahyâ'ya aittir. Beyit der-kenarda yer almaktadır.
17a	?	Ṭāliʿñ olmayacaḳ burc-ı saʿādetde ḳoy Senevī manşıb ile besleyemez sinsin evi		Müfred 1 Beyit		..--/..--/..--/..-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
17b	Żiyāʿī	[Ruḫı gül gūnı] olmuş ol benek çün yāda virmişler Olup mest ebruvānı ʿālemi cellāda virmişler	Vehbiniñ naẓmını tanzīr ne mümkün ey Żiyāʿī kim Belāġat mülkünü dünyāda ol ustāda virmişler	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	Bu şiir bulunamamıştır.
17b-20a	Żiyāʿī	Biz pend-i dūst u sitem ʿadū güş ider miyiz Defʿ-i ḫumār fürḳati bī-nūş ider miyiz Biz çeşm u güş bī-hūş ider miyiz Fikr-i viṣāl-i yārı ferāmūş ider miyiz Āyā o mest-i nāzı der-āġūş ider miyiz	Olunca āşinā o meh hem gülistān ile Pür itdi ne ḳibābi āh u fiġān ile Ṭutdu Żiyāʿī ālemi ʿaẕbüʿl-lisānla Rātib ḍarīr-i ḫāme bedāyiʿ nişan ile Şimdi hezār[ı] biz hele ḫāmūş ider miyiz	Tahmis 5 Bend		--./-.-./.--./-.-	Ziyâ'î'nin Râtib'in gazeline yazdığı tahmistir. Şiir 17b varağında başlayıp 20a varağında devam etmektedir. Şiir bulunamamıştır.

17b	?	Ger begim dil mācerāsın yazmaġa Kātib-i çeşm eliñde ḫāmedir	Rūy zer dām itseñ ḫūn-ālūdeyle Yazılup ḳan ile fürḳat-nāmedir	Kıt'a 2 Beyit		-.--/-.--/-.-	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
17b	?	Bir kimine fütādeyim ne ʿaceb Ḳalsa destimde dāmeniñ Yūsuf	Baña raḥm it ʿazīz başıñ-çün El benemdir etek seniñ Yūsuf	Kıt'a 2 Beyit		-.--/.---/-.-	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
17b	Raḥmī Celī	Başım üzre hümāyūn taḫt aşla Olmadıysa ʿacemī sāye-figen	Mihribāndır felek o rütbe baña Şol kim ḳuş uçurmaz üstümden	Kıt'a 2 Beyit		-.--/.---/-.-	Başlıkta "Rahmî Celî" mahlası kullanılmıştır. Fakat şiir Bursalı Rahmî Dîvânı'nda bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
17b	?	İmsāk-ı rūzgārı görüp erbaʿīnde Çil-pāre saçdı dest-i ḫarīd güher niṣār	Ḫāmesinde deḫi ḥüsnünü iki ḳat görüp Elliyi geçmesin didi toḳadı zinhār	Kıt'a 2 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
17b	Yaḥyā	Ferhād kimdir kim gülen kim ṣalā benem ʿUşşāḳ içinde bencileyin ṭaş düşen mi vār		Müfred 1 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Başlıkta "Yahyâ Efendi" mahlası kullanılmıştır. Fakat beyit Şeyhülislâm Yahyâ ve Yahyâ Bey Dîvânlarında bulunmamaktadır. Der-kenarda yer almaktadır.
17b	Vehbī	Şeyḫ-i Ġalaṭa Nāyī tüketdi demini İtdi mütesellī veled-i ʿuşşāḳı	Vehbī didi tārīḫlerin Mevlānā ʿOṣmān Dede göçdü ola sırrı bāḳī	Kıt'a 2 Beyit		--./.---/.---/-	Şiir der-kenarda yer almaktadır.
17b	Emīr Buḫārī	Cennete itme heves zāhid hevādan vāz gel	Ey Buḫārī beyti ḳo dāʿim teveccüh Ḥaḳḳa ḳıl	Gazel		-.--/-.--/-.--/-.-	Şiir der-kenarda yer almaktadır.

		Merd iseñ ol ṭālib-i Ḥaḳ mā-sivādan vāz gel	Şiʿr dimekden gelen ẕevḳ ü ṣafādan vāz gel	5 Beyit			
17b-21a	Vehbī	Cenāb-ı Ḥaḳḳa naḳşibendidir ṭarīḳat-i ḫāṣ Seyl-i aḳreb āsān dimiş aḫaş-ı ḫavāṣ	Düşüp żiyāsına ḫōşdur vaḥdetiñ dāʿim Vücūd-ı zerre nāmı gibi olur Vaḳḳāṣ	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	Başlıkta "Vehbî" mahlası kullanılmıştır. Fakat Sünbülzâde Vehbî ve Seyyid Vehbî Dîvânlarında şiir bulunmamaktadır. Der-kenarda yer almaktadır.
18a	Fużūlī	Felek ayırdı beni cevr ile cānānımdan Ḥaẕer itmez mi ʿaceb nāle vü efġānımdan	Ey Fużūlī ġam-ı hecr ile perīşānımdan Kimse āgāh degil ḥāl-i perīşānımdan	Gazel 8 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
18a	Fużūlī	Ey ḫōş ol günler ki ben hem-rāh olup cānān ile Niʿmet-i vaṣlıñ görüp nāzıñ çekerdim cān ile	Ey Fużūlī aḫter-i baḫtım müsāʿid olmadı Kim olam bir dem muḳārin ol meh-i tābān ile	Gazel 7 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
18a	Fużūlī	Fenā-ı ʿaşḳı tā gördüm ṣalāḥ-ı ʿaḳldan dūrem Beni rüsvā görüp taʿn itme ey nāṣıḥ ki maʿẕūrem	Ġaraż bir ad [i]miş ʿālemde ben [hem] eyledim bir ad Bi- ḥamdiʿllāh Fużūlī rind-i rüsvālıḳda meşhūrem	Gazel 7 Beyit		.---/.---/.---/.---	
18a	Fużūlī	Cān virme ġam-ı ʿaşḳa ki ʿaşḳ āfet-i cāndır ʿAşḳ āfet-i cān olduġu meşhūr-ı cihāndır	Ger dirse Fuẕūlī ki güzellerde vefā var Aldanma ki şāʿir sözü elbetde yalandır	Gazel 6 Beyit		--./.--./.--./.--	
18a	?	Bu sekiz şeydir cihānda ehl-i dünyā pek yaḳīn Luʿb u ġaflet u faḫr u zīnet ḥırş u şehvet kibr u kīn		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyitin şairi bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.

18a	Necātī̄	Dil getürdüm diyü dildāra göñüllenme şaḳın Pādişāh eşigidir bunda dil-āzer çoḳ olur		Gazel 1 Beyit		..--/..--/..--/..-	Necâtî Dîvânı'nda 10. gazele ait bir beyittir.
18a	ʿArapzāde ʿAbdurraḥmān	Şu rütbe mürtefiʿdir ṭaḳ-ı eyvān tevāżuʿ kim Riyāż-ı cennete neẕẕāre mümkündür zemīninden		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit der-kenarda yer almaktadır.
18b	Fużūlī̄	ʿAşḳ derdi ey muʿālic ḳābil-i dermān degil Cevherinden eylemek cismi cüdā āsān degil	Dir imiş düşmen ki hem-demdir Fużūlī̄ yār ile Her sözi bühtān ise ḥaḳḳa bu söz bühtān degil	Gazel 6 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
18b	Fużūlī̄	Yā Rab belā-yı ʿaşḳ ile ḳıl āşinā beni Bir dem belā-yı ʿaşḳdan itme cüdā beni	Naḫvet ḳılup naṣīb Fużūlī̄ gibi baña Yā Rab muḳayyed eyleme muṭlaḳ baña beni	Gazel 8 Beyit		--./-.-./.--./-.-	
18b	Fużūlī̄	ʿAşḳ dāmına giriftār olalı zār olayım Ne belādır ki buña böyle giriftār olayım	Yoḳ Fużūlī̄ ḫaberim muṭlaḳ özümden vāh kim Vālih u ʿaşḳ-ı ḫayāl-i rūy-ı dildār olayım	Gazel 6 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
19a	Hevāyī̄	Her zamān başında ʿāşıḳ ṭūġ-ı şāhī̄ gezdirir Ṣan çatal bayraġı mızrāḳla sipāhī̄ gezdirir	Vardıġı yerlerde faḫr idüp deyiş çaġırmaġa Cöngü ḳoynuna Hevāyī̄-i sipāhī̄ gezdirir	Gazel 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
19a	Hevāyī̄	Seḥerde bekri olan kāse kāse bāde sürür Piyāle raṭl-ı girāna varup ziyāde sürür	Taṣannuʿāt-ı bedīʿiyye ile ülfeti yoḳ Hevāyī̄ ekşeri yārāna şiʿr-i sāde sürür	Gazel 5 Beyit		.---/..--/.---/..-	

19a-19b	Hevāyī	Ḥażret-i pāşā-yı nekbet mihrinden bellidür Çuḳa-dārı pāk-ı cezme sengerinden bellidür	Mübteẕellerle ḳonuşma pāk-dāmen tāze sev Rütbe-i ʿāşıḳ Hevāyī dilberünden bellidür	Gazel 6 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
19a	Hevāyī	Hep boġma tırāş eyledüler rīş u bürütı Perdāḫte-rūyān ʿamel-i nūreyi n'eyler	Bir tāze zemīn aç ki Hevāyī ola münbit Yoḫsa ʿurefā mezraʿa-i şūreyi n'eyler	Gazel 3 Beyit		--./.--./.--./.--	Şiir der-kenarda yer almaktadır.
19b	Neşāṭī	Sūriş-i dil ʿāşıḳuñ dāġ-ı serinden bellidür Nev-bahār-ı ʿaşḳ gül-berg-i terinden bellidür	Ketm-i ʿaşḳ eylerse de ʿāşıḳ Neşāṭī-veş yine Murādı ruḫsār ile çeşm-i terinden bellidür	Gazel 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
19b	Hevāyī	Ṭūl-i emelle göñül Mışra varur māl arar Mālik-i ḥāl-i ṭılısm remlede remmāl arar	Ey Hevāyī ḫaṭṭı aldıñ döndü menfūruñ İskeleden yollamaġa dūrda ḥammāl arar	Gazel 5 Beyit		-..-/-.-/-..-/-.-	
19b	Hevāyī	Dil şavmaʿa-i sumʿada sālūs degildir Ṭavr-ı veraʿ-ı [serdde] maʿkūs degildir	Şebnem içine taḫmini ḳavī rāziyāne tek Ter-i ḫūn olur Hevāyī ḳarpus degildir	Gazel 5 Beyit		--./.--./.--./.--	
19b	Hevāyī	Piyādeyken göñül ferzāne oldu[ñ] bunda [bir iş var] Ḳapa ardın öñün şāhım ṣaḳın açmazdan kiş var	Hilāl-i ʿıydi işte görmedim ben rūze[yi] ṭutmuş Hevāyī bu sözümde yoḳ yalan cāʿiz ki [yañlış] var	Gazel 7 Beyit		.---/.---/.---/.---	
19b	Hevāyī	Pīş-i dükāna muḥżır-ı ḫod-rā gelür gider Gūyā ki ker-i ferr ile āġā gelür gider	Bir kez dimez o ḳaḥbeñe işi ʿaceb nedür Şıḳ şıḳ Hevāyī eve o rüsvā gelür gider	Gazel 5 Beyit		--./-.-./.--./-.-	

19b	Hevāyī	Aḳ ḳaşı mekr ü ḫīlede Zāl-i zer-i zamānlanur Ḫāli neberd-i fitnede Zengī-i Şāvurānlanur	ʿĀşıḳ-ı zāre her müje nīze-i bār-keşlenür Çeşm-i ġażūbu ḥamlede Rüstem-i dāstānlanur	Gazel 3 Beyit		-..-/.---/-..-/.---	
20a	Żiyāʿī	Sirişkim ḥasretiñden mevce-i enhārdur sensiz Miyān bāġ u gülşen u gül-ḫane hemvārdır sensiz Feżā-yı sīnemi dāġ eyleyen ezhārdır sensiz Gülistān naẓar-ı imʿāna neşter zārdır sensiz Gülüñ her bergi cānā çeşmime bir ḫārdır sensiz	Görüñ ey verd-i raʿnā zīb-i baḫş-ı bāġ-ı gülzār ol Gel ey serv-i revān ḥayret-fezā-yı mest u hūş-bār ol Gelüp Żiyāʿī ey Mesīḥā tīz-i reftār ol Yetiş ey çāre-sāzım Rātib-i zāra mededkār ol Ki eger defʿ-i kürbet eylemek düşvārdır sensiz	Tahmis 5 Bend		.---/.---/.---/.---	Ziyâ'î'nin Râtib'in gazeline yazdığı tahmistir. Şiir bulunamamıştır.
20a	Żiyāʿī	Metāʿ-ı dü cihāndan dīdeñ ol ḥüsn u ān yekdir Ḥayāt-ı cāvidāndan vuṣlat ol gül-fidān yekdir	Olur zer dīde elbet ey Żiyāʿī nā-gihān bir gün Niṯār-ı ḫākipāy-ı yār olmaḳ naḳd-i cān yekdir	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	Bu şiir bulunamamıştır.
20a-20b	Żiyāʿī	(...) ol ruḫsār-ı al üzre Dönerdi olsa cānā inḥirāfum iʿtidāl üzre	O destūr-ı faṣīḥü'l-tabʿ devlet ile murādınca Ola dāʿim İlāhī mesned-i māh-ı celāl üzre	Gazel 7 Beyit		.---/.---/.---/.---	Bu şiir bulunamamıştır.
20a	?	Dürüşt ī māniʿ-i feyż-i naẓardır cevher olsañ da Ġubār ol sürme-i çeşm-i dil u cān olmaḳ isterseñ		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
20a	?	Şulu şeftālüleriñ aldı raḳīb-i nādān Bāġ-ı ḥüsnüñde ḥabībim bize ayva ḳaldı		Müfred 1 Beyit		..--/..--/..--/..-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.

20a	?	Eşyānıñ terk idüp uçdı hevāya nā-gehān Muḥteriḳ oldu der ṭāvūs-ı baḥrī el-amān		Müfred 1 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
20a	Nābī	Kettān gibi fersūde olursam da olaydım Tek ol meh-i sīmīn-tene pirāhen olaydım		Gazel 1 Beyit		--./.--./.--./.--	Der-kenarda yer almaktadır.
20a	?	Taṣavvūf yār olup bār olmamaḳdır Gül-i ḫōş-būy olup ḫār olmamaḳdır	Taṣavvūf kişi geçmekdir özünden Deḫi incinmemekdir il sözünden	Mesnevi 2 Beyit		.---/.---/.--	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
20a	Seyyid Baḥtī	Ṣafāsız böyle ṭīnetle bilinmez meşreb-i ʿuşşāḳ Dilersen zevraḳ-ı zāhid çeh-i zemzem kenārında		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Başlıkta "Seyyid Bahtî" mahlası kullanılmıştır. Bahtî Dîvânı'nda beyit bulunmamaktadır. Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
20a	?	Baḳılsa çehre zāhid ne ṭarafa bir naṣīḥatdir Nice timşāl dūzaḫ ile ʿuṣāte bīm göstermiş		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır
20a	Bāḳī	Ser-menzile ʿuşşāḳ irişür cümleden evvel Ol mertebeye saʿy ile zühhād irişmez		Gazel 1 Beyit		--./.--./.--./.--	Bâkî'nin 201. gazeline ait bir beyittir.
20a	Nāʿilī	Çıḳdı beyāż naḳış-ı dil-i zū-fünūnumuz Oldu netice-baḫş-ı nedāmet cünūnumuz	Bildik ki himmet olmayacaḳ ehl-i ḥālden Esrār-ı Ḥaḳ bilinmez imiş ḳīl u ḳālden	Müseddes 2 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Nâ'ilî Kadim'in 3. müseddesinin 1.bend 5. ve 6. mısraları ile 3.bend 5. ve 6. mısralarıdır. Mecmuada "Kıt'a" başlığı kullanılmıştır. Der-kenarda yer almaktadır.

20a	Lāedrī	Görem dirseñ cemāl-i Muṣṭafāyı Göñülden sil ġubār-ı Mā-sivāyı	Yüzüñ sür āsitān-ı naḳşibende Bulam dirseñ ḥaḳīḳat kem-yābı	Nazm 2 Beyit		.---/.---/.--	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
20a	?	Oldurmada āşıḳı cerīsin Ġamzeñ gibi raḥmdan berīsin	Ḳalbimde yer etse n'ola ḳaddiñ (...)	Gazel 4 Beyit		--./.---/.--	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
20b	Żiyāʿī	Ḫaṭṭ-ı nev ey meh seni ifrāṭ-ı şīrīn gösterir Gülsitāndır rūyuñ ey cān sīne rengīn gösterir	Defteriñde ey Żiyāʿī ger eyżanla Olmasa elbetde ṭabʿıñ anı rengīn gösterir	Gazel 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Bu şiir bulunamamıştır.
20b	Żiyāʿī	Ḫarābāta gelince şeyḫ u vāʿiẓ ser-figenlenmiş ʿArūs-ı ḥaclene cem u nigār itmekle şenlenmiş	Muḥammed Muṣṭafānıñ muʿcizātı ḳahr ider bir gün Hezārān mekr u ḥīle olsa da küffār ḳanlanmış	Gazel 5 Beyit		.---/ .---/ .---/ .---	Bu şiir bulunamamıştır.
20b-21a	Żiyāʿī	Ẓāhir olursa dilbere ger keyfiyātımız Ḳażā iderdi ne ki olsa (...)	Olsun İlāhī zāt şerīfī zamāne de Ṣıḥḥatle nūrı çünki engūr nebātımız	Gazel 4 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Bu şiir bulunamamıştır.
20b	Żiyāʿī	Ölmek revā mı söyle çü Ferhād telḫ kāfir Laʿl-i leb-i şīrīn ken (...)	Merg ile ey raḳīb beni taḥdīḳ itme kim Künide (...)	Gazel 3 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Bu şiir bulunamamıştır.
20b	Vehbī	Bintü'l-ʿineb ki gül gibi rengin beñizlidir Bir ẕevḳ esīri cāriyedir İngilizlidir Her meşrebi[ñ] muvāfıḳ[ı] yārān aġızlıdır	Vehbī sipāhi söyle sözüñ kim dil-i Selīm Ḳādir midir [ki] naẓm ide böyle dür-i Naẓīm Nāmı ṭoḳuza çıḳsa da mānend-i Kelīm	Tahmis 8 Bend		--./-.-./.--./-.-	

		Ẓann itme duẖter-i rezi rind ile gizlidir Anıñla şeyẖ efendi de babalı ḳızlıdır	Bu heşt-beyt-i pāk ile ḥaḳḳā ki ey Nedīm İmżā[ger-i]belāġate kilk[iñ sekizlidir]				
21a	Żiyāʿī	Ṣubḥ dem iden nesīmī ʿıṭr-sā sünbül müdür Yoḫsa ol ruḫsār-ı rengīn üzre geh kākül müdür	Gördüm eşʿārıñ yazılmış zīb ile ol āṣafıñ Ey Żiyāʿī beyt-i gülde ş̱ebt iden bülbül müdür	Gazel 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Bu şiir bulunamamıştır.
21a-21b	Fehīm	Mest-i ʿaşḳam baña hem-dem dil-i nā-kāmımdır Özgedir dil yine hem sāḳī vü hem cāmımdır	Ḳıṣṣa kūtāh ki o fettān-ı cihān ʿaşḳından Naḳl-i maḥşer benem ednā-yı ser-āncāmımdır	Kaside 23 Beyit		..--/..--/..--/..-	
21a	Şāhidī	Vefādır ʿāşıḳa cevr ü cefā ḳılsa güzel dirler Ḥaẓerden ḥaẓẓ ider ʿāşıḳ-ı belā göster ezel dirler	Bıraġup Şāhidī dehri var ol sevi ḫarābāt İşidenler anı cānā dirler	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
21a	Şāhidī	ʿAşḳa düşüp ġayriden her geh idüp dil beri Vaṣl ola maʿşūḳuna dilde bula dilberi	ʿĀşıḳ u ṣādıḳlarıñ ḥadd u pāyānı yoḳ Şāhidī ḫāksār-ı cümlesiniñ kemterī	Gazel 5 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
21a	Şāhidī	Gencīne-i esrār-ı İlahī-durur insān Cism oldu ṣadef dürr-i girān-māyedir cān	Ādem ġam-ı gencine-i ʿaşḳ oldu anıñçün Her kimde ki ʿaşḳ olmaya dirler aña ḥayvān	Gazel 4 Beyit		--./.--./.--./.--	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
21b	Bahāyī	Bahāyī ḫāne-i ümīd ḳalmaz böyle der-beste Nesīm-i feyż eser elbette bir gün feṯḥ-i bāb eyler		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.

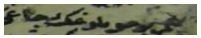
21b	?	Duʿa-yı devletiñ derd u zebāna ḥırz-ı cānımdır Suṭūr-ı medḥiniñ ser-nāme-i ḫaṭṭ el-amānımdır		Müfred 1 Beyit		.---/.---/.---/.---	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
21b	Vehbī	Ol berbere ʿuşşāḳ tırāş olmaġa üşdü Gör ḳayd-ı serüñ sen de göñül iş başa düşdü	Mirʿāt[a] baḳup ḳaldı görüp ʿaksini ḥayrān Gūyā iki ḥasret biri biriyle görüşdü	Gazel 6 Beyit		--./.--./.--./.--	
21b-22a	Fehīm	Ey dil-i bād-be-kef eyleme taẕyiʿ-i nefes Her kişi ʿİsi-i Meryem gibi meşhūr olmaz	Süḫanum oldu miṣālāt-ı beyān-ı vāḳīʿ Şāʿir-i rāst-süḫan gerçi ki manẓūr olmaz	Kıt'a 18 Beyit		..--/..--/..--/..-	
21b-22a	Rāġıb Pāşā	Ey çeşm-i girye- ḫīz eṣeriñ yoḳ mudur seniñ Āteş içindeyim ḫaberiñ yoḳ mudur seniñ	Dāmān-ı vaṣla bu'l-hevesān oldu dest-res Rāġıb eliñde bir hüneriñ yoḳ mudur seniñ	Gazel 7 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Mecmuada şiir 21b varağında 3.beyitten başlamıştır. Matla beyti ise 22a varağında bulunmaktadır. Divan düzenine göre matla ve makta beyitleri verilmiştir. Der-kenarda yer almaktadır.
21b	Rāġıb Pāşā	Biz cihānıñ meyil ü naḳşına meftūn degiliz Bilürüz meger zeni ḫāṣılı Mecnūn degiliz	Neşʿemizden ne ʿaceb bī-ḫaber olsa ʿālem Rāġıbā biz eliñ añladıġı maʿcūn degiliz	Gazel 5 Beyit		..--/..--/..--/..-	Şiir der-kenarda yer almaktadır.
21b-23a	Cevrī	Ey cemāl-i şemʿ-i bezm-ārā-yı ḳurb-ı kirdigār Vey cebīniñ ḫalvet-i ḫāṣ-ı vişāle nūr-bār Meclis-i ḳudse fürūġ-ı ṭalʿatıñ gevher-niṣār	Yā Resūluʿllah bir ednā çākeriñdir Nādirī Āşikār itme ḳusūrun ʿaybınıñ ol sātiri Eyle maḥşerde şefāʿatle ʿaṭā-yı vāfiri	Tahmis 7 Bend		-.--/-.--/-.--/-.-	Cevrî'nin Nadirî'nin gazeline yazdığı tahmistir. 21b varağında başlayıp 23a varağında devam etmektedir. Der-kenarda yer almaktadır.

		Sen çerāğ-ı ṣoḥbet-i Ḥaḳsıñ olursa vechi var Cebraʿīl āvāre-i nūr-ı ruḫuñ pervāne-var	Luṭfuñ olsun n'ola Cevrīniñ ümīd-i ḫāṭırı Gerçi çoḳdur cürmü ammā luṭfuña yoḳdur şümār				
22a	?	Çıḳa beş vaḳte mevāzin oḳuya tārīḫin Eşer-i Fāṭıma Sulṭān zihī cāmi-i pāk		Müfred 1 Beyit		..--/..--/..--/..-	
22a	Vehbī	Āşüfte itdi ḫüsn ü cemāliñ melekleri ʿAşḳıñ biri birisine ḳatdı felekleri	Vehbī derinde Ḥażret-i Şāh-ı Risāletiñ Ḥāşā ki ümmetiñ ola żāyiʿ dilekleri	Gazel 5 Beyit		--./-.-./.--./-.-	
22a-22b	Vehbī	Ḫāṭır-güşā nedīm olamaz cām-ı mül gibi Mestūr iken o ġonce-lebi açdı gül gibi	Bizden [nice] dürūd u taḥiyyet ḫulūṣ ile Olsun nişār-ı ḫāk-ı beni berg-i gül gibi	Gazel 9 Beyit	Naat	--./-.-./.--./-.-	
22a	ʿĀṣım	Bizi āzürde itdiñ ġayr-ı var hem-bezm-i aġyār ol Ṣabāḥ-ı ḥaşr olunca rūy-ı ḥasret görme bī-zār ol Nedir bu ḫᵛāb-ı mestī tā-be-key bir laḥẓa hūşyār ol Hücūm-ı nāle-i şeb-gīrden ẓālim ḫaberdār ol Beni bīdār-ı hicrān eylediñ sen daḫı bīdār ol	Zamānlardır firāş-ı ġamdadır bu ḫaste-i hicrān Dirīġ itme meded bihbūd-ı luṭfuñ ey ṭabīb-i cān Olup leb-beste bālīn-i elemde ʿĀṣım-ı giryān Nedīmānıñ budur ancaḳ sözü ey āfet-i devrān Gözüñ gibi beni bīmār ḳıldıñ sen de bīmār ol	Tahmis 6 Bend		.---/.---/.---/.---	Âsım'ın Nedîm'in gazeline yazdığı tahmistir.
22b	Naḥīfī	İtmedi ḫālime vāḳıf eşer-i āh seni Ḥaḳ ide derd-i dilimden meger āgāh seni	Āfitāb ola görünmez baña senden ġayrı Bu Naḥīfī seni özler seni ey māh seni	Gazel 7 Beyit		..--/..--/..--/..-	

22b	Nābī	Açılmış gül gül olmış ṣafḥa-ı rūyı semenlenmiş Leṭāfet ḳat ḳat olmuş ʿārıżında neste[re]nlenmiş	ʿAceb mi ḳāmet-i maʿnāya Nābī olsa nā-çesbān Ġubār-ālūde olmuş câme-i ḫāṭır köhenlenmiş	Gazel 8 Beyit		.---/.---/.---/.---	
22b	Ṣābit	Aḫafdır bāde-i ter faẓla-i ḫuşk-i hedāyīden Eşeddir zaḫm-ı ejderhā-yı berrī mār-ı ābīden	Uçur Ṣābit temennā menzilin zer-dūz-ı ʿirfāna Bir örnek iste nev-peydā ḳumāş-ı pāk-i Nābīden	Gazel 7 Beyit		.---/.---/.---/.---	Sabit'in Nâbî'ye yazdığı naziredir.
22b	Hevāyī	Ebnā-yı zamān ṣanma işi müft yapar Fırṣat bulıcaḳ her biri bir ṭāḳye ḳapar Āḫir ezilür bāşı yılān bāşı gibi Ol kimse ki ṭoġru yolu ḳor egri ṣapar		Rubai 1 Bend		--./.--./.--./.--	Şiir der-kenarda yer almaktadır.
22b	Necip	Ṣaḥn-ı gerdūnda ḳanāʿat itmeyen nān-pāreye Künc-i miḥnetde döner ḳapan girifte fāreye		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
22b	?	Nevā-yı nāle ʿuṣṣāḳa taʿn idüp n'eyler Sükūt-ı ṣūfī ḫar-ı mūsīḳī yerine geçer		Müfred 1 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
22b	?	Bir ġuṣṣa var göñülde ṣarāb içsem āb olur Dūzaḫ ṣerār-ı nār delmeden kebāb olur		Müfred 1 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
22b	?	Şimdilik bir iki sāġarla ḫarāb eyler bizi Sāḳiyā bu dil-i vīrānemizi yāb bāb yāb		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.

22b	?	Vezinledir müsāʿademiz bir ḳarārda İrādemiz hevāya baḳar rūzgārda		Müfred 1 Beyit		.---/.--/.---/.--	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
22b	Faṣīḥ	Sikke-i şāh-ı velāyetdir külāh-ı Mevlevī Ḳubbe-i eyvān-ı ḥikmetdir külāh-ı Mevlevī	Mevlevī şeh-bāz-ı evc-i maʿrifetdir ey Faṣīḥ Eskef-i rūzgār-ı ḥikmetdir külāh-ı Mevlevı	Gazel 6 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Şiir der-kenarda yer almaktadır.
22b	Sulṭān Murād	Yine cūş eyledi deryā-ı aḫbeş		Mısra-ı Âzâde 1 Mısra		..--/..--/..-	Mısra bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
22b	Ṭıflī	bağlama edānīsin ne minnet (?)		Mısra-ı Âzâde 1 Mısra		-.--/-.--/-.-	Mısra bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
22b	?	Degmeye ḫacletine rūz-ı ḳıyāmet olıcaḳ Ṭutalım ẓulm ile bu āleme sulṭān olıcaḳ	ʿAdl ile işle işi tā bulasın ḳader şeref Bir işi işleme kim şoñra peşīmān olıcaḳ	Nazm 2 Beyit		..--/..--/..--/..-	Bu şiir bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
22b	?	Ufaḳ pirinç zerde olur bal girince ḳazġana Ḥāżır para tiz tükenür güt gerekdir ḳazana		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
23a	Sāmī	O naḫl-i nāzıñ olur pençe-i muḥannāsı Yediviren gülünüñ ġonce-i muṭarrāsı	Çü dūd-ı şemʿa-ı kāfūr Sāmiyā yaḳışır O gerden üzre siyeh-ḫāl-i ʿanberāsāsı	Gazel 10 Beyit		.---/..--/.---/..-	
23a	Ṣābit	ʿAvāmıñ aġladır şır-şıḳlaman zerrāḳ minnet yoḳ	Ḳumāş-ı nev-ẓuhūr-ı maʿrifetden şimdilik Ṣābit	Gazel		.---/.---/.---/.---	

		Ṣavulmaḳ bilmez [ebleh ışladandan] ḳābiliyyet yoḳ	Bulunmazsa Ḥaleb tamġāsı İstanbulda raġbet yoḳ	8 Beyit			
23a-23b	Faṣīḥ	Ne bāġıñ verdisiñ būy-āşina-yı ülfetiñ kimdir Ne bezmiñ şemʿisin sūz-āzmā-yı ṣoḥbetiñ kimdir	Faṣīḥī zār olaldan dūr ḫaylī rūzgār oldu ʿAceb şimdi ġubār-ı āsitān-ı devletiñ kimdir	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	
23a	Rāşid	Niyāz-ı germi ʿāşıḳ vuṣlata iḳdām içün ṣaḳlar Ol āfet dāḫi nāzı şıḳlet-i ibrām içün ṣaḳlar	ʿAbeş ḥıfẓ eylemez ehl-i mekārim himmetin Rāşid ʿAḳīḳ-i ṣāf-gevher āb-ı rūyın nām içün ṣaḳlar	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	Şiir der-kenarda yer almaktadır.
23a	Ḥażret-i Mevlānā	ʿAlāʿim-i semāʿ Rūmīdir Çalınan nāy ile ḳudūmīdir	Baña ṭaʿn eyleme ʿāşıḳ ḫaşmıñ Celāleddīn-i Rūmīdir	Nazm 2 Beyit		.---/.---/.--	
23a	?	Cefāyı zaḫm tīri çekmeyen ʿālemde (...) ʿAḳīḳ ṣāf-ı cevher-i şerḥa-dār olmazsa nām		Müfred 1 Beyit		.---/-.-./.---/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
23a	?	ʿUşşāḳa olduġuna bedr-i rehber-i viṣāl Abdāl lafẓı oldu bu ser-i ḫafiyye dāl		Müfred 1 Beyit		--./-.-./.--./-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
23a	?	Kimseden ümīd-i istimdād gelmez yanıma Ey benem feryād-res Rabbim yetiş imdādıma		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
23a	Rūḥī	ʿİydiñ mübārek ola ṣabāḥıñ [ü]mīd		Müfred		..--/..--/..--/..-	Başlıkta "Rûhî" mahlası kullanılmıştır. Beyit

		Güne başla fedā-yı seriñ ola kebş-i ġam		1 Beyit			bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
23a	?	Duḫān-ı maḥremi bezmi görüp o gül-bedeniñ Göge çıḳardı revnaḳ ʿāşıḳ-ı felek-zedeniñ		Müfred 1 Beyit		.---/..--/.---/..-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
23b	Bāḳī	Ḫōş geldi baña meygedeniñ āb u hevāsı Bāllah ne güzel yerde yapılmış yıḳılası	Meddāḥ olalı çeşm-i ġazalāneñe Bāḳī Ögrendi ġazel ṭarzını Rūmuñ şuʿarāsı	Gazel 7 Beyit		--./.--./.--./.--	
23b	Vehbī	Ḥasret çekeriz mīve-i ruḫsārına her bār Virmezse nihāl-i emelem āh eger bār	Ey āyīne-rū kilki olur ṭūṭī-i ḫōş-bū Geldikce dil-i Vehbīye ol laʿl-i şeker-bār	Gazel 7 Beyit		--./.--./.--./.--	
23b	Nedīm	Dirīġ āyīne āsā görmedim nūr ser-tırāşımdan Hücūm-ı mevc-i şimşīr-i teġāfül aşdı bāşımdan	Nedīmā daḫı cünbiş gelmedi ol ṭāḳ-ı ebrūya [Nigūn-sāz] oldu biñ kūh-ı taḥammül erti ʿāşımdan	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	
23b	?			Müfred			Beyitte oksitlenmeler ve mürekkep dağılmaları olduğu için okunamamıştır.
23b	?	Gel benem tenim içinde gizli cānım pāresi Bir oñulmaz derde düştüm nedir anıñ çāresi Ferīd-i zamān ideyüm böyle geçsin arası Yā öñünde yā ṣoñunda sen benemsiñ ben seniñ	Tā giceler ṣabāḥ olunca uyḳu girmez gözüme sen gelürsün sözüme Ben saña benem dedigim baḳmaz olduñ yüzüme Yā öñünde yā ṣoñunda sen benemsiñ ben seniñ	Şarkı 2 Bend		-.--/-.--/-.--/-.-	Şiirde oksitlenmeler ve mürekkep dağılmaları olduğu için bazı bölümler okunamamıştır.

		Tā ḳıyāmet ḥaşr olunca efendimsin sen benem	Tā ḳıyāmet ḥaşr olunca efendimsin sen benem				
24a	Rāşid	Girān-ı sāmān olan dellāl-veş kālā be-dūş olmaz Bilen ḳadr-i metāʿ-ı ʿitibārın ḫōd-fürūş olmaz	Derūnunda olur nevmīdī-i ʿafv-ı Ḫudā ġālib Budur bāʿiş ki Rāşid çehre-i zāhid beşūş olmaz	Gazel 7 Beyit		.---/.---/.---/.---	
24a	Rāmī	Ḫayāl-i laʿl-i nābıñ cām-ı çeşm-i terde ḳalmışdır Ḫumār-ı bezm-i nūş-ā-nūş-ı vaṣlıñ serde ḳalmışdır	Mücevher tāc-ı devlet kimseye sūd itmez ey Rāmī Nice şāh-ı cihānıñ çeşmi ol efserde ḳalmışdır	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	
24a	Nābī	O şūḫuñ tābiş-i ruḫsārı āteşnākliklerden ʿIyāndır ʿāşıḳānında girībān-çākliklerden	Eşer itdürmeniñ ḥarf-ı niyāzı ḳalb-i sengīne Ser-i mū farḳı [yoḳdur] Nābīyā ḥakkākliklerden	Gazel 5 Beyit		.---/.---/.---/.---	
24a-24b	Rāmiz	Telḫīş-i serencāme dil-i ḫāmeye ṣıġmaz Bir metin muṭavveldir o kim nāmeye ṣıġmaz	Ḳīl-i vażʿ-ı ḳıdem dāʿire rāžiye Rāmiz Kim fehimleriñ merkez-i levvāmeye ṣıġmaz	Gazel 5 Beyit		--./.--./.--./.--	Bu şiir bulunamamıştır.
24a	?	Ṣordular Mecnūna Leyliniñ suʿāl-i cān Sīnesin çāk eyleyüp gösterdi dil-i virān		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
24a	?			Müfred 1 Beyit			Beyitte oksitlenmeler ve mürekkep dağılmaları olduğu için okunamamıştır.
24a	?	Niçün alırsıñ didim didi Yār nigāh olan alır elinde kāfirden ḫarāc		Müfred 1 Beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.

24a	?	Ṣan eyler idim derd-i derūnum olur meknūn Ḥālim göricek yār didi meṣel 		Müfred 1 Beyit		--./.--./.--./.--	Beyit bulunamamıştır. Der-kenarda yer almaktadır.
24b-25a	Nefʿī	Esti nesīm-i nevbahār açıldı güller ṣubḥ[-ı] dem Açdı bizim de göñlümüz sāḳī meded ṣun cām-ı Cem	Tā kim cihān maʿmūr ola geh emn-i geh bir şūr ola İḳbāl ile mesrūr ola ol Ḫusrev-i vālā himem	Kaside 38 Beyit		--.-/--.-/--.-/--.-	
25a-25b	Bāḳī	Urunup başına bir tāc-ı mücevher sünbül Oldu iḳlīm-i çemen taḫtına server sünbül	Ġoncanıñ cānı mı var öyküne laʿl-i lebiñe Zülfüñe ḳaç başı var ola ber-ā-ber sünbül	Kaside 33 Beyit		..--/..--/..--/..-	
26a	Ḥayretī	Dīdār şühūdunda bī-behre ola zāhid Sen ḥüsn-i dil-ārādan göz yumsa n'ola zāhid Ḫuffāş gözü görmez ḫūrşīd-i dıraḫşānı	Ey Ḥayretī yüzüñ sür ḫāk-i der-i cānāna Emr oldu sücūd eyle ol ṣūret u Raḥmāna Rāz-ı dil-i pür-derdi insāna di insāna Esrār sözün Aḥmed keşf eyleme nādāna Ḥayvāna maḥal görme sen Çeşme-i Ḥayvānı	Muhammes 3 Bend		--./.---/--./.---	Şiir 5.bend 3.mısradan başlamaktadır.
26a	ʿUlvī	Ṣanma sencileyin dilber-i raʿnā bulamam	Ḥāl-i dil miḥnet-i ʿaşḳuñla diger gūn olalı	Müseddes		..--/..--/..--/..-	

		Bāġ-ı ḥüsnüñ gibi bir özge temāşā bulamam Zārımı açmaġa göñlüm gibi şeydā bulamam Saña derdim dimesem gerçi tesellā bulamam ʿArż-ı ḥāl itmege cānā seni tenhā bulamam Seni tenhā bulıcaḳ kendümi aṣla bulamam	Ḥāṭırım ġuṣṣa-ı hicrān ile maḥzūn olalı Ḥasret-i laʿl-i lebiñle cigerim ḫūn olalı Leylī-i zülfüñe ʿUlvī gibi Mecnūn olalı ʿArż-ı ḥāl itmege cānā seni tenhā bulamam Seni tenhā bulıcaḳ kendümi aṣla bulamam	4 Bend			
26b	Rıfʿatī	Bu ḥüsne bu melāḥat ile cihān içre müslimsiñ Perī devler arasında melek sīretlü ademsiñ Dil-i mecrūḥ-ı ʿuṣṣāḳa süḫan bir rāz-ı merhemsiñ N'ola iḥyā iderseñ muʿciz-i ʿİsāya hem-demsiñ Ḥayāt-efzā-yı ʿālem rūḥ-ı baḫş-ı mürde-i ġamsıñ Hemān ben ḫasteniñ cānı degilsiñ cān-ı ʿālemsiñ	Ṭabībā ḫasta-yı derd u ġam-ı hecre devā itseñ Marīż-i ʿaşḳa ḳānūn-ı vefā ile şifā itseñ Cihānıñ ḫalḳını hep Rıfʿatī-veş mübtelā itseñ Mezār-ı mürde-i derd u ġama gelseñ duʿā itseñ Ḥayāt-efzā-yı ʿālem rūḥ-baḫş-ı mürde-i ġamsıñ Hemān ben ḫasteniñ cānı degilsiñ cān-ı ʿālemsiñ	Tesdis 4 Bend		.---/.---/.---/.---	Rıf'atî'nin Keşfî'nin gazeline yazdığı tesdistir.
26b-27a	ʿUlvī	Ḳıl naẓar ḥālime ey ʿālemi ḥüsnüñ māhı Gāh[ī] cevr eyler iseñ bāri esirge gāhī Ḳoma ẓulmetde vü fürḳatde dil-i güm-rāhı İrmesün çarḫa [dilerseñ] bu ġarībiñ āhı Bezme gel bu gice ey ʿālem-i ḥüsnüñ māhı Yoḫsa yirden göge dek incinürüz Vāʿllahī	Ġayriler ile nice bir cām-ı mey nūş idesiñ Cürʿa-veş ḫāke şalup ʿUlvīyi bī-hūş idesiñ Nice bir eylediğiñ ʿahd-i ferāmūş idesiñ Nice bir ḳavm-i ḥasūduñ sözünü gūş idesiñ Bezme gel bu gice ey ʿālem-i ḥüsnüñ māhı Yoḫsa yerden göge dek incinürüz Vāʿllahı	Müseddes 5 Bend		..--/..--/..--/..-	

27a-27b	ʿĀlī	Yine bir serv-i āzāde ḳul oldum iḫtiyārımla Görünmez derde düşdüm dīde-i gevher-niṣārımla Ṭuyurdum rāz-ı pinhānım cihāna āh u zārımla ʿAdū oldum dil-i dīvāne gibi yār-i ġārımla Müyessir olmadı[m] hem-bezm olam ṣabr u ḳarārımla Göñül bir yaña gitdi ḳaldı bu cism-i nizārımla Barışmaz yıldızım ḫayfā o mihr ü yādkārımla ʿAceb ḥālim n'olur āḫir benem bu intiẓārımla	Gören rüyın o māhuñ māʿil olmaz ḥūr u ġılmāna Rıżāsın gözleyen baḳmaz rıżā-**y**ı ḫuld u Rıḍvāna Eger dünyāda derd-i fürḳati irmezse pāyāna Żiyā virmezse mihr-i [vaṣl-ı] dilber şām-ı hicrāna Başum ʿibretnümā olsun kamū erbāb-ı ʿişyāna Görenler sūz-ı şem ṭaʿn etmesünler ehl-i nīrāna Nice biñ zaḫm irişsün bir dem içre cism-i ʿuryāna Benem bu ʿahdim ey ʿĀlī irişdir cümle yārāna Eger ḥaşr olamazsam ol ḳıyāmet-ḳad nigārımla Gezem maḥşerde gögsüm dögerek seng-i mezārımla	Muʿaşşer 5 Bend		.---/.---/.---/.---	
27b-28a	ʿUlvī	Felekler güm güm ötse yiridir āh u fiġānımdan Zemīn-i ġarḳ-ı ḫūn itsem n'ola eşk-i revānımdan ʿAlevler ẓāhir oldu sīne-i sūz-ı nihānımdan Ciger ḳan oldu geldi aḳdı çeşm-i ḫūn-feşānımdan Devāsız derde uġradım uṣandım ṭatlu cānımdan ʿAceb mi ḳalmasa hergiz eṣer nām u nişānımdan Diyār-ı ġurbete gitdim cüdā düşdüm mekānımdan Ġarib illerde ḳaldım ayru düşdüm nev-cevānımdan	Firāḳa çekme ġam her dem viṣāl-i dil-rübā olmaz Ḥayātıñ mevti vardır dehr-i fānīde beḳā olmaz Benem ölmekden özge çekdigim derde devā olmaz Ġarīb illerdirir bunda göñül dār-ı şifā olmaz Ġarīb olsa kişiyi bunda kimse āşinā olmaz Cihānda ayrılıḳ gibi hele müşkil belā olmaz Diyār-ı ġurbete gitdim cüdā düşdüm mekānımdan Ġarīb illerde ḳaldım ayru düşdüm nev-cevānımdan	Müsemmen 4 Bend		.---/.---/.---/.---	

28a	Vaḥdetī	Ḥamdüli'llāh ki dilā maẓhar-ı fehm-ārāyem Evc-i rifʿatda Hümā gibi semā sīmāyem Ḳāf-ı ḳudretde bu gün sālik-i bī-pervāyem N'ola dehr içre nişānım yoġ ise ʿAnḳāyem Ne ʿaceb seyl gibi çāġlamasam deryāyem	Vaḥdet[ī] ṣūret-i şekl-i beşer-i ekremde Gelmişim aḥsen-i taḳvīme benī ādemde İbn-i Meryem geçinüp vāsıṭa-i ḫātemde Bāḳīyā dīn-i Muḥammed ḥaḳ içün ʿālemde Dem-i cān-baḫş ile naẓm içre bu gün ʿİsāyem	Tahmis 5 Bend		..--/..--/..--/..-	Vahdetî'nin Bâkî'nin gazeline yazdığı tahmistir.
28a-28b	Emrī	Ey zülfí tāze sünbül ey kāmeti ṣanevber Ey ḫaddi lāle vü gül ey aġzı ġonca-i ter Bāġ-ı cihānda yoḳdur sen gül-ʿizāra beñzer Ey ṣaçları şeb-i Ḳadr ey yüzü māh-ı enver Dil ṭıflı her gün aġlar ʿıyd-i viṣālin ister	Çoḳdan görünmez oldu gün yüzü yār-ı cānıñ Eflāke irse ṭañ mı Emrī seniñ fiġānıñ Terk eyleyüp be-külli sevdāların cihānıñ Şol deñlü meyli vardır Bākī lebiñe anıñ Gūyā ki teşne-dildir āb-ı zülāliñ özler	Tahmis 5 Bend		--./-.--/--./-.--	Emrî'nin Bâkî'nin gazeline yazdığı tahmistir.
28b-29a	Āṣafī	Bezm-i gülşende idüp şāhid-i gel refʿ-i ḥicāb Cām-ı gül gūnunu çün lāle pür itdi mey-i nāb Nār-ı hecriñle bu göñlüm nice bir olsa kebāb İtmediñ seyl-i fenā ʿömr diyārını ḫarāb خذ من العيش نصبا دمن العمر نصاب	Āṣafī nice bir ide o güzel baña cebir İdeyin dād u şikāyet olıcaḳ baʿs ḳabir Raʿd nālān bu benim ḫālime giryān ebir Miḥnet-i hecre Niẓāmī nice bir ide ṣabır سادتي احترق القلب بسوق الاصحاب	Tahmis 8 Bend		..--/..--/..--/..-	Âsafî'nin Nizâmî'nin gazeline yazdığı tahmistir.
29a-29b	Ḳadrī	Cān çıḳarsa gūy-ı fürḳatde ġam-ı dildārdan Baş giderse ʿaşḳ içinde cünbiş-i aġyārdan Cāmına ten yansa nār-ı sīne-i bīmārdan Tāc-ı ser düşse hevā-yı āh-ı āteş-bārdan	Didim āḫir varı yoġı ʿāşıḳıñ cāndır aña Virsem olmaz mı dehān-ı laʿliñe ey bī-vefā Didi anlara ki dünyā ile ʿuḳbādır bī-behā Ben tereddüd eyleyüp baḳup ṭururken her yaña	Müsebbaʿ 5 Bend		-.--/-.--/-.--/-.-	Bu şiir bulunamamıştır.

		El çekem hep cān u bāş-ı cübbe vü destārdan Geçmeyim hergiz belā-yı derd u ʿaşḳ-ı yārdan Dönmeyim ḳālū belā da itdigim iḳrārdan	Gūş-ı cāna irdi hātifden bu beyit cān-fezā İrmek istersen dehān-ı laʿl-i yāra Ḳadriyā Geç iki ʿālemden el çek yoḳdan vardan				
29b-30a	Māżī	Dün geldi geçdi nāzıla pür tāze şehlevend Ḳaşı kemān u kirpigi oḳ sünbülü kemend Alnında reşk-i bād-ı ṣabā bir güzel semend Bu deryā nice bir kişiniñ gerdeninde bend Kimdir bu ādem ol ne resendir didim didi Boynuña baglu rişte-i cānıñ-durur seniñ	Tütdüm ṣoḥbeti müşk-i Ḫotendir didim didi Dām-ı belāyı murġ-ı revānıñ-durur seniñ Gördüm bu beni serv-i çemendir didim didi Neşv [ü] nemāyı gülşen-i cānıñ-durur seniñ Ṣordum lebini şerḥ nedendir didim didi Cānıñ içinde teşne-i ḳanıñ-durur seniñ	Müseddes 14 Bend		--./-.-./.--./-.-	

TABLO 6: Mensur Bölümler Tablosu

Yp. Nu.	Müellif	Eser Adı (varsa)	Baş	Son	Konu	Açıklamalar
1a	?	?	Faẕīletlü ʿaṭūfetlü semāḥatlü ʿināyetlü seni .... efendim ḥażretleri	İbrāz ḫuṣūṣiyyetim olmuşdur efendim 15 şevvāl sene 50	Arz-ı hal	Mecmuanın ilk varağında bulunmaktadır.
4b	?	Medine-i Ḳarine Taḥḳiḳ ve Baʿẕan Ziyāret Eyledigimiz Evliyāuʿllāh Kirām Merḳadı	Ḳalʿa derūnunda Sulṭān ʿAlāeʿd-dīn bin Keyḳubād Bin Keyḫusrev Ḳılıçarslān bir türbe derūnunda	Mübārekedir maʿanā Allāh berekāt Esrār hem emīn himmetleri ḫażarāt		Manzum şekilde kaydedilen metin aslında mensurdur.

IV. BÖLÜM

1. Sonuç

Çalışma kapsamında 1a-30a varaklarında 331 manzum ve 2 mensur metin olmak üzere toplam 333 metin tespit edilmiştir. Şiirlerin bazıları oksitlenmiş, hasarlı veya yazıdan dolayı okunamamıştır. Bazı metinler ise Arapça-Farsça olması nedeniyle okunmamış olup sözü edilen metinlerin çalışmaya fotoğrafları eklenmiştir. Çalışmada toplam on adet okunmayan şiir bulunmaktadır.

Mecmuada toplam 19 farklı nazım biçimi bulunmaktadır. Bu nazım biçimleri *kaside, gazel, müstezad, kıt'a, nazm, mesnevi, rubai, muhammes, tahmis, müseddes, tesdis, müsebba', müsemmen, mu'aşşer, terci-i bend, müfred, mısra-ı âzâde, şarkı, türkü*dür. Kullanılan nazım biçimleri gibi şiirlerde kullanılan konular da birbirinden oldukça farklıdır. Derleyici tarafından aşk, ölüm, dünya hayatının geçiciliği, gurbet, peygambere övgü, yolsuzluk, tasavvuf gibi çeşitli konuların işlendiği şiirler mecmuada bir araya getirilmiştir.

Mecmuada şiirleri yer alan 87 şairin yaşam bilgisine ulaşılabilmiştir. Bu şairlerin yaşadıkları yüzyıllar 13. yüzyıl ile 19. yüzyıl arasında değişmektedir. Mecmua çalışmalarının genelinde olduğu gibi bu çalışmada da 87 şairden 32 şaire ait yaşam bilgisine ulaşılamamıştır.

Mecmua genel itibariyle çok yönlüdür. Nazım şekilleri, şairler, şairlerin yaşadıkları yüzyıllar, şiirlerin içeriği göz önünde bulundurulduğunda bu sonuca varılabilir.

2. Kaynakça

2.1. Kitaplar

AKKUŞ, M. (2008). *Hatîbî Tezkire-i Şuarâ-yı Bağdad (XIX. Yüzyıl Bağdad ve Civarındaki Türk Şairleri)*, İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları.

ARSLAN, M. (2004). *Antepli Aynî Divanı*, İstanbul: Kitabevi, s.494-504.

AYAN, H. (1981). *Cevrî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Divanının Tenkidli Metni*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları.

AYDIN YAĞCIOĞLU, S. (2016). *Kadı Şefi'î Dîvânı (1. Basım)*. İstanbul: Dün Bugün Yarın Yayınları.

ÇAVUŞOĞLU, M. (1977). *Yahyâ Bey Dîvân (Tenkitli Basım),* İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

ÇAVUŞOĞLU, M. ve TANYERİ, M. A. (1981). *Hayretî Dîvânı (Tenkidli Basım)*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

ÇELEBİ, A. (1991). *Amasyalı Fedayi Baba Dîvânı*, İstanbul: Can Yayınları.

ÇIPAN, M. (1986). *Muğlalı Şâhîdî Dede Hayatı-Şahsiyeti- Eserleri*, Konya: Nur Basımevi.

DEMİREL, M. (1996). *İbn-i Kemâl Dîvân Tenkidli Metin*, İstanbul: Fakülteler Matbaası.

DOĞAN, M. N. (2006). *Fuzûlî Leylâ ve Mecnûn (Metin, Düzyazıya Çeviri, Notlar ve Açıklamalar)*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

ERGUN, S. N. (1957). *Bektaşî Şairleri ve Nefesleri 19'uncu Asra Kadar, Ankara:* İstanbul Maarif Kitaphanesi.

ERSOYLU, İ. H. (1989). *Cem Sultân'ın Türkçe Divanı*, Ankara: TDK Yayınları.

ERTEM, R. (1995). *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı,* Ankara: Akçağ Yayınları.

İPEKTEN, H. vd. (1988) *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü,* Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

KARACAN, T. (1981). *XVII. Yüzyıl Şairlerimizden Sâbit ve Edisyon Kritikli Dîvân Metni*, Atatürk Üniversitesi Kütüphanesi, Erzurum.

KIRIKKILIÇ, H. A. (2015). *Murâdî Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin)*, İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları.

KUT, G. (1986). *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, İstanbul: Dergâh Yayınları, 6, 170.

LEVENT, A. S. (1998). *Türk Edebiyatı Tarihi*, Ankara: Türk Tarih Kurumu.

MENGİ, M. (2000). *Eski Türk Edebiyatı Tarihi (Edebiyat Tarihi-Metinler),* Ankara: Akçağ Yayınları.

ÖZALP, N. A. (2012). *Bilgelikler Dîvânı*, İstanbul: Zeytinburnu Belediyesi Kültür Yayınları.

ÖZTEKİN, Ö. (2010). *Çelebizâde Âsım Dîvânı*, Ankara: Ürün Yayınları.

TARLAN, A. N. (1992) *Necatî Beg Dîvânı*, Ankara: Akçağ Yayınları.

YAĞCIOĞLU AYDIN, S. (2016). *Kadı Şefi'î Dîvânı,* İstanbul: Dün Bugün Yarın Yayınları.

2.2. Makaleler

AKGÜL, A. ve ÇETİN, K. (2013). *Milli Kütüphanede Kayıtlı Bulunan Bir Şiir Mecmuası Üzerine,* Turkish Studies, 8/1, 99-126.

AVCI, İ. (2021). *"Yıkılupdur Bu Cihan Sanma ki Bizde Düzele": Sultan III. Mustafa'nın Meşhur Nazmına Yazılan Nazireler*, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, 61(1), 61-84.

AYDEMİR, Y. (2007). *Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler*, Turkish Studies, 2/3, 122-137.

AYDEMİR, Y. (2001). *Şiir Mecmuaları ve Metin Teşkilinde Mecmuaların Rolü,* Bilig, 19, 147-155.

BÜYÜKKARCI YILMAZ, F. (2013). *On Sekizinci Yüzyıldan Bir Kırkambar: Elîfîzâde Feyzî Mecmuası*, Turkish Studies, 8/9, 833-877.

ÇINAR, B. (2002). *Tıflî Ahmed Çelebi ve Sâkinâme'si*, TÜBAR-XII.

DONUK, S. (2013). *Bilinmeyen Bir Şâir: Suʿâlî ve Şiirleri,* Turkish Studies, 8/9, 1242-1244.

DURAN, R. (2003). *Ortaçağ Türk Mimarisinin Önemli Bir Eseri: Eski Çine-Ahmed Gazi Cami,* Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10, 493-505.

GIYNAŞ, K. A. (2011). *Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası*, Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Dergisi, 25, s.246.

GÖK, S. (2017). *Klâsik Şiirde Bağlamlı Dizin Çalışmalarına Dair (Hayretî Dîvânı Örneği),* TÜRÜK (Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları) Dergisi, 19, 226-277.

GÜRBÜZ, M. (2012). *Şiir Mecmuaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi*, Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII- Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı. 2011. İstanbul: Turkuaz Yayınları, 97-112.

KAPLAN, Y. (2018). *İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde Kayıtlı 'T 5480' Numaralı Musammat Mecmuası ve MESTAP'a Göre Tasnifi*, Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 21, 401-540.

KILIÇ, A. (2012). *Mecmua Tasnifine Dâir.* Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII-Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı. 2011. İstanbul: Turkuaz Yayınları, 77-96.

KÖKSAL, M. F. (2012). *Metin Neşrinin Ana Esasları*, TÜBAR-XXXI.

KÖKSAL, M. F. (2012). *Şiir Mecmualarının Önemi ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)* , Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII-Mecmua Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı. İstanbul: Turkuaz Yayınları, 411-434.

KURNAZ, C. ve TATÇI, M. (1996). *İstanbul'da Buharalı Bir Nakşi Şeyhi: Seyyid Emir Buharî ve Türkçe Şiirleri,* Bilig Dergisi, 1, 260.

MERMER, A. (1993). *Âzerî İbrahim Çelebi ve Nakş-ı Hayâl'i*, Türklük Araştırmaları Dergisi, 7,479.

TÖKEL, D. A. (2002). *Şâirin Ekonomisi, Ekonominin Şiircesi: Divan Şâirleri ve Ekonomik Hayat*, İlmî Araştırmalar- Dil, Edebiyat Tarih İncelemeleri, 13, 151-174.

ÜNVER, İ. (2008). *Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler*, Turkish Studies, 3/6, 1-46.

YILMAZ, K. H. (2018). *Koca Râgıp Paşa'nın Bir Mecmuada Yer Alan Bilinmeyen Şiirleri,* SUTAD, 43, 187-196.

2.3. Tezler

ARGİN, Ş. (2021). *Ankara Milli Kütüphane'de Bulunan 06 MİL YZ CÖNK 16 Numaralı Cönk İnceleme-Metin*, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

ARSLAN, F. Ş. (2010). *Âsım Ârifzâde Dîvânçesi (İnceleme-Metin-Dizin-Sözlük)*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

AYDIN, H. (2010). *Cevrî Dîvânı'nın Tahlili,* Doktora Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

AYPAY, A. İ. (1992). *Nahîfî Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni)*, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

BİLKAN, A. F. (1993). *Nâbî'nin Türkçe Dîvânı(Karşılaştırmalı Metin)*, Doktora Tezi, T.C. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

BÜYÜKTOSUNOĞLU, M. (1991). *Sâhib Dede (Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni)*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

ÇAKIR, Z. V. (1998). *Hevâyî (Abdurrahman, Kubûrî-zâde) Dîvânı'nın Tenkidli Metni ve İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

ÇETİN, İ. (1993). *Derzi-zâde Ulvî (Hayatı, Edebî Şahsiyeti ve Dîvânının Tenkidli Metni)*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

ÇIPAN, M. (1991). *Fasîh Ahmed Dede Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni*, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

DEMİR, S. (2010). *Dede Ömer Rûşenî Dîvânı'nın (1b-60a) Transkripsiyonlu Metni*, Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.

DEMİREL, Ş. (1999). *17. Yüzyıl Şairlerinden Şehrî (Malatyalı Âlî Çelebi) Hayatı, Sanatı, Dîvânı'nın Tenkitli Metni ve Tahlili*, Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

DİKMEN, H. (1991). *Seyyid Vehbi ve Divanının Karşılaştırmalı Metni*, Doktora Tezi Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ESEN, A. (2019). *An Ottoman Miscellany Compiled İn The Eighteenth Century (Textual Analusis, Transcription and Comparative Text)*, Master of Arts, Boğaziçi University Social Sciences Institute, İstanbul.

GÖK, S. (2017). *Hayretî Dîvânı Sözlüğü (Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük),* Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

GÜLNAR, Ö. (1996). *Hüsâmzâde Feyzî Dîvânı*, Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

GÜNAY, F. (2001). *Râşid (Vakʿanüvis) Hayatı, Edebî Kişiliği, Dîvânının Tenkitli Metni ve İncelemesi*, Doktora Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

GÜNDÜZ, E. (1997). *Subhîzâde Feyzî Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin)*, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

HASAR, R. (2018). *Türk Edebiyatında Padişah ve Şehzade Mersiyeleri*, Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

KAVUKÇU, F. Z. (2000). *Râmî Dîvânı*, Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

KÜÇÜKKILIÇ, A. (2016). *Ali Rıza Öge'nin Bektaşî Şairleri Antolojisini Tetkik(381-540 Sayfalar)- İnceleme ve Metin,* Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Üniversitesi, Sivas.

KÜLAHLIOĞLU, M. (1997). *Kadrî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Transkripsiyonlu Metni,* Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

ORTAQ, K. (2019). *İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler T3560 Numarada Kayıtlı Mecmūʿātü'l-Eşār (139-197) (İnceleme-MESTAP Tablosu- Karşılaştırmalı Metin),* Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÖZTÜRK, Y. (2006). *17. Yüzyıl Şairlerinden Dimetokalı Vahdetî'nin Dîvânı'nın Tenkitli Metni*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

POLAT, F. (2003). *Râmiz Mehmed Efendi Dîvânı (Edisyon-Kritik-Metin-İnceleme),* Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.

TOPAL, M. (2004). *Pîrîzâde Mehmed Sahib Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

ÜZGÖR, T. (1985). *Fehîm-i Kadîm Dîvânı,* Doktora Çalışması, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

YILDIRIM, A. (2014). *Müstakimzâde Süleyman Saadeddin'in Devhatü'l-Meşâyih Osmanlı Şeyhü'l-İslamlarının Biyografileri Adlı Eserinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.

YORULMAZ, H. (1989). *Koca Râgıp Paşa Dîvânı (Araştırma ve Metin)*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

2.4. Elektronik Makaleler ve Dîvânlar

Ahmet Cevdet (H. 1313). *Kemalpaşazâde Dîvânı,* Der-Saâdet: İkdâm Matbaâsı, file:///C:/Users/PC/Downloads/197307884.pdf adresinden 5 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

AKIN, B. (2014). *Kalender Abdal,* Türk Edebiyatı isimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kalender-abdal adresinden 22 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

AKKUŞ, M. (2018). *Nef 'î Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57741,nefi-divanipdf.pdf?0 adresinden 10 Ocak 2021 tarihinde alınmıştır.

AKSOYAK, İ.H. (2018). *Gelibolulu Mustafa Âli Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58695,gelibolulu-mustafa-ali-divanipdf.pdf?0 adresinden 19 Haziran 2021 tarihinde alınmıştır.

AKSOYAK, İ.H. ve İSEN, M. (2013). *Âlî/Çeşmî-Gelibolulu Mustafa,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ali-cesmi-gelibolulu-mustafa adresinden 22 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

AKSOYAK, İ.H. ve ARSLAN, M. (2018). *Haşmet Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57256,hasmet-divanipdf.pdf?0 adresinden 28 Mart 2021 tarihinde alınmıştır.

AKSOYAK, İ. H. (2014). *Makamî*, Türk Edebiyatı isimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/makami-makami-celebi adresinden 22 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

AKSOYAK, İ. H. (2014). *Râmî-Abdurrahmân Râmî Çelebi,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rami-abdurrahman-rami-celebi adresinden 23 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

AKSOYAK, İ. H. (2013). *Rıf'atî*, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rifati adresinden 23 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

ARSLAN, M. (2014). *Aynî-Antepli*, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ayni-antepli adresinden 28 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

AYAN NİZAM, E. (2013). *Sâlim-Mirzazâde Mehmed (Emin) Efendi,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/salim-mirzazade-mehmed-emin-efendi adresinden 22 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

BİLTEKİN, H. (2014). *Râşid-Mehmed Râşid Efendi,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rasid-mehmed-rasid-efendi-mdbir adresinden 23 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

CANIM, R. (2013). *Cem Sultan,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cem-sultan adresinden 22 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

ÇETİNKAYA, Ü. (2014). *Âzerî İbrâhim Çelebi,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/azeri-ibrahim-celebi adresinden 22 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

ÇINAR, B. (2013). *Tıflî-Ahmed Çelebi,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tifli-ahmed-celebi adresinden 23 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

DONUK, S. (2013). *İşretî,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/isreti adresinden 22 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

ERDOĞAN, M. (2017). *Bursalı Rahmî ve Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü,

https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55910,bursali-rahmi-divanipdf.pdf?0 adresinden 20 Temmuz 2021 tarihinde alınmıştır.

ERGUN, S. N. (1960). *Türk Şairleri*, c.1, s.102-103 http://esgici.net/006/Turk%20Sairleri%20I%20%20Sadeddin%20Nuzhet%20Ergun.pdf adresinden 15 Ağustos 2021 tarihinde alınmıştır.

GÜRBÜZ, M. (2014). *Hasîb- Yedikulelizâde Seyyid Abdulhalîm Efendi*, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hasib-yedikulelizade-seyyid-abdulhalim adresinden 29 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

GÜRSOY, A. (2014). *Âsafî,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/asafi-mdbir adresinden 22 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

İPEKTEN, H. (2019). *Nâ'ilî-i Kadim Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/67155,naili-i-kadim-divanipdf.pdf?0 adresinden 14 Şubat 2021 tarihinde alınmıştır.

İSEN, M. (2015). *Cihangîr-III. Mustafa,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cihangir-iii-mustafa adresinden 23 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

KAPLAN, M. (2019). *Neşâtî Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/67330,nesati-divanipdf.pdf?0&_tag1=006964F7A491139BEB893C13F024BA71C07840A2&crefer=A3033F7D8701B53EA29DF52AB7D470D477FB394C01E1BC05470F8406301FBEEA adresinden 1 Nisan 2021 tarihinde alınmıştır.

KARAVELİOĞLU, M. A. (2014). *Nahîfî Süleyman*, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nahifi-suleyman adresinden 28 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

KAVRUK, H. (2014). *Şeyhülislâm Yahyâ,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seyhulislam-yahya adresinden 23 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

KAYA, B. A. (2013). *Necâti Bey-Îsâ,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/necati-bey-isa adresinden 22 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

KAYAALP, İ. (2019). *Bahtî (Sultân I. Ahmed) Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/64301,bahtisultan-i-ahmed-divanipdf.pdf?0 adresinden 20 Mayıs 2021 tarihinde alınmıştır.

KESİK, B. (2014) *Bâhîr Arabzâde Abdurrâhman Efendi,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü (http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/bahir-arabzade-abdurrahman-efendi adresinden 28 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

KESİK, B. (2014). *Îsâm Mustafa İsâmeddin Efendi*, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/isam-mustafa-isameddin-efendi adresinden 28 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

KILIÇ, F. (2014). *Muhtârî-Emir Hâşimzâde/ Hâşimzâde Seyyid Ahmed Muhtar Efendi,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/muhtari-emir-hasimzade-hasimizade adresinden 28 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

KILIÇ, F. (2013). *Revnâk- Revnâkzâde Mehmed,* Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/revnak-revnakzade-mehmed adresinden 23 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

KUTLAR OĞUZ, F. S. (2017). *Arpaemîni-zâde Mustafa Sâmî Dîvânı,* Ankara: T.C. Kültür Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56084,arpaeminizade-mustafa-sami-divanipdf.pdf?0 adresinden 1 Mart 2021 tarihinde alınmıştır.

KÜÇÜK, S. (2019). *Bâkî Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü,

https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10596,bakidivanisabahattinkucukpdf.pdf?0 adresinden 4 Aralık 2020 tarihinde alınmıştır.

MACİT, M. (2017). *Nedim Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56214,nedim-divanipdf.pdf?0 adresinden 15 Ocak 2021 tarihinde alınmıştır.

SARAÇ, M. A. Y. *Emrî Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10607,emridivanipdf.pdf?0 adresinden 28 Mart 2020 tarihinde alınmıştır.

SARAÇ, Y. (2015). *İbn Kemâl- Kemâlpaşazâde*, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ibn-kemal adresinden 28 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

ŞENTÜRK, A. A. (1990). Kitabiyat, Türkiyat Mecmuası, https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/172626 adresinden 21 Eylül 2021 tarihinde alınmıştır.

Şeyhi Mehmed Efendi (2018). Vekâyi'ul-Fuzala (Çev. Ramazan Ekinci). İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 1, 345, http://ekitap.yek.gov.tr/urun/vekayi%E2%80%98u%E2%80%99l-fuzala--takim-4-cilt-_628.aspx adresinden 23 Ekim 2021 tarihinde alınmıştır.

TARLAN, A. (1946). *Eski Mecmualar Arasında,* İÜEF Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi I, https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/157564 adresinden 3 Şubat 2022 tarihinde alınmıştır.

ÜNAL, M. (2014). *Fasîh-Ahmed Fasîh Dede*, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fasih-ahmed-fasih-dede adresinden 22 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

ÜNAL, M. (2014). *Mollâ Gürânî-Şemseddîn Ahmed*, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/molla-gurani-semseddin-ahmed adresinden 22 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

YENİKALE, A. (2017). *Sünbülzâde Vehbî Dîvânı*, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56212,sunbulzade-vehbi-divanipdf.pdf?0 adresinden 15 Mart 2021 tarihinde alınmıştır.

YILMAZER, Z. (2020). Murad IV. , TDV İslam Ansiklopedisi, https://islamansiklopedisi.org.tr/murad-iv adresinden 23 Kasım 2021 tarihinde alınmıştır.

2.5. İnternet Kaynakları

Dîvân Edebiyatı (2016). *Hat Sanatı ve Dîvân Şiiri 1*, https://www.facebook.com/Divan.Edebiyat/posts/1016010848492748:0 adresinden 22 Haziran 2020 tarihinde alınmıştır.

Kamusiturki.com, https://www.kamusiturki.com adresinden 10 Kasım 2020-15 Ocak 2022 tarihleri arasında yararlanılmıştır.

Kubbealtı Lugatı, http://lugatim.com adresinden 10 Kasım 2020-15 Ocak 2022 tarihleri arasında yararlanılmıştır.

Musikî Dergisi, http://www.musikidergisi.com/yazar-317 muzikoloji_ve_neva_k%C3%A2r%E2%80%99in_yildonumu%E2%80%A6. html adresinden 19 Şubat 2021 tarihinde yararlanılmıştır.

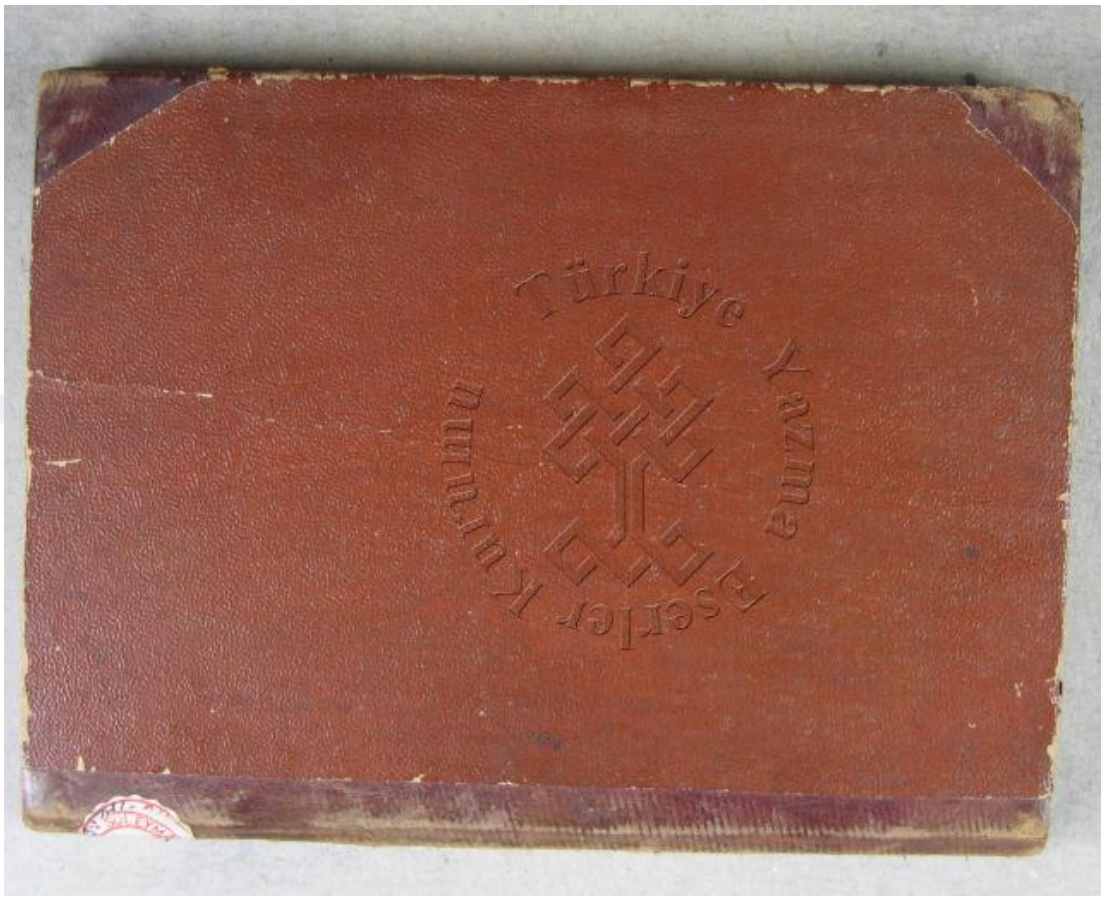
Tarih Lugâtı Twitter Hesabı, https://twitter.com/tarihlugati/status/975459393042034688 adresinden 22 Mart 2021 tarihinde yararlanılmıştır.

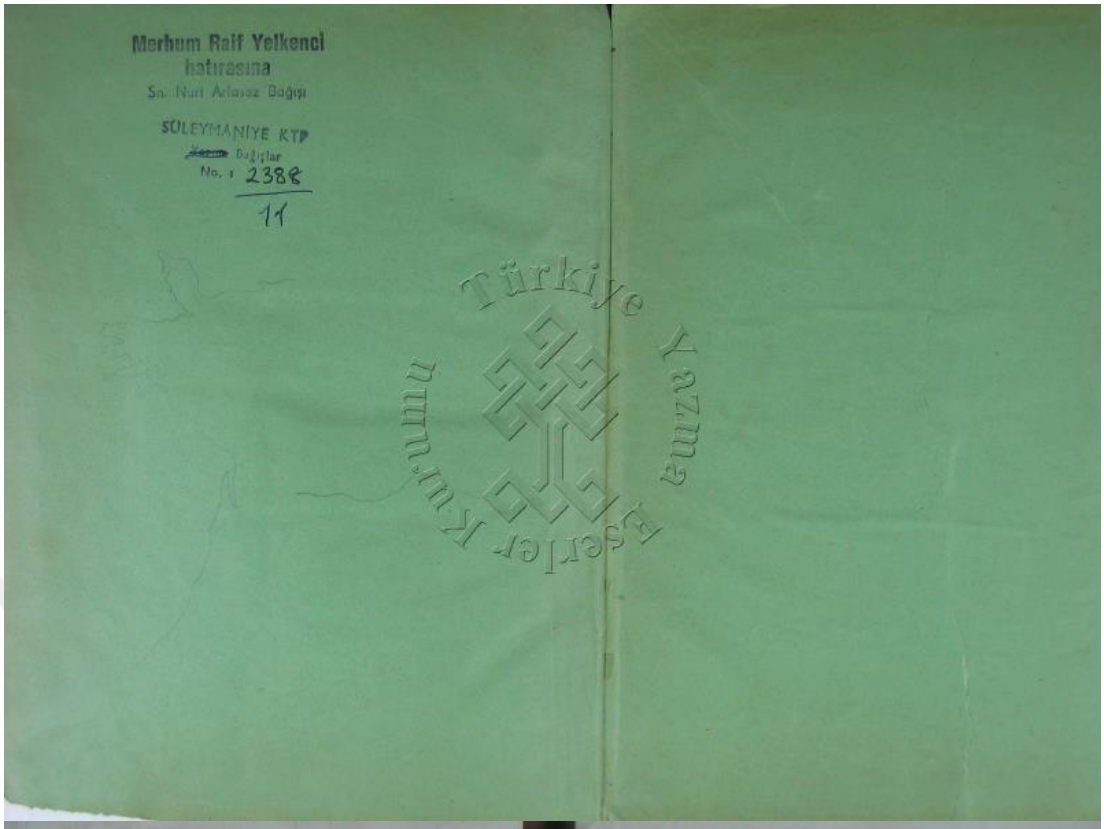
Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük (TEBDİZ), http://www.tebdiz.com adresinden 10 Kasım 2020-15 Ocak 2022 tarihlerinde yararlanılmıştır.

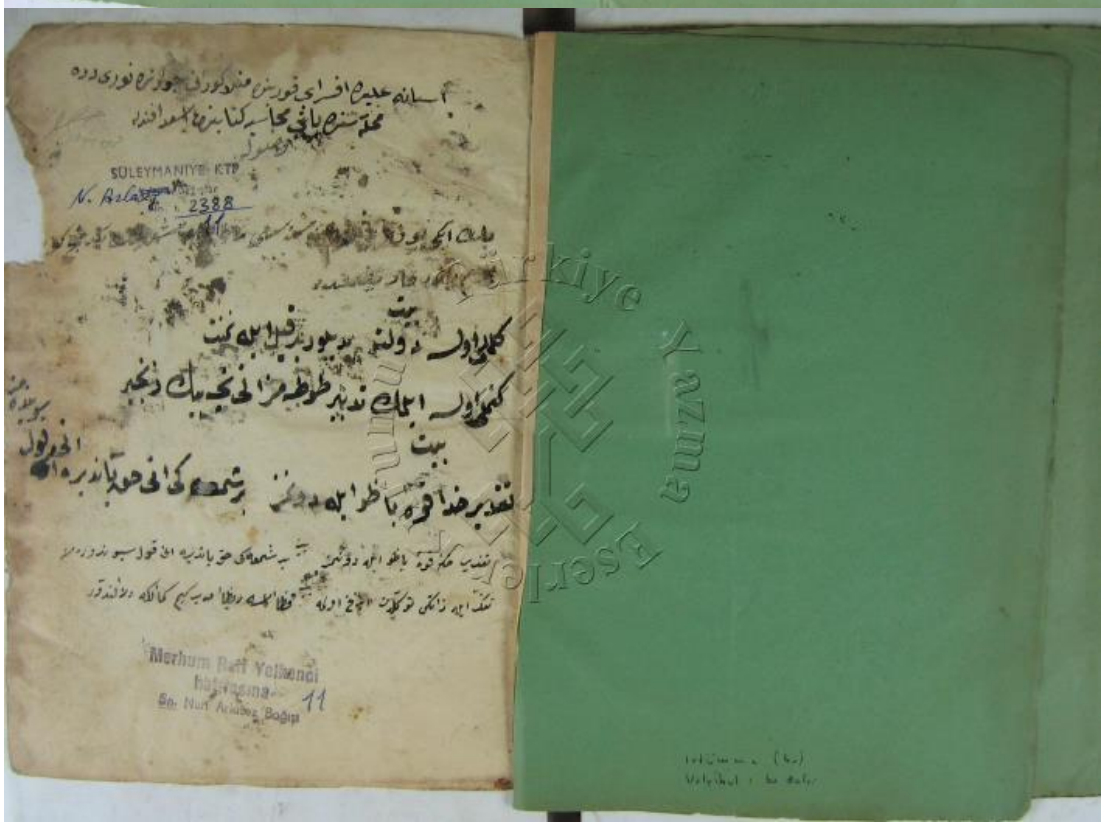
Yedinota.com, https://www.yedinota.com/beste/cun-seher-seyrana-tenha-ol-kadd-i-dil-cu-cikar-3141 adresinden 28 Haziran 2021 tarihinde alınmıştır.

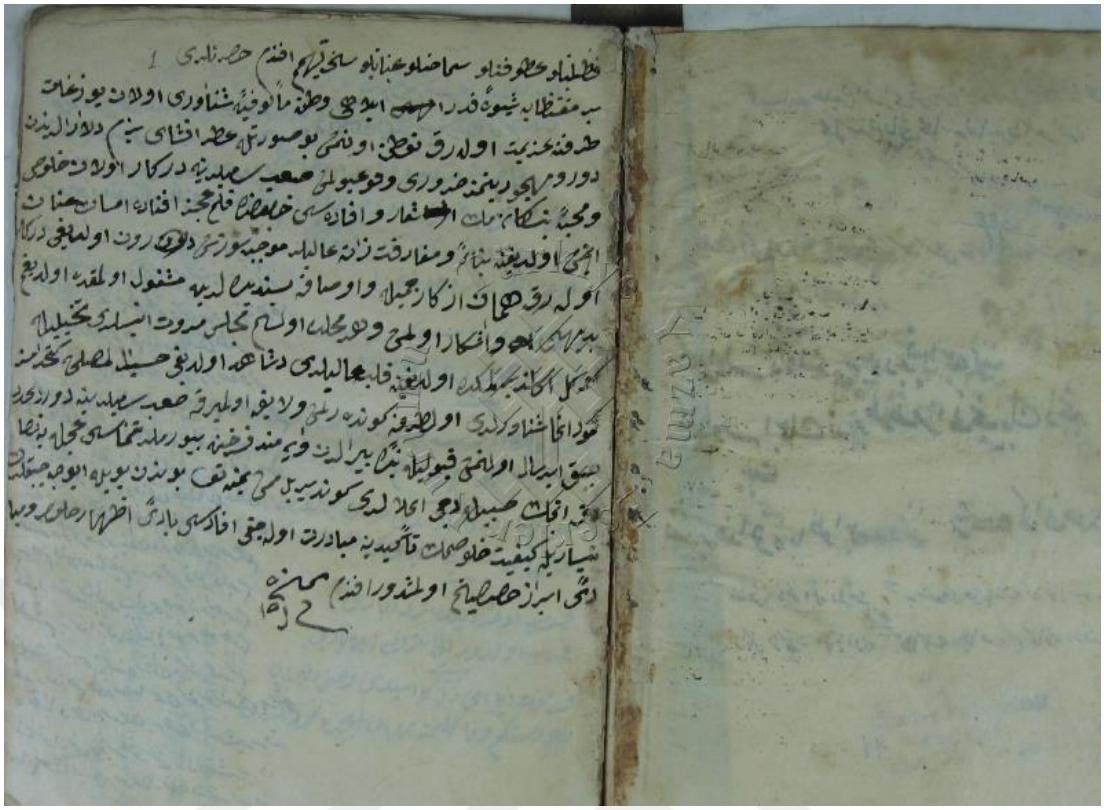
3. Ekler

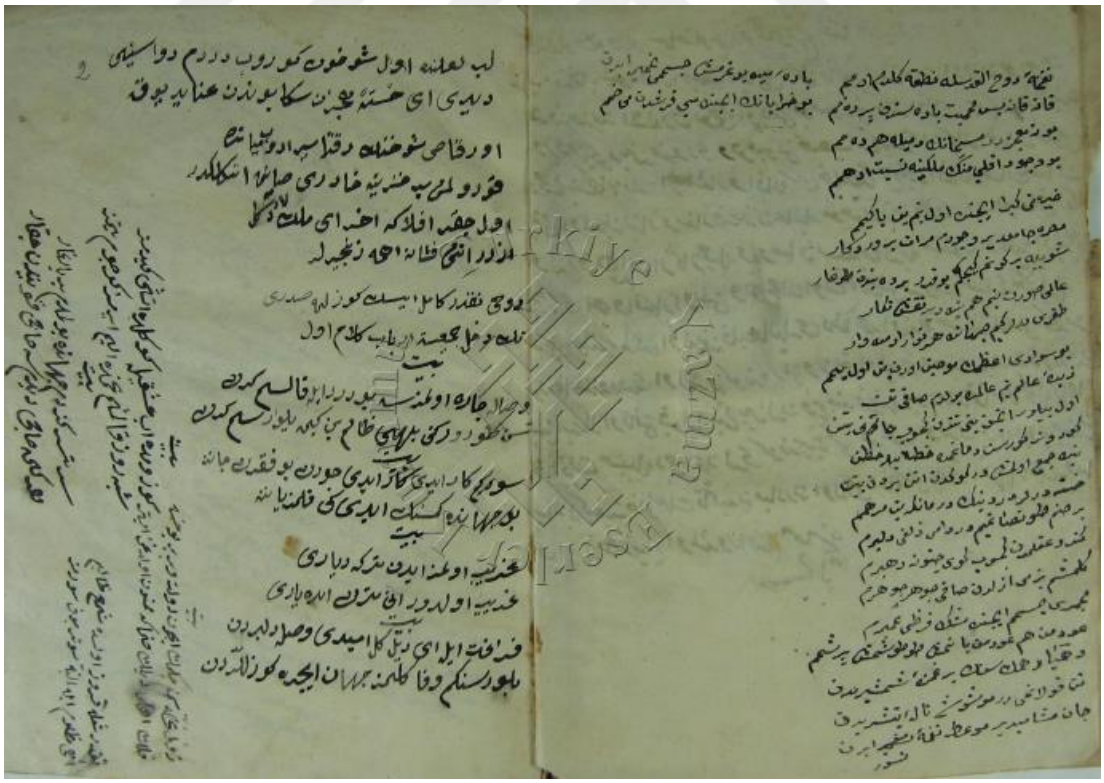
Tıpkıbasım

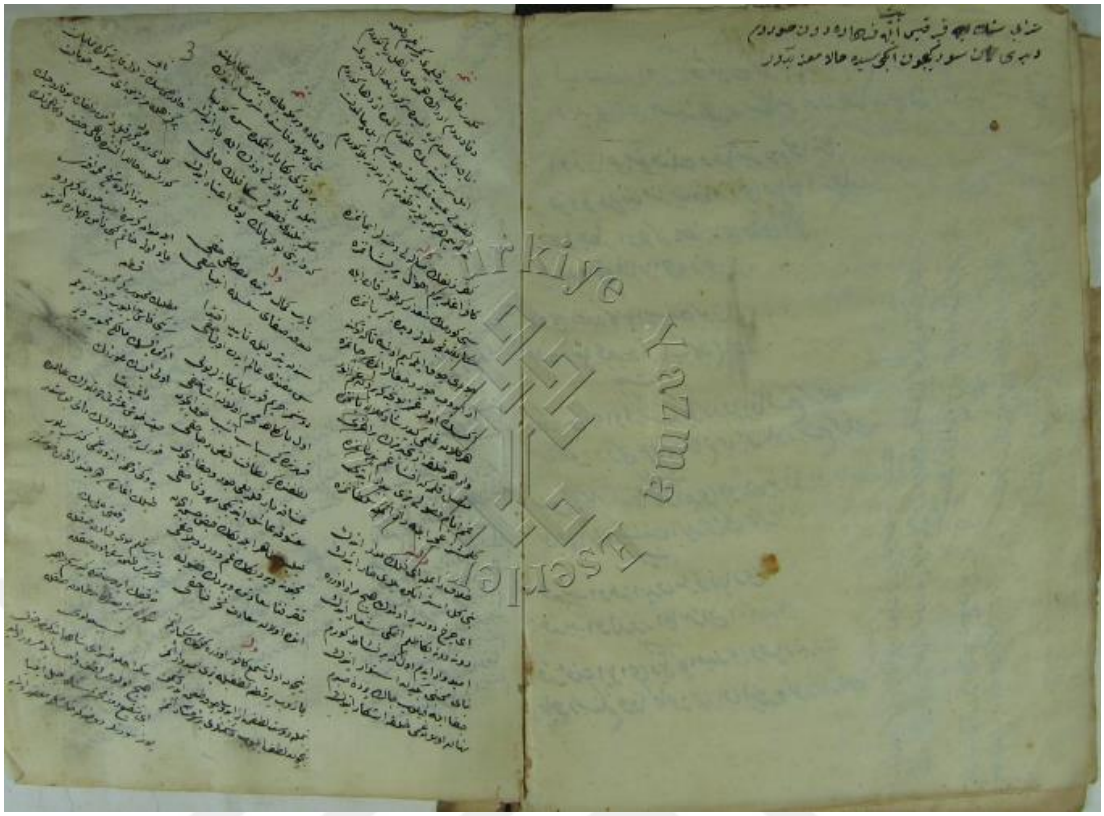

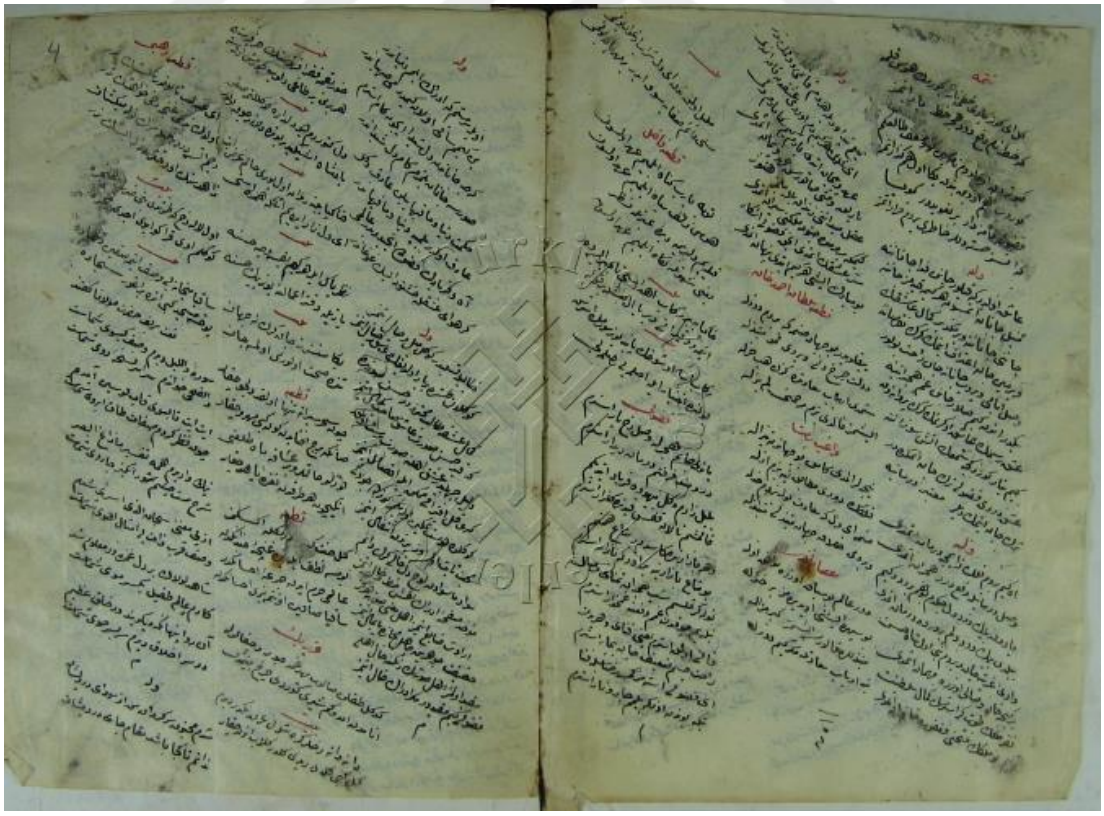

Merhum Ralf Yelkenci
hatırasına
Sn. Nuri Arlasez Bağışı
SÜLEYMANİYE KTP
Bağışlar
No. : 2388
11

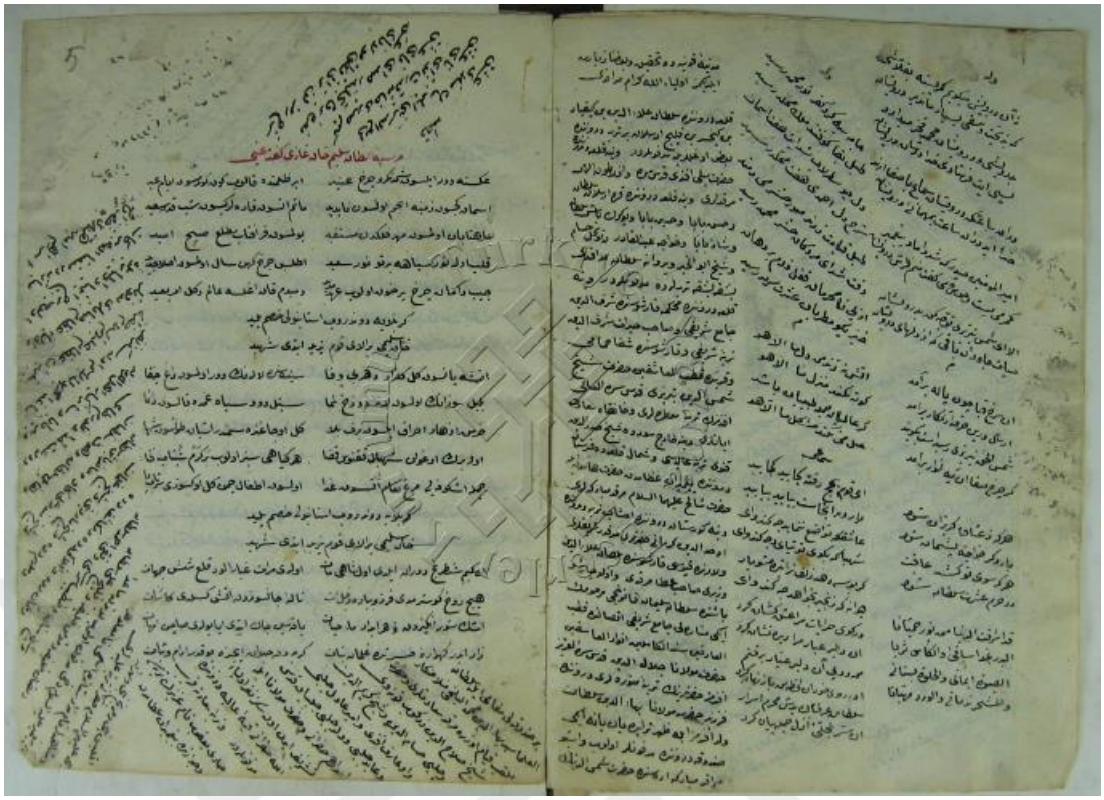

SÜLEYMANİYE KTP
2388
11
Merhum Ralf Yelkenci
hatırasına
Sn. Nuri Arlasez Bağışı
11

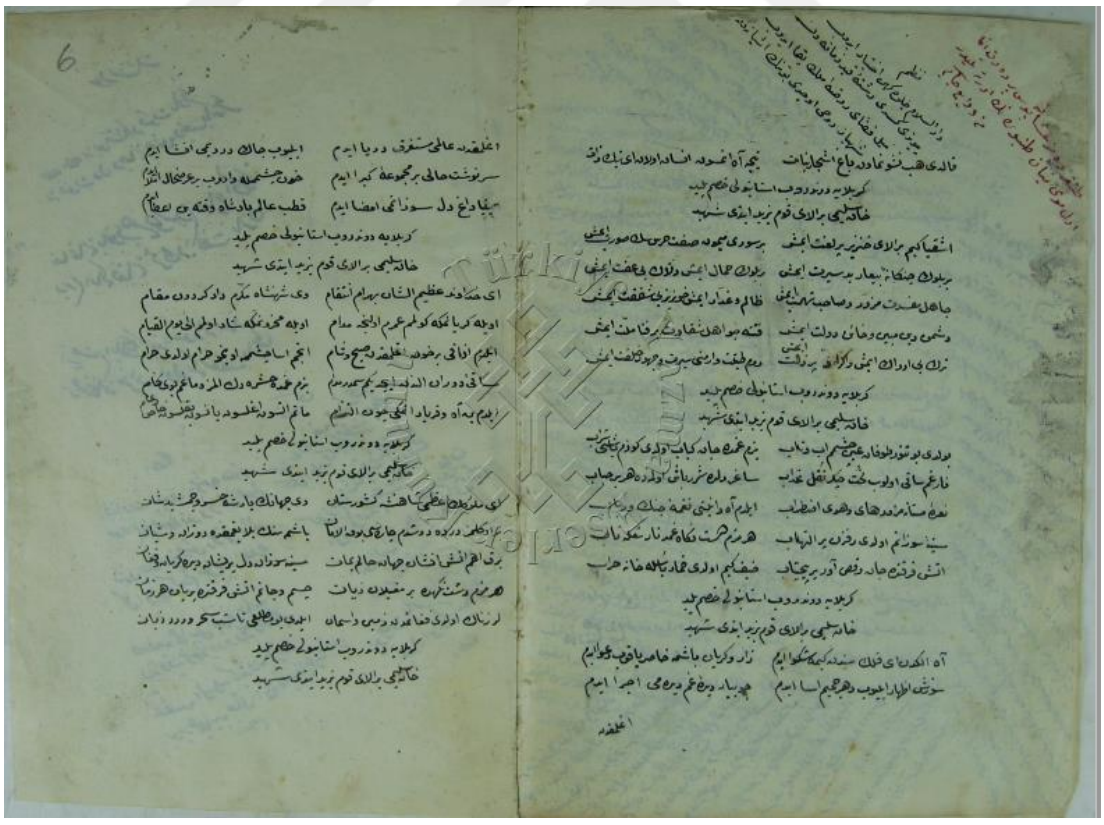

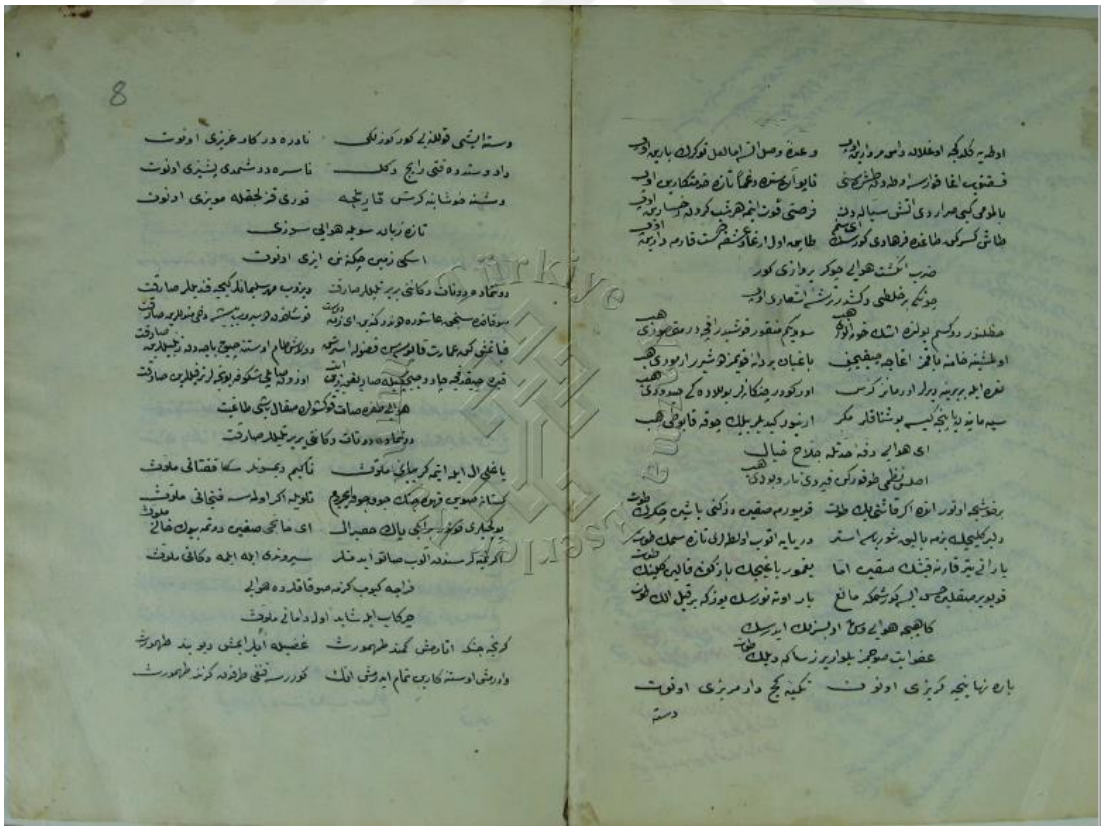

Türkiye Yazmaları

صف عذرین حرارت مصالوب اولور ایمش عاولی نار وغاده سینه طاهر درشت
بیازرق بیراهن بر دلبر خوش اسیر ایدرمش اکر اولدا شخلط بند طاهر درشت

کوز عشی ات سودیشك طوبلق دیرانه

هوایی سکا ایدرلی بسته طاهر درشت

موسم نوبهاردر کاهیچ جوش ایدر مرج جرغنی اولیلاه اوی بالیچ بوش ایدر مرج
سلسبیل اولوطرین سوقر اوماغیز عجب اودره قوس اکثری غماز بردوش ایدر مرج
کرچه شکر باذوق لوکن شاه خود کوکی وایدر جوه اغز اصیب اولوخط نوش ایدر مرج
فلیدر دائم اراوزن ایدرج ایوسف صالجیدرك کم لرین اولولو عروس ایدر مرج

شکلها سرکه لمصلاته اوسته کل صالح بحط قابلمه تمکده فلفل صالح
سنی زیارته کلدیکه اهوان ضعف بشتمنی اوت برینه اوکلرینه سن صالح
سترابی بالکز ایچه روزه مکروه برنده اوسوزمز باری جرجیر سن صالح
هرجمعه مرد نوستی ویرنظر وقتی نرده چناقده اتشی کتورد هرسن صالح

کسنه کورمیه کتدیکه کوی یار سنی

هوایی ویرن اغیار براوچ کل صالح

رشوتله مقفل اولوب باب مصالح طاشه دملاح باشنی اورمز اربابه مصالح
اولا صقیز ایچنه لوف وظارف اولوده ایدر دامنی چکاب مصالح
نزویر ایچون اولاردیفك الرابورلر وشیاد چوغالدی فتی قوب مصالح
اولسون فاندغنه استی بقلمه کم تجز باشی اوسته ویرهم نولر کرداب مصالح

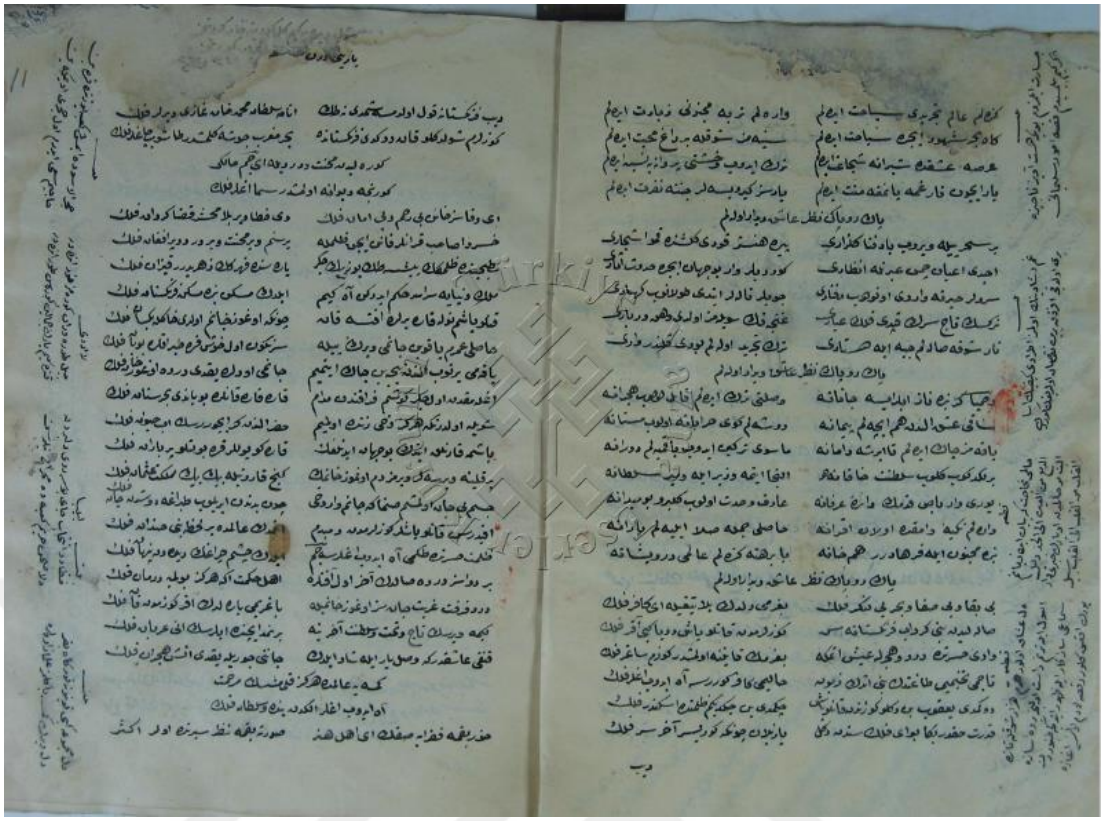
قویورسه هوایی صقیز اهالیك طوقه

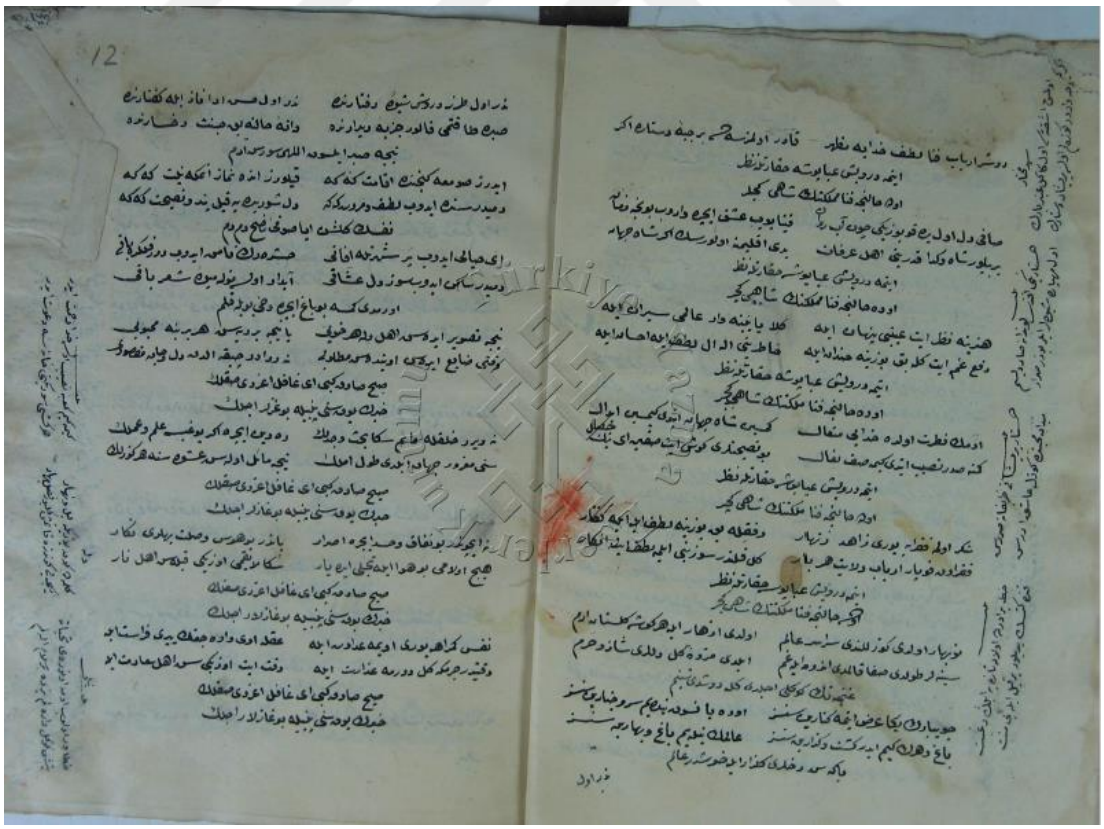
کیدیرسه کر وسته قاب مصالح

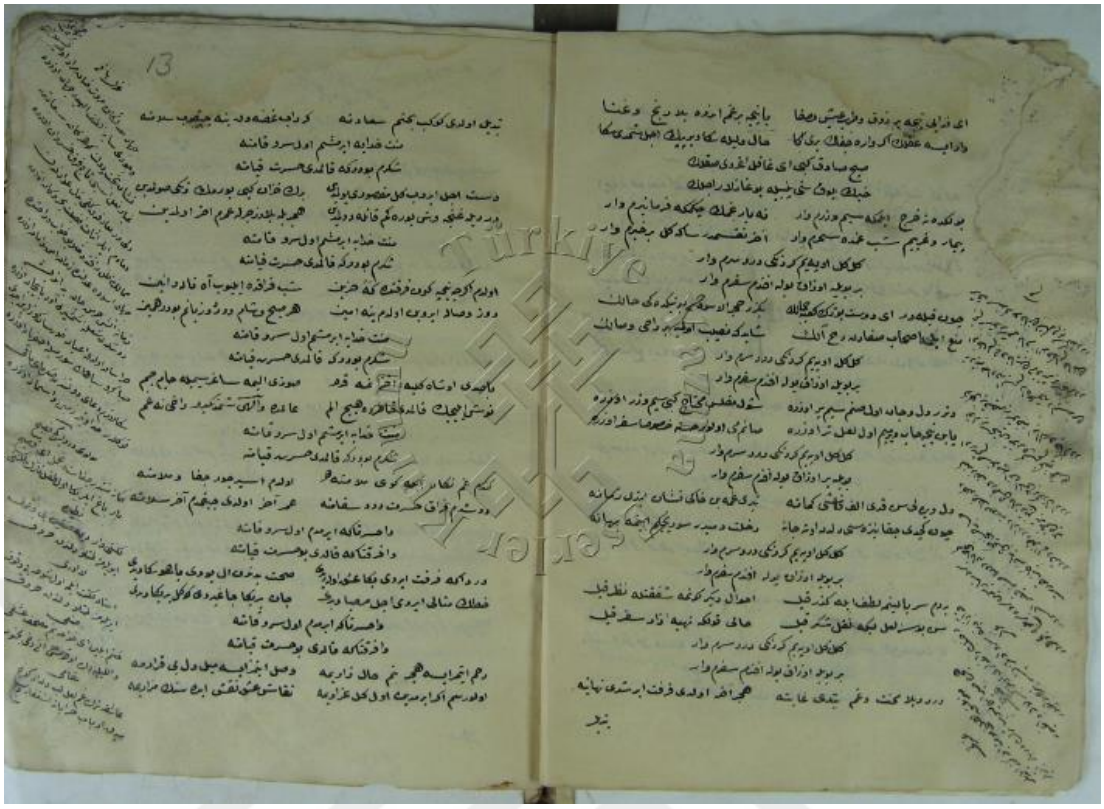
قوریلور

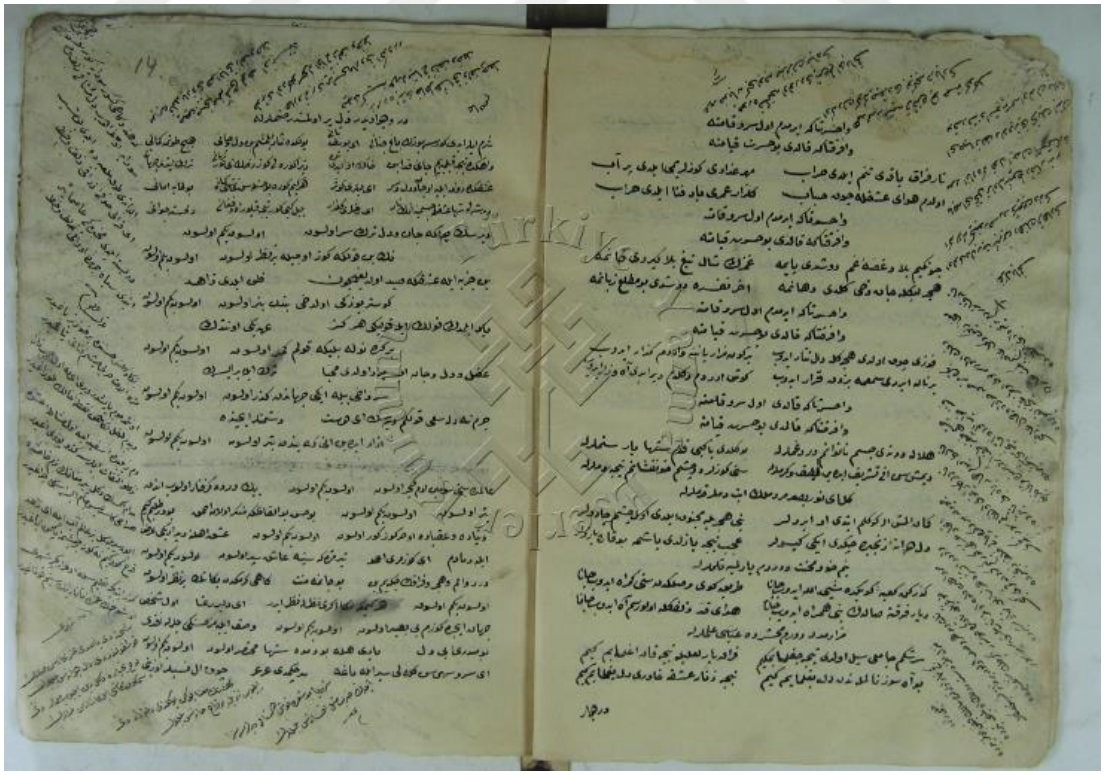
سرایا وهری ویران اجلیه اچیق نهاری سرو کونلك صورتی طوغمش دیه آخر بهاری سن
بیچاره قوشلر غیرتی سن کلاری کورسون

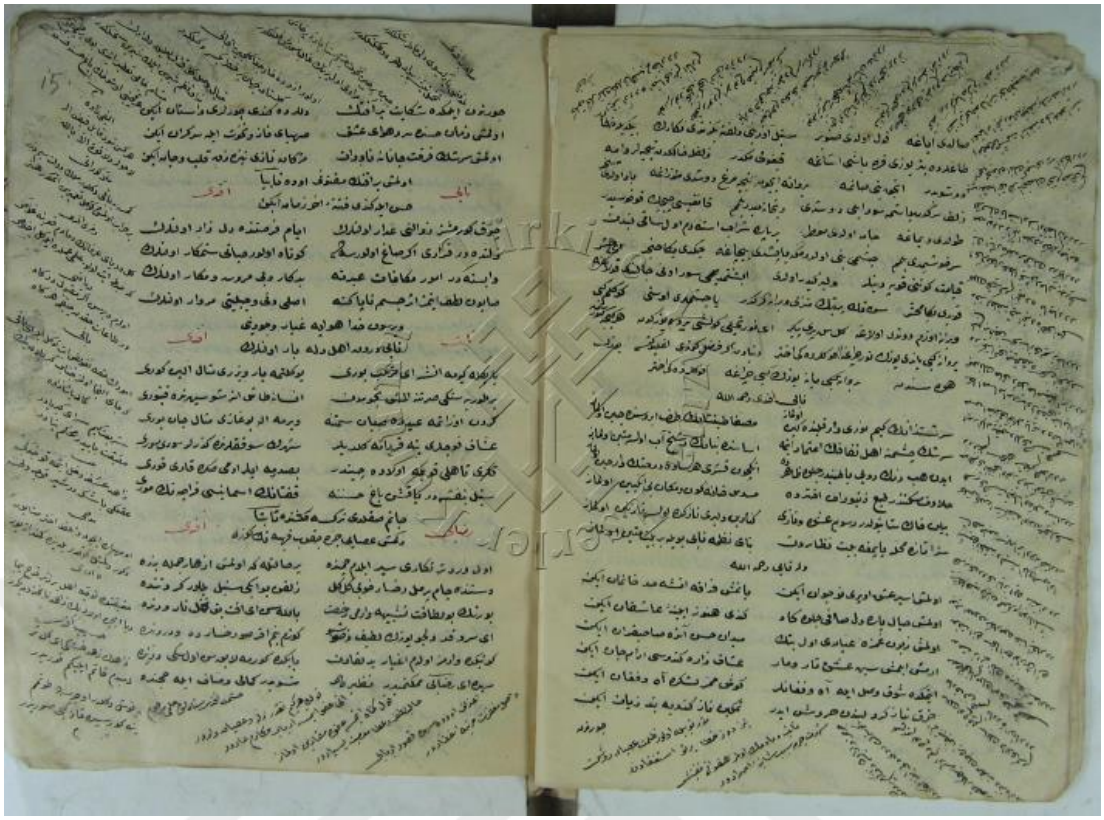
مکر بکا سنه ایچون صالح تردد خرمن قوندیرمه باشمه چوردك باشکه چوردك باشمه چوردك طاغ بر باشمالی
قوندیر باشکه چوردك باشمه چوردك انیا نمرکه ویرمه جانمه جانمه جان

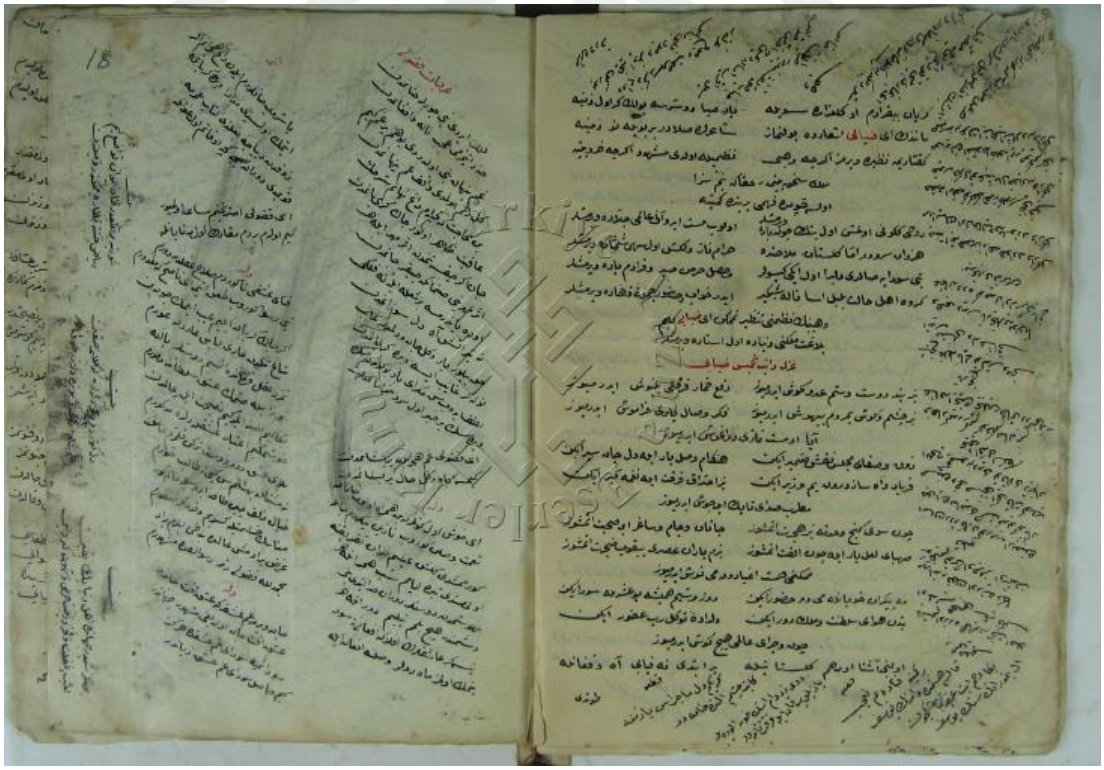

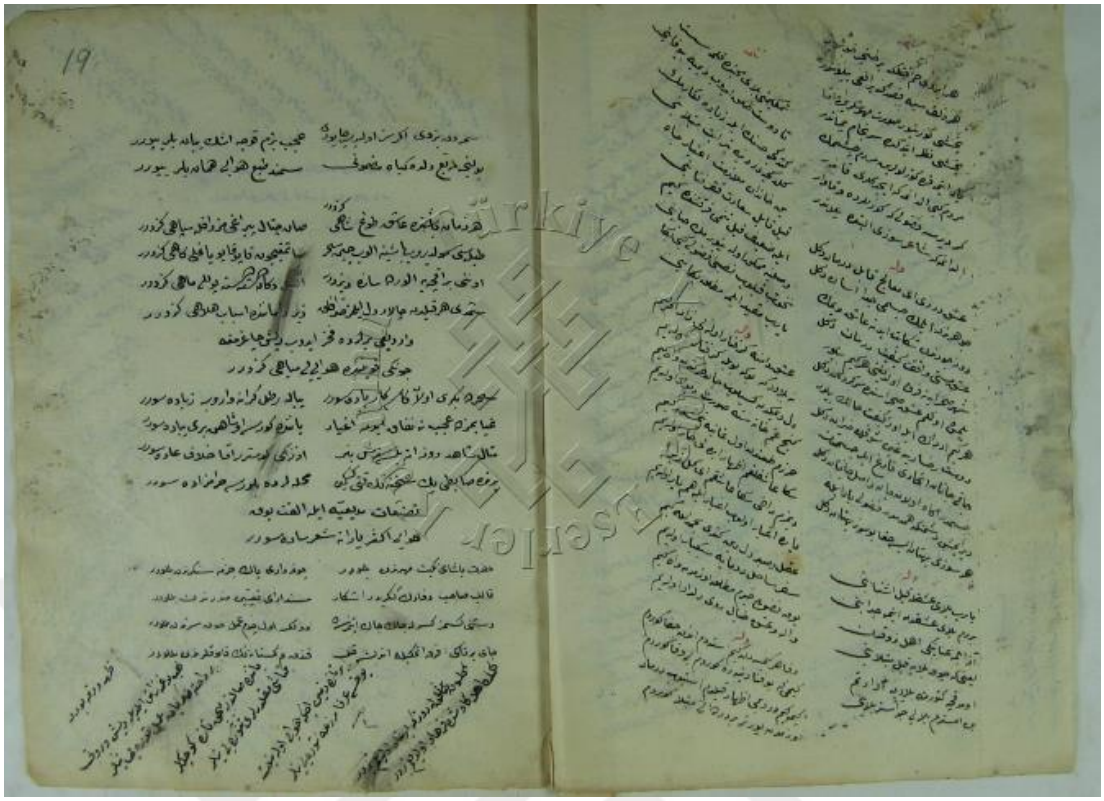

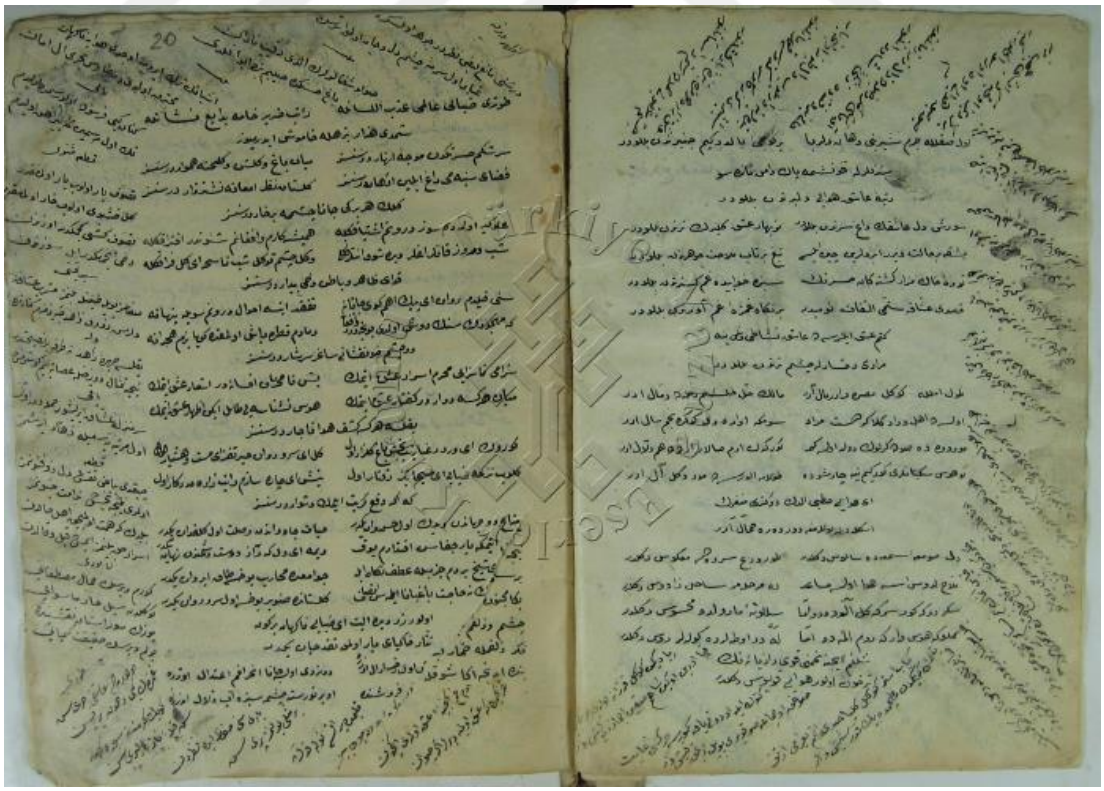

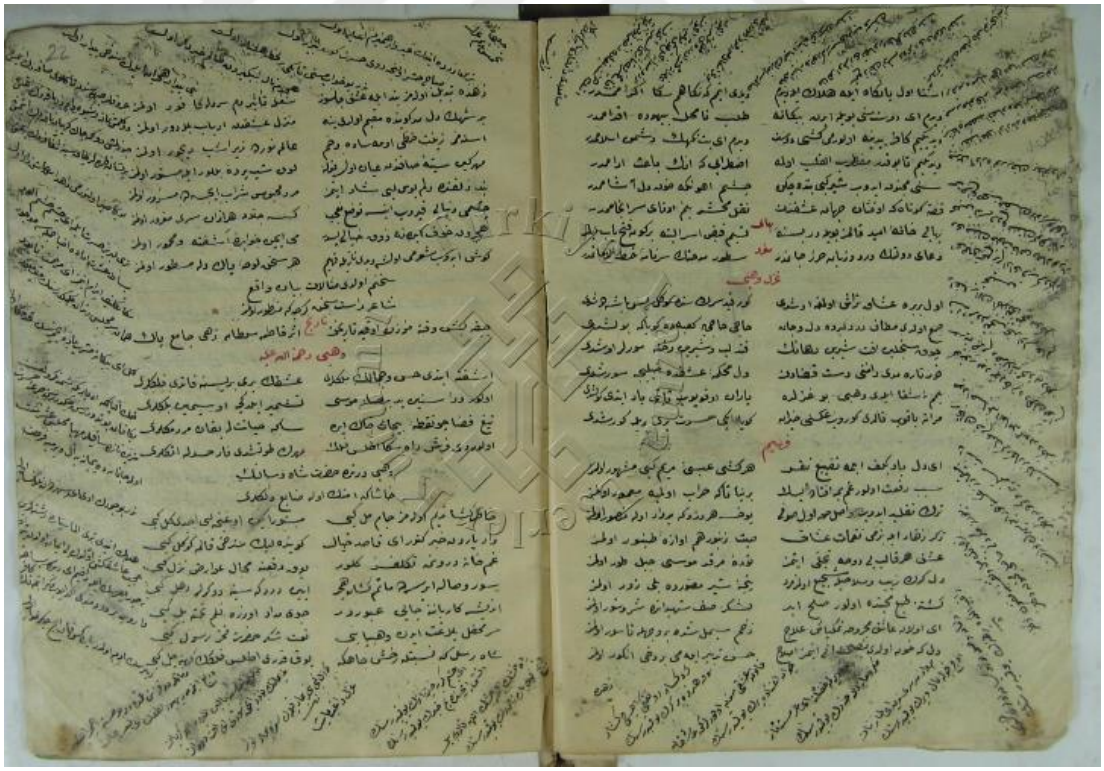

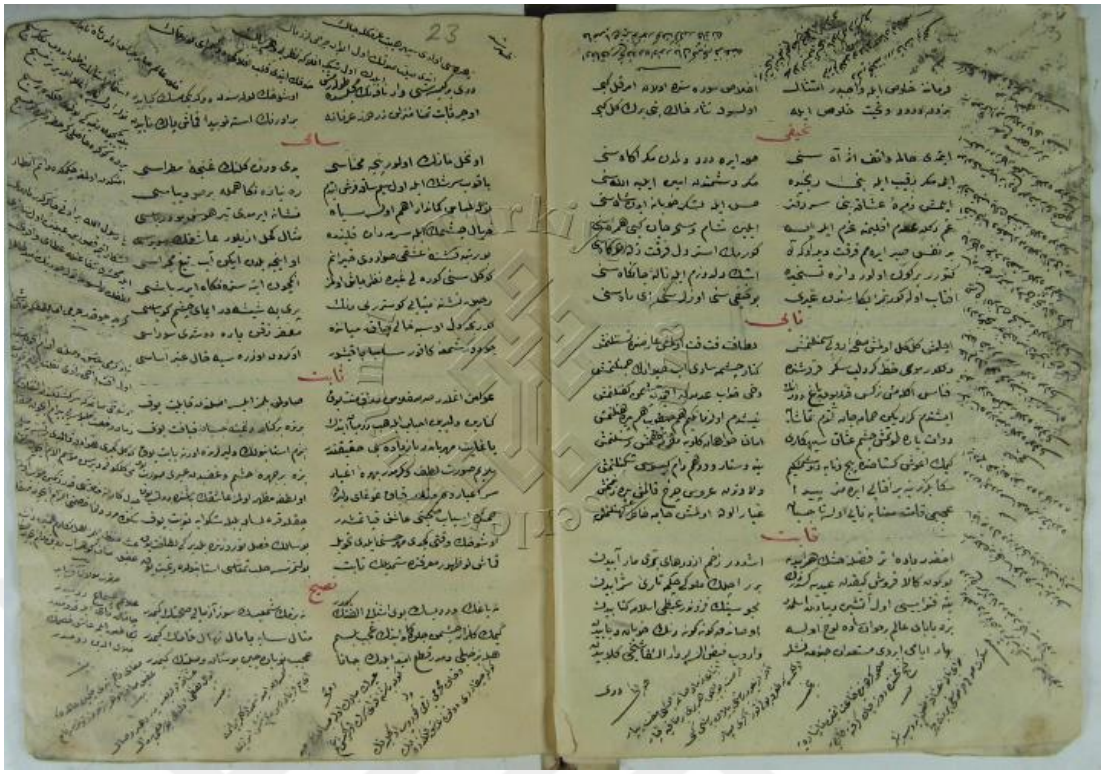

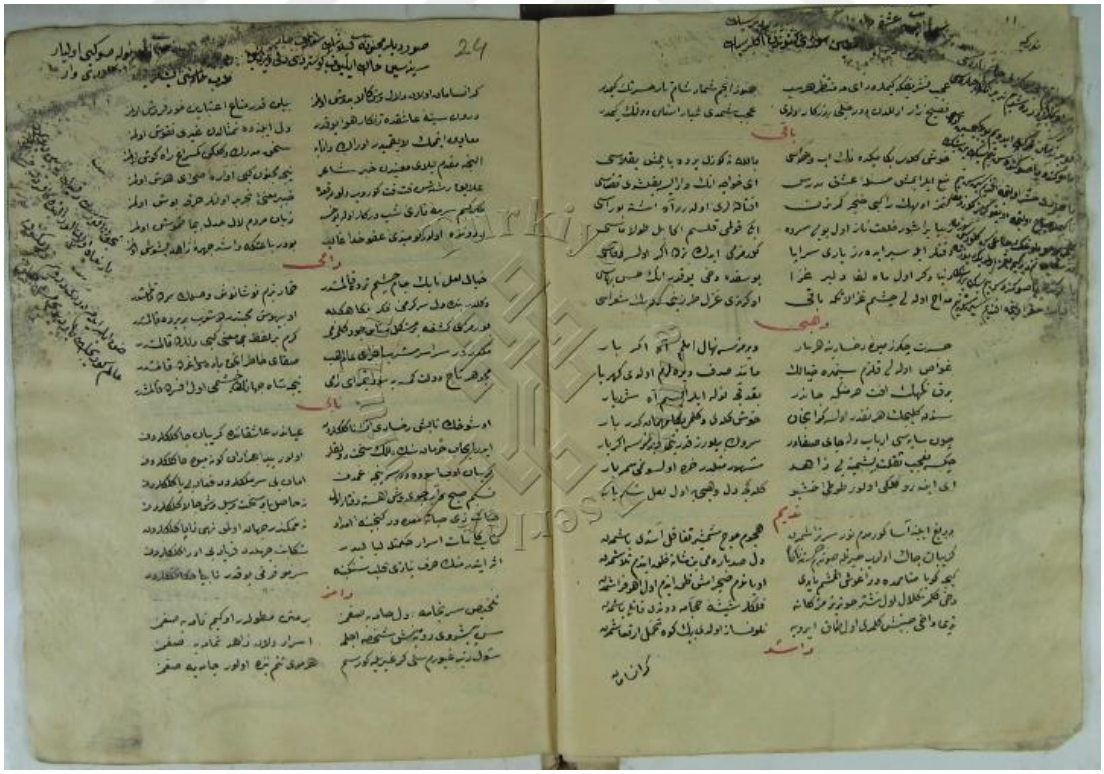

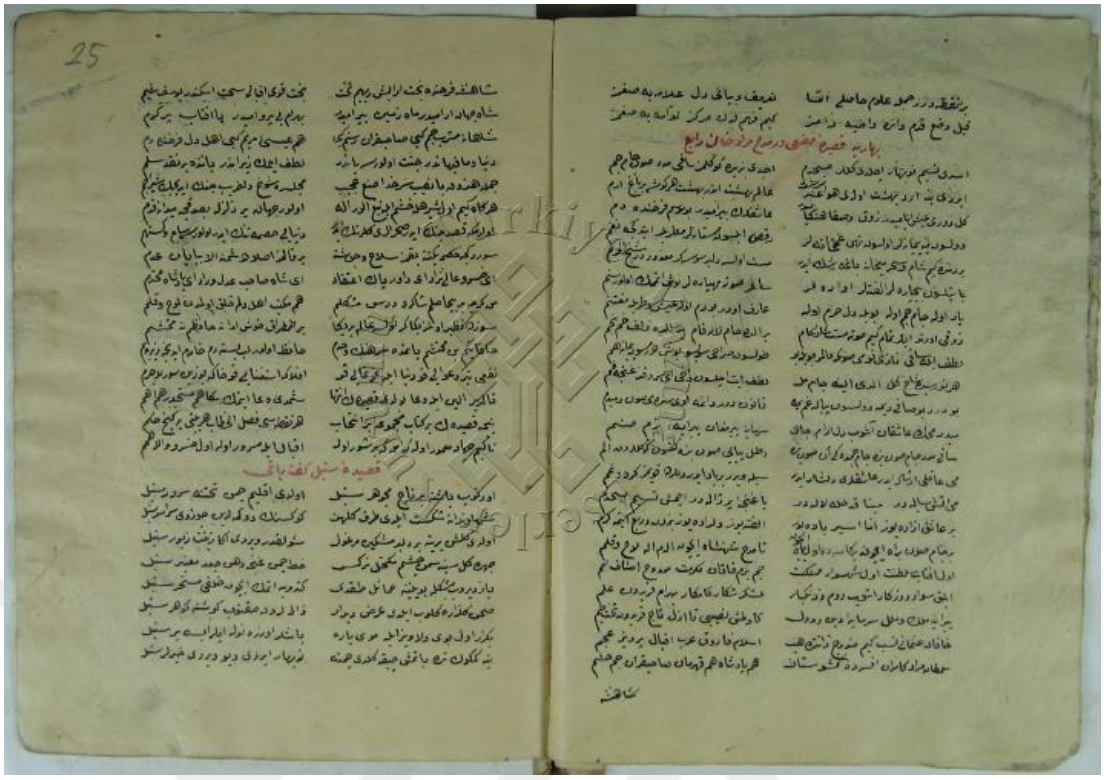

یوخسه بوده کوکه دل ایچوره والله

کوز یاشك یم کتدی سراب ایلیم — می لعلکله دلی مست وخراب ایلیم
کیدی اتشی سوکدکه کباب ایلیم — نالهٔ واهی اوکدکه رباب ایلیم
یزم کل توکیجه ای عالم حسنك ماهی

یوخسه بوده کوکه دل ایچوره والله

کیف عیشه شوقدر دردلو اولمشم — یارك دوکلدی شب وروز سیاه اولمش
کوزیاشم نقدینی بوکدکه تباه اولمش — نظرك یوق بزه بیلمك نه گناه اولمش
یزم کل توکیجه ای عالم حسنك ماهی

یوخسه بوده کوکه دل ایچوره والله

عمر ازلزیکه برجام بی نوشی ایرمسك — برعمه وفی فاکه مالین علو ایرمیوب سك
بیکه برغم خسوده سوزیکی کوتی ایرمسك — بیکه برغم خسوده سوزیکی کوتی ایرمسك
یزم کل توکیجه ای عالم حسنك ماهی

یزم سیه دکوکه دل ایچوره والله

یزم بی عالی

بنده سروانا ده قول اولم اختیارمده — کورمزدده دوشم دیده کوهر نثارمده
طوبو غم مانه نهاتم جهانه کاه ویرمده — عمد اولم دل جراحه کیمی یار غارمده
سیمه اولدی هم کریم اولم صید قرارمده — کوکل برباده کدی قطی یوشم تارمده
یار خسته دلیزم ضیفا اومده یارکلمده — عجب عالم نولور تخرم بو انتظارمده

کرم کلسه بزه کوکسم دوکولسه دردلرك — کرم کلسه بزه کوکسم دوکولسه مزارم

کوکسیمه اولکی اسم نورباتی قدکلدم
نه فائده دوکدکه کوکسیمی قورخوم یارایم — کوکسیمی اوکی قدر کوکسیمی قورخوم یارایم
بجوده سرکشلك ایلدیکم اول سرو خرامان — انجمی اولیحه حسن کوسترمیه یارایم
بجه یرضا کفت دل وصه حال اولم دعالم — عجب عالم نولور تخرم بو انتظارمده
استغفرالله عجب سیتا سوخ فریاد وافغان — یاهو دکور بزمی آه ایله کوه ودشتی افغان
یوخدر خاك اولیسم آه اولیسم دود جانم — مزارم سکه نقش اشیوه بوبنی یادکار
اکرحشر اولیسم اول نیات درکلدم — کرم کلسه بزه کوکسم دوکولسه مزارم

یزم بی عالی

کورمزدده دوشم دیده کوهر نثارمده
عمد اولم دل جراحه کیمی یار غارمده
کوکل برباده کدی قطی یوشم تارمده
عجب عالم نولور تخرم بو انتظارمده

کرم کلسه بزه کوکسم دوکولسه مزارم

کوزیاشم نقدینی بوکدکه تباه اولمش — نظرك یوق بزه بیلمك نه گناه اولمش
یار غریبه کدم جدا اولدم مکانمدن — غریب ایلده نالم اریوخدر نوحه یارمه
فراقه چکدکم هردم وصال دلربا اولمز — جهانك موتی وار دردم دوا اولمز
بنم اوشکدکه اولدی هجکیمی دردمه دوا اولمز — غریب ایلده دردم یوخ کوکل داوشفا اولمز
غریب اولم کشوخ لیوخ کمسه شا اولمز — جهانه ایریلدکی هردم مکدی بلا اولمز
یار غریبه کدم جدا اولدم مکانمدن — غریب ایلده نالم اریوخدر نوحه یارمه

مخمسه باقی

حمدلله که دلا منظور دلم ایرایم — اوج رفعتده هما کبی سما یایم
فاقه قدرتیه کوکده سالك بی پروایم — نولا دهرایچره شاغ یوغسه غمغمایم
عجب سیر کبی یاخورسم دوریایم

بنم اول ایجنه رهکلت ذات یکتا — بنم اول واقف اسرار وموزنات سما
بنم اول مظهر انوار الله اعلا — کوزه کسترمزایسه هیکی برکی هرکزنا

کم نظر قرع ایدیجك مرتبه دن اعلایم

موجودات نیدیکم ایچه لی قرانه — ایرمشم مرتبه بسمله رحمانه
یوق یوق فاظم انوار روح جانانه — النفات ایلمز ذرة قدر نادانه

اسعار همتنه مهر جهانه ارایم

کوستریلدیکم یوقدر نظم کلوم معنا — قیلجه کلمز یوزیکه ظل وفال جریدا
کوریونوب کمال عیانیله یوزه تزل فا — صورتا کرچه نا مکلفه اورمم امّا

مسند مملکت معرفته دورایم

وحدت صورت شکل بشر اکرامه — کلشم احمد نقوبه بی آدمه
اوچه مرکز قبیحه واسطه خاتمه — یاپیا دین محمد صفحیچون فخر عالمه

دم جانبخشه نظر ایچره کوکسیمایم

باقی

ای رلیقی نازلی — نازلی فاتنی صنوبر — ای عندلیب دلکشای اغزی غنچه تر
باغ جهانده بوقدر سن کلعذاره بکزر — ای صاچدی سنب طره‌ای موزی ماه انور

در فخاریه فی الظلمة من غیر حجاب

دریغا نیمه ذوق وصفا اولدی نصیب — کیمه جام می نقلی بقا اولدی نصیب
کیمه مهر دلبسته وفا اولدی نصیب — باکا سوز غم وامروه دعا اولدی نصیب
قسمتی سنك بلا دعنا وعذاب

اچ روی موران شیشه نا موس اولمشدی — هرآن سنك دلم کدیاریی شکست
ناکام ایدوب رشته دل عقد هوایی برلشت — از عمرش ایچ یکانه می دلهره نشست
لو وضعنا اثرا منه علی الصخر ذاب

والدم ظاهر اولدی نار محبتده اثر — یاندی سینمده کباب اولدی دوزه دوزه جگر
ای کهکی عمر طلب بودور لوطوی هبر — کوکلی اکمیه برلوته دیرکیم دیر لر
بسم الله لمن اخشع صوت الرعاب

اصفی یمی برایرع اولدوزل یکا جیب — ایرمیه دلو وشکایات ایلیمی بیت قیر
ریحد نالانم یوزم جانله کریان ایر — نخت هجرم نظامی یمی برایرع عصیر
شارتم احترق القلب بسوق الرحاب

مدس

جانم جیقدی سر کوی وفادن غم دلداره — باشی کیدرسه عشقه ایدرم جیشی ایغیارنه
جانه نی باشمغه کار سینه چاکدر — ناچار سر دوشر هوای آه آتشباردر
الی یکم هپ جانم وباشی جیم دستاردن — یکم هپ کز بلای دردی خونه یاردن
دوکیم قانلو یلی ده اینه کیم اقرادن

ناطر ایسم نرگسك اول غمزه کاری نرکدر — مائل ایسم سروه اول قدبیاری نرکدر
نائل ایسم کشته اول کفتاری نرك ایدر — طالب ایسم صید رضا یاری نرك ایدر
قائل ایسم کوزی لعل نگاری نرك ایدر — فائق ایسم شوخ وبی اول عکاری نرکدر
روز محشرده نه اهل محروم او نام ویرمدی

تیغ زخم تیز مژکانك کل بیخار در — دیده فکر آتش عل دلك کلخاندر
باغ جانمه کل فراق سرو خوش رفتار — چشم مرکانم رخاك خکسه برکلزاردر
عاشقه افتاده در دو کلهم نا چاردر — کهکی کوی دلداده یاشی جاردر

دست اجله جانه وهوا کدر رسنك

برکو رسیده اغلیه رفته ایرم دکل صدا — طوردم برمده اولمه اجل ایلیه آشنا
طوردم برمده صائکم اوسانه مرتضا — صوندم مسیحی جود ایدم انکا دعا
ای شاه اوتو نازه سخندر دیرم دیرك

الله دیار نعلی زمانکدر رسنك

جانم کلدی قدری دل وجانی یغمادر — اینده کلدی قدری دل وجانی یغمادر
تا قیمه بودینه اغلایم بنکم هزار — برده اولدی کوله یوزی اوسته زنکار
شاهم داده جکه دهندر دیرم دیرك

اجر ذیاض داد نهاکدر رسنك

سیما جمیقدی کلشنه اول سرو کلعذار — الواده صوه یاشی دولدی شاخ ساد
برکوردم اوزه فیلبه زیادم وجب یکار — برمرغ اوقوردی عاشی یاشغه زار زار
اول مرغ برمحمد بوه چندر دیرم دیرك

باغ رخنده مرغ روانکدر رسنك

لعل وکوهر دیشده یاشمش طوراغه — سنك فتح هوسنده اولمشمی یکانه
دور تحف هوادن اصلشمی خوبرغه — جوده وادن داده فسته دوکلش ایاغه
هوهی بوه عقیقه چندر دیرم دیرك

کوزه دانی جیقرمق فانکدر رسنك

کوزلرکدر دکیلکوکلم اولدو حسن عاشقی — ایلد دیوانه بیرلکی عاقللی عاقللی
یوزنه سحر ایده کز بر جاه یاپلی — نداچشمی ایده برنکه صاحبه نظر ملی
هوهو سوزد بوبنکه جاه نزچندر دیرم دیرك

ای جوق خطالر کندر وفا کدر رسنك

یاشم جوریدی صوکسی اول سرو سوسنه — کوز یاشه قلدی زلف رخ خطه دوشه
الدیزی طفل دل تاك اشك حوی بوینه — پیمانه سوکوکل دیر اول قد جوینه
هوهی نه غریب سرو کندر دیرم دیرك

کف سعید عرضوا نکدر رسنك